OVIDIU ZOTTA

OPERAȚIUNEA HERCULE

EDITURA ALBATROS

Coperta de POMPILIU DUMITRESCU

OVIDIU ZOTTA

OPERAŢIUNEA HERCULE

— ROMAN —

EDITURA ALBATROS . 1973

LUI BOGDAN

PARTEA ÎNTÎI

CAPITOLUL I

Glasul lui Adamescu Tiberiu răsuna monoton în atmosfera paşnică a ultimei ore de curs. Vorbirea lui era ca o ploaie de toamnă. Părea interminabilă. Nimeni nu mai ştia cînd a început. Un Adamescu Tiberiu care s-ar fi prezentat cu o compunere mai scurtă de cincisprezece pagini ar fi fost un Adamescu dezonorat. Magda Feneşan, Valerica Sima şi celelalte admiratoare îl ascultau cu evlavie. Gigi Feneşan, fratele geamăn al Magdei, deşi se prefăcea că moare de plictiseală, îl urmărea şi el foarte atent, aşteptînd momentul cel mai potrivit pentru a-i expedia în ceafă un scaiete din provizia adunată duminica trecută. Propriu-zis, cu Tiberiu nu avea nimic, dar Magda i-l dădea mereu ca exemplu : „De ce nu-ţi tai unghiile ? Ia exemplu de la Tiberiu, el nu umblă niciodată aşa ! De ce joci la loz în plic ? Tiberică n-ar face asta în ruptul capului“.

Ceilalţi colegi se aranjaseră şi ei după preferinţe : pălăvrăgeau în şoaptă, completau buletine pronosport sau întreţineau acel mic troc pe sub bănci, datorită căruia puteai să capeţi, în schimbul unui Simon Templar color, un breloc Tarom sau o etichetă Oklahoma, pentru o insignă Cutezătorii.

Sandu Macovei, colegul de bancă al lui Marius, ca de obicei lupta din greu cu somnul.

— Sînt cocă ! îi mărturisi el. Te rog, dacă observi că aţipesc, dă-mi un cot sau ciupeşte-mă. Îţi mulţumesc dinainte.

În orice împrejurare, Sandu Macovei nu uita să fie politicos. De aceea, şi poate şi din pricina figurii sale delicate, fusese poreclit Prinţesă.

Marius îi făcu un semn liniştitor; să n-aibă grijă, îl va supraveghea.

— Să nu adormi şi tu!

— Eu?! oftă Marius. Sînt treaz ca un aisberg!

— Che bhine de thine! căscă Prinţesă.

Pe Marius, glasul lui Tiberiu Adamescu nu-l îmbia la somn, dimpotrivă, îl menţinea într-o stare de atenţie furioasă. Multe nădejdi îşi pusese Marius în compunerea de astăzi: „Lumea personajelor lui Caragiale". Muncise toată dimineaţa la ea în speranţa că va obţine un 8 solid sau un 9 confortabil. Pînă la ora aceea nu avea decît un 6, cu care se pricopsise la o analiză morfologică, cînd, în loc să răspundă cuminte, se înglodase rău de tot încercînd să demonstreze că acuzativul este insuficient pentru cuprinderea anumitor funcţii ale substantivului şi că ar mai trebui un caz, acuzativul doi, de pildă. Nici nădejdile legate de „Lumea personajelor lui Caragiale" nu se dovediră îndreptăţite. Îndată ce profesorul Nicolau îl pusese pe Adamescu să-şi citească opera, Marius simţise că pierde orice şansă. „Adamescu! Întotdeauna şi peste tot, Adamescu! oftă Marius. Are doi de 10 şi nu-i ajung! Bine, Tiberică, ia-i tu pe toţi, ca să scrie naiva aia de Magda Feneşan în jurnalul intim că eşti genial".

O mişcare dibace, şi de ceafa lui Tiberică Adamescu se lipi scaietele. Cei din spate izbucniră în rîs. Gigi Feneşan îşi făcuse datoria.

— Ce se întîmplă acolo? se nelinişti profesorul Nicolau, ridicînd o clipă privirile din caietul în care scria de zor conferinţa despre „Clasic şi modern în artă", pe care urma s-o ţină, în seara aceleiaşi zile, la Casa de Cultură. De fapt, asta ar fi trebuit s-o facă domnul George Feneşan, expert în artă, tatăl gemenilor Feneşan, dar el anunţase acum o oră că nu poate să vină.

Tiberică Adamescu nici nu clipi. Continuă, plin de demnitate, să-şi citească compunerea. Nu le făcu adversarilor hatîrul de a-i pîrî. Fierbînd de revoltă, Magda Feneşan îi aruncă fratelui ei o privire dum-dum. Se ridică din bancă şi, sub pretext că duce o hîrtie la coş, trecu pe lîngă Tiberică, eliberîndu-l, cu un gest matern, de umilitorul proiectil.

„Dădăceşte-l, fetiţă, că e frumos şi deştept!" murmură Marius. I se părea că dintotdeauna ascultă vocea lui Tiberiu, că în asta constase toată viaţa lui de pînă acum : în a-l asculta pe Tiberiu. De zece ani, acest glas liniştit, alcătuind cele mai corecte propoziţii din lume, înşira, fără greşeală, reguli gramaticale, teoreme, date istorice. Tiberică n-avea preferinţe. La toate obiectele el îşi îndeplinea cu egală conştiinciozitate datoria de elev eminent. Marius se uită la ceas ; mai erau doar 20 de minute pînă la sfîrşitul orei. Pierduse orice şansă de a fi ascultat. Profesorul Nicolau abia mai avea timp să explice lecţia următoare.

Un susur uşor, de rîuleţ paşnic, se auzi din dreapta lui Marius. Prinţesă adormise de-a binelea. Obrajii, destinşi, i se coloraseră într-un roz îngeresc. Lui Marius îi veni o idee diabolică. În loc să-l înghiontească, îi şopti blînd, cu o sclipire răutăcioasă în ochi : „Dormi, Sandule, dormi, Prinţesă ! N-avea nici o grijă, sînt lîngă tine". Sandu Macovei suspină uşor ; un zîmbet fericit apăru pe buzele lui... Şi două minute mai tîrziu, un sforăit îngrozitor făcu să se cutremure clasa.

— Te crezi la hotel, Macovei ?! strigă profesorul Nicolau, înmărmurit.

Trezit de avalanşa rîsetelor, Prinţesă roti privirea buimac. Nu înţelegea ce se întîmplase. „Ridică-te !" îi şopti cineva, şi el se conformă, zăpăcit încă de somn.

— Vă rog să mă iertaţi...

— Îţi iei lucrurile şi pleci imediat acasă ! spuse profesorul Nicolau. Mîine te prezinţi neapărat cu unul din părinţi. Altminteri, nici să nu intri în clasă !

Prinţesă îşi îngrămădi cărţile în servietă, şoptindu-i necăjit lui Marius :

— Vezi cum eşti ? Doar te rugasem să mă înghionteşti dacă adorm. Adios, amigo. S-ar putea să nu ne mai vedem niciodată !

Senin, Tiberică Adamescu aşteptă ca Prinţesă să iasă pe uşă, apoi prefăcîndu-se că-şi drege vocea vesti, printr-o tuse discretă, că e gata să continue lectura.

— Cum, domnule, mai ai ?! se miră profesorul Nicolau.

— Încă trei pagini! confirmă Tiberică, mîndru.

— Eu crezusem că ai terminat. Stai jos, de ajuns pentru azi. Sîntem la o oră de clasă, nu la cercul literar.

Tiberică se așeză, roșind. Disperată, Magda Feneșan căută în ochii colegilor semnele revoltei față de jignirea căreia îi căzuse victimă geniul școlii. Nu întîlni decît zîmbete malițioase și rînjetul satisfăcut al lui Gigi. „Se bucură, măgarul, oftă ea. Îi arăt eu acasă."

Pînă la sfîrșitul orei, Marius trăi o viață fericită, bucurîndu-se de umilirea lui Tiberică. Plin de inspirație, desenă următoarea caricatură: într-o stațiune extraterestră care dă ocol globului, Tiberică citește o compunere, iar pămîntenii, tolăniți în hamacele meridianelor și paralelelor, dorm zdravăn cutremurînd Universul cu sforăiturile lor. Desenul făcu înconjurul clasei, revenind la Marius cu felurite adnotări: „Felicitări! L-ai prins excelent". „Prostii. O mîzgăleală lașă". „Bravo! Să-l publicăm în revista școlii." „Nu! V-ați permis și așa prea mult!"

La plecare, descoperi că — probabil din pricina zăpăcelii — Prințesă îi luase fularul, lăsîndu-i-l în loc pe al său: un fular original, galben, cu pătrățele roșii și dungi verzi. „E așa de colorat, încît îți vine să-l privești cu ochelari de soare, altfel îți strici ochii!" rîse Marius, legîndu-și-l la gît gen „schior", cum îl purta colegul său. „Poate că în ceea ce îl privește pe Prințesă m-am pripit, dar în fond reputația lui nici așa nu-i prea grozavă."

Părăsind clădirea școlii, se gîndi că n-ar fi rău să treacă pe la Prințesă. „Sînt dator să-i dau o explicație. Pînă la urmă o să-i facă și lui plăcere cînd i-oi spune de ce am procedat așa și în ce situație ridicolă l-am pus pe Tiberică."

La colțul străzii se opri să caște gura la un tren auto, format dintr-un camion greu și trei platforme, cu arcurile strivite sub povara unui brad enorm. Toată strada se umpluse de mirosul bradului. Șoferul schimba una din roți ajutat de patru băieți voinici, cam de vîrsta lui Marius. Toți patru erau îmbrăcați în niște frumoase jachete galbene, de piele. Unul din ei, cel mai înalt, se

purta foarte familial cu şoferul, probabil era fiul său, de altfel semănau. Cu atîtea ajutoare, înlocuirea roţii se petrecu în mai puţin de cinci minute. După ce aruncară o privire asupra legăturilor care fixau crengile bradului de-a lungul tulpinei, cei patru flăcăi şi şoferul se urcară în cabină. Trenul auto se puse în mişcare, duduind greoi. Marius fluieră admirativ şi-şi văzu de drum.

Tăie drumul prin piaţă, ieşind într-o ulicioară pustie şi rece, de-a lungul căreia se ridicau paralelipipedele de beton ale unor depozite. Deodată, o maşină, un mic Volkswagen vişiniu, cu un tigrişor mascotă agăţat de parbriz, se lipi de bordura trotuarului, cu frînele urlînd. Speriat, Marius zvîcni în partea opusă ; o clipă crezuse că şoferul a pierdut controlul volanului şi năvăleşte pe trotuar.

Portiera se deschise ; apăru chipul unei femei tinere, cu ochelari verzi.

— Repede, puştiule, ce naiba ? bombăni ea, făcîndu-i semn să se apropie.

— Vă pot fi de folos cu ceva ?

— Eşti simpatic ! rîse fata. Ia „obiectul" şi şterge-o urgent acolo unde eşti aşteptat.

— Da... dar... ăăă... se zăpăci Marius, trezindu-se în braţe cu un bloc de desen, format mare.

Dar Volkswagenul demarase în viteză, dispărînd după colţ. Marius privi buimăcit blocul de desen. „E o greşeală, m-a luat drept altcineva !" Îl deschise. Foi albe, cretoase, care-ţi făceau poftă să ascuţi bine un creion HB şi să desenezi tot ce-ţi trece prin cap. „E nou-nouţ ! M-am ales cu un cadou ! Sînt destui indivizi aiuriţi pe lume. Ba nu. Mi-a spus clar că trebuie să duc obiectul acolo unde sînt... aşteptat !" Observînd că foile, cam jumătate din ele, erau lipite laolaltă, aşa cum se întîmplă uneori, începu, dintr-o obişnuinţă şcolărească, să le separe. Îţi ţuguie buzele, fluierînd uimit ; de fapt, un număr de foi, patru sau cinci, fuseseră îndepărtate, creindu-se astfel un spaţiu în care fusese introdusă o pînză pictată ! Era un portret, şi Marius şopti imediat : „Sînt sigur că am mai văzut-o !" pentru că tabloul reprezenta o fetiţă al cărei chip îi era familiar şi, în acelaşi timp, destul de îndepărtat, ca o veche şi duioasă amintire. Fe-

tița, în vîrstă de vreo 12 ani, era îmbrăcată într-o rochie fastuoasă, după o modă de acum trei-patru sute de ani, din mătase sidefie, cu dungi purpurii și cu o crinolină imensă. Nu zîmbea, se înfățișase pictorului severă ca o regină, dar ochii negri, mari, plini de bunătate și candoare păreau să ascundă o sclipire de voioșie. „Cînd am mai văzut-o, și unde ?" se întrebă Marius, tulburat. Desigur, asta se întîmplase foarte de mult, pentru că privind chipul fetiței se simțea cuprins de cețurile trandafirii ale celor mai vechi amintiri : iarnă, și el răsturnîndu-se cu săniuța în zăpada pufoasă ; barba aspră a cuiva care-l sărută ; moleșeala unei zile cu febră și aspirine, și mama citindu-i povești.

— Marius !

Cel care strigase venea într-o goană nebună. Zgomotul pașilor lui umplea de ecouri strădușa mohorîtă. Era Prințesă, cu figura răvășită de neliniște, așa cum Marius nu-l văzuse niciodată.

— Ce cauți aici ?

Avea un glas aspru, răgușit.

— Mă duceam la tine.

— Fii bun, dă-mi fularul. Și asta ! Nu te supăra... Smulse de sub brațul lui Marius ciudatul bloc de desen.

— Ia stai — se supără Marius — fularul poți să ți-l iei, dar blocul...

— Te-ai uitat înăuntru ?

— Treaba mea ! Dă-mi-l !

— Înseamnă că te-ai uitat !

— Nu m-am uitat ! minți Marius, bănuitor. Mare lucru, un bloc de desen !

Prințesă îi puse mîna pe umăr, glasul îi deveni vesel, prietenesc.

— S-a petrecut o mică greșeală, ha-ha ! Din pricina afurisitului de fular ai fost confundat cu mine. A fost aici un Volkswagen, nu-i așa ? Și înăuntru era o tipesă cu ochelari verzi, e adevărat ?

— Să zicem. Și ?

Prințesă rîse :

— Pe mine mă căuta. Mie îmi era destinat blocul.

Un cadou. Trebuie să-l duc cuiva. Ce întîmplare caraghioasă !

— Explică-mi, nu înţeleg nimic !

— Ce să înţelegi ? Doar nu-i nimic important ! Atît te rog, dă-ţi cuvîntul că n-o să povesteşti nimănui întîmplarea asta, pentru că e vorba de o surpriză.

— Şi dacă aş povesti ? !

— Ce catîr ! Scuză-mă, n-am vrut. Marius dragă, sîntem prieteni vechi, nu-i aşa ? Închipuie-ţi că e vorba de un mic secret, uite-atît de mic, dar care are farmecul lui. Hai, dă-ţi cuvîntul ! Sau ţi-e frică ? Fac pariu că ţi-e frică, te-ai îngălbenit !

— Ba nu m-am îngălbenit de loc ! se supără Marius. Dacă ţii neapărat, poftim, îţi dau cuvîntul meu că n-o să povestesc nimic.

— Mulţumesc ! zise Prinţesă, prietenos. De fapt, voiam mai degrabă să verific dacă ai încredere în mine. Tu nu-ţi dai niciodată cuvîntul degeaba. E o adevărată mîndrie că am cuvîntul unui tip serios ca tine.

„Periuţa cea moale, pe umerii mei ! gîndi Marius, bănuitor. Ce se întîmplă cu Prinţesă de mă laudă atîta ?"

Dar se hotărî să amîne explicaţia deoarece era grăbit să ajungă la ora de scrimă. Cinci minute mai tîrziu se găsea într-un ascensor bătrîn, cu uşi din fier forjat, urcînd în corpul unei clădiri îmbătrînite şi ea, mirosind a ciment ud şi a diferite preparate de bucătărie. La etajul cinci, Marius coborî, sunînd la o uşă pe care scria : „Salonul Jaguarului". Această denumire putea fi întîlnită săptămînal la rubrica de publicitate a ziarelor, precizîndu-se că în salonul Jaguarului se predau, contra unor taxe convenabile, după metode ştiinţifice îndelung verificate, scrimă, judo, tehnica interpretării la diferite instrumente muzicale, arta dansului, a conversaţiei şi a autoeducării voinţei ; că, în fine, tot aici se fac teste prin care oricine poate afla ce caracter şi ce aptitudini are.

Uşa se deschise şi în prag apăru enormul cîine-lup, care ţinea în dinţi tăbliţa cu cuvintele : „Bine ai venit, te rog să mă urmezi". Marius îl mîngîie pe cap, amintindu-şi ce groază vîra această apariţie în cei care veneau întîia oară aici.

Din vestibul pătrunse în salonul propriu-zis, tapisat în întregime cu pluş roşu. În prima zi, Marius rămăsese năucit de mobilierul şi de decoraţiunile acestui interior. Pereţii erau acoperiţi de panoplii cu arme de foc, arme albe, instrumente muzicale şi obiecte de artă africană, indiană, japoneză, cine le mai ştia pe toate. Într-un colţ al încăperii se afla un avion de vînătoare autentic, tip IAR 81, cu aripile retezate, iar fuselajul tăiat de la un metru în spatele carlingii. Era aparatul cu care Jaguarul făcuse războiul. Carlinga, motorul, mitralierele, tabloul de bord erau intacte. Se mai aflau în salon şi alte lucruri strict autentice : o tejghea de cîrciumă provenind în mod indiscutabil din Texas şi fabricată în 1880, un costum clasic de scafandru, o trusă completă de iluzionism şi prestidigitaţie, un rechin împăiat, lung de patru metri, care ascundea în burta lui un dulăpior de oţel cu arhiva salonului. Atrăgea atenţia o mare mulţime de scaune fără să existe două la fel : un taburet de pluş moţăia alături de un soi de tron incomod şi ţeapăn, balansoarul se răsfăţa lîngă graţioasa canapea vieneză, o străveche laviţă, cu încrustaţii severe, medita alături de un fotoliu Barcelona.

— Bună seara ! zise Marius, deşi nu văzuse pe nimeni.

— Bună seara ! răspunse o voce blajină, şi de după spătarul tronului apăru capul cu puţine fire de păr, mai mult ţeastă lucitoare, al domnului Mirea, cumsecadele secretar al maestrului. A mai slăbit frigul ? Nu ? Şi ce mult e pînă la vară !

Dispăru din nou la adăpostul spătarului. Foşnetul jurnalului dovedi că omul îşi reluase lectura.

În pereţii salonului se vedeau patru uşi. Fiecare purta o inscripţie : sala de muzică, sala de scrimă, sala de lupte, sala de educaţie. Marius se uită la rechin şi îi făcu cu ochiul. Cît de mult se mirase în prima zi, văzînd cum din burta dihaniei se scot registrele de înscriere. Într-un astfel de registru se afla şi fişa lui, pe care uneori o cerea spre consultare. Răspunsese în ziua aceea la vreo sută de întrebări aiurite — nu ştia că i se aplică un test asupra cunoştinţelor şi preocupărilor — şi cu cît trecea vre-

mea, cu atît se amuza pe seama naivităţilor debitate în urmă cu aproape doi ani.

De fapt, nu venise aici să înveţe scrima, ci doar s-o practice. Încă din clasa a şasea fusese elev al şcolii sportive, secţia scrimă. Era considerat un sabrer foarte bun, uneori ajungea pînă în semifinalele campionatului de juniori, dar numai atît. Cu timpul, faptul că unul sau altul din colegii lui i-o lua înainte — şi de cîte ori nu-i învinsese la antrenament ! — îi devenise insuportabil. Într-o bună zi părăsise şcoala trist, dar resemnat. Cîteva luni mai tîrziu, văzînd anunţul de la mica publicitate, se prezentase la salonul Jaguarului. „Dar bine, prietene, spusese acesta, ce ai putea să mai înveţi de la mine ?“ „Vreau pur şi simplu să am un partener bun, răspunsese Marius. La şcoala sportivă nu mă mai duc. Acolo se fac campioni şi eu n-o să ajung niciodată campion“.

Aşa cum făcea săptămînal în ziua şi la ora aceea, deschise uşa „sălii de scrimă“. Jaguarul îl aştepta cu sabia pe genunchi.

— Bine ai venit, muşchetarule !

Deşi era cam de o vîrstă cu domnul Mirea, Jaguarul sau „multiprofesorul“, cum i se mai spunea, avea o cu totul altă înfăţişare : ţinută dreaptă, umeri laţi şi şolduri înguste, braţul ferm şi ochi scăpărători sub sprîncenele cenuşii şi dese. Coama lui bogată, cu şuviţe albe şi negre, părea să justifice singură porecla de Jaguar. În realitate, sub această denumire, „multiprofesorul“ evoluase cu 35—40 de ani în urmă în circurile vremii ca vestit săritor la trapez şi apoi ca iluzionist. Mai fusese, în uimitoarea lui existenţă, pescuitor de perle în Oceanul Indian, ghid de vînătoare în Africa, operator de film în America, maestru de arme în Italia şi ziarist în Algeria, încheindu-şi cariera ca pilot de vînătoare acasă la el, în timpul războiului. Nu obişnuia să-şi povestească viaţa. În scopul convingerii clientelei salonului îşi redactase autobiografia, multiplicînd-o în trei exemplare care stăteau la dispoziţia vizitatorilor în loc de diplome sau alte certificate de calificare. Avea atît de mulţi elevi, încît primea foarte rar înscrieri noi. De altfel, pe Marius nici nu-l trecuse în registre la rubrica „scrimă“, ci la „edu-

carea conştiinţei de sine", deoarece ca sabrer nu era mai prejos decît maestrul.

— Ce face mama? Ce face frăţiorul? întrebă amabil Jaguarul, executînd salutul.

Lamele se ciocniră agresiv. Asalt, paradă, fandare — punct pentru Marius.

— Bine! răspunse el, cam fîstîcit de întrebare. Mama, cu treburile ei. Ăsta mic văd că deocamdată e cuminte, nu urlă prea mult.

Lamele se întîlniră din nou.

— Atenţie la picioare! zise Jaguarul. Foarte bine. Cred că micuţul are toate condiţiile să devină şi el un scrimer de elită. Dar, mai întîi, fratele cel mare trebuie să fie răbdător, afectuos, şi să-l ajute să crească.

Marius strîmbă din nas. Jaguarul, bun psiholog, îi intuise cu precizie starea sufletească. Din ziua în care, judecînd după talia mamei, începuse să fie foarte evident că Marius urma să aibă un frăţior, băiatul pleca de acasă în goană, şi la fel de grăbit era la sosire, ca să nu dea ochi cu vecinii. Pe urmă, cu o lună înainte de apariţia noului membru al familiei, multe din grijile gospodăreşti — în special cumpărăturile şi operaţiunile de curăţenie generală — căzuseră în sarcina lui Marius. Cum nu prea avea prieteni şi-şi petrecea timpul mai mult în casă, era inutil să se plîngă că din pricina noilor sale atribuţii face vreun sacrificiu. Spăla vase şi rufe, făcea piaţa şi bătea covoarele fără proteste, dar şi fără tragere de inimă. Doar la piaţă îi plăcea să se ducă, asta îi plăcuse întotdeauna.

Marius ar fi dorit ca în duminica asta să doarmă pînă la 8 dimineaţa, ba chiar pînă la 9, dar, suspinînd de necaz se trezi posac la 6. Trebuia să se ducă după lapte. Alături, în încăperea părinţilor, „ăla mic" scîncea. Din baie se auzea mormăitul tatălui, care cînta în timpul bărbieritului. „Ce-i pasă lui? O şterge la serviciu, pe cînd eu abia după ce vin de la piaţă încep greul". Uneori îi venea să urle de necaz că în loc să se răsfeţe în aşternutul cald, trebuie să dea fuga, năuc, după lapte, după pîine, după aia, după ailaltă, şi după aceea să se aşeze la lecţii. Fireşte, ar fi putut să le facă mai lejer sau mai în fugă, dar asta ar fi însemnat să nesocotească ceea ce

scrisese cu mîna lui într-un anumit carnețel, pe care nimeni în afară de el nu-l putea citi, deoarece însemnările erau făcute într-un alfabet secret, inventat de el însuși. Acolo se afla planul amănunțit al „Operațiunii Hercule", un plan îndrăzneț și dificil, născut astă-primăvară, în clipe grele, atunci cînd Magda Feneșan îi invitase acasă pe toți băieții și fetele din școală care împlineau, ca și ea, 16 ani în lunile primăverii. Numai pe Marius îl „uitase", cu toate că era născut chiar la 21 martie. În schimb, Tiberică Adamescu trona în capul mesei, deși împlinise 16 ani în ianuarie. Marius nu era socotit destul de bun pentru societatea Magdei. Poate că fata are dreptate. Ai tu 16 ani, e adevărat, dar prin ce te deosebești de alții ? De cîte ori e rostit numele tău într-o discuție importantă ? Cine spune vreodată : „Stați o clipă, să vedem ce zice Marius ?" „Operațiunea Hercule" însemna că trebuie să învețe excepțional, să se impună în ochii tuturor, să devină unul din cei pe care toată lumea îi caută, le cere o părere, le solicită prietenia. Nici pînă atunci nu învățase prea rău, și nici nu trecuse printre oameni nebăgat în seamă. „Operațiunea Hercule" era însă menită să-l conducă pe potecile perfecțiunii.

Toată noaptea o visase pe fata din tablou. Se făcea că stau alături, la fereastra unui castel medieval. Deodată, apare un Volkswagen vișiniu, din care ies o sumedenie de luptători în armură. N-au intenții bune, vor s-o răpească, Marius o apără luptînd eroic, dar fata îi spune cu glasul Magdei : „Degeaba, cavalerul inimii mele e Tiberică Adamescu".

Porni înfrigurat după cumpărături. „Două sticle de lapte. Mulțumesc ! O franzelă mai prăjită și o intermediară mai blondă. Nu-i nimic, iau restul de 60 de bani cînd trec înapoi de la piață." Ca de obicei, dorea un singur lucru : să se întoarcă mai repede acasă, să se arunce în pat și să doarmă pînă la zece, dar știa prea bine că asta nu se poate. „Șase ouă. Nu, pe ăsta nu-l primesc ! Lăsați că știu eu. Oul proaspăt are coaja aspră, văroasă. Zarzavat de supă. Sigur că vreau și țelină. E ciudat cît de bine seamănă țelina cu un satelit artificial sau cu un batiscaf".

Atelierul de la spălătorie şi curăţătorie chimică „Nufărul“. „Cling-cling“, făcu clopoţelul de la intrare. Marius pune pe tejghea o cuvertură de lînă, făcută balot. „Pentru curăţat“, zice el. Vocea gestionarei : „De ce natură sînt petele ?“ Marius bombăne : „A pătat-o ăla mic, vedeţi şi dumneavoastră“. Cling-cling. Intră un flăcău scund şi îndesat, cu ochii oblici. Are în mînă o jachetă galbenă, de piele, zebrată pe piept de dungi albastre. „Aţi putea să scoateţi petele astea ?“ Marius profită de prilej şi pleacă. Pe drum se gîndeşte că o jachetă asemănătoare a mai văzut el, dar a uitat unde.

— Hei, fii atent !

Marius tresări. Ajunsese în faţa casei lui Gigi Feneşan, pe strada Rucăr. Colegii spuneau că Gigi locuieşte într-un televizor. Într-adevăr, faţada de sticlă a verandei semăna destul de bine cu un ecran de televizor.

Marius făcu un pas înapoi, încercînd să se dumerească. Gigi Feneşan ţinea pe trotuar panglica de metal a unei rulete, trasînd cu cretă urmele măsurătorii. Asfaltul arăta ca o pagină din caietul de geometrie. O mulţime de copii urmăreau cu gura căscată operaţiunile.

— Ce-i asta, vreţi să scoateţi strada la vînzare pe bucăţele ? se interesă Marius.

— Exact ! spuse Gigi. Dacă vrei şi tu un bolovan, ţi-l servim imediat.

— E prea devreme, îmi cade greu la stomac. Nu, serios, ce rost au toate astea ?

Gigi se uită mirat la cei din jur, ca şi cum întrebarea ar fi fost atît de neroadă, încît nu ştia dacă merită să-i dea vreun răspuns.

— Pe ce lume trăieşti ? se îndură el, jumătate supărat, jumătate indulgent, aşa cum te adresezi unui copil din cale-afară de naiv. N-ai aflat nimic ?

— Ce să aflu ?

— Eşti mai rău decît Tiberică ! Seara, cu nasu-n cărţi, dimineaţa, după zarzavat ! Mă întreb dacă îţi mai rămîne destul timp să mături şi să speli scutecele lui frate-tău...

— Nu-i treaba ta !

— Te priveşte, dar mai ieşi şi tu în lume. Ai crescut, trebuie să te înveţi cu oamenii, să fii la curent cu evenimentele...

— Mă plictiseşti.

— Află atunci că aici s-a produs o spargere, mîrîi Gigi Feneşan. Acum poţi să pleci. Altceva nu pot să-ţi mai spun, ca să nu mori de plictiseală.

Desfăşură din nou panglica ruletei. Marius ridică din umeri şi se rugă de unul din privitori să-i dea lămuriri. Atîta aşteptau. Începură cu toţii deodată : „Ieri la prînz..." „Un tablou care costă un milion..." „Miliţia..."

— Gigi, e adevărat ?

— Te cred. Să-l vezi pe tata. E distrus.

— ... un milion ? !

— Poate şi mai mult. Sau poate nici un ban ! Tata adusese tabloul acasă pentru expertiză. L-a rugat un cetăţean, omul a moştenit casa unui unchi şi printre lucruri a găsit tablourile, vreo şase. A venit cu ele la muzeu, să întrebe dacă au vreo valoare. Cinci s-au dovedit lucrări obişnuite, dar al şaselea, un portret de fată, i-a ameţit pe toţi. S-ar putea să fie de Velasquez. Îţi dai seama de situaţie ? Tata l-a adus acasă, ca să-l poată studia cu de-amănuntul, iar bandiţii n-au pus mîna pe nimic altceva ; numai portretul i-a interesat.

Pe Marius îl cuprinse groaza.

— Un portret de fată ?

— Da. O mică zînă sau o domniţă. Ce-i cu tine ? Tremuri.

— E frig. Miliţia ce spune ?

Gigi ridică dispreţuitor din umeri :

— Au fost pe aici vreo trei ofiţeri. S-au uitat, au făcut fotografii, au pus întrebări...

— Ce întrebări ?

— Banale. Cu cine sîntem prieteni, ce persoane mai ştiau de existenţa tabloului în casa noastră, dacă avem bănuieli. Pînă şi femeii de serviciu i-au cerut lămuriri. Biata Mărioara ! Ea nu face nici o deosebire între o statuetă de jad din epoca dinastiei Min şi o răţuşcă de ipsos, cumpărată din Obor !

Melodia vorbirii lui Gigi, cu suişuri de dispreţ şi descrescendo-uri de blazare, îi făcu pe cei de faţă să-şi dea seama că nu erau consideraţi cu nimic mai presus decît Mărioara. În cel puţin o duzină de capete apăru dorinţa aprigă de a şti cît mai curînd ce e cu statuetele de jad şi cu dinastia Min. Toţi se gîndeau la coperţile verzui ale dicţionarului enciclopedic.

— Şi acum ce faci ? zise Marius, arătînd spre pavajul plin de linii întretăiate, de cifre şi de semne misterioase.

— Ancheta mea. Înţelegi ? O anchetă personală.

— Mi-nchipui că ai reuşit să descoperi o mulţime de lucruri.

— Deocamdată nu cred că am motive să mă laud, spuse Gigi modest. Priveşte ! După urmele maşinii e mai mult ca sigur că a fost un camion. Vezi — arătă el o pată negricioasă pe muchia bordurii — e urma cauciucului. Numai o maşină grea ar fi putut lăsa urma asta. De altfel, vecinii confirmă că ieri, în jurul orei prînzului, un camion pe care erau scrise iniţialele Întreprinderii de reparaţii electrice — desigur, o falsificare — a staţionat în diferite puncte ale străzii. Doi : infractorii au avut chei perfecte. De nicăieri nu reiese că ar fi forţat vreo uşă. Asta înseamnă că sînt experimentaţi, deci nu prea tineri. Trei, şi acest punct este foarte important : unul dintre infractori e alcoolic. Nici chiar într-o astfel de împrejurare n-a rezistat tentaţiei. Noi avem în barul bibliotecii cîteva „fiole“ cu coniac, whisky şi alte sucuri de praf de puşcă... Din toate acestea, a ales ţuica. Şi-a umplut un pahar de 200 de grame, s-a cinstit ca la el acasă, dar, din pricina emoţiei, probabil, l-a scăpat pe covor. Cînd am intrat noi în cameră era un miros de te trăsnea !

— Da, zise gînditor Marius, ai cîteva indicii foarte importante. Un beţiv, un camion...

Se întrerupse, pentru a-l saluta pe tatăl lui Gigi, expertul George Feneşan, un bărbat înalt, frumos, cu chipul arămiu, cu ochi albaştri şi mustaţă neagră, care

ieşise în curte şi tocmai ridica husa de pe maşină.

— A, zise Gigi, tu n-ai văzut încă maşina noastră ? Închipuie-ţi, o avem de un an, dar n-a fost nevoie nici de cea mai mică reparaţie. Uneori o conduc şi eu pe străzi mai lăturalnice. Şi ce culoare frumoasă, nu-i aşa ?

— Da ! bîigui Marius.

Nu-i venea să-şi creadă ochilor. De sub husă apăruse Volkswagenul vişiniu, cu tigrişorul-mascotă.

CAPITOLUL II

Marius se simţea în situaţia telefonistului fără experienţă care, aflat pentru întîia oară în faţa panoului centralei, se zăpăceşte, nu mai ştie în ce borne să introducă zecile de fişe, în timp ce o sumedenie de glasuri îi urlă în căşti, cerînd legăturile corecte. Marius privea cu ură jumătatea goală a băncii, adică locul în care ar fi trebuit să se afle Prinţesă, omul fără scrupule, din pricina căruia „Operaţiunea Hercule" era grav primejduită. „Da, onorată instanţă — şopti Marius — sînt complice cu Prinţesă şi cu pungaşii lui. Vedeţi şi dumneavoastră cît e de periculos să-ţi dai cuvîntul de onoare numai din orgoliu."

Părea mai mult decît evident că tabloul furat este identic cu cel ascuns între foile blocului de desen. Starea lui Marius putea fi exprimată printr-un singur cuvînt : spaima. „Şi ce frumos ar fi putut să fie !" oftă el, gîndindu-se la carneţelul în care-şi notase cifrat drumul cel luminos şi plin de izbînzi pe care avea de gînd să-l parcurgă, întru gloria şcolară şi umilirea Magdei. Acum, „Operaţiunea Hercule" i se părea un vis de neîndeplinit. Pe el îl aşteptau zile grele ; trebuia să-şi dovedească nevinovăţia.

Gigi Feneşan era, în schimb, într-o formă de zile mari. Recreaţie de recreaţie, toată şcoala se strîngea în jurul lui ca să-l audă povestind despre cercetările sale. „Tu, dar băiatul ăsta s-a maturizat într-o singură zi ! declară emoţionată Valeria Sima. Îi stă foarte bine aşa, se vede imediat că are un ţel important !" „Haimanaua de frate-meu ? ! rîse dispreţuitoare Magda. Joacă teatru, fetiţo ! N-avea grijă, pînă mîine îi trece !" Şi Gigi, ba zîmbind şiret, ba încruntîndu-se bănuitor, ba rămînînd pe

gînduri, ca şi cum i-ar fi venit pe loc o nouă ipoteză, ba lăţindu-şi umerii ca şi cum se pregătea să-l înşface pe bandit, vorbea într-una despre urmele lăsate de autocamion, despre infractorul alcoolic, despre... În ciuda necazurilor sale, Marius gîndea: „Ce de nerozi ! Dacă i-aş spune ce ştiu eu, cred că băieţelul ăsta s-ar cuminţi foarte repede, şi i-ar trebui multă vreme ca să-şi revină din uimire !" Deocamdată, însă, Marius recunoştea cu destul necaz că pradă uimirii era el însuşi. Într-adevăr, cum să-şi explice legăturile lui Prinţesă cu hoţii ? Dar faptul că tabloul furat din casa expertului Feneşan fusese transportat nu cu un autocamion, ci cu maşina aceluiaşi expert Feneşan ? Dar propria-i situaţie, de complice fără voie ? Dar neobişnuita atracţie pe care o exercita asupra lui fetiţa din tablou ? „Iată, stau la locul meu, iau notiţe, nimeni nu mă bagă în seamă, şi totuşi singurul om care ştie cîte ceva sînt eu !"

De fapt, Marius ar fi dat mult, ar fi dat orice ca să nu ştie nimic. Era departe de a fi omul căruia să-i placă astfel de taine. Constatase de mult : n-avea spirit de aventură. Expediţiile zgomotoase, de duminică, prin centrul oraşului, ale colegilor lui îl lăsau indiferent, modul entuziast în care se lăudau că sînt prieteni cu diferiţi pierde-vară îi spunea prea puţin. Fără să fie ceea ce se cheamă un fricos, îi displăcea aglomeraţia şi hărţuiala, preferînd să-şi petreacă orele libere citind cărţi vesele sau jucîndu-se paşnic cu copiii mai mici, care-i dădeau întotdeauna ascultare. De astă dată nimerise într-un joc ticluit de alţii, dar un joc periculos şi necinstit. O binefăcătoare mînie îl ferea însă de năuceala spaimei. Se simţea ca în sala de scrimă ; fusese lovit, trebuia să lovească.

De două minute apăsa butonul soneriei. Ar fi putut să jure că de cealaltă parte a uşii e cineva care nu vrea să deschidă. „Nu, copile — murmură Marius — ar fi prea simplu să scapi de mine aşa." Coborî cu liftul pînă la parter, după care se furişă înapoi pe scări, oprindu-se între etajele 5 şi 6, unde se aşeză la pîndă. „Stau aici şi pînă mîine dimineaţă dacă o fi nevoie !" mormăi el, îndîrjit. Dar aşteptarea n-avea să fie prea lungă.

După vreun sfert de oră, liftul se opri la etajul 6. Pasagerul întîrzia să deschidă ușa, probabil că era incomodat de ceva : din cabină se auzeau fel de fel de troncănituri. Într-adevăr, apăru un băiat cam de 11 ani, încărcat cu o mulțime de pachete atrăgătoare. Avînd mîinile ocupate, el se înălță pe călcîie apăsînd butonul soneriei lui Prințesă cu fruntea. Marius era pregătit. Ușa se întredeschise și apăru o mutră bănuitoare : Prințesă în persoană. Din apartament venea un zumzet de voci amestecat cu frînturi de muzică. Băiatul cu pachete dădu să se strecoare înăuntru. Unul din pachete îi scăpă, desfăcîndu-se ; erau cutii de sardele. Prințesă se apleca să le adune. Dintr-un salt, Marius escaladă balustrada și începu să le adune.

— Îmi dai voie ?

— Mulțumesc ! șopti furios Prințesă. Oaspeții nu trebuie să se deranjeze.

— Ah, prin asta trebuie să înțeleg că mă inviți înăuntru ?

— Nu ! se sperie Prințesă. Iartă-mă, astăzi sînt foarte ocupat !

— Nu face nimic. Vreau să schimb cîteva cuvinte cu domnul Macovei ! zise amenințător Marius.

— Tata nu-i acasă.

— Atunci, maică-ta. Sper că n-ai nimic împotrivă să prezint doamnei omagiile mele.

— Isprăvește ! Sînt singur.

— Da ? Și gălăgia asta o fac fantomele ?

Marius îl îmbrînci și pătrunse în hol. Apartamentul era compus din două camere și, prin ușile date de perete, se vedea o aglomerație ca în sălile de așteptare. Prințesă îl apucă disperat de mînă :

— Nu trebuia să intri, dar dacă ai făcut-o, te rog din suflet să nu vorbești nimic despre... secretul nostru. Mai ales de față cu Geo Blondul.

Marius se întrebă dacă nu a nimerit într-un internat. Dormitorul devenise ceva între hotel și cămin de copii. Nici unul din ocupanți nu părea să aibă mai mult de zece ani. Doi se distrau pe covor cu vechile jucării ale lui Prințesă, unul se strîmba cu sîrguință în fața

oglinzii, vreo trei stăteau tolăniţi pe divan, în timp ce un ochelarist, instalat pe lada studioului, le citea dintr-o carte, pesemne veselă, căci se strîmbau de rîs. Harababura din casă te făcea să crezi că unii dintre ei nu erau simpli musafiri, ci locuiau chiar aici.

Sufrageria prezenta alt aspect. Aici urla picupul, şi trei tineri, instalaţi la masă, jucau cărţi, fumînd cu îndîrjire. Cel cu spatele spre uşă, împodobit de o frumoasă chică blondă, spuse, fără a-şi întoarce capul :

— Intră, puştiule ! Ai bani ?

Marius nu prea simţea nevoia să intre. Mormăi ceva, pregătindu-se să se retragă. Tînărul se răsti :

— Am zis să intri !

— Lasă-l, Geo ! Nu ştie să joace, interveni împăciuitor Prinţesă.

În fine, Geo catadixi să-şi arate faţa. Nu părea să aibă mai mult de 18 ani, era subţire, cu trăsături delicate şi ochi mari, albaştri. Ai fi spus că-i un băiat cu adevărat frumos dacă din toată înfăţişarea lui nu s-ar fi degajat atîta obrăznicie şi dispreţ, încît te simţeai obligat să-ţi iei măsuri de precauţie.

— Nu l-am întrebat dacă ştie să joace, preciză el. L-am întrebat dacă are bani. Ai sau nu ?

— Cred că am ceva... se zăpăci Marius, şi dominat de privirile poruncitoare ale lui Geo scoase involuntar o hîrtie de 5 lei.

— E putred de bogat ! izbucni în rîs unul din jucători. Lasă, Geo, că te împrumut eu !

Dar Geo Blondul luă calm hîrtia de 5 lei.

— Suma n-are importanţă, copii, o să vedeţi, îmi va purta noroc. Banii de împrumut şi proştii aduc întotdeauna noroc.

Marius începuse să-şi revină.

— Dacă-i pe aşa, nu te mai împrumut. Dă-mi banii înapoi. Prost eşti tu ! i-o întoarse el.

Pe chipul Blondului apărură pete roşii. Înfricoşat, Prinţesă se postă între ei :

— Geo, el nu te cunoaşte ! Marius, du-te acasă, îţi explic mîine.

Cu un gest lent, Geo Blondul îl înlătură pe Prinţesă. Ceilalţi se ridicară, retrăgîndu-se lîngă pereţi, ca

să lărgească scena pe care așteptau, cu nerăbdare, să vadă începînd o acțiune palpitantă. În cadrul ușii apărură, ca la comandă, copiii aflați în dormitor, cu ochii holbați de curiozitate și de plăcere.

O palmă fulgerătoare se abătu asupra figurii lui Marius. Geo lovise de sus în jos, orbindu-l. Figura asta o învățase dintr-un film. Cu stînga îl pocni aproape instantaneu în stomac. Nu prea tare, mai mult de dragul respectării principiului „un-doi". Apoi, ca să fie spectacolul întreg, lansă un frumos croșeu la obraz, așa cum văzuse în emisiunea „Careul magic".

Dar o explozie de durere în partea stîngă a gîtului îl făcu să rămînă cu brațul în aer. Marius, care cu o clipă înainte apucase să se retragă atîta cît directa la stomac să-și piardă cel puțin trei sferturi din forță, revenise imediat, lovind cu brațul stîng printr-o rotire extrem de rapidă. După cinci ani de scrimă nu ajungi neapărat campion, dar să ghicești intențiile adversarului, să te deplasezi rapid și să acționezi fulgerător, asta, da, înveți. Urlînd, Geo îi repezi un picior în pîntece, dar pentru cine e învățat să se ferească de sabie, amenințarea unui picior e aproape umoristică. Marius sărise la timp într-o parte, prinzînd piciorul adversarului și săltîndu-l cu putere. Geo Blondul căzu ridicol pe spate și făcu lucrul cel mai neașteptat : izbucni în plîns, un plîns ciudat, fără văicăreli, fără strîmbături. S-ar fi zis că lacrimile evadau fără știrea lui de sub pleoape. Marius întoarse stînjenit capul ; nu văzuse niciodată un băiat atît de mare plîngînd. Brusc, Geo Blondul se repezi pe hol. Prințesă alergă imediat după el, vorbindu-i cu însuflețire. În loc de răspuns, zgomotul ușii trîntite. Prințesă reveni, purpuriu de indignare.

— Frumos, domnule Marius ! Te invit în casa mea, iar tu îmi lovești prietenii.

— Nu uita că el a început. Întîi m-a jignit, pe urmă i-a venit chef de luptă.

— A vrut să glumească, prostule ! se necăji Prințesă, roșind, deoarece-i scăpase fără voie cuvîntul „prostule".

— Glumele astea, cu pumni, eu nu le înțeleg.

— Eşti nesociabil, sălbatic ! Crezi că dacă un om dă puţin din mîini înseamnă neapărat că vrea să se bată pe viaţă şi pe moarte ?

Sinceritatea indignării lui Prinţesă nu putea fi pusă la îndoială.

— În cazul ăsta, îmi pare rău ! zise Marius, dezorientat. Aş fi putut să jur că vrea să-mi rupă oasele. De unde să ştiu că la tine se face balet pe motive din folclorul bătăuşilor ?!

— Eu te-am rugat să nu intri.

— Păi acum chiar că regret. Nu-mi place cum arată casa ta. Profiţi de absenţa părinţilor tăi şi-ţi faci de cap. . .

— Se înţelege, mylord, zise Prinţesă cu deferenţă. Dar ia spune-mi, ţi-ai luat vitaminele pentru azi ? Ai mîncat toată supica la prînz ? Ai răspuns frumos la lecţii ? Atunci du-te repede acasă şi fă nani, mama o să-ţi spună o poveste aleasă special din cartea pentru băieţii cuminţi.

— Ţi-aş recomanda-o şi ţie.

— Eu nu sînt cuminte. Te sfătuiesc să mă eviţi, aş putea să-ţi fiu un exemplu rău.

Copiii ţopăiau în jurul proaspătului erou.

— Dar cu doi odată poţi să te baţi ? Dar cu trei ? Dar cu zece ?

— Nu-l mai lăudaţi atît ! se răsti Prinţesă. Acum cinci ani, cînd l-am luat de mînă şi l-am dus la scrimă, tremura şi de umbra lui. Haideţi, e tîrziu ! Mai duceţi-vă şi pe la casele voastre, eee !

Apoi, obosit şi fără chef, se întoarse spre Marius :

— Dacă vrei să rîzi de mine, pregăteşte-te să mă asculţi.

Cu două săptămîni în urmă, într-o miercuri, o veste neobişnuită cutreiera şcoala. Prinţesă fugise de acasă ! O femeie, mătuşa lui, alerga în panică pe culoarele liceului. Cancelaria trepida. Se telefona la miliţie, la Consiliul municipal, la spitalul de urgenţă. Dar n-a sunat bine de intrare, că în clasă şi-a făcut apariţia Prinţesă însuşi, calm, ca şi cum nimic nu s-ar fi întîmplat. „Unde-ai fost, neseriosule ?“ l-au luat în primire colegii. Prinţesă se supărase : „Terminaţi ! Acasă la mine, unde să fiu ? În apartamentul părintesc !“

Tatăl lui Prinţesă era geolog, şi aceasta era şi profesia mamei. Plecau pe teren cînd unul, cînd altul. Ultima oară plecase tatăl. După un timp, îi telefonase soţiei tocmai din Munţii Rodnei : „Te rog să vii aici pentru cîteva zile, am găsit o zonă interesantă, trebuie să ne sfătuim". Mama îşi făcuse la iuţeală valiza, ducîndu-l pe Prinţesă la mătuşa Filofteia, să locuiască acolo în lipsa lor. Dar lui Prinţesă nu-i plăcea mătuşa Filofteia. „Ce-ţi spune numele ăsta, Filofteia ? Nu-ţi sugerează ceva alb, uscat şi plîngăreţ ? Exact mătuşă-mea. Toată ziua mă dăscălea : «Aia ai voie să faci, ailaltă n-ai voie»". Prinţesă se hotărîse deci să fugă... acasă la el. „Aveam dreptul ăsta, nu ? Mătuşa nu suportă televizorul şi are mania curăţeniei, mereu mă dădea afară ca să deretice. Aici, la mine, mă uit la televizor cît vreau şi de dereticat mă ocup singur. Dar n-aveam cheia apartamentului. Prima noapte a trebuit să dorm în spălătorie. Eram disperat. Atunci mi-a spus cineva : «Caută-l pe Geo Blondul !» Vine Geo, se uită, fluieră. Mă întreabă : «Ai vreun act la tine ?» Răspund : «Buletinul. De ce ?» Rîde : «Vreau să văd dacă e chiar casa ta. Să nu fii vreun spărgător !» I-am dat buletinul, a zis : «E-n regulă», a scos din buzunar două sîrme, le-a introdus în broască, le-a răsucit de cîteva ori şi... mi-a deschis uşa : «Liber !»".

Odată instalat, Prinţesă se gîndise că totuşi e neplăcut să locuieşti singur. Noaptea, mai ales, ţi se face şi frică. Ca atare, a început să lanseze invitaţii de ospeţie în dreapta şi-n stînga. Veneau băieţi de toate vîrstele, pe unii nici nu-i cunoştea, erau musafirii musafirilor. Noroc de Geo că-i ţinea în frîu.

— De ce crezi că vine Geo la mine ? se adresă lui Marius. Mi-a spus : „Îmi place să-mi odihnesc oasele într-o casă adevărată". Toată viaţa a trăit numai prin internate. Şi acum stă tot aşa, la un cămin. Ştii că duminică am făcut curat împreună ? Mi-a zis : „Hai, Prinţesă, pune mîna pe aspirator. Eu am să şterg mobila". Să ne fi văzut mătuşa Filofteia...

— Îmi pare rău că l-am lovit, zise Marius. E un băiat bun, după cîte-mi spui. Dar metoda prin care a descuiat uşa nu mi se pare că figurează în programa şcolară.

— Naiba mai ştie ! oftă Prinţesă. Ţi-am spus că din pricina lui sînt amestecat în furtul tabloului ?

Chipul delicat al lui Prinţesă se boţi într-o strîmbătură de necaz. Întinse faţa de masă şi vîrî lama briceagului într-o cutie de sardele. Marius îl privi nemulţumit.

— Tocmai acum ţi-ai găsit să taci ? Spune ce ai de spus !

— Am treabă, trebuie să mănînc. Mie nu-mi pregăteşte nimeni masa, ştii ?

Imediat scoase un ţipăt ; pe deget îi apăruse o liniuţă roşie.

Marius rîse :

— Cărţile de joc ştii să le tai, dar la o biată conservă te poticneşti. Uită-te aici, să vezi artă !

Îi luă briceagul şi, dintr-o singură mişcare circulară, detaşă capacul cutiei. În încăpere se răspîndi mirosul dulce al uleiului amestecat cu mirodenii.

— Dom'le, te pricepi ! fluieră cu admiraţie Prinţesă.

Marius mai deschise o cutie.

— Răniţii să stea deoparte, pregătesc eu masa. Între timp, povesteşte-mi ce-i cu tabloul.

Prinţesă, după ce îşi înfăşură degetul în batistă, spuse :

— Ieri dimineaţă, Geo mi-a spus : „Prinţesă, am nevoie de un tip isteţ în care să am toată încrederea. Cunoşti pe cineva, ai putea să garantezi pentru el ?“ I-am răspuns că nu garantez pentru nimeni în afară de mine însumi. Pe urmă mi-a explicat ce am de făcut, cutare şi cutare : să am fularul ăla tehnicolor la gît, să aştept pe strada Depozitelor un Volkswagen roşu, să iau blocul de desen şi să i-l aduc lui... Altceva nu mi-a mai spus.

Marius oftă :

— Te dureau dinţii în ziua aia ?

— Nu, ce-ţi veni ?

— Pentru că ţi-a fost greu să deschizi gura şi să-l întrebi la ce folosesc toate astea...

— L-am întrebat, cine a spus că nu l-am întrebat ?

— Şi ce ţi-a răspuns ?

— Ei, se foi Prinţesă, nu pot să-ţi spun. E o chestiune delicată. De fapt, pe strada Depozitelor ar fi trebuit să se ducă Geo, dar prin apropiere stă prietena lui. Sînt

certați, Geo e foc pe ea, a jurat să n-o mai vadă și nici prin cartierul ei să nu mai treacă. De aceea m-a rugat : „Ajută-mă să-mi țin promisiunea, du-te tu pe strada aia afurisită unde o să vină un Volkswagen roșu“ etc., etc.

Marius tăia cu mînie felii din franzela cu coajă lucioasă și miez pufos și începu să le ungă cu unt.

— Eu discut lucruri serioase și tu îmi povestești istorioare tîmpite. Nu despre iubirile lui Geo trebuia să întrebi, ci despre Volkswagen, ce obiect, ce cutare și cutare...

Prințesă ținea brațul în sus, să nu mai curgă sînge. Mormăi :

— M-am temut să nu creadă că mi-e frică sau n-am încredere în el.

— Mda, zise Marius, mai cunosc eu un prost care, exact din același motiv, și-a dat cuvîntul de onoare în împrejurări asemănătoare. Dar în cazul tău nu cred că a fost numai atît... Ia spune tu adevărul, adevărul ăla pe care de mult simți nevoia să-l mărturisești...

Prințesă își desfășă degetul, privind foarte preocupat tăietura.

— În fond, de ce ai venit astăzi la mine ?

Marius nu răspunse imediat. Se gîndea că e uimitor de plăcut aici, cu Prințesă și cu liniștea. E adevărat că fusese și o încăierare,dar asta se întîmplase cu mult timp în urmă.

— Îmi trebuie tabloul. Unde e, la cine a ajuns ? E la Geo ?

— Nu știu ! oftă Prințesă. Nu știu ! N-am știut nici înainte că e vorba despre un tablou, despre un furt și despre hoți. Am intrat ca un prost în încurcătura asta. O să vezi că nici Geo nu știe unde e.

— Ai aflat, probabil, că portretul a fost pictat acum vreo trei sute de ani. Cu toate astea, am impresia că pe fata asta am mai văzut-o, că am stat de vorbă cu ea, știu și cum o cheamă !

— Cum o cheamă ?

— Agmad. Închipuiește-ți, cum suna numele ei, Agmad, sub bolțile castelului, cînd cavalerii își zornăiau armurile, grăbindu-se să se încline în fața ei.

Prinţesă se holbă :

— Unde ai citit lucrurile astea ? Povesteşte-mi mai departe.

— Nu mai rînji ca un prostănac ! N-auzi că vreau să aflu unde e tabloul ?

— Dar eu *nu vreau* să aflu nimic, pentru mine problema asta nu mai există, şi te rog să încetezi ! ţipă Prinţesă, cu ochii roşii de enervare.

— Naiba ştie ce înţelegi tu cînd spui că „problema asta nu mai există !" se miră Marius. Vrei să spui că e rezolvată ?

— Da, da, da !strigă Prinţesă. A fost, a trecut, pfu ! suflă el, alungînd din palmă un fulg nevăzut... Şi gata, nu mai e !

Marius se ridică, uimit de cuvintele care-i veniseră în gînd şi pe care trebuia să le rostească.

— Atunci, din clipa asta nu mai am ce face, comanda o preiau eu. Află că n-o să te las în pace decît în ziua cînd tabloul va fi din nou acolo de unde l-aţi furat, hoţi nenorociţi ce sînteţi ! O să mă ţin pas cu pas după tine, o să te silesc să mă duci la toţi cei care au vreo legătură cu isprava asta urîtă, o să te oblig să gîndeşti ! Acum concentrează-te ! Vreau să-ţi expun planul meu de acţiune.

Prinţesă îl privea aiurit.

În acest timp, la cîteva sute de metri depărtare, şeful clasei, Tiberică Adamescu, intra în camera lui. Doi pereţi erau acoperiţi cu rafturi cuprinzînd, într-o ordine desăvîrşită, vase de lut, opaiţe, monede vechi, statuete, vîrfuri de săgeată, fibule, petice de zale.

Nici un băiat de vîrsta lui nu se putea lăuda, cel puţin pe o rază de o sută de kilometri împrejur, cu aşa ceva. „Asta e doar partea spectaculoasă, obişnuia să le spună Tiberică prietenilor. Iată şi cealaltă parte !" Deschizînd dulapul de pe hol, le arăta nişte cizme enorme de cauciuc, salopeta, pelerina de ploaie, tîrnăcopul, lopata şi măturicile. porthartul, cortul pliant. „Păi voi ce credeţi ?" spunea Tiberică, lăsîndu-i apoi să întrebe singuri de ce are atît de multe dăltiţe, cleşti şi pensete pe masa de lucru, la ce folosesc reactivii din sticluţe şi cum reu-

şeşte el să reconstituie, din patru-cinci cioburi, un vas întreg.

Acum Tiberică, ajungînd în camera lui, îşi adună în faţă o cantitate impresionantă de cărţi groase, scoase „Caietul de şantier nr. 8 — Nămaia“ (localitate unde, cu prilejul ultimei vacanţe, descoperise o jumătate de pinten medieval) şi începu să scrie. În clipa aceea reprezenta cît se poate de bine tipul tînărului savant. Atît doar că, de astădată, trăgînd cu urechea să nu fie surprins de maică-sa, tînărul savant aşternea pe hîrtie, murmurînd, următoarele rînduri pentru Valerica Sima (dar ştergînd repede lăsă numai V.S.).

Ca o stea ce străluceşte
În abisul legendar,
Chipul tău mă urmăreşte...

— Bun... Versul al patrulea ar putea să fie... ia să văd... ta-ta-ta-ta-ta-ta... o rimă în „ar“ : clar, răsar, lampadar... Asta-i o aiureală ! Icar, da, mai merge. *Şi m-avînt ca un Icar !*

Tot în aceeaşi seară, la cofetăria „Crizantema“, Gigi Feneşan înregistra o rîvnită victorie la „flipper“, jocul electronic cu bile : 7 000 de puncte. Avea deci dreptul la trei jocuri gratuite. Succesul fu sărbătorit cu cîteva sticle de Pepsi în care cunoscătorii turnară şi cîteva picături de coniac. Ar fi turnat mai mult, dar unii n-aveau bani, iar alţii nu-l puteau suferi, antipatie pe care o ţineau însă în secret. Spuma dulce încorona paharele, la tonomat cînta vioi şi răguşit Adriano Celentano, spunînd că dintre toate culorile, el iubeşte albastrul. Sub privirile admirative ale amicilor, Gigi apăsă din nou pe butoane, povestind pentru a suta oară despre ancheta formidabilă şi necruţătoare pe care o face el în chestiunea tabloului.

La „televizor“, pe strada Rucăr, sora lui Gigi, Magda, terminînd de scris la matematică, se gîndea unde să ascundă caietul. „E cazul ca augustul meu frate să-şi mai rezolve şi singur îndatoririle ! bombăni ea. Cînd e vorba să copieze de la mine, sînt surioara cea drăguţă şi ge-

nială, pentru ca, după un sfert de oră, să devin iarăşi *sor-mea care şi-a dedicat viaţa unui singur scop: să mă scoată pe mine din sărite.*"

Rîzînd (şi-l imagina pe Gigi cum avea să scotocească pretutindeni), chibzui unde să pună caietul. „În cămară? O să prindă miros de gogoşari. Sub noptieră? Nu, acolo e tabu! Sub pat? Ar fi prea simplu. Am găsit! Îl pun chiar în servieta lui Gigi, în cartea lui de matematică. E singurul loc în care nu-i place să caute!"

Înainte de a proceda la această subtilă manevră, Magda scoase, visătoare, din noptieră (unde exista un sertăraş cu fund dublu, montat de ea fără ştirea nimănui) un alt caiet. Era jurnalul ei intim. Aşezîndu-se comod pe divan, deschise jurnalul, reciti ultimele însemnări, apoi notă cu scrisul ei energic şi clar:

„5 decembrie. Astăzi dau dovadă de cruzime, ascunzînd caietul de matematică. Cîndva, haimanaua de Gigi va înţelege că de fapt totul a fost în folosul lui.

La şcoală, noutăţi şi nu prea: zăpăcita de Valerica Sima mi-a spus: «Tu, ce-o fi cu Prinţesă? (Adică Sandu Macovei). Lipseşte de două zile. În ochii lui eu am citit o suferinţă». Ce prostie! Suferinţă în ochii lui Prinţesă! Tot aşa a citit ea şi «maturitate» în ochii lui Gigi. E cam simpluţă, biata Valerica.

Lui Tiberică i-a apărut în revista liceului o prezentare sau un referat, nu ştiu cum să-i spun, despre aplicarea matematicii în arheologie. N-am înţeles nimic, dar e formidabil! Am vrut să-i cer să-mi scrie o amintire pe pagina respectivă. Poate o să am mai mult curaj mîine.

Nu ştiu ce se întîmplă cu Marius. A devenit cam îndrăzneţ. Azi, din toată clasa, numai el a luat 10 la extemporalul de fizică. Eu n-aş da cu atîta uşurinţă o notă de 10 aşa, oricui".

Deodată, sări de pe divan cu nările lărgite de panică. Aşeză repede fiecare caiet la locul stabilit şi dădu fuga în bucătărie. Budinca pusă la copt era în mare pericol. Ar fi fost într-adevăr păcat ca gingaşa alcătuire din tă-

ieței, brînză dulce, stafide, ouă și vanilie să se transforme într-un cărbune grosolan. Magda trase forma din cuptor. Budinca se înnegrise pe ici, pe colo, dar o ninsoare abundentă de zahăr farin avea să salveze aparențele.

De fapt, Magdei nu-i plăcea de loc să se ocupe de gospodărie, dar femeia de serviciu, în ciuda devotamentului ei, gătea rudimentar, în orice caz, cu mult sub nivelul preferințelor tatălui ei. În ultimul timp, Magda petrecea din ce în ce mai multă vreme la bucătărie, preparînd cînd o friptură, cînd o salată, pînă cînd ajunsese să se încumete să atace și domeniul complicat și capricios al sosurilor și prăjiturilor. Nu dintr-o grijă prea mare pentru taică-său făcea toate astea, ci pentru ca într-o bună zi acestuia să nu-i vină ideea să se însoare cu vreo doamnă antipatică, în schimb bună gospodină. Magda și Gigi, într-una din rarele lor discuții amicale, hotărîseră că dacă tatăl lor vrea să se recăsătorească, n-are decît, dar numai după ce ei se vor înscrie la facultate. Luînd această decizie, se simțiseră foarte generoși.

În noaptea aceea frigul slăbi și, spre dimineață, orașul cunoscu, uimit și bucuros, surpriza primei ninsori. Marius se trezise foarte devreme. Era obosit și năuc, dar se înviora numaidecît *auzind cum ninge*. Mai exact, recunoscuse acea îndulcire a zgomotelor datorită ninsorii abundente. „Ce-i cu tine de te-ai trezit la ora asta ?“ se alarmă mama. „Am teză la chimie“, minți el. „Bine, să-ți pregătesc gustarea. Ești sigur că e ora cea mai potrivită pentru lecții ?“ Marius mormăi somnoros : „Nu știu. Să-i fac proba“. În ultimele luni devenise mai ursuz, mai puțin dispus să-și destăinuie gîndurile, în schimb termina orice lucru început, fie că era vorba de studiu, fie de o treabă gospodărească.

Nu avea nici o teză, dar hotărîse ca pînă la ora 8 să-și termine de scris și de învățat, deoarece îl așteptau două întîlniri importante. Mai întîi dădu la iveală micul bloc-notes cu scoarțe albastre al planului „Operațiunea Hercule“. La o anumită pagină așternu cifrele 0451—38—16—5, ceea ce, în codul inventat de el, însemna : „Luat 10 la fizică“. Oftă : „Ce frumos s-ar fi desfășurat «Operațiunea Hercule» dacă nu intervenea pacostea cu tabloul !“

Își rîndui la îndemînă cărțile și caietele pentru ziua aceea, căscînd prelung, aproape din minut în minut.

Două ceasuri mai tîrziu, sună la Tiberică Adamescu. Conform unei vechi deprinderi, orice discuție între ei doi era plină de ironii. Pricina nu se datora dușmăniei. Pur și simplu, fiecare simțea, la apariția celuilalt, o inexplicabilă iritare.

De astădată, Marius își pregătise cîteva cuvinte mai așezate („Tiberică, ce faci, băiatule, nu te deranjez dacă intru cinci minute ?"), dar îndată ce-i zări în deschizătura ușii chipul lunguieț și grav, uită tot și rînji :

— Noroc, strîngătorule de vechituri ! Avem acasă o albie crăpată, mama vrea s-o arunce, dar eu i-am zis să ți-o dăm ție, poate identifici în ea corabia argonauților !

Odată, la începutul carierei sale, arheologul Tiberică venise năuc la școală, comunicînd că e în posesia unui „scut de cavalerie din secolul 16", achiziție care s-a dovedit ulterior a fi doar un biet capac de godin.

Deși pe buzele lui Tiberică stătea o foarte frumoasă frază de întîmpinare („Ce bine că ai venit, era și timpul ca noi doi să terminăm cu cearta !"), obișnuința i-o luă înainte :

— Să trăiești, bătrîne ignorant ! Văd că ai studiat pe îndelete „Poveștile Olimpului", ediția specială pentru preșcolari, fără text, în 64 de planșe colorate. Acum poți să-ți dai doctoratul în mitologie !

În fața rafturilor cu colecții, avu loc o convorbire însuflețită.

Jucînd cu strălucire rolul unui om căruia i-a intrat în cap să-și schimbe existența, Marius îl puse la curent — folosind o impresionantă cantitate de bîlbîieli emoționante — cu faptul că de azi înainte vrea să se dedice celei mai importante dintre științe. A meditat îndelung asupra acestui pas. Știe că-i va fi greu, că va trebui să facă numeroase sacrificii, să scormonească în egală măsură bibliotecile și țărîna, dar e gata la orice. Tiberică să fie generos, să-l înțeleagă și să-l primească ucenic. El, Marius, ar dori să afle chiar azi cîte ceva din ceea ce trebuie să știe un arheolog începător.

Tiberică părea mai emoționat decît în ziua cînd Institutul de Arheologie al Academiei îi mulțumise, printr-o

scrisoare cu antet, pentru descoperirea a circa 200 kilograme bolovani susceptibili de a fi fost în componența unui autentic zid roman. Îl răsfăță pe Marius cu dulceață, portocale și chiar cu bomboane în poleială, cumpărate pentru bradul de Anul nou. Șaizeci de minute mai tîrziu, Adamescu răgușise, în urma unui abundent discurs despre însemnătatea și splendoarea arheologiei, precum și despre succesele lui pe acest tărîm științific. Marius nu-și trădase nici o clipă plictiseala : scrîșnea din dinți, dar zîmbea extaziat, și într-un tîrziu băgă de seamă că de fapt nici nu mai joacă teatru, ci îl urmărește cu interes pe Tiberică. „Îmi pare rău, dar nu e prost de loc ! Dacă n-aș avea altele pe cap, te pomenești că m-aș lăsa convins."

Într-un elan de generozitate, Adamescu spuse :

— Azi e o zi mare pentru tine, ai luat o hotărîre importantă. Vreau să-ți fac un dar ! și-i întinse o statuetă de marmură, înaltă de vreo 20 cm, reprezentînd un atlet. Îi lipsea o mînă și jumătatea stîngă a capului.

— E un zeu ? întrebă Marius.

— E Hercule. L-am găsit la Istria. Uite, scrie aici ! și-i arătă fața inferioară a soclului. Sînt litere grecești.

— Hercule ! murmură Marius. De necrezut ! Hercule ! Trebuie să fie foarte prețioasă. De ce mi-o dai ?

— Depinde din ce punct de vedere judeci. E un produs de serie, îi explică specialistul, dar o serie de acum două mii de ani. Aș vrea să-ți amintească mereu că munca științifică este adesea istovitoare, dar că la capătul ei... Hai, ia-o odată, pînă nu mă răzgîndesc.

Marius roși. De fapt, tocmai asta urmărise, cu toate minciunile lui : să obțină de la Tiberică o piesă antică și cît de cît prețioasă. Cînd colo, însuși Tiberică avusese ideea să i-o dăruiască. „Singurul mod de a-mi spăla obrazul — oftă Marius în sinea lui — ar fi să fac, într-adevăr, puțină arheologie cînd voi avea timp liber. Dar mi-e teamă că pînă atunci o să treacă multă vreme".

Obținuse statueta, deci putea trece la îndeplinirea celei de a doua etape a planului său. Se abătu pe la Prințesă. „Îmbracă-te, avem treabă !" îi spuse repede.

Acesta, morocănos, nu manifestă nici un pic de entuziasm, dar Marius îi reaminti : „Ţi-am spus că noi doi o să fim, pentru un timp oarecare, fraţi siamezi. Mişcă-te !"

Străzile comerciale pline de magazine, hoteluri şi restaurante sînt primele din oraş unde se face simţită apropierea Anului nou. Mii de becuri închipuiau, de-a lungul trotuarelor, siluete de brazi, pe cerul străzii sclipeau steluţe multicolore. Trecătorii se opreau mai cu seamă dinaintea clădirii magazinului universal, unde, pe toată înălţimea faţadei, era aplicat un Moş Gerilă. Acestui colos din catifea, barbă, mustăţi şi electricitate, instalatorii — suspendaţi în funii ca nişte alpinişti — îi aduceau ultimele retuşuri. Privirile trecătorilor erau aţintite mai ales spre cel care lucra la figura personajului. „Trebuie să ai ceva curaj pentru asta !" spuse o doamnă. Îndrăzneţul muncitor se găsea la nivelul ultimului etaj. „Sînt învăţaţi, dragă ! o edifică soţul ei. Există echipe speciale de lucru la mare înălţime. Doar primesc bani şi asta explică tot, nu-i aşa ?"

„Nu, nu e tocmai aşa !" îi veni lui Marius să răspundă, dar se mulţumi să clatine compătimitor din cap şi-l înşfăcă de mînă pe Prinţesă, căci îndrăzneţul care lucra acolo, sus, era Geo Blondul.

— Urcăm !

Intrară în magazin, suind cu liftul pînă la ultimul etaj. Aici era unul din depozitele magazinului : lăzi, baloturi, munţi de jucării, sticle cu vin, stofe, dulciuri, încălţăminte, vase de bucătărie, articole sportive. „Ce loc drăguţ !" se bucură Prinţesă, repezindu-se la o mulinetă scăpată pe pardoseală în timpul transportului. Se apleacă. Dar Marius o expedie, dintr-un şut, în colţul cu articole sportive : „Prinţesă, nu-mi plac glumele astea !"

Prin fereastra deschisă se zărea ceafa din ţevi metalice şi cabluri a lui Moş Gerilă. Marius se apleacă precaut peste pervaz. Sub el, la mai puţin de un metru, zări creştetul blond al lui Geo. Jos, aglomeraţia străzii. Geo lucra cu patentul şi şurubelniţa, avea mîinile roşii de ger.

— Geo ! îl chemă Marius, încet.

Acesta privi în sus, chipul i se schimonosi de furie, dar mai ales de uimire.

— Geo, am o treabă cu tine.

— Şi vii să mi-o spui aici ? !

— Geo, îmi pare rău de ce s-a întîmplat ieri. Am venit să-mi cer iertare.

Geo Blondul îl privi îndelung, neştiind ce să creadă.

— Geo, nu ştiam că tu... În fine, abia pe urmă am aflat că eşti un tip formidabil. Prinţesă mi-a spus, eu întîi n-am vrut să cred, dar adineauri, cînd m-am uitat la tine de jos...

— Ce vrei ? se răsti Geo. Şi cu ochii sclipind, îi strigă provocator : Nu prea te aud bine ! Vino aici, mai aproape...

Îi arătă, rînjind, leagănul lui de susţinere, o scîndurică lungă de un metru şi lată de-o palmă, suspendată ca un trapez de circ.

Marius simţi că-l cuprind toate spaimele. Evitînd să privească în jos, încălecă pervazul. O rumoare de panică se răspîndi printre trecătorii care observaseră scena. Ţinîndu-se de ţevi, Marius se lăsă încet pe lîngă cuşma lui Moş Gerilă şi puse piciorul pe leagăn. Transpirase de încordare. Geo chicoti, începînd să balanseze leagănul :

— E bine aici, nu-i aşa ? Bine şi comod ! Ia uită-te în jos ! Ieri făceai pe grozavul, dar să te văd acum. Hai, *priveşte* în jos, cînd îţi spun !

Marius îşi aplecă încet, cu fereală, privirile. O spaimă îngrozitoare îl cuprinse, ameţi, dar Geo îl înşfăcă zdravăn de subsuoară. Batjocura îi dispăruse din glas.

— Ajunge, nu te mai uita ! porunci el. Oricum, eşti destul de curajos. Geo Blondul — adăugă el, cu mîndrie — i-a respectat întotdeauna pe oamenii curajoşi.

— Adevărat, Geo ? Poţi tu să juri că sînt un om curajos ?

— Şi niţel idiot pe deasupra. Dacă te zăreşte maistrul cu protecţia muncii, îmi taie o clasă de salarizare.

Rapid, îi legă în jurul pieptului o frînghie.

— Gata, te-am asigurat. Acum încearcă să urci... înapoi.

— Bine, zise Marius dar încă nu ţi-am spus de ce am venit.

Îi făcu semn lui Prinţesă care, despachetînd statueta, o aşeză pe pervaz. Hercule privi cu uimire oraşul.

— Ce spui, Geo ? Mi-a făcut-o cadou un unchi. Artă antică. Două mii de ani garantaţi. Foarte valoroasă.

— Bravo, s-o stăpîneşti sănătos !

— Dar — zise Marius, compunîndu-şi o expresie şi un ton de prostănac revoltat — eu vreau să strîng bani pentru un magnetofon. Toţi au, numai eu, nu ! Tatăl meu nici nu vrea să audă. Atunci eu am zis că o să-mi procur singur ce am nevoie, atunci el a zis : „Să te văd cu ce bani“, atunci eu m-am dus la unchiu'...

— ... *atunci* el ţi-a dăruit statueta ! imită Geo acest fel de a vorbi. Ia ascultă ! Ţi-a dăruit-o sau ai luat-o singur ? Nu-mi place mutra ta la ora asta.

— Ce contează ! se prefăcu Marius a fi în încurcătură. Acum statueta e a mea şi gata ! Tu ai mai multe relaţii, ajută-mă s-o vînd. M-aş fi dus la Consignaţia, dar acolo se cer prea multe acte, preciză el, cu subînţeles. Te rog, Geo ! O să ai şi tu partea ta...

Geo îi ciocăni fruntea cu degetul :

— Bagă-ţi bine în cap : nu mă interesează ! Şi te sfătuiesc s-o duci înapoi, acolo, de unde ai luat-o.

Marius îl privi dezorientat. Pe chipul lui Geo nu era nimic care să te facă să crezi că glumeşte. Prinţesă, care-l urmărea sprijinit pe pervaz în coate, îi făcu lui Marius un semn adică : „Ţi-am spus eu că n-o să meargă“.

— Ascultă, Geo — zise Marius cu alt glas, glasul lui obişnuit — m-ai înţeles greşit. Statueta e chiar a mea, n-am furat-o. E un cadou. Cam scump, dar cadou. Poţi să verifici.

— Şi ce vrei de la mine ?

— Nu ţi-am spus ? N-am ce face cu ea. Banii sînt mai folositori. Poate cunoşti vreun colecţionar de artă, de tablouri ... Sînt tipi care fac orice pentru a obţine o statuetă sau un tablou. Unele tablouri vechi sînt foarte scumpe, şi atunci ... Haţ !

Pupilele lui Geo se mişcară fulgerător ; o privire spre Marius, alta spre Prinţesă, apoi din nou spre Marius.

— Cine te-a trimis aici ? De unde ştii că eu cunosc oameni care se interesează de tablouri vechi ? Bagă de seamă, frînghia asta care te ţine s-ar putea desprinde...

Prinţesă, de la fereastră, îl avertiză :
— Eu strig ! Strig după ajutor !
— I-ai spus ăstuia tot, nu-i aşa ? I-ai spus tot, m-ai distrus . . .
— N-am nici o vină ! se tîngui Prinţesa. A aflat singur. Întreabă-l !
— Am fost de faţă atunci, zise încet Marius. O să-ţi explic. Dar să nu crezi că am ceva cu tine, Geo. O să-ţi explic tot. Tu ştii că — fără să vreau — m-am trezit complice cu voi ? Sînt un om obişnuit, Geo, am anumite planuri ale mele, iar chestiunea cu tabloul m-a dat peste cap . . .
În cîteva cuvinte îi povesti întîmplarea de pe strada Depozitelor. Cum ajunsese să aibă la gît fularul lui Prinţesă, cum se pomenise cu tabloul în mînă. Prinţesă confirmă fiecare amănunt, înclinînd cu tristeţe capul. Geo era uluit şi înspăimîntat. Obrajii i se albiseră şi — pacoste de care nu ştia cum să scape — ochii i se umpluseră de lacrimi mărunte, strălucitoare.
— Şi ce vrei tu acum ? Am bani, uite C.E.C.-ul, mergem imediat, îţi dau cinci sute. Nu vrei ? Atunci, ce vrei ? Să mă nenoroceşti ?
— La cine e tabloul, atîta vreau să-mi spui.
— Înţelege odată că nu ştiu ! se răsti Geo. Sînt tot atît de nevinovat ca şi tine. Am fost păcăliţi cu toţii.
— Geo, poate ţi-e frică să vorbeşti ! Dar ascultă-mă bine. Tu nu rişti nimic, şi nici Prinţesă. Numai eu. Risc singur, pentru toţi.
Geo îşi şterse, ruşinat, ochii cu dosul palmei.
— Nu te lua după lacrimile astea. E o boală de ochi. Acum plecaţi. Ne vedem deseară, în pasajul Luxor. Între timp o să văd ce pot face.

Cînd se aflară din nou jos, Marius zise îngrijorat :
— Cine mă asigură că Geo nu ne pregăteşte o festă urîtă ? Prea repede s-a lăsat convins ! Ăsta ori are un caracter foarte slab, ori e nemaipomenit de viclean.
Deodată, privitorii începură să aplaude, ca la teatru. Geo, terminînd de lucru, apăsase pe comutator. Giganticul Moş Gerilă se însufleţise, zîmbea, îşi mîngîia barba

şi spunea cu un glas detunător şi voios : „La mulţi ani ! Magazinul nostru este locul pe care trebuie neapărat să-l vizitaţi înainte de a vă hotărî ce surprize să le faceţi celor dragi de Anul nou“.

Ningea. Marius privi nedumerit spre Geo care, micşorat, pierdut în cascada fluturilor albi, răspundea prin semne prietenoase aplauzelor străzii.

— Ai observat ? spuse Marius. Ninge foarte muzical !

Prinţesă pufni în rîs, fluturîndu-şi într-un fel semnificativ mîna în dreptul tîmplei. Marius rîse şi el, atrăgîndu-i atenţia cum cernerea măruntă, rapidă şi deasă a fulgilor grei, somptuoşi, alternează cu reprize de cădere lentă, paraşutat.

— Prostii ! Ninge şi atît.

Mergeau la braţ ca doi prieteni nedespărţiţi, dornici să-şi împărtăşească o mulţime de lucruri. Dar — aşa cum se spune în romane — un observator atent ar fi putut vedea că pilduitorul tablou nu era decît o aparenţă. În realitate, Marius îşi ţinea prietenul de braţ cu forţa. Pe măsură ce se apropiau de şcoală, Prinţesă devenea tot mai nervos :

— Ţi-am spus că nu intru !

— Ţi-am spus că o să intri !

— Profesorul Nicolau o să-mi ceară explicaţii : de ce nu vin cu tata sau cu mama, de ce... Au ! Îmi rupi mîna !

— Profesorul Nicolau n-o să-ţi ceară explicaţii decît în legătură cu clasicii literaturii române. I-am spus eu, între patru ochi, care e situaţia.

— Foarte rău ai făcut ! Încă nu te-am numit avocatul meu. Dă-mi drumul ! N-am învăţat nimic, nu mi-am scris, cum o să intru aşa ?

— M-am ocupat şi de asta. Ai fost răcit, ai avut gripă, mai tuşeşti şi acum, dar ai ţinut să vii la şcoală ca să nu pierzi prea multe lecţii.

— E îngrozitor ! Ai spus toate astea în numele meu ? Nu-ţi dai seama că faci din mine un mincinos, un laş ?

Marius înclina mereu din cap, adică tot ce spunea Prinţesă corespunde adevărului, dar situaţia e de aşa

natură, încît, pentru un moment, adevărul trebuie să sufere. Brusc, se smuci cu Prinţesă cu tot spre dreapta şi căzură amîndoi în zăpada din curtea şcolii. Cei care veneau din urmă, crezînd că e rost de joacă, se trîntiră peste ei, văzduhul se umplu de urlete vesele, grămada creştea. Era o nebunie de zăpadă, fulare, căciuli, serviete şi obraji încinşi de ger.

Prinţesă îşi veni în fire de-abia în clasă.

— Ţine minte — îi şopti el furios lui Marius — m-ai adus la şcoală fără voia mea ! N-am să uit asta.

Marius ridică din umeri.

— De ce te superi ? Avem interese deosebite, asta e tot. Dacă te lăsam de capul tău, făceai cine ştie ce nerozie şi-mi aruncai planurile în aer. Pe cînd, aşa iată-te lîngă mine, în vechea şi drăguţa noastră bancă, unde te pot supraveghea îndeaproape.

Prinţesă roşi de ciudă. Şi el îşi făcuse anumite planuri, dar prefera să le ţină în secret ; erau atît de subtile, încît nimeni nu le-ar fi înţeles. Pe scurt, Prinţesă hotărîse să părăsească şcoala... Nu ştia nici el ce se întîmplă, dar se vedea colindînd străzile la voia întîmplării, trist, netuns şi zdrenţuit, ar fi vrut să adauge şi „neras“, dar încă nu-i creştea barba. Lumea începe să vorbească — „Bătăuş, cinic, pericol social“ — vestea ajunge la părinţii lui, ei se căiesc că l-au lăsat atîta vreme singur şi dau fuga la el, cu braţele deschise. A doua zi, totul ar fi reintrat în normal, Prinţesă ar fi venit la şcoală sclipitor de elegant, dar — ţinea foarte mult la asta — cu nişte cute adînc săpate în colţurile gurii, semn al maturizării, al experienţei omului trecut prin împrejurări dificile. „Grozav !“ oftă Prinţesă. Privi, dezamăgit, în jur. Deocamdată, realitatea era alta. Iată-l în clasă, curăţel şi supus disciplinei ca toţi elevii. „Din pricina lui Marius ! Bine ! Am să-l fac să regrete !“

Se aşeză comod, întinzîndu-şi bine picioarele. Pe chip i se aşternu o expresie de linişte, blîndeţe şi răsfăţ.

— Marius — zise el cu glas subţirel şi suferind — dă-mi un maculator !

— Poftim ? !

— M-ai adus la şcoală fără servietă. N-am nimic la mine. Pe ce scriu ?

— Mda, uitasem.

Marius îi dădu maculatorul de naturale.

— 'ţumesc ! zise Prinţesă.

— Vrei şi creion ?

— O, nu ! Stiloul, te rog !

— Sti...

— Bineînţeles. M-am dezobişnuit de creion.

Marius bombăni ceva şi-i întinse stiloul.

— Marius...

— Ce mai e ?

— Chî-chî ! Tuşesc. Sînt bolnav, nu ? Aşa ai zis. Un pahar cu apă...

— Du-te şi ia-ţi !

— Chî-chî ! Aşa te îngrijeşti de mine ? S-ar putea să se observe cît eşti de nepăsător.

Marius îl ocărî în şoaptă şi-i aduse paharul cu apă. Prinţesă gustă, strîmbîndu-se :

— E prea rece ! Vrei să fac amigdalită ? Te duci înapoi şi dai întîi drumul la apă fierbinte, să se încălzească ţeava !

Adăugă apoi piţigăiat, suferind, dar foarte sonor, ca să-l audă toată lumea :

— Mulţumesc, Marius, chî-chî ! Eşti foarte amabil !

Scena nu trecu neobservată. Valerica Sima îi dădu lui Prinţesă o vitamină C 200, Magda Feneşan îi luă pulsul, iar Tiberică fu de părere că bolnavul trebuie să plece neîntîrziat acasă. Marius, venind cu al doilea pahar cu apă, se gîndi că cel mai bine ar fi să i-l toarne lui Prinţesă în cap. Se stăpîni.

— N-are nimic, lăsaţi-l în pace !

— Egoistule ! îl certă Magda Feneşan. Bietul băiat e lac de sudoare şi tu spui că n-are nimic...

Prinţesă încuviinţă, oftînd trist. Într-adevăr, era ud şi pe ceafă şi pe frunte din pricina zăpezii topite.

Lucrurile ar fi luat o întorsătură neplăcută pentru Marius (toată lumea susţinea că Prinţesă trebuie să plece acasă), dacă pe neaşteptate n-ar fi răsunat un ţipăt sfîşietor. În clipa următoare, Magda Feneşan alerga disperată prin clasă, nu era clar de ce sau după ce alerga, pe urmă se văzu că este vorba despre un caiet care trecea din mînă în mînă. Cineva îi ceruse fratelui ei, Gigi,

cartea de matematică ; acesta i-o dăduse, iar respectivul găsise între file ceva foarte nostim. Magda își dădu seama, îngrozită, că în locul caietului de matematică pusese aseară, în cartea lui Gigi, jurnalul ei intim. Acum, fiecare se grăbea să arunce măcar o privire, să citească măcar un rînd, și Magda alerga de la unul la altul, mereu cu un pas în urma caietului.

— Dați-mi-l ! N-aveți dreptul ! Sînteți grosolani !

Chipuri lungi de uimire, chipuri crețe de obrăznicie, chipuri rotunde de veselie. „Ha-ha, scrie că îi place de..." „Ascultați ! Aici e vorba despre . . ." „Aoleu, ce-o mai încondeiază !"

Magda se opri, își acoperi fața cu palmele și începu să plîngă. Atunci Prințesă cel bolnav sări pe bancă, strigînd cu glas detunător :

— Li-niș-te ! Vorbesc pentru toată lumea ! Cine dorește să se distreze în continuare cu caietul ăla va trebui să se bată cu mine ! Vă rog, începem înscrierile ! Vă dau cuvîntul meu că nimeni nu va fi omis de pe listă !

Arăta teribil de hotărît și-i sclipeau ochii cam ciudat, ceea ce însemna că nu renunță la punctul lui de vedere. În clasă erau destui băieți mai puternici decît el, dar în clipa aceea avea o astfel de înfățișare, încît nimeni nu simți nevoia să răspundă provocării. Se auziră cîteva glume răzlețe, pe urmă se făcu liniște. Venit nu se știe de unde, caietul ateriză pe un colț de bancă în preajma Magdei.

Prințesă coborî cu gesturi prefăcut ostenite și se așeză cuminte la locul lui, tușind și oftînd, biet om suferind care a trebuit să intervină el acolo unde douăzeci de indivizi sănătoși nu îndrăzniseră. Magda roși, îl mîngîie repede pe mînă și fugi, cu caietul la piept, spre banca ei.

Marius își privi aiurit prietenul.

— Înțelegi ! ? îi șopti Prințesă, nemaiîncăpîndu-și în piele de mîndrie. Sper că ți-ai luat notițe ! Acum pot să fac ce vreau, toată clasa va fi de partea mea. Dacă vreau să rămîn, rămîn. Dacă vreau să plec, plec și nimeni n-o să mă împiedice. Tu ce zici ?

— Să rămîi, bineînțeles !

— A, nu ! trebuie să mă rogi frumos !

— Te rog . . . bombăni Marius.

Tot ceea ce odinioară făcuse strălucirea Magdei Fenesan se spulberase în mai puțin de 15 minute. Biata fată ajunsese o umbră — cel puțin, așa îi plăcea ei să creadă. Gigi — lucru rar — își ceru scuze, și asta cu maximum de sinceritate, deși, propriu-zis, lui nu i se putea imputa nimic.

Vinovată era budinca de aseară, care — neavînd fantezia de a se coace mai devreme decît scria în „Ghidul gospodinei începătoare" — determinase panica Magdei. Astfel, în servieta lui Gigi ajunsese... jurnalul ei de însemnări, în vreme ce caietul de matematică se odihnea sub cheie, în sertarul noptierei.

Gîndindu-se la toate astea, Magdei îi venea să urle de ciudă. O mică neglijență — și mai îndreaptă lucrurile, dacă poți ! Cum circula din mînă în mînă caietul ei de însemnări personale, și cu cîtă nerușinare se înghesuiau toți să citească măcar un rînd, măcar un cuvînt...

— Magda, ce-i cu tine, ți-e rău ? Ești palidă, spuse profesoara de matematică. Ieși puțin pe culoar, la aer.

Magda porni încet spre ușă, cu pas șovăielnic, s-o vadă toți cît e de slăbită. Dar chipul, chipul ei nu trebuia să arate decît indiferență, atît.

Își lipi fruntea înfierbîntată de geamul holului. Oare ce-i mai rămînea de făcut ? Să nu mai vorbească timp de o lună cu nimeni, în afară de Prințesă ? Să ceară mutarea în altă clasă ? Indignată, tristă, descurajată coborî la parter, unde se găsea bufetul liceului.

„O pereche de crenvurști, două chifle și o porție de papanași, vă rog !" Trebuia să se asigure măcar din acest punct de vedere. În recreație i-ar fi fost imposibil ; ce-ar fi zis colegii văzînd că sărmana lor eroină tragică se îndoapă ca un crocodil ?

Înapoindu-se în clasă, constată că Valerica Sima profitase de absența ei pentru a scrie un bilețel pe care tocmai îl împăturea cu grijă. „Aha, problemele ei !" gîndi Magda disprețuitoare. Întrucît atitudinea pe care și-o stabilise pentru această după-amiază nu-i îngăduia să fie altfel decît indiferentă, se mulțumi să tragă cu coada ochiului pentru a vedea cui îi este destinat biletul care și pornise pe traseu. De la Gigi, la Tiberică... („Nu cumva ?! Ah, ce bine ! M-am înșelat !"), de la Tibe-

rică, la Prințesă, de la Prințesă, la Marius... Marius îl citi și-i făcu un semn Valericăi, adică da, e de acord.

În recreație, Valerica și Marius se întîlniră în spatele sălii de gimnastică. Acolo mai erau cîțiva elevi din clasele mari, care fumau din răsputeri, dîndu-și aere de mari bărbați. „Mai bine ieșim pe stradă“, zise Valerica, și timp de zece minute se plimbară în văzul tuturor prin fața școlii. „E adevărat că ești prieten cu Geo? Unul așa și așa, blond“, începu Valerica. „Da, îl cunosc“. Valerica oftă: „Nu te superi dacă te rog ceva? I-aș fi spus lui Prințesă, care îl cunoaște mai de mult, dar și ăsta este un zăpăcit... În tine am mai multă încredere“.

Cu două luni în urmă, Valerica Sima intrase într-un anticariat, să se uite prin vechile reviste de modă. „Știi, moda de acum 20—30 de ani revine. Să vezi ce rîde mama pe chestia asta.“ Întîmplător, privirile îi căzuseră asupra unui manual de limba italiană, pentru cei care vor să învețe fără profesor. „M-am bucurat grozav. De cînd îl tot căutam!“ Începuse să-l răsfoiască și pentru că încăperea era cam întunecoasă, se apropiase de vitrină. Se auziră niște ciocănituri în geam. Pe dinafară se vedea o frînghie, și pe această frînghie tocmai cobora un tînăr blond, cu vreo doi ani mai mare decît ea. Era îmbrăcat într-o bluză de lucru, avea cască de protecție și, la șold, un fel de porthart, însă nu cu hărți, ci cu unelte de electrician. El intră în magazin, zîmbind:

— Vă interesează italiana?

Valerica spuse repede ceva de circumstanță și se îndreptă spre casieriță. Tînărul rîse:

— Signorina, dove vai? Cartea asta nu-i de vînzare!

Era cartea lui, o lăsase aici cu două ore în urmă, înainte de a se urca pe acoperiș, „pentru că eu, domnișoară, sînt specializat în lucrări la mare înălțime“. Valerica ridică iritată din umeri. Era atît de sigură că găsise cartea care-i trebuia...

— Dar firește că ați găsit-o! V-o cedez cu plăcere, eu am cam terminat, acum trec la discuri.

Valerica îi mulțumi, întrebînd cît costă.

— N-o vînd. V-o împrumut, pentru, să zicem, două luni.

Valerica nu fu de acord.

— Și dacă dispar cu ea ?

— Imposibil ! E greu să scăpați de privirile mele ! Nu v-am spus ? Eu lucrez la mare înălțime. Instalez firme luminoase ! De acolo, de sus, văd tot orașul, nu-mi scapă nimic !

Așa îl cunoscuse pe Geo. De atunci, ori de cîte ori făcea un drum mai lung prin oraș, era imposibil să nu-l vadă cățărat pe cine știe ce bloc. Odată i-a aruncat de acolo o piuliță prin care trecuse, ca printr-un inel, două bilete de film. S-au împrietenit. Se plimbau, discutau despre gramatica limbii italiene. „Un băiat extrem de serios, cred că asta ai constatat-o și tu", spuse Valerica, și Marius își stăpîni cu greu pofta de a-i rîde în nas.

— Într-o sîmbătă seară — suspină Valerica — ne-am dus la Casa de cultură. Era un bal. Eu fusesem cu ideea. Îmi place să dansez, dar probabil că am să regret toată viața această plăcere. După vreo jumătate de oră, m-am pomenit acolo cu taică-meu. Agitat și furios, vine glonț la noi. La început, lui Geo nu i-a aruncat nici măcar o privire. S-a răstit la mine :

— Pleci imediat acasă ! Nu admit să dansezi cu toți derbedeii.

Bineînțeles, Geo nu putea să tacă.

— Domnule, vă rog să vă calmați ! Poftiți actele mele, sînt cutare, sînt electrician specialist...

— Vă știu eu pe ăștia scăpați de la școala de corecție !

Băiatul a luptat din greu să-și țină firea, dar tatăl Valericăi — poate și din pricină că nu mai știa cum să termine discuția — l-a jignit atît de groaznic, încît pînă la urmă Geo a început să-i arunce și el cuvinte destul de urîte, din ce în ce mai urîte... Scandalul a luat proporții și, în cele din urmă, Geo a fost dat afară din sală.

— De atunci nu ne-am mai întîlnit, oftă Valerica. Îl văd aproape în fiecare zi acolo, sus, la treburile lui, dar cînd se întîmplă să-și dea seama că eu sînt jos se

preface că nu mă vede. A jurat să nu-mi mai vorbească şi, închipuie-ţi, nici măcar pe strada mea să nu mai treacă ! A, dar să nu-ţi închipui că sînt îndrăgostită de el...

— Nu. Doamne fereşte !

— Mi-e milă, asta e tot. I s-a făcut o nedreptate. Aş vrea să-i transmit că mi-e tare greu... nu, nici chiar aşa. Spune-i că îi cer eu iertare pentru purtarea tatii... Da, spune-i exact cuvintele astea ! Şi mai spune-i, dar ştii, ca din partea ta : „Ascultă, Geo, tu eşti băiat, nu ţi-e ruşine să-ţi ceară scuze o fată ?“ Pe urmă, poţi să mai adaugi — iei şi tu, aşa, o măsură serioasă — că, în mod normal, cînd îţi place o fată nu dai bir cu fugiţii, îndată ce taică-său se încruntă la tine. Ai să ţii minte toate astea ? Ai să i le spui ?

— Să zicem. Văd că am ajuns curierul inimilor !

— Mă miram eu să înţelegi ceva, se supără Valerica. Pur şi simplu, e vorba de faptul că un om suferă. Cît despre mine, eu nu contez. Învăţ, îmi văd de treburile mele, mă distrez ! Dar băiatul ăsta suferă !

Marius petrecu toată ora de geografie notîndu-şi în carneţelul „Operaţiunii Hercule“, cu ajutorul alfabetului său secret, informaţiile primite de la Valerica.

La douăzeci de minute după încheierea cursurilor intra, întovărăşit de Prinţesă, în pasajul Luxor, unde stabiliseră întîlnirea cu Geo. Era fără un sfert şi Blondul trebuia să apară la 7 fix. Se făcu 7, se făcu 7 şi 10, apoi 7 şi 20, 7,30...

— Am spus eu că îşi bate joc ! se înfurie Marius.

Prinţesă examina cu mult interes vitrina magazinului de jucării din pasaj.

— N-ai cumva nişte lei ?

— Să văd. De ce ? întrebă Marius. Cred că am zece.

— Şi cu zece ai mei, tocmai bine : o garnitură.

Marius se miră : „Ce fel de garnitură ?“ Prinţesă îl rugă să aştepte puţin, e o surpriză. Marius îi spuse că surpriza cea mai mare este că Geo Blondul i-a tras pe sfoară, la care Prinţesă zise că da, ăsta e un lucru foarte neplăcut, dar viaţa merge totuşi înainte — şi intră în magazinul plin de patine nichelate, ursuleţi de pluş, că-

jucioare, mingi, păpuşi, roboţi. Reveni cu o cutie albastră şi o pungă roşie pe care le ţinea foarte grijuliu.

— Ce ai acolo ? Poate acum îmi spui ! forţă Marius mărturisirea.

— Lume, lume ! strigă Prinţesă cu chef. Bucuria copiilor şi distracţia părinţilor ! Ieftin, pentru toată lumea, globuri colorate pentru bradul de Anul nou şi confetii pentru carnaval ! Producţie specială !

Marius se îmbujoră de ciudă :

— Globuri colorate ? Confetii ? De asta îţi arde acum ? Tu eşti într-o ureche !

— Se apropie revelionul, nu-i aşa ? Mişcarea de rotaţie a pămîntului continuă chiar dacă un tablou vestit şi-a schimbat în mod suspect stăpînul !

— Te pregăteşti de carnaval ? Asta-i grija ta ?

— Mai mult, îmi fac un pom de iarnă număru' unu ! Poate se îndură ai mei şi vin măcar de Anul nou acasă.

La 8 fără cinci, tocmai cînd se pregăteau să plece, apăru Done, băiatul pe care Marius îl văzuse cu cîteva seri mai înainte intrînd la Prinţesă cu braţele încărcate de bunătăţi.

— Geo m-a trimis să vă spun că nu mai vine, are treabă. Zice, nici să nu-l căutaţi pînă după Anul nou, că pleacă la ţară.

Iritat, Marius se pregăti să-i ceară cîteva lămuriri în plus, dar Done se repezise să taie calea unei perechi care tocmai străbătea pasajul. El începu să urle răguşit colindul pe care probabil îl cîntase toată ziua.

— La un colţ de cotitură, dă-i Domnu', Doamne, trece-un îngeraş călare, dă-i Domnu', Doamne !

Marius se duse după el şi-l trase de cot :

— Încă n-ai terminat cu noi, ce faci ? !

— Lasă-mă ! se smuci Done, şi văzînd că perechea grăbise pasul, se jelui : Am pierdut pe puţin doi lei. Să-mi dai banii !

— Am vreo datorie la tine ?

— Nu mă interesează, omul ăla mi-ar fi dat doi lei !

— De unde ştii că nu-ţi dădea mai degrabă un şut ?

— Păi îşi ţinea tipesa pe după mijloc, sanchi, vrajă mare! îl lămuri Done. În cazurile astea, omul nu te refuză.

— Hai, lasă! Mai bine spune-mi ce treabă are Geo.

Dar Done pusese ochii pe altă pereche de plimbăreţi. Marius îl înşfăcă din nou:

— Stai naibi la un loc, ai destul timp.

— ... colţ de cotitură... Ce vrei, dom'ne, o să mă ţii toată noaptea din lucru?

— Atunci urează-mi mie, zise Marius, uite doi lei.

Done luă banii şi începu pe un ton profesional:

— La un colţ...

— Treci peste asta. Era vorba să-mi spui ce treabă are Geo.

— Nu ştiu, că nu mi-a dat raportul. Nea Prinţesă, ce vrea ăsta de la mine?!

Prinţesă, cunoscînd că are mai multă trecere decît Marius, interveni împăciuitor:

— Dacă ştii ce-i cu Geo, spune-mi mie. Mie poţi să-mi spui, nu-i aşa?

— Da' urîtu' ăsta să nu audă.

— E prietenul meu cel mai bun. Ca şi tine. Amîndoi sînteţi prietenii mei cei mai buni. Noi trei nu trebuie să avem secrete.

Done ridică blazat din umeri, adică a mai auzit el de-astea, dar fiindcă e om de treabă o să le facă pe plac.

— Geo e într-un vagon din triaj, cu unii. E foc mare. Dacă află că v-am spus, mă usucă.

Prinţesă se uită întrebător la Marius. „Ce facem?" Marius se strîmbă, nu-i convenea perspectiva unei cercetări nocturne prin triaj. Totuşi înclină din cap, adică n-au ce face, trebuie să se ducă acolo. Prinţesă avu o expresie de ciudă; începuse să-i fie frică de pe acum. Dădu mîna cu Done, urîndu-i noroc în afaceri şi plecară. „Staţi!" strigă Done, fugind după ei, şi-i restitui lui Marius banii. „Am glumit, dom'ne, de la prieteni nu iau. Vă fac o cîntare pe gratis". „Eşti dulce. Ne faci cîntarea mîine, acum ne grăbim, noapte bună", zise Marius.

Între oraş şi cerul nopţii ţesătura luminiscentă a reclamelor de Anul nou părea o cupolă menită să protejeze, de sorbul adîncurilor cosmice, fericirea generală a revelionului. Deasupra arterelor principale străluceau isprăvile electricienilor-decoratori : armate de Moş Gerilă, păduri de brazi, schiori, iepuraşi, săniuţe, denumiri de magazine şi fel de fel de invitaţii şi sfaturi, ce să cumperi soţiei, ce să le dăruieşti copiilor, cum să te foloseşti mai bine de marea invenţie a secolului — luna cadourilor.

Nimerind din paşnicile grădini electrice în jungla de metal întunecat a triajului, Marius şi Prinţesă îşi micşorară prudenţi lungimea paşilor. Peroanele rămăseseră mult în urmă. Mirosea dulceag a fum şi a cărbune ud. În întunericul liniilor de parcare se profilau vagoane-dormitor şi vagoane-restaurant, vagoane-frigorifice şi vagoane-cisternă. Mai spre vest erau vagoanele vechi, obosite, la care alcătuitorii garniturilor recurgeau din ce în ce mai rar.

Colindară îndelung, ascuţindu-şi auzul la fiecare zgomot. Nimic nu trăda prezenţa celor căutaţi.

— Geo ! strigă la un moment dat Prinţesă, nerăbdător. Geooo !

— Te-ai ţicnit ? îl înghionti Marius. Dacă nu-l luăm prin surprindere, s-a zis, nu mai aflăm nimic.

Deodată auziră glasuri care vorbeau simultan, într-un hohot de rîsete şi muzică. Un roz slab chenăruia perdelele unui vagon de clasa a doua.

— Mi se pare că l-am găsit. Încet, Prinţesă ! Ia aminteşte-ţi tu de pieile roşii.

— Şi de scalpuri, nu-i aşa ?

Se strecurară tiptil înăuntru, rămînînd la intrarea pe culoar, ca să nu atragă atenţia celor din vagon, vreo zece sau poate chiar mai multe persoane, băieţi şi fete în echipament de schi. Lumina provenea de la două lumînări groase. Cîteva perechi dansau, altele cuibărite pe bănci, se sărutau cu sîrguinţă. „Ăştia n-au probleme", rîse Marius.

— Să cînte Mili ! strigă cineva. Mili !

Fata cu acest nume se desprinsese din dans şi opri magnetofonul.

— Ce să vă cînt ?

— Ce vrei, dar şi cu joc de scenă ! Ştii tu *cum* !

Răsunară rîsete.

— Obraznicilor, rîse fata, bine, o să cînt „cu joc de scenă“, dar treaba asta vă costă o sticlă de Campari, la „Crizantema“.

Ea opri magnetofonul şi acţionă butonul de returnare a benzii, căutînd probabil o anumită melodie. După ce o găsi, suflă într-una din lumînări, micşorînd lumina, apoi se urcă pe o bancă şi începu să cînte în şoaptă, legănîndu-se în ritmul lent al melodiei. „Nu prea are voce“, murmură Marius, plin de pretenţii.

Lui Prinţesă îi scăpă un fluierat de uimire şi emoţie. Toate privirile se îndreptară spre cei doi. Chipul fetei se schimonosi de enervare :

— Cine sînt ăştia ? Cum au ajuns aici ? Puneţi mîna pe ei !

— S-o ştergem ! zise Marius. Dar repede de tot !

Era însă destul de limpede că n-aveau şanse. Lunganii aceia i-ar fi ajuns în mai puţin de cinci secunde. Brusc, Prinţesă sfîşie punga cu confetii şi lansă în văzduh cîteva sfere mici, galbene, roşii, verzi. Aerul comprimat din interiorul fiecăreia făcu explozie, împrăştiind minuscule discuri colorate şi o galaxie de serpentine care-i orbiră pe petrecăreţii agresivi.

— Acum ! strigă Prinţesă.

Săriră din vagon, alergînd din răsputeri. O locomotivă de manevră îi învălui într-un nor de aburi calzi.

Se apropiară de altă linie. Vreo cinci vagoane mărunţele şi ruginite şi două locomotive străvechi, cu coşuri enorme, zăceau visînd de cine ştie cînd semnalul steguleţului roşu. Deodată auziră un rîs sonor, apoi altul mai potolit. Nu le fu greu să identifice vagonul cu pricina. Lumină însă nu se vedea. Prinţesă începu să tremure.

— M-am săturat, şi pe urmă mi-e frică. Eu plec. Am rămas şi fără confetii...

— Măcar să ne apropiem puţin, poate că aici dăm peste Geo. E ultima încercare. Pe urmă plecăm.

Îşi lipiră urechile de metalul rece. Deodată, amîndoi simţiră acelaşi lucru : cîte o mînă înfiptă în ceafă.

— Ce-i cu voi, n-aveţi bilet de intrare? răsună o voce de bas, răguşită. Vă duc eu pe gratis.

O strînsoare formidabilă. Marius îşi dădu seama fără nici o plăcere că individul era atît de înalt, încît ei ar fi trebuit să se ridice pe vîrfurile picioarelor ca să-i ajungă la umăr.

— Nu vrem să mergem nicăieri.

— Eu zic să vă urcaţi singuri, că dacă vă ridic eu de ceafă, s-ar putea să vă lungesc gîtlejurile cu cîţiva centimetri.

Marius se resemnă, în aşteptarea unor clipe mai bune. Trepte înguste şi foarte alunecoase. Culoarul mirosind a praf. Clanţele uşilor, reci. Voci auzindu-se din ce în ce mai distinct.

— Aici! spuse uriaşul, trăgînd uşa glisantă a compartimentului.

Era un compartiment de clasa întîi, cu perdelele trase. Sursa de lumină, o lanternă. Tolăniţi pe canapelele albastre, Geo Blondul şi doi tipi jucau cărţi. Marius remarcă imediat că dreptunghiurile noi-nouţe şi frumos colorate contrastau cu mutrele şi hainele ponosite ale jucătorilor. Geo Blondul îi privi fără plăcere pe noii-veniţi.

— Ce-i cu ăştia, Banule?

Uriaşul ridică din umeri:

— Asta i-aş întreba şi eu. Trăgeau cu urechea. Poate vor să înveţe meşteşugul şi n-aveau curaj să intre, sau poate i-a trimis cineva să spioneze.

Şi aplecîndu-se ca să ajungă la înălţimea lor, rînji fioros:

— Cine v-a trimis să ne spionaţi, urîţilor? Dacă nu-mi spuneţi, vă dau pantalonii jos şi vă expediez înapoi în fundul gol!

Geo, Banu, plus cei doi tipi reprezentau o forţă implacabilă. Nu era nimic de făcut. Marius, cuminte, mărturisi:

— Geo, de ce nu le spui?! Trebuia să te întîlneşti cu noi în pasajul Luxor. A venit Done şi ne-a spus: „Degeaba aşteptaţi, Geo zice că n-are timp“.

— Just. Atunci de ce mama dracului aţi mai venit încoace ? Asta-i oră de plimbare prin triaj ? Părinţii voştri ştiu pe unde hoinăriţi ? se răsti Geo.

— Bravo, fă-le educaţie ! încuviinţă Banu şi, izgonindu-i cu o privire poruncitoare pe cei doi tipi de pe canapea, se lungi comod. Scoase din buzunar o sticlă de Martini, deşurubă căpăcelul şi trase o înghiţitură. Nu ştiam, Geo, că eşti prieten cu nişte băieţi de familie. Mă simt onorat. Ia staţi jos, copii ! Ce ştiţi voi să jucaţi ?

Şi începu să amestece cărţile.

— Tabinet, zise Marius.

— Macao, făcu Prinţesă.

— Astea-s distracţii pentru babaci. Pocher să învăţaţi, douăzeci şi unu să învăţaţi, jocuri tari şi rapide, ca nişte mitraliere. Ta-ta-ta, şi ori te-ai ars tu, ori i-ai ars pe toţi. Hai că vă învăţ eu. Începem cu douăzeci şi unu, e mai simplu.

Împărţi cărţile, explicînd sumar regula jocului. Marius se dovedi un elev atent şi norocos.

— Ai cîştigat din prima mînă ! îl lăuda Banu. Ce să-ţi dau ? Poftim, bea o gură de Martini. Hai, nu fi muiere ! se strîmbă el, văzînd că Marius şovăie.

— Dar nu-i rău de loc ! zise el, după ce bău.

— Te cred. Acum scoate bănuţii, că jucăm serios.

— N-are rost, nea Banule, interveni Geo, nervos. Mai rău ne încurcă, eu zic să plece.

— Cum n-are rost ? În Univers nu se mişcă *niente* fără necesitate. Adică fenomenele, cînd se produc . . . trebuie să ne gîndim la o mulţime de lucruri : la cauză, efect, interdependenţă... şi atunci de ce mă-ta spui că n-are rost ?

— E-n regulă, nea Banule ! zise Geo. Dar ei nu-s pregătiţi, n-au bani, au venit doar să mă vadă, m-au văzut, acum să se care, noi avem de lucru.

— Ce spui, mă ? se ridică Banu într-un cot. Au venit să te vadă pe tine ? Dar ce ai tu atît de interesant ? Poate că *pe mine* au vrut să mă vadă.

— Şi asta se poate, zise Geo, împăciuitor. Marius, el e Banu Petrovici, a văzut toată Europa, Africa şi Americile . . .

— Şi Singapore, adăugă Banu, bosumflat.

— Şi Singapore. A fost marinar, acum e actor de film. A jucat în... într-o grămadă de filme.

— Cred că-mi amintesc, era un film cu aventuri, hărmălaie mare, lupte! minţi Marius, gîndindu-se la ceva potrivit cu acest uriaş impulsiv. „Haiducii", nu-i aşa?

Banu se lumină, zîmbind ca un copil. Da, jucase şi în „Haiducii" şi în altele. Al optulea figurant din rîndul treizeci, dar aceste amănunte nu intrau în discuţie.

— Chiar v-aş ruga — zise Marius, scoţînd carneţelul — să-mi daţi un autograf înainte de plecare.

„Vai, ce şmecher e!" gîndi Prinţesă, plin de admiraţie şi interveni:

— Vreau şi eu un autograf. Vă rog!

Într-adevăr, cererile lor îşi făcură efectul. Banu Petrovici se ridică în capul oaselor, apucă solemn pixul, emise cîteva mormăituri emoţionante şi notă în ambele carnete: „Cu prietenie şi stimă, Banu Petrovici".

— Vă mulţumesc! zise Marius sonor, şi adăugă repede: Acum noi plecăm. Bună seara!

— La revedere, zise Banu, îmblînzit. Fiţi atenţi cînd treceţi liniile, că fac ăştia de la C.F.R. manevre. Şi tu, Geo — îl certă el pe Blond — nu-i mai aduce în locuri ca astea. Sînt prea tineri.

— Crezi că şi Banu Petrovici e amestecat în afacerea tabloului? întrebă Prinţesă, pe drum.

Acum se strecurau cu mai multă siguranţă prin păienjenişul garniturilor.

— Nu ştiu, zise Marius. Dacă era, nu scăpam noi aşa de uşor în seara asta. Lucrul cel mai important e însă altul.

— Care?

— M-am gîndit mult, acum sînt sigur. Cîntăreaţa „cu joc de scenă", Mili, *e una şi aceeaşi cu fata din Volkswagen, care mi-a dat tabloul!*

De mirare, Prinţesă se împiedică şi căzu în zăpadă.

— Tot e bine că n-am spart globurile! zise el, ridicîndu-se. În noaptea asta fac pomul.

Marius ajunse tîrziu acasă şi frînt de oboseală.

— Acum se vine? îl certă maică-sa. E trecut de unsprezece!

— Dacă mi-ai împuiat capul de atîtea ori cu „du-te şi tu, distrează-te, fă ce fac toţi băieţii..."

— Da, dar să ştiu şi eu unde te duci.

— Independenţă controlată? N-are haz. Dar dacă ţii, poftim: am fost în triaj, la gară. Într-un vagon îngheţat cînta o fată. Cred că face parte din banda care a furat de-acasă de la Gigi Feneşan tabloul acela despre care s-a scris în ziare. În alt vagon am jucat douăzeci şi unu cu un tip care a fost marinar şi a ajuns pînă la Singapore. L-am bătut la cărţi, pe urmă am băut Martini, un vermut italian pe care ţi-l recomand cu căldură. Pe urmă...

— Ştii că nu-mi place să aiurezi, se încruntă maică-sa. Du-te la masă!

Înainte de culcare, Marius scrise cu conştiinţa împăcată în jurnalul „Operaţiunii Hercule": „I-am spus totul mamei dar n-a vrut să mă creadă".

CAPITOLUL III

Marius avu o dimineaţă foarte agitată. Descoperirea Miliei era fără discuţie senzaţia săptămînii, în schimb Geo constituia şi acum un semn de întrebare. „Am eu dreptul să continui aşa, sau ar trebui să mărturisesc totul acolo unde trebuie? Da, însă oamenii aceia nu sînt obligaţi să creadă în nevinovăţia mea. Să zicem că nu spun nimic şi merg mai departe pe fir. Da, dar dacă încurc lucrurile mai rău?" Aceste frămîntări erau exact ceea ce nu se potrivea cu cele opt probleme pe care trebuia să le rezolve, în vederea recapitulării, la matematică. Totuşi, după ce greşi de vreo zece ori şi după ce tot de vreo zece ori îşi spuse că mai bine renunţă, că n-o să fie cutremur dacă se duce şi el o dată, o singură dată cu temele nerezolvate, raţionamentele începură să se lege mai bine şi calculele să se încheie cu rezultate corecte. De la problema a patra, totul decurse ca în zilele lui bune. În sfîrşit, avea mintea limpede şi o plăcută stare de echilibru şi calm.

— Mamă, e ceva de cumpărat? Dacă încep la literatură, nu mă mai mişc două ceasuri.

— Păi să vedem, zise mama, ieşind în pragul bucătăriei, şi-i înşiră gînditoare: Tăieţei, gem de vişine, două pachete de Alba lux, ulei, scorţişoară şi un pachet de şerveţele, să fie din acelea roz.

— Aş vrea să ştiu şi eu, nu poate exista o zi fără cumpărături?

Ar fi putut să nu se ducă la magazin. Din ce-i ceruse mama nimic nu era foarte urgent, dar, după experienţa cu problemele de la matematică, îi trecuse prin cap că dacă nu renunţă la preocupările obişnuite

de fiecare zi o să suporte mai ușor tensiunea celor neobișnuite.

În dreptul chioșcului de ziare se auzi strigat. Era exact glasul omului pe care dorea cel mai mult să-l întîlnească.

— Noroc, Geo. Ați terminat partida ?

— Altădată să nu te mai ții coadă după mine, spuse Blondul, nemulțumit. Fiecare cu treburile și cu prietenii lui. Nu mă bag, nu te bagi.

— Să știi că teoria sferelor de influență aparține vechii diplomații. Se schimbă lumea, Geo, și tu ce faci ? Susții puncte de vedere depășite...

— Lasă aiurelile, vreau să discut cu tine lucruri serioase.

— Și eu. De-aia te-am căutat aseară. Îmi erai dator cu un răspuns.

— Ne întîlnim în spatele Alimentarei. Acum mă duc la Poștă, să-i trimit maică-mi niște bani. E bolnavă, bătrîna.

Marius îl privi cum se strecoară, subțire și adus de spate, printre mașini și tramvaie, traversînd strada. Avu un sentiment de admirație pentru acest băiat care, în năuceala vieții lui destul de pestrițe, nu-și uitase mama.

Totuși, lui Geo nu i se potriveau de loc înduioșătoarele cuvinte pe care le întîlnim uneori în biografiile bărbaților de seamă : „Încă din copilărie a avut de îndurat mari greutăți“, sau : „La vîrsta cînd alții se jucau, el lupta pentru a-și cîștiga existența“. Lui Geo părinții îi spuneau „ministrul casei“, adică în familia lor el era stăpînul. Fuseseră cît pe-aci să creadă că nu vor avea niciodată un copil cînd, după 20 de ani de căsnicie, apăruse minunea blondă. La doi ani avusese pojar, la patru ani un automobil cu pedale, la șapte ani un creion și un costum complet de cow-boy, inclusiv centură și pistoale, ale căror capse detunau mai tare decît cartușele veritabile, la zece ani un picior în ghips și un aparat de filmat, la unsprezece ani, o repetenție și, ca să-i treacă amărăciunea, un miniscuter cu motor veritabil, iar la paisprezece ani, a doua repetenție și o

bătaie cum nici măcar nu visase că ar putea primi din partea lui taică-său. Adînc revoltat, „ministrul casei" fugise din orăşelul natal, hotărît să ducă o viaţă de Robinson în codrii cooperativei agricole din apropiere. În trei zile, „reuşi" să fure un caş de la stînă, două găini pe care le jumulise şi le fripsese în mod primitiv şi un căluţ pe care-l călărea cu agilitate. Întrucît această grădină a cooperativei era foarte îmbelşugată, robinsonul umpluse cîteva coşărci cu castraveţi, roşii şi conopidă alese pe sprînceană, pe care le vînduse în piaţa Obor din Bucureşti, amuzîndu-se să strige : „Ia de la mine, neamule, ce vinde băiatu', nu mai vinde altu'".

Adus cu miliţia acasă, Geo se aşteptase la o nouă corecţiune, dar părinţii, care trecuseră prin zile bîntuite de tragice închipuiri, îl îmbrăţişară, învinuindu-se ei înşişi pentru cele întîmplate. Peste cîteva zile, însă, bunul părinte se văzu destituit, „pentru viaţă familială dezordonată", din postul de director al fabricii de cherestea. „Nu e drept ! strigase omul. De ce să fiu pedepsit din vina *altcuiva* ? Îl distrug, îl omor cu mîna mea !" Dar „ministrul casei", presimţind furtuna, o şterse, gonind pe şosea cu micul Fiat 850 al familiei, pe care învăţase să-l conducă zbenguindu-se pe drumurile fără miliţieni, sub privirile încîntate ale lui taică-său. Un purcel călcat, cîteva intrări pe trotuare, spre spaima trecătorilor, o basculantă care, încercînd să-l evite, nimeri în şanţ, făcu ca Geo să se trezească la un moment dat însoţit de un impunător alai format din trei motociclete şi o maşină, ale miliţiei. Întrebat, ulterior, cum de şi-a îngăduit să facă toate cîte le făcuse, Geo răspunsese cu deplină sinceritate : „M-am jucat. Credeam că e voie". Mama lui plîngea, nici nu mai putea să vorbească. Taică-său era însă neînduplecat, spunînd că nu vrea să mai audă niciodată de el.

Geo n-avea să uite toată viaţa ura caraghioasă şi glasul strident al omului care-i fusese cel mai apropiat pe lume şi care în faţa instanţei striga : „Nu vreau să-l mai văd, l-am şters din memorie, n-am nici un fiu".

După trei ani, Geo părăsea institutul de reeducare, avînd asupra lui diploma de electrician. Găsise de lucru în Capitală, avea un salariu, învăţase acordeonul,

frecventînd cunoscutul salon al Jaguarului, își făcuse cîțiva prieteni. Pe scurt, o ducea binișor, atît că nu dorea să-și vadă familia, respingînd acum el tentativele de apropiere ale lui taică-său, care între timp devenise rezonabil.

Expresia „în spatele Alimentarei" denumea curtea, destul de rău împrejmuită, dindărătul magazinului. Era înțesată de lăzi și butoaie goale. Zăpada troienise acest conglomerat, dîndu-i un aspect romantic și trist, de navă eșuată printre gheturi. Mai lipseau antena de radio și drapelul. Marius smulse o fîșie de carton multicolor dintr-o cutie de portocale și, după ce o înfipse în vîrful unei șipci, salută cu gravitate glorioasa epavă. Dar romanele cu sfîrșit tragic nu-i plăcuseră niciodată. Așeză două butoiașe unul peste celălalt și începu să le tencuiască migălos cu omăt. Nava aceea tristă avea nevoie de un căpitan.

— Ce faci, neseriosule? spuse Geo, venind din stradă.

— Salută-l cu tot respectul, e un căpitan de vapor.

— Mă enervezi, astîmpără-te.

Marius își văzu netulburat de lucru. Din capace de Ci-co, îi făcu căpitanului de vapor două șiruri de nasturi la tunică. Blondul scoase pachetul de țigări.

— Fumați, căpitane?

— Numai pipă, e un căpitan romantic.

Răscoli prin zăpadă, căutînd o țeavă, un vreasc, ceva din care să improvizeze pipa. Apoi, Marius așeză pe capul căpitanului, în chip de șapcă, un cochet capac de la o cutie de halva.

— Ascultă, Geo! Căpitanul vrea să-ți pună o întrebare: De ce ocolești mereu problema cea mai importantă?

— Pentru că vreau să rămîneți neatinși de lucruri urîte, murmură Geo. Nu mai fiți catîri, lăsați baltă treaba aia cu tabloul. Trebuie să uitați totul, pînă și pe mine trebuie să mă uitați.

— Dar de mine cred că ești de acord că nu pot să uit, nu-i așa? Blondule, tabloul ăla a trecut și prin mîinile mele.

— Te rog frumos, frumos de tot, zise Geo — și ochii i se umeziră — nu mai insista, s-ar putea întîmpla ceva foarte rău pentru noi toți.

— Tu l-ai vîrît în porcăria asta pe Prințesă, iar Prințesă, pe mine ! țipă Marius. Pe tine cine te-a vîrît ? Asta e toată problema. Îmi răspunzi, bine. Nu, o să aflu eu singur.

— N-o să afli nimic, zise Geo, trist. Am să-ți spun cum stau lucrurile cu mine. N-o să mori de fericire, te asigur. Acum două săptămîni, maică-mea a avut congestie cerebrală, dacă știi ce-i aia — îți plesnește o arteră în creier — și-a rămas cu niște complicații foarte urîte. O mătușă — că eu cu tata nu vorbesc — mi-a spus că are neapărat nevoie de un medicament, ceva străin, care nu se găsește. Am început să caut în dreapta și-n stînga, din om în om. În cele din urmă, dau peste unul care-mi spune că știe el pe cineva, care știe pe altcineva, care și ăsta ar avea relații cu nu știu cine — un circ întreg, îți dai seama. Bun ! Scot de la C.E.C. , îi dau omului și aștept ca banii să ajungă la capătul firului, unde o fi fost capătul ăsta. După cinci zile primesc un telefon : „Domnul Geo ?" „Da !" zic eu. „Dumneata te interesezi de un medicament, cutare și cutare ?" „Sigur că da, nici nu știu cum să vă mulțumesc. . ." „Bine, Geo. Acum ascultă. Medicamentul ăsta e greu de procurat. Îți fac serviciul ăsta, dar îmi faci și tu un serviciu". „Cu plăcere. Orice, oricînd !" „Bun ! Mîine după-amiază, la orele 18,45, să fii pe strada Depozitelor. Să ai la gît un fular galben cu pătrățele roșii și dungi verzi. Am să-ți spun de unde îl iei. Vei aștepta un Volkswagen roșu, cu o fată la volan. Fata o să-ți dea un bloc de desen. Pleci imediat cu acest bloc, fără să te uiți în el, și la ora 19,05 ești în pasajul Luxor. Intri în primul gang din stînga și lași blocul îndărătul caloriferului, pe care se va afla o tăbliță cu inscripția «Proaspăt vopsit». Te depărtezi imediat și uiți tot ce s-a întîmplat. Dacă îți îndeplinești misiunea așa cum se cuvine, mîine îți trimit medicamentul prin poștă".

— Și ?

— Am executat totul, punct cu punct, atît că dintr-un anumit motiv am schimbat puțin programul.

— Căpitanul vrea să știe dacă nu cumva acest motiv are nasul uite-așa, cîrn, și se numește Valerica Sima...

— Căpitanul e deștept și bine informat.

— E colegă cu mine. Îți trimite scuze pentru purtarea lui taică-său.

— Le primesc, dar nu le merit. N-aveam dreptul să mă supăr pe ea. Și, în orice caz, nu trebuia să respect jurămîntul ăla idiot. Aici e marea mea vină : că l-am pus pe Prințesă să aștepte mașina, iar el a încurcat atît de rău lucrurile, încît blocul de desen a nimerit la tine.

— Eu i l-am dat lui Prințesă, Prințesă ți l-a dat ție, iar tu ai alergat în pasajul Luxor, și l-ai vîrît îndărătul unui calorifer proaspăt vopsit. Asta n-o mai cred.

— Ce nu crezi, că era proaspăt vopsit ? ! Ba era, a trebuit chiar să fiu cu băgare de seamă, altfel mă trezeam decorat cu niște dungi albastre, uite-așa de late.

— Nu de calorifer vorbesc, ci de... Stai ! tresări Marius. Zici că vopseaua era albastră? Ești sigur ? Poți să juri?

Geo se strîmbă, enervat :

— Asta nu-i un lucru pentru care să jur. Era un calorifer vopsit albastru, și gata !

— Geo, ce puțin cunoști oamenii ! Tu nici n-ai știut că mie și căpitanului ne plac la nebunie caloriferele albastre !

Marius străbate plin de bună dispoziție labirintul colorat al tonetelor cu autoservire. Tăiței, un pachet. Alba lux, două pachete. Domnișoara care fusese la volanul Volkswagenului se numește Mili, îi plăcea să bea, cum îi spune — ia să mă uit în rafturile cu băuturi, poate îmi amintesc ! — da, Campari, la barul „Crizantema“. Gem de vișine, un borcan, dar de ce gem și nu dulceață, și de ce de vișine și nu de mere ? Șervețele albastre, ba nu, șervețele roz, fiindcă în ceea ce privește albastrul, am alte planuri. Albastru și galben, iată o combinație pe care îmi va face plăcere s-o revăd.

Casierița trece dintr-un coș într-altul cumpărăturile lui Marius, acționînd mașina de calculat. Banii, restul, mulțumesc...

La ieșire...

— O clipă ! spune cineva în halat alb. Îmi dai voie să mă uit în sacoșa ta ? Aș vrea să văd și bonul.

— Cu plăcere. Mai sînt şi controale pe lume. Nu-i nimic. Paza bună...

Vînzătorul se uită în sacoşa lui Marius, se uită şi pe bon, da, lucrurile corespund cu suma achitată.

— Altceva n-ai mai luat?

— Nu se vede? zice Marius, deschizînd din nou sacoşa.

Vînzătorul avea un nas mic şi borcănat, plin de creţuri la rădăcină, ceea ce îi dădea un aer permanent de neîncredere şi de suflet acru.

— Ia ascultă, tinere, vreau să văd ce ai în buzunare.

— Mănuşile, zise Marius, care începuse să se înfurie, şi băgă mîna în buzunar.

Dintr-o dată se albi la faţă. Degetele sale întîlniră răceala şi netezimea unui obiect necunoscut, care nu semăna de loc a mănuşă. Era o ciocolată „Moca", de opt lei. Marius începu să transpire.

— Aha! Ia caută, ia mai caută! zise vînzătorul.

Şi Marius, scamator fără voie, scoase din celălalt buzunar al paltonului o butelcuţă plată, de coniac „Zarea". Începuse să se adune lumea, se înfiripau primele comentarii.

— Vino cu mine! se răsti vînzătorul, trăgîndu-l de mînă pe lîngă raionul de panificaţie, spre mica încăpere a direcţiunii.

Marius tremura de umilinţă şi de furie.

— Staţi, domnule, să vă explic! Ce trageţi de mine? Cum vă permiteţi?!

Cu o mînă vînzătorul continua să-l ţină, cu cealaltă ridică receptorul telefonului şi formă un număr.

Un sfert de oră mai tîrziu, Marius se afla într-un birou al secţiei de miliţie. Locotenentul major care-l adusese de la magazin bătea la maşină, oprindu-se din cînd în cînd ca să-i pună lui Marius o nouă întrebare.

— Aţi scris că n-am nici o vină? zise Marius, năuc. Aţi scris că *nu* eu am luat lucrurile acelea?

— Am scris tot ce mi-ai spus.

— Da, dar eu vreau să ştiu care e părerea dumneavoastră.

Locotenentul major era tînăr, dar nu fără experienţă. Văzuse multe în scurta lui carieră. Cunoscuse infractori

bătrîni și infractori adolescenți, fricoși sau de un curaj prostesc, lingușitori sau țanțoși. Întîlnise specimene care tăgăduiau la nesfîrșit, dar și oameni nevinovați, care se zăpăceau atît de rău, încît, pentru un moment, ai fi zis că n-au cugetul tocmai curat. Cu fiecare categorie trebuia să te porți într-un anumit fel, dar exista și o metodă care dădea rezultate în mai toate cazurile : aceea de a-i dezvălui la timp și foarte clar omului principalele neclarități din faptele și declarațiile sale. Pentru asta îți trebuie o minte ageră, ca să remarci în mod oportun și cu precizie acele neclarități. Ele îl surprind pe interlocutor, care deabia acum își dă seama pe ce lume e și, în fine, începe să gîndească el însuși logic și realist. Locotenentul tocmai se pregătea să-i spună lui Marius acel lucru important, cînd sună telefonul. Răspunse :

— Da, eu ! Firește, e la mine. Am înțeles.

Marius se simțea ca într-un cuptor.

— Te-am invitat să-ți scoți paltonul, zise ofițerul, privindu-i îngrijorat obrajii lac de sudoare.

— Credeam că plec mai repede, bîigui Marius. Dar se vede că nu vreți să credeți că sînt nevinovat.

Brusc sări în picioare, roșu de furie :

— Întrebați la școală, întrebați-i pe prietenii mei, pe vecini ! Ce așteptați ? O să vă spună ce fel de om sînt ! Nu permit să fiu bănuit ! Doresc să mi se dea ascultare ! Am terminat !

— Scoate-ți, dragă, paltonul ! se încruntă locotenentul major.

Se deschise ușa, apăru un colonel zîmbitor, însoțit de doi tineri căpitani zvelți și foarte chipeși.

— Să trăiți ! salută locotenentul major, luînd poziția reglementară.

— Bună ziua ! spuse colonelul. Acesta e invadatorul de la autoservire ?

Citi foile dactiolografiate, aruncînd din cînd în cînd priviri întrebătoare spre Marius.

— După cum vezi, zîmbi el în cele din urmă, sîntem patru ofițeri. Cum îți explici atenția deosebită pe care ți-o acordăm ?

Marius ridică din umeri.

— Ultimele dumitale cuvinte, aşa cum reiese din declaraţie, au fost : „Vreau să ştiu care e părerea dumneavoastră..." Aşa, şi pe urmă : „Nu permit să fiu bănuit, doresc să mi se dea ascultare, am terminat !", semnul exclamării. Va să zică, dumneata ai terminat. Dar nu cred că a terminat tovarăşul locotenent major. Noi o să ne aşezăm şi o să-l lăsăm pe dînsul să continue. Poate-ţi scoţi şi paltonul, afară e ger, dacă ieşi de aici transpirat şi faci o răceală, o să rămîi cu o amintire neplăcută despre noi.

Perspectiva de a ieşi cît mai repede în gerul de afară îl bucură foarte mult pe Marius, care îşi scoase, în fine, paltonul.

— Da, spuse locotenentul major, pe un ton oarecum schimbat, deoarece prezenţa superiorilor îl intimida. Tînărul... Ascultă, Marius, în ceea ce priveşte cererea dumitale de a ne interesa la vecini şi la şcoală, noi am luat aceste măsuri încă din primele minute ale convorbirii noastre. Pot să te informez că toată lumea are o părere bună despre dumneata. Citez la întîmplare : modest, cam retras, politicos...

— De ce eşti dumneata „cam retras ?" interveni colonelul. Sociabilitatea e o condiţie importantă a realizării omului. Fireşte, nu mă refer la aşa-zisul „anturaj", la droaia de cunoscuţi, dar dacă acum n-ai cîţiva prieteni apropiaţi cu care străbaţi diferite medii sociale, rişti ca toată viaţa să fii un izolat. Continuaţi, tovarăşe locotenent major !

— ... învaţă mulţumitor, îşi ajută familia, are spirit gospodăresc.

— De ce înveţi dumneata doar „mulţumitor ?" zise colonelul. Trebuie să înveţi foarte bine ! Un scrimer ca dumneata — da, am aflat şi că eşti un scrimer bun, închipuie-ţi — trebuie să fie în toate cazurile, nu numai pe planşeu, mai insistent, mai agresiv, vreau să spun, agresiv în ceea ce priveşte obţinerea a cît mai mult din ceea ce pot da posibilităţile dumitale. Continuaţi, tovarăşe locotenent major.

— Mulţumesc. Aşadar, pînă azi la orele 9,30, nu exista nimic care să indice o comportare incorectă. Surprins de către vînzătorul Simion Marin, de la magazinul alimentar cu autoservire nr. 12, că ascunzi în buzunare o ciocolată

şi o ploscă de coniac pe care nu le-ai declarat la casă, dumneata spui : „Nu ştiam nimic despre ele, nu ştiam că le am asupra mea. Cineva pe care nu-l cunosc mi le-a strecurat în buzunar, ca să facă o glumă idioată".

— Ipoteza glumei cade. Dumneata eşti un băiat retras, cine să-ţi facă farse ? zise colonelul. E logic. Continuaţi !

— Cînd aţi intrat dumneavoastră, tocmai voiam să-i spun lui Marius că dacă el e un băiat cinstit şi dacă nu e vorba despre nici o glumă, atunci mai rămîne o singură ipoteză : cel care i-a strecurat, cum afirmă el, obiectele în buzunar *a vrut* să-l compromită.

Marius respiră adînc şi începu din nou să transpire. Minute lungi de linişte. Raţionamentul ofiţerului era just. El, Marius, nu-i putea opune nici un alt raţionament. Trebuia sau să tacă prosteşte şi fără folos, sau să se încadreze în raţionamentul lui.

— Da, zise Marius, într-un tîrziu, simţindu-şi gura cine, dar ştiu de ce.

O oră mai tîrziu, cei patru ofiţeri se ridicară. Marius uscată de emoţie. Cineva vrea să mă compromită. Nu ştiu citi foile bătute la maşină în tot acest timp de către locotenentul major şi le semnă fără nici o şovăială.

— Îţi mulţumim, Marius ! spuse colonelul. Acum mergi liniştit acasă şi vezi-ţi de treburi. Două lucruri vreau să te rog. Întîi : să nu te mai ocupi de această afacere a tabloului ! O să-l găsim noi mult mai repede decît ai putea s-o faci dumneata. Rolul dumitale, destul de chinuit, încetează în clipa asta. A doua rugăminte : aici n-am discutat nimic despre acest tablou, ci *numai* despre incidentul de la autoservire, ajungînd la concluzia că a fost totuşi o farsă. Înţelegi ? Le vei spune tuturor că aşa am stabilit : ai fost victima unei farse.

Începuse din nou să ningă. Marius părăsi cu inima uşoară clădirea miliţiei. „Bine, tabloul o să-l găsiţi dumneavoastră, de acord, dar rolul meu de-abia începe !"

După trei-patru zile, în care totul îţi merge atît de prost încît ai vrea să te închizi în casă şi să nu mai vezi pe nimeni, apare adesea o perioadă cînd o mulţime de eve-

nimente plăcute se țin lanț, și uneori printre ele se strecoară chiar și cîte o mare bucurie. Marius era foarte interesat de prelungirea la maximum a acestei perioade. Devenise și nițel superstițios, se străduia să păstreze neschimbate diferite amănunte ale primei zile favorabile. Dacă purtase atunci cutare pulover, continua să-l poarte multă vreme indiferent de starea timpului ; dacă începutul zilelor fericite îl surprinseră cu penița stiloului tocită, el n-o schimba, ci continua entuziast să zgîrîie și să păteze paginile cu ciotul.

Un eveniment „cap de serie“ fusese, pentru el, discuția de la miliție. Avea senzația aceea specială, de echilibru regăsit, pe care o simți îndată după realizarea celui mai important lucru dintr-un șir. Toate sînt importante, dar acesta e unic, esențial ; îl faci sau nu-l faci, și de el depind toate celelalte.

La școală, contrar obiceiului său, Marius dovedi chef de vorbă, întrebînd pe toată lumea: „Ce mai faci, cutare, ce zici despre...“ și găsind mereu cîte ceva de comentat, cu risipă de exclamații și de gesturi. La un moment dat îi veni ideea să parodieze stilul crainicilor sportivi: „Stimați telespectatori, meciul devine din ce în ce mai disputat! În această clipă mingea se află la Tiberică Adamescu. El îl driblează pe Gigi Feneșan, trece de Magda, îl fentează și pe profesorul Nicolau. Spectatorii — auziți și dumneavoastră ! — sînt în delir ! Tiberică se apropie de poartă, careul e *li-ber !* Vom vedea un gol de toată frumusețea, dar . . . ce se întîmplă ? ! Portarul e în derută, tribunele tac. Tiberică Adamescu s-a oprit cu balonul la cinci metri de poartă și s-a *a-șe-zat* pe iarbă, privindu-l cu atenție ! Ce se întîmplă acolo ? O clipă, vă rog ! Vom afla îndată răspunsul ! Un coleg s-a deplasat pe teren pentru a-i cere o declarație marelui jucător. Iată, colegul se întoarce. Ei bine, Tiberică s-a oprit în careu pentru . . . a analiza raportul dintre conținutul și forma mingii de fotbal !“

În jurul lui Marius se strînseseră, ca niciodată, o mulțime de colegi amuzați. Devenise, în fine, și el centrul atenției unui grup. Prințesă îl privea gelos, avînd un aer de om nedreptățit. Se învățase ca numai el să fie prieten cu Marius, alcătuind un legendar duet de neînțeleși. Spre

nemulțumirea lui, în ultimul timp Marius începuse să se înțeleagă surprinzător de bine și cu restul lumii.

Ora de română veni cu un profesor Nicolau mai visător ca oricînd, dar care scrise pe tablă o frază înspăimîntătoare, prin care expediția sintactică a clasei avea să rătăcească vreme îndelungată. Subordonatele, refuzînd să-și dezvăluie identitatea, rînjeau îndărătul locuțiunilor verbale și al conjuncțiilor.

De mai multe ori se declanșă acea stare de nesiguranță cînd nici măcar Tiberică nu ridica mîna sau, mai precis, o ridica numai pînă la jumătatea traiectoriei obișnuite, astfel încît nici să nu pară că vrea neapărat să răspundă, nici că e cu totul ignorant.

Ca de obicei, Marius avu de cîteva ori senzația îmbătătoare că ar putea să răspundă el, urmată imediat de șovăială : „Dar dacă mă fac de rîs ? ! Nu știe Tiberică, nu știe Magda, de ce aș ști eu ?". Îl durea capul de atîta încordare. Și totuși, de cîte ori i se întîmplase ca exact răspunsul care-i trecuse prin cap să fie dat de către altcineva...

— Știu eu ! se pomeni Marius, încercînd să se ridice fără a-și pocni genunchii de banca prea scundă.

Cinci minute mai tîrziu, profesorul Nicolau deșuruba, cu aerul său indiferent, capacul stiloului.

— Destul de bine. Nici lucrarea de la literatură nu e rea. Stai jos !

Și scrise o cifră în catalog. După tonul și cuvintele profesorului Nicolau se putea deduce că e vorba de un meritoriu 7, dar experții clasei, obișnuiți să deducă nota după mișcarea mîinii, apreciară, fără greș, că e vorba de 10.

— Care lucrare, dom' profesor ?

Nicolau îl privi dintre cețurile depărtării în care pluteau acum gîndurile lui :

— Poftim ? A, lucrarea. Aceea despre galeria de personaje a lui Caragiale, firește. Cred că ar fi util să o prezinți și la cercul literar. Posezi o copie sau dorești să-ți înapoiez caietul ?

— Caietul... făcu zăpăcit Marius.

Aruncase acum cîteva zile cu furie și dezamăgire acest caiet în fundul băncii. Cum ajunsese în mîinile profesorului ? „Sau poate se înșală, poate nu e caietul meu..."

— Sînt întemeiate şi juste categoriile în care aşezi dumneata aceste personaje, continuă profesorul Nicolau, privindu-şi ceasul în aşteptarea recreaţiei. Stabileşti filiaţii îndrăzneţe. Felul în care o compari pe Anca din „Năpasta" cu Vitoria Lipan din „Baltagul" şi referirile la „Mioriţa" şi la tragediile antice... Magda, să-l inviţi la cercul literar.

Se ridică. Sunase de ieşire. Profesorul lăsă caietul pe prima bancă şi porni spre uşă. Se spunea că Nicolau lucrează de patru ani la un tratat de estetică, operă care ar fi putut să-l facă celebru.

Acum caietul circula din mînă în mînă. Unii îl răsfoiră cu neîncredere, cîţiva cu respect, destul de mulţi cu indiferenţă prost jucată. „Mult ai scris, fratele meu, douăzeci de pagini!" Adică, lucrarea n-avea nimic deosebit, decît această calitate a lungimii. Tiberică nu se putu reţine şi zise cu un glas cîntător: „Bravo, Marius, eu am spus întotdeauna că e o nerozie să nu te inspiri din prefeţe şi monografii. Doar pentru asta au fost scrise!" Voia să spună că singurul merit al lui Marius era că scosese din gros citate şi, desigur, şi idei din diferite lucrări. Marius nu-i dădu însă replica meritată. Se simţea genial şi indulgent.

— Şedinţa cercului e mîine, la ora 9, să nu uiţi! îi atrase atenţia Magda.

— Auzi, Prinţesă? zise Marius. Mîine la 9.

— Ţie ţi-am spus, nu lui, preciză Magda.

— Eu nu mă duc nicăieri fără Prinţesă.

— E scutierul tău?

— Mi-e prieten.

— Ce să caute Prinţesă la cercul literar?! se miră Magda.

— Nici n-o să vin vreodată, ăla-i cercul urîţilor! se necăji Prinţesă. Dar fiindcă veni vorba, tu te-ai întrebat ce cauţi acolo? Poţi să juri că *numai* tu, din toată şcoala, meriţi să fii preşedinta cercului?

Buzele Magdei se transformară în două liniuţe albe.

— Am fost aleasă prin vot deschis, dacă vrei să ştii.

— Desigur, lady, dar mi se pare că ai uitat cum se desfăşoară lucrurile astea, rînji Prinţesă, batjocoritor. Fiecare spune: „Ce-mi trebuie mie bătaie de cap, de ce

mi-aş pierde timpul cu organizarea şi cu procesele verbale ?" şi toţi ridică mîna cu entuziasm pentru tine.

Magda roşi. Se vedea bine că îi venea să plîngă. Frate-său, Gigi, încuviinţă, plin de satisfacţie :

— Aşa-i spun şi eu, dar asta e surdă, e surdă şi absurdă !

Plescăi din limbă, mîndru de calamburul lui. Prinţesă se simţi stînjenit : de fapt, n-ar fi vrut s-o supere pe Magda, dar cine-o pusese să întrebe cu atîta uimire jignitoare ce-o să facă el la cercul literar ?

Totuşi, a doua zi, Prinţesă apăru la cercul literar. Şedinţele aveau loc în încăperea bibliotecii. Somităţile literare ale liceului veniseră, ca de obicei, mai devreme. Vreo cincisprezece erau poeţi, modernişti cu toţii. Pîndeau cu aviditate fiecare număr al revistelor literare ca să imite cele mai noi formule. Versuri de factură clasică nu scriau decît inocenţii din clasele mici, a şasea, a şaptea, dar şi ei porniseră în ultimul timp pe căile mai fructuase ale versului liber. Liceul se mîndrea şi cu trei prozatori, din care unul era „genuin şi violent", altul „fin observator al existenţelor paralele", iar al treilea, „obsedat de seismele biologice". Exista şi un dramaturg, Dan Velea din clasa a XI-a, care purta, dulce-ostenit, povara admiraţiei generale, de cînd publicase într-o revistă piesa într-un act : „Complotul", avînd un singur personaj care nici nu apărea pe scenă. Aceste glorii ocupau jumătatea dinspre fereastră a mesei. La cealaltă jumătate, unde din pricina uşii era curent şi mai şi trebuia să te ridici ori de cîte ori trecea cineva, se aşezau respectuoşi elevii din clasele mici, băieţi inocenţi care încă nu trecuseră de faza „în această povestire este vorba despre", precum şi timizii cercului. Şedinţa începea de obicei prin lectura unui număr de poezii şi a unei proze. Urmau discuţii. Magda, doi poeţi, plus „obsedatul de seismele biologice" făceau şi oficiul de critici. De obicei, toţi autorii erau lăudaţi cu atîtea superlative, încît te mirai cum de mai pot îndura gloria. Treptat, operele în cauză erau date uitării, discuţia apucînd pe cele mai neaşteptate poteci filozofice şi estetice. Cum după şaizeci de minute, somităţile de la jumătatea dinspre fereastră a mesei vorbeau simultan

în gura mare, răguşite şi cu ochii roşii, dînd mari bătălii pe tărîmul teoretic, cu violente contraziceri şi cu citate din autorii cei mai diferiţi, dintre care unii nici nu existaseră.

— Unde-i Marius ? Cheamă-l, trebuie să începem ! zise Magda, pe un ton poruncitor, ca şi cum nu-i recunoştea lui Prinţesă alt merit pe lume decît acela de a exista în preajma lui Marius. Ce te uiţi aşa la mine ? se încruntă fata. Parcă spuneai că niciodată n-o să-ţi calce piciorul la cercul literar. Şi acum, poftim, ai venit cu cravată, te-ai pieptănat, ba mai şi trăsneşti a colonie.

— Lady, spuse solemn Prinţesă, te înşeli. Prezenţa mea aici este un simplu act fizic. Spiritualiceşte, mă aflu foarte departe.

— Lasă aiurelile, cheamă-l pe Marius.

— Imposibil. Are nişte probleme urgente de rezolvat. Ca prieten şi colaborator apropiat, m-a rugat să-i prezint eu lucrarea, notîndu-mi competentele voastre aprecieri.

Prinţesă adusese caietul într-o mapă elegantă, ca pe un manuscris celebru.

— Asta-i bătaie de joc, roşi Magda. Să vă fie ruşine la amîndoi ! Ce-şi închipuie el, că a ajuns să aibă ambasador ? Şi tu... a, pariez că ideea asta îţi aparţine ! N-o să citeşti nimic, şi nici Marius n-o să citească vreodată în cercul ăsta !

Dar Magda apucase să anunţe în dreapta şi în stînga că, pentru prima oară, va fi supusă discuţiilor o lucrare teoretică, o exegeză literară de mare amploare, astfel încît, spre a nu-i dezamăgi pe participanţi, alergă după Prinţesă, îl ajunse în dreptul cancelariei şi, oftînd, îi făcu semn să revină.

CAPITOLUL IV

În vreme ce trei prozatori, un dramaturg şi cincisprezece poeţi ascultau cu emoţie „primul eseu prezentat la cercul nostru", autorul remarcabilei scrieri intra în unitatea 24 a cooperativei de vopsitorie şi curăţătorie chimică „Nufărul", ascultînd cu plăcere sunetul de bun venit al clopoţelului. De-a lungul istoriei străzii, la tejgheaua prăvăliei se perindaseră multe feluri de neguştori şi de meseriaşi, mobilierul şi firmele se tot schimbaseră rămînînd însă, din noaptea timpurilor neguţătoreşti, potcoava încrustată în cimentul treptei de la intrare şi clopoţelul de deasupra uşii, mare cît o gutuie şi decorat cu încrustaţii.

O persoană gravă şi mohorîtă scria într-un registru. Tranzistorul, dat la maximum, transmitea emisiunea „Melodia preferată".

— Bună ziua! zise respectuos Marius.

Persoana mormăi ceva şi-şi văzu de scris. Într-un tîrziu, ridică ochii spre Marius şi el observă cu acest prilej că era femeie. Îi recită la repezeală lecţia îndelung memorizată. Doreşte să-şi facă o jachetă de piele după un anumit model. Unul din prietenii lui are o asemenea jachetă de piele, foarte frumoasă, galbenă, dar tocmai a pătat-o cu vopsea albastră şi a adus-o zilele trecute aici. I-a spus lui Marius: „Du-te la «Nufărul» şi roagă-i să ţi-o arate, ca să copiezi modelul".

— Nu se poate! zise femeia, cu indiferenţă.

— Numai un minut, doamnă.

— Nu se poate, repetă ea, şi începu din nou să scrie.

Impresia lui Marius era că nici nu-l ascultase. Deodată, femeia strigă cu entuziasm: Nuţi, repede, cîntă Tom Jones!

Crainica radioului anunţase, într-adevăr, că la cererea cutăror ascultători cîntă Tom Jones.

— Nuţiii ! strigă ca din gură de şarpe femeia.

Dindărătul dulapurilor cu haine de tot felul apăru o fată de vreo 19—20 de ani, micuţă, slabă şi emoţionată. Se sprijini în coate de birou, cu bărbia în palme.

— Sst ! făcu femeia, văzînd că Marius e gata s-o ia de la capăt. Caută acolo şi taci din gură !

Îi arătase unul din dulapuri. Marius adresă un gînd de recunoştinţă lui Tom Jones şi se repezi la dulap. Trase de mîner. Jacheta galbenă era acolo, printre paltoane şi haine trăsnind a naftalină, zebrată ca o trecere de pietoni. De butonieră atîrna, într-o aţă, copia bonului de primire. Marius făcu eforturi să înţeleagă scrisul chinuit al admiratoarei Tigrului din Walles. Citi cu greutate la „numele şi prenumele" un Dăneanu sau Dănuleanu Filip, şi la adresă, strada Copenhaga nr. 18. Nu-i trebuia mai mult.

— Mulţumesc, doamnă, sărut mîna, aţi fost foarte amabilă. Dar îşi dădu seama că nici nu exista pentru ea atîta vreme cît cînta Tigrul din Walles.

Îndată ce se văzu pe strada aceea, Marius o şi reboteză, zicîndu-i „Strada Urechilor Înfundate". Strada i se păru foarte curioasă băiatului care purta în auz, de cînd se ştia, zăngănitul tramvaielor, scrîşnetul de frîne al marilor autobuze şi larma sectoarelor comerciale. Aici nu erau nici prăvălii, nici circulaţie zgomotoasă. Din cînd în cînd, se prelingea pe asfalt o maşină cu caroserie sclipitoare. Nu era obişnuit să se uite la case, poate din pricină că acolo unde locuia el, toate clădirile erau aproape la fel. Dar acum casele îl interesau în mod special, deoarece într-una din ele locuia un tip cu care voia neapărat să schimbe cîteva cuvinte. Marius continuă să caşte gura pînă cînd trecu de numărul 18. Reveni, cu atenţia încordată. Clădirea se compunea din trei corpuri, cel din mijloc avînd două etaje, celelalte cîte unul. Gard din fier forjat pe structură de cărămidă. În prelungirea lui, un alt gard, foarte înalt, din beton, ferea de priviri restul curţii. La intrarea principală, plasată într-o latură a corpului central, trepte însoţite de mari vase de piatră

duceau la o uşă din lemn lustruit. Totul lăsa impresia că aici domneşte nemişcarea. Totuşi, o fereastră din acea latură a corpului central orientată spre sectorul curţii protejat de gardul din beton se deschise şi un cap de femeie apăru o dată cu o invitaţie tărăgănată :

— Domnu' Fi-lip, a zis doam-na să intraţi în casă că răciţi, domnu' Filip !

Marius luă o hotărîre îndrăzneaţă. Începuse să-i fie frig şi nu voia să îngheţe aşteptînd ca providenţa să i-l scoată în cale pe cel căutat. Apăsă clanţa masivă, ca o labă de oţel, şi poarta se deschise fără nici un fel de zgomot. Marius se strecură în curte şi porni repejor spre stînga, acolo unde, nevăzut din pricina gardului de beton, se afla acel domn Filip. Văzu un spaţiu viran, pe care se aflau un panou de baschet, un grup de aparate de gimnastică — inele, bară fixă, paralele — şi un leagăn-canapea, toate acoperite de promoroacă. Lîngă gard fusese îngrămădită o mare cantitate de zăpadă, bătătorită şi netezită în chip de derdeluş. Pe acest derdeluş se dădea cu sania domnul Filip. Acest domn Filip avea aproximativ vîrsta lui Marius, deci vreo 15—16 ani, era scund, îndesat, cu faţa lată şi ochi oblici.

— Salut, zise Marius. Frumoasă sanie ! adăugă el, bucuros că a găsit atît de repede un început de vorbă.

Sania era într-adevăr frumoasă : în întregime din oţel nichelat, micuţă şi cu cîrmă.

Filip roşi, stînjenit :

— O rodez pentru concurs.

Marius ştia foarte bine că nu există competiţii pentru astfel de săniuţe, afară de nevinovatele întreceri ale copiilor mici. „E timid, conchise Marius. Şi-i este ruşine că l-am prins dîndu-se de unul singur cu săniuţa".

— Ce cauţi aici ? se răsti Filip, şi după o clipă reluă, amabil : Vrei să încerci şi tu ? E foarte plăcut.

— Da, spuse Marius. Tocmai asta voiam şi eu să te rog. Treceam pe aici şi deodată am văzut ceva sclipitor, ca o rachetă. Mi-a luat ochii, n-am rezistat. De ce nu vii cu scula asta în parcul Herăstrău ? Sînt acolo nişte pante grozave. Am putea merge împreună.

Lui Filip îi luciră ochii, dar zise nehotărît :

— Acum ? Or fi mulţi... Gălăgie, înghesuială... unii vin cu schiurile, cad claie peste grămadă...

— Şi ce, sîntem de sticlă ?

— Domnu' Fi-lip, doam-na întreabă dacă sînteţi aco-lo !

— Sînt aici ! oftă Filip. Unde naiba să fiu ?

Marius era derutat. „Speriatul ăsta nu seamănă deloc a pungaş. Pe lîngă el, eu sînt regele aventurierilor".

— Bine, atunci — şi Marius privi cu grijă în jur, ca să-şi fixeze cel mai convenabil traseu pentru o retragere rapidă — amînăm pe altădată. De fapt, n-am venit numai pentru asta. Vreau să-ţi transmit ceva.

— Mie ?! zise uluit Filip. Păi de unde mă cunoşti ?

— O să-ţi dai seama singur. Ascultă, *obiectul* acela a ajuns unde trebuia. Şeful îţi transmite mulţumiri.

— Palaghiţă ? Ce bine-mi pare !

„Ia te uită, măgarul ! se revoltă Marius. Şi eu care credeam că m-am înşelat, că n-are nici o legătură cu afacerea !"

— Da, Palaghiţă personal m-a rugat să-ţi transmit asta. Dar — şi glasul lui Marius deveni sever — şi-a exprimat nemulţumirea pentru greşeala pe care ai făcut-o.

— Ce greşeală ? Am făcut eu vreo greşeală ?!

Marius transpirase de încordare. Se hotărî să lanseze a doua diversiune :

— Jacheta. Ai pătat jacheta.

— Asta-i adevărat. Sper că la curăţătorie... Al naibii, caloriferul ăla. Tocmai atunci s-au găsit să-l vopsească !

— Lasă asta, zise furios Marius, descărcîndu-şi pe Filip toată mînia pe care o acumulase împotriva hoţilor tabloului. Ai procedat ca un idiot ! Lasă, că vezi tu ! O să-ţi meargă fulgii cînd or pune mîna ăia pe tine.

Filip se îngălbeni. De atîtea emoţii, se aşeză, slăbit, pe sanie.

— Îmi pare rău, dar nu prea înţeleg ; dacă blocul de desen a ajuns unde trebuie, ce importanţă are că mi-am pătat jacheta ?

— Petele astea înseamnă urme, se răsti Marius. Ţi s-a spus doar să nu laşi nici un fel de urmă ! Palaghiţă îţi ordonă să iei obiectul înapoi.

— Păi ce, mai e acolo ?! Mă duc chiar acum ! sări bucuros Filip.

— Asta-i culmea ! se prefăcu Marius din cale-afară de iritat. Te rog să repeţi instrucţiunile pe care le-ai avut.

— Da, imediat ! Trebuia să mă duc în pasajul Luxor, în gangul din stînga şi să iau dindărătul caloriferului un bloc de desen.

— Bine, continuă ! zise Marius, îngăduitor.

— De acolo trebuia să ajung în strada Periş, unde e un loc viran, şi să las blocul într-un cărucior de gunoi de lîngă zidul din fundul terenului. M-am dus şi l-am lăsat.

Marius îşi îngădui zece secunde de gîndire. Filip părea sincer.

— Bine, zise el. Din punctul meu de vedere, ai lucrat ca lumea. Palaghiţă te aşteaptă. Ştii unde îl găseşti. Ia-o înainte, eu merg în urma ta la 10—15 metri. Nu mă cunoşti, nu te cunosc. Trebuie să văd dacă nu te urmăreşte cineva.

— De ce să mă urmărească ?!

— În astfel de cazuri aşa e jocul, nu ştii ? se răsti Marius.

— Bine, merg, conveni Filip. Stai să-i spun maică-mi.

„Dar *atunci* de ce nu i-ai spus ?" îl mustră în gînd Marius, imaginîndu-şi-l pe Filip în momentele cînd participa la sustragerea tabloului.

Era evident că Filip îl conduce într-un punct din centrul oraşului. Marius se bucură că n-au apucat-o spre vreo periferie. Amintirile lui din triaj erau prea puţin plăcute pentru a-l face să dorească ceva asemănător. Avea totuşi mari emoţii, nu ştia încă nimic despre cum trebuia să se poarte cu misteriosul Palaghiţă.

— Cred că trebuie să intrăm aici, arătă Filip spre centrul pieţii, unde se înălţa oraşelul copiilor.

Jur-împrejur apăruse, cu două zile mai înainte, centura de panouri castanii care izola activitatea meseriaşilor de forfota circulaţiei. Bradul însă, enorm şi dens, părînd sculptat în piatră verde, nu putea fi ascuns, se ridica la peste 20 metri înălţime. Marius îşi aminti de

autotrenul cu trei platforme, care abia rezistau dimensiunilor uriaşului. Trecătorii făceau supoziţii, e din Bucegi, e din Făgăraş, şi înclinau aprobativ din cap, ca nişte vechi cunoscători ai acestor treburi, aducerea şi instalarea în pieţe a marilor brazi. Mulţi bărbaţi întîrziau la slujbă urmărind, prin crăpăturile panourilor, montarea scenei, a autodromului, a serpentinei curajului, a roboţilor şi a marţienilor care aveau să ofere mulţimii tot felul de lucruri delicate — jucării, vată de zahăr, turtă dulce, ţuică de Piteşti fiartă cu piper şi zahăr, mititei aţîţători şi crenvurşti calzi, cu muştar puternic.

Paznicul veselului şantier îi opri pe băieţi, emiţînd o dată cu formula „Nu e voie" un suflu mărturisitor pentru hărnicia dovedită în a-i ajuta pe specialiştii care se sileau să pună în funcţiune aragazul şi recipientele pentru fiertul ţuicii. Marius, cu demnitate, răspunse că n-au venit să se plimbe pe şantier.

— Sîntem de la Consiliul elevilor, minţi el, la repezeală. Vă putem arăta şi legitimaţia, am fost convocaţi pentru ora 11.

Omul duse un deget la şapcă şi-i pofti să intre. Nu ştia prea exact ce însemna consiliul elevilor, dar avea un respect deosebit pentru toate formulările care începeau cu cuvîntul „consiliu".

Strecurîndu-se printre cabluri electrice, cherestea, tîmplari, sticlari, vopsitori, ferăstraie şi căldări cu vopsele, băieţii se apropiară de bradul gigantic care prezida cu indiferenţă forfota de la picioarele lui. În structura fantastică a coroanei, privirile se pierdeau ca într-o catedrală gotică. Marius se simţi uşor ameţit din pricina puternicului miros de răşină. Sus, pe platforma susţinută de schele tubulare, electricienii montau steluţe şi globuri colorate.

— Ce face Palaghiţă aici ?

— Încă nu-mi dau seama. E prea multă agitaţie.

— Hai sus, de acolo se vede totul.

Marius îşi trecu pe după umăr un colac de cablu şi începu să urce. Filip urca şi el, gîfîind. Cînd ajunseră la o înălţime convenabilă, se opriră, scotocind fiecare colţişor

cu privirile. În mijlocul șantierului, un tînăr subțirel și spălăcit, cățărat pe o scară dublă, dirija printr-un megafon portabil repartizarea podoabelor în brad. Tot el avea o mulțime de observații la adresa decoratorilor scenei și a oamenilor din sectorul de distracții. În incinta unde se montau fantezistele instalații de încercare a puterii, de tir, de „privește și ține minte", îl zări pe Jaguar. „Pe domnul ăla îl cunosc, e specialist în procedee pentru aruncat oamenii cu picioarele de sus, pentru asurzit și pentru zăpăcirea minților". Într-adevăr, Jaguarul proiectase un labirint de un tip cu totul special, în care nu numai că omul se rătăcea, dar aici îl aștepta un spadasin cu care trebuia să dueleze, dincolo podeaua era de fapt o basculă care-l arunca grămadă într-un perete de latex, mai la vale nimerea peste niște oglinzi care-l reflectau în atîtea copii încît se zăpăcea, pentru ca apoi să cadă năuc de la doi metri într-o plasă elastică, afară, la lumina zilei, spre amuzamentul privitorilor. Fiecare pas pe care-l făcea pentru a ajunge la marginea plasei îl proiecta din nou în aer, și cînd ajungea la liman, putea obține niște premii, o portocală, o savarină sau o statuetă de ghips, cu condiția să răspundă fără a sta pe gînduri la o întrebare simplă, de exemplu : „În cîte sîntem azi", sau „La ce dată e născută soția dumneavoastră". De obicei, omul era atît de năuc, încît nu putea să răspundă.

— Uite-l pe Palaghiță ! zise emoționat Filip și strigă : Palaghițăăă ! Alo ! Văd că sînt acolo și Fred Apostolescu — indică el cu degetul — și Duță, și Mitruș, și Gelu Sasu...

Nu-l auziseră, erau răspîndiți pe șantier ; și afară de asta, mai tare decît Filip striga tînărul șef cu megafonul său portabil. Marius simțea că situația nu se remarcă prin claritate. Pe băieții aceia îi mai văzuse. Fred, Fred și mai cum ? Figura asta nu-i era necunoscută, ea îi trezea amintirea pistei stadionului, cu mirosul dulce al zgurei scormonite de cuiele pantofilor de atletism. În drum spre clădirea școlii sportive, Marius trecea pe lîngă pistă, amuzîndu-se pe seama atleților care se agitau pe iarbă, făcîndu-și încălzirea. Da, este Fred Apostolescu, campion de juniori la 110 metri garduri !

— Arată-mi, care e Palaghiță ?

— Păi nu-l cunoşti ? ! deveni Filip bănuitor.

— Te-am întrebat unde e. Nu mă descurc în vînzoleala asta.

— Uite-l cu cablul ăla în braţe. Duţă vine după el, cu izolatorii. Cred că se duc la serpentină. Mergem şi noi, da ?

Marius îi făcu semn să aştepte. Îl privea cu atîta concentrare pe misteriosul Palaghiţă, încît începură să-l doară muşchii din jurul ochilor. Dar cu toate eforturile nu observă nimic deosebit, doar un cap cam prea mare, cu obrajii lătăreţi şi măslinii şi cu o barbă mică, de om încăpăţînat. În rest, 15—16 ani şi o jachetă de piele galbenă, cum aveau toţi ceilalţi prieteni ai lui. Marius îşi aminti. Îi văzuse pe toţi, cu cîteva zile înainte, în autocarul care transporta bradul.

— Am avut noroc, zise Filip, cu un fel de bucurie tristă. De obicei, nu-i pot întîlni, şi chiar dacă dau de ei, îmi strigă să mă car. Zilele astea, Duţă şi Fred au de lucru la drăciile astea electrice — ştii că ei sînt elevi la „Electroaparataj“, mari specialişti, n-au probleme. Ceilalţi vin să-i ajute. Aşa sînt ei : nu se despart niciodată.

Lui Marius i se făcu, fără să ştie prea bine de ce, milă de Filip. Mai precis, simţea că băiatul ăsta ciudat nu-i displace, recunoştea în el ceva din sine însuşi.

— Te-ai gîndit vreodată ce nu le place la tine, de ce te gonesc ?

— Nu ştiu, oftă Filip. De cîte ori n-am încercat... Dar acum — exclamă el, înviorat — cred că n-o să mai fie nici o problemă ! Ia ascultă — se încruntă el — pe tine nu te-am văzut niciodată cu ei ! Cum de te-a trimis Palaghiţă.

— Fără întrebări ! i-o tăie Marius. Uite, de-aia nu te înghit băieţii, fiindcă eşti prea curios. Roagă-te zeilor tăi şi hai să coborîm.

Începuse din nou să ningă îndesat şi cu fulgi mari, exact la cinci minute după ce tînărul cu megafonul de mînă poruncise aşezarea pe crengile bradului a unor fîşii pufoase de poliuretan alb, care trebuiau să imite zăpada. Aripile ninsorii fluturau şi oamenii din brad

rîdeau aşternînd zăpada lor artificială, în vreme ce zăpada adevărată le albea părul şi sprîncenele.

*
* *

Prinţesă terminase de mult lectura nobilului manuscris. Aveau loc discuţiile. Demn, cu un aer impersonal, de expert care asistă la o întîlnire diplomatică, îşi nota în carnet punct cu punct tot ce auzea. În peisajul vulcanic al cercului literar, bîntuit de metafore explozive şi de idei aruncătoare de flăcări, lucrarea lui Marius, rodul celor trei zile de cărturar furios, se înfăţişa ca o construcţie precisă, avînd ceva din aerul orelor de demonstraţie matematică. Frazele erau corecte, fiecare propoziţie avea subiect şi predicat, întîlnire rară în operele prezentate la cerc. Fără să-şi dea seama, Marius procedase ca un adevărat cercetător, extrăgîndu-şi în prealabil pe fişe caracteristicile fiecărui personaj, împrejurările-cheie în care se afirmă, ticurile lui verbale. Pe urmă, îngrozit de numărul mare al fişelor astfel obţinute şi nemaiştiind ce să facă cu ele, le împărţise pe grupuri de asemănare. După ce comentase caracteristicile pe care le prezenta fiecare membru al grupului, comparîndu-l şi cu personaje asemănătoare ale altor scriitori, îi venise în gînd să realizeze aşa, de la el, în loc de concluzie, un tip-esenţă, înzestrat cu toate caracteristicile grupului. Aici îşi îngăduise el şi nişte ironii, exprimate însă prin fraze cu o aparenţă de mare seriozitate ştiinţifică.

Fapt este că în cercul literar se porni avalanşa baloturilor de trandafiri. Aprecierile erau formulate în stilul obişnuit al casei :

— Uriaşă capacitate de sinteză...

— Sensibilitate ieşită din comun...

— Spirit de observaţie penetrant...

— Unul din cei mai înzestraţi eseişti ai tinerei generaţii...

Prinţesă nota cu sîrguinţă, dar începuse să se enerveze.

— Staţi puţin, în fond toată lumea ştie că Dandanache şi Caţavencu sînt demagogi !

— Da, însă Marius merge la esenţa demagogiei. El face o magistrală investigaţie...

— Şi nici stilul nu-i peste tot grozav, protestă Prinţesă. De exemplu, Marius scrie într-un loc că „adevărul, autenticitatea caracterelor lui Caragiale..." bîra-bîra, în fine, „sînt impresionante". Eu aici cred că este o repetare, un pleonasm! Adevărat şi autentic înseamnă acelaşi lucru. Nu, tovarăşu' profesor?!

Mai bine ar fi tăcut. Cele mai grele tunuri ale cercului se orientară spre el. Bum-bum! Cum de îndrăzneşte să compare adevărul cu autenticitatea? Adevărul ţine de realitate, iar autenticitatea, de artă. Bum-bum-bum! Ceea ce e adevărat în viaţa de toate zilele, poate să pară incredibil atunci cînd îl pui pe hîrtie, deci neadevărat artisticeşte şi — salvă decisivă cu toate gurile de foc — **mă**, isteţule, un personaj sau o situaţie, dacă sînt *autentice* în literatură, nu ne mai interesează cît ar fi putut fi de adevărate în realitate. Marius a intuit formidabil această nuanţă.

— Or mai fi intuit-o şi alţii înaintea lui, se înfurie Prinţesă.

— Tu ai venit aici ca să-l faci praf, sau să notezi ce spunem noi? îl repezi Magda. Scrie acolo şi taci.

Pe buzele profesorului Nicolau, care şedea rezemat de soba fierbinte, apăru un surîs.

„Cel mai talentat eseist al tinerei generaţii" era în clipele acelea pe punctul de a mînca bătaie. Fusese tîrît sub scena în construcţie, înghesuit printre scînduri şi ţevi. Curenţii îşi făceau de cap, răscolind zăpada laolaltă cu talaşul. Marius strănuta zgomotos. Fred Apostolescu îi ţinea mîna dreaptă răsucită la spate, Duţă îi pusese o talpă zdravănă peste laba piciorului, iar Palaghiţă îl pocnea cu un deget osos peste nas, metodic, de la stînga la dreapta şi invers.

— Repetă ce-ai spus! şi poc, peste nas. Care tablou, care hoţi, care jachetă?

— ...galbenă... haap... haap... hapciu! Cu dungi albastre! Încetează! se smuci Marius. Să ştiţi că strig după ajutor!

O palmă lată, roşie de frig îi acoperi cu grijă gura şi rămase acolo, bine lipită.

— Nu-mi plac copilaşii gălăgioşi, zise Palaghiţă. O să strigi cînd o să vrem noi. Deocamdată, vrem să vorbeşti în şoaptă. Dar nişte şoapte logice, pricepi ?

Toate planurile lui Marius căzuseră. Cu băieţii ăştia hotărîţi şi iuţi de mînă nu putea să fie nici şiret, nici agresiv. Abia deschisese gura, încercînd să-i inducă în eroare, ca pe Filip, că se trezise luat pe sus şi cărat fulgerător departe de lume, sub scîndurile scenei. Ceea ce îl uimi la băieţii cu jachete galbene era nu numai rapiditatea cu care acţionaseră, ci şi modul perfect coordonat al acţiunilor lor. Se înţelegeau fără vorbe, ai fi zis că-şi citesc reciproc gîndurile.

Marius luă hotărîrea de a trage prin ochire directă :

— Dacă-mi spuneţi ce aţi făcut cu tabloul, aş putea interveni în favoarea voastră.

Palaghiţă veni foarte aproape de el, îi ridică pleoapele ca la un consult medical, şi îi luă şi pulsul.

— 90 de bătăi pe minut, dar s-ar putea să fie din pricina fricii. Ascultă, băieţaş, putem conta pe faptul că eşti în toate minţile ? Despre ce tablou e vorba ?

— Nu te mai preface, şi eu sînt amestecat în afacerea asta pînă aici ! arătă Marius, plimbîndu-şi orizontal degetul la nivelul sprîncenelor, după care izbucni într-un şir de strănuturi violente. Începuse să-i curgă nasul.

Palaghiţă ridică braţul drept, rostind cu solemnitate în metru antic :

— Minerva, o rază trimite-mi acum din suprema-nţelegere, căci vreau să pricep naiva vorbire în tîlcuri a celor cu mintea în ceţuri !

Marius trase zgomotos pe nas, ca un copil mic.

— Eşti clasicist ? se interesă el. Îţi plac versurile antice, tablourile vechi ?

— A fost doar o improvizaţie, buzatule ! preciză Palaghiţă. Tabloul ! gemu el. Ai pronunţat din nou cuvîntul ăsta. Pe Hercule, te dau hrană leilor înfometaţi dacă nu-mi explici ce urmăreşti !

— Înainte de a ajunge la Filip tabloul a trecut prin mîna mea ! zise dintr-o răsuflare Marius.

Palaghiţă se întoarse încet-încet. de tot, şi cu priviri îngrozitoare spre Filip :

— De înălţimea voastră uitasem! Acum îmi dau seama că de fapt tu ni l-ai adus pe cap pe aiuritul ăsta.

— M-a păcălit! A zis că l-aţi trimis voi, pentru că mi-am pătat jacheta...

— Care jachetă?

Filip roşi.

— Jacheta mea galbenă. Una asemănătoare cu ale voastre.

— Şi ce ne interesează pe noi jacheta ta?

— Nu jacheta! Petele! Dungile! Care eu... de la calorifer... fiindcă era proaspăt vopsit, şi îmi spusesem că de vreme ce voi m-aţi pus la încercare, am dreptul să acţionez îmbrăcat cu ea.

— Haaaaaapciu! se cutremură Marius, cu ochii roşii şi înlăcrimaţi de guturai. Continuă, Filip! Prietenii tăi nu prea au ţinere de minte.

— Asta aşa e, zise Palaghiţă suspect de binevoitor. Sîntem uituci, sîntem proşti, nu ştim nimic şi înţelegem greu. Dă drumul la explicaţii, ia-o de la început.

— De la început? Bine! zise Filip cu o expresie de mare concentrare. De la care început? De la început de tot?

— De acolo, nervosule! oftă Palaghiţă.

Instalaţiile vilei cu nr. 18 de pe strada Urechilor Înfundate se aflau în îngrijirea unui mecanic pe care îl cunoşteau de ani de zile. Dumitru Palaghiţă sau, pentru intimi, nea Mitică; contra unei sume modeste le revizuia o dată pe lună, corectînd cu acest prilej şi funcţionarea diferitelor aparate electrice gospodăreşti. Nea Mitică era tipul de meseriaş priceput în toate domeniile, deţinînd în geanta sa roasă şi coaptă de soare, ca o burtă de rechin împăiat, scule cărora nu le rezista nici o defecţiune. Nea Mitică repara tot ce întîlnea în cale. Bărbat sobru, aproape sever, avînd o permanentă expresie de nemulţumire şi de trufie pe chipul său măsliniu, osos, cu mustaţă înspicată de fire albe, nea Mitică nu plăcea în egală măsură celor din casă. El avea obiceiul să reproşeze cu glas tare obiectelor pe care le repara diferite cusururi, cum ar fi acela că se mişcă fără delicateţe din loc, că nu se spală după fiecare întrebuinţare, că au prostul

obicei să funcţioneze fără întrerupere. Nea Mitică nu uita niciodată să arunce o privire de specialist prin jucăriile lui Filip, reparînd ici un angrenaj, dincolo un contact. Cu timpul, băiatul se obişnuise să aştepte sosirea meşterului ca pe o mică sărbătoare. Întîi îl atrăsese uimitoarea uşurinţă cu care omul punea la punct orice mecanism; părea înzestrat cu puteri neobişnuite, mai ales în comparaţie cu domnul Dorneanu, care nu ştia nici măcar să înlocuiască o priză defectă. Pe urmă, băiatul observase că nea Mitică îi răspunde fără nervozitate la toate întrebările, chiar şi la cele absurde, şi Filip formula cîte una pe minut. Era atît de hotărît să nu rateze prilejul de a petrece o zi în tovărăşia lui nea Mitică încît, pretextînd o durere în gît sau cine ştie ce nevralgie, lipsea de la şcoală chiar dacă în ziua respectivă avea teză. Ce discuta el cu meşterul e greu de înşirat. De obicei începeau cu fotbalul, şi ajungeau cine ştie unde, la transplantul de inimă sau la aprovizionarea pieţelor.

Filip merse atît de departe, încît îi dezvălui lui nea Mitică un proiect despre care încă nu vorbea nimănui; avea de gînd, peste cîţiva ani, să înfiinţeze pe lîngă O.N.U. un serviciu special denumit „Investigmond", un fel de institut multilateral, conceput spre a descoperi tot ce doreau pămîntenii, în toate domeniile. Deocamdată, Filip confecţionase legitimaţia de membru cu nr. 1, pe numele lui, se înţelege. Mai greu se explica răbdarea lui nea Mitică, adică de ce îl suporta el pe Filip, de ce nu-i spunea să-l lase în pace cu vorbăria! Este de crezut că acest om, practicîndu-şi meseria solitar, din casă în casă, chincit prin cele mai incomode unghere ale gospodăriei, simţea nevoia de a-şi însoţi anevoioasa lucrare cu niţel taifas.

Într-un rînd, făcîndu-şi planificarea reviziilor din locuinţa soţilor Dorneanu în aşa fel încît să le împace cu concediul de odihnă, meşterul dădu vestea că dacă mai rămîne totuşi ceva, avea să fie pus la punct de un nepot al său, pe nume Remus.

Ziua aceea n-avea să dispară niciodată din memoria lui Filip. În ajun se comunicaseră rezultatele olimpiadei pe martie. Participase şi el la festivitatea din aula Fa-

cultății de științe juridice, ca deținător al unei mențiuni la limba română. Vedetele erau, bineînțeles, cîștigătorii premiilor întîi. După festivitate, acești răsfățați ai soartei fuseseră filmați de televiziune, dăduseră și interviuri. A doua zi, fotografiile lor apăreau în ziare. Filip le privi îndelung, jurînd ca la anul să se numere printre ei.

Cînd auzi soneria, dădu fuga, cu emoție, să vadă cum arată nepotul lui nea Mitică. Nepotul lui nea Mitică, ciolănos și oacheș, cu capul cam mare, semăna pînă la identitate cu una din pozele aflate în ziarul din mîna lui Filip. Era cîștigătorul premiului întîi la biologie.

— Bună ziua, sînt Remus Palaghiță, am venit să fac controlul instalațiilor, îl informă tînărul. Cred că ați fost anunțați de unchiul meu. Dînșii — și-i arătă pe băieții care îl însoțeau — sînt prietenii mei, vom lucra împreună.

Trecură cu indiferență pe lîngă Filip, risipindu-se prin încăperile casei. În afară de Palaghiță mai venise un băiat, Victor Duță, și un oarecare Fred Apostolescu, la care Filip observă cu invidie statura foarte înaltă și conformația aproape incredibil de perfectă : umeri foarte lați, șolduri înguste, membre lungi, vînjoase. Toți trei purtau același model de jachetă, dintr-o piele elastică și foarte subțire, garnisite copios cu buzunare, pînă și pe mîneci. Jachetele atrăgeau atenția prin galbenul lor țipător.

Filip se învățase cu modul de lucru al lui nea Mitică, negrăbit și vorbăreț. Posesorii jachetelor galbene aveau alt stil. Lucrau tăcuți și spornic, și nici uneltele lor nu erau ca ale lui nea Mitică, bătrînești, greoaie, adesea improvizate de el însuși. Ei foloseau instrumente miniaturizate, lucind de nichel și email. Filip remarcă la Palaghiță un fel de aparat electric, nu mai mare decît pumnul, care era în același timp bomfaier, șurubelniță și bormașină. Ca să i se explice la ce folosesc instrumentele și piesele din trusa pentru radio și televiziune a lui Fred, lui Filip i-ar fi trebuit mai multe ore.

Impresia generală pe care o lăsau acești tipi era că vor să termine treaba repede și bine, fără să-și împovăreze memoria cu nimic din ceea ce era exterior activității lor. Trecură prin sufragerie fără să se arate interesați de altceva decît de prize și de corpurile de iluminat, schim-

bînd replici scurte, rapide: „Tensiunea e bună", „Cordoanele, în regulă", „Trebuie schimbat un fasung", „Izolir", „Şurubelniţă"... Poate că nu-i interesa nimic altceva, dar panoul cu măşti, mîndria domnului Dorneanu, ar fi trebuit să le atragă atenţia. Cînd ajunseră la bibliotecă, privirile lor trecură cu indiferenţă peste obiectele exotice aduse din călătorii îndepărtate.

Revoltat de acest dezinteres, Filip Dorneanu se ţinu totuşi după ei prin toată casa, roşu de sfiiciune, ca şi cum el ar fi fost străinul. Zadarnic încercă să găsească un capăt de vorbă, băieţii erau ocupaţi pînă peste cap, singurul subiect convenabil ar fi fost unul în legătură cu activitatea lor, dar pentru Filip schema maşinii de spălat rufe nu era mai simplă decît aceea a unui accelerator de particule.

Jachetele galbene terminară verificarea în mai puţin de 60 de minute, timp în care reglaseră şi schimbătorul de canale al televiziunii şi înlocuiseră bateria chiuvetei din baie.

— Nu vreţi să mai rămîneţi? Am nişte muzică bună.

— Ne pare rău, zise indiferent Palaghiţă, dar pînă la orele 13 avem încă patru adrese. La revedere. Cînd schimbaţi canalele la televizor, ar fi bine să învîrtiţi butonul în sensul săgeţii indicatoare.

După aceea, multe zile în şir, lui Filip i se întîmplă de mai multe ori, şi nu numai în somn, să-i viseze pe băieţii cu jachete galbene. Odată rătăceau printr-o junglă de motoare, racorduri electrice şi ochii ciclopici de indicatoare, dezorientaţi, nereuşind să pună în funcţiune superagregatul. Deodată, apăru Filip surîzător, cu o cheie franceză în mînă. Strînse o piuliţă, fixă un contact, şi totul începu să huruie în condiţii optime. Altădată se făcea că Remus Palaghiţă şi prietenii lui erau atacaţi de nişte bandiţi misterioşi. Din nou apărea Filip în chip de salvator invincibil, dar modest. Jachetele galbene îl copleşeau cu laude, jurînd să-i fie prieteni devotaţi. Împreună, Filip şi jachetele galbene înfiinţau marele institut de cercetări „Investigmond", adică investigaţii de importanţă mondială. Acest for condus de Filip şi de jachetele galbene întreprindea fructuoase cercetări în toate domeniile care interesau umanitatea. El reuşea în egală măsură să

prindă pungași internaționali și să găsească leacul cine știe cărei boli, să rezolve problema hranei și îngrijirii oamenilor din țările slab dezvoltate și să salveze echipajele navelor avariate în cosmos.

Din păcate, fluidul de afecțiune și neobosită imaginație emis cu sîrguință de capul înfierbîntat al lui Filip îl făceau să umble zadarnic prin oraș, nereușind să intre în contact cu Palaghiță. Filip trecu la forțarea șansei. Ca din întîmplare, începu să apară în preajma liceului lui Palaghiță tocmai cînd se suna de ieșire. Pentru această operațiune, Filip pleca de la liceul lui cu o oră înainte, chiulind cu inima bîntuită de remușcări. Întîlnirile, anticipate mental cu unele amănunte voioase, erau în realitate foarte reci și inconsistente. Filip trîntea un salut exuberant ; Palaghiță răspundea în grabă, Filip își potrivea pasul cu al lui, pălăvrăgind cu voioșie, dar la primul sau la al doilea colț de stradă Palaghiță ducea un deget la cozorocul șepcii : „Scuză-mă, sînt așteptat într-un loc, la revedere". Unde se ducea Palaghiță, cine îl aștepta ? Pe Filip nu-l aștepta nimeni în afară de maică-sa.

Fiindu-i rușine să mai facă de planton în preajma liceului lui Palaghiță, Filip se lansă într-o acțiune de detectiv, căutîndu-l prin oraș.

Descoperi astfel că jachetelor galbene nu le arde de distracție, aveau tot felul de treburi importante. Puteau fi văzute la ora 4,30, în zori, ajutînd la descărcatul camioanelor cu legume și fructe în piața mare. Dat fiind talentul la desen al lui Fred, fantezia lui Palaghiță și hărnicia celorlalți, pictau firme și mici panouri de reclamă pentru diferite ateliere. Uneori cîștigau doar cît să-și acopere costul vopselelor, dar lucrau cu tragere de inimă. În vacanță se angajau pe la fermele din preajma orașului, făceau pe ghizii la Agenția de turism sau se angajau ca figuranți la Studioul cinematografic. Banii obținuți porneau spre destinații precise. Palaghiță avea doi frați mai mici, pe taică-său nu-l apucase ; mama lui lucra ca îngrijitoare la un cinematograf. Cu banii care îi rămîneau după acoperirea unor necesități gospodărești, Palaghiță își cumpăra cursuri și tratate de chimie, biologie și medicină. Cînd spunea „o să fiu un medic genial" n-o făcea din orgoliu. Unii colegi de pe acum

îi ziceau „Doctorul“. Nu văzuse niciodată pe carnetul său o notă mai mică de 10, dar considera aceste rezultate drept simple formalități. El privea numai înainte, ca un pilot angajat într-o cursă de mare viteză. Fred își cheltuia banii pe vopsele și pensule, Duță se îmbrăca elegant, iar Gelu Sasu îi folosea pentru întreținerea scuterului său.

Duminica însă se distrau nebunește. Aveau bilete la cele mai noi filme, chiar și atunci cînd ghișeele arborau, sub privirile dezamăgite ale oamenilor de rînd, cunoscutul aviz: „Pentru astăzi nu mai sînt bilete“. Jachetele galbene agreau însă în mod special parcul de distracții. Alergau cu încîntare de la avioane la lanțuri, de la lanțuri la carturi, de la carturi la roata gigantică, de la roata gigantică la autodromul electric și cînd, în sfîrșit, rămîneau fără bani, plecau abia ținîndu-se pe picioare de amețeală, dar voioși ca nimeni alții. În diminețile de vară, la ștrand, zăceau ceasuri întregi pe nisip, răbdători ca niște crocodili sub soarele torid, ca să obțină un bronz cît mai frumos și mai de durată. Din oră în oră, fripți de dogoare, se năpusteau în grup pe scara trambulinei și săreau chiuind de la nouă metri, dîndu-se peste cap în aer, și nu apăreau la suprafață decît după 20—30 de secunde, răstimp în care bărbații strigau după salvatorul de serviciu, iar domnișoarele leșinau.

Într-o zi, Filip își luă inima în dinți și se așeză lîngă ei la film.

— Voi sînteți o echipă formidabilă, vreau să mă primiți și pe mine.

— Nu sîntem nici un fel de echipă, ce idee mai e și asta? îi răspunse Palaghiță.

— Știu ce vorbesc. Vă urmăresc de mult. O să-mi cumpăr și eu o jachetă galbenă.

— N-o să găsești. Asta-i comandă specială, serie scurtă, costă o grămadă de bani.

Trecu sub tăcere adevărul, și anume că o cooperativă de pielărie pe calea Griviței greșise dozajul culorii, așa încît o cantitate de piele ieșise, în loc de maro, galbenă ca mălaiul. Jachetele croite din acest material beneficiaseră de un model foarte cochet, dar culoarea prea țipătoare nu-i făcea pe clienți decît să zîmbească. Întîi pre-

țul fu redus cu zece la sută, apoi cu încă zece, pînă cînd ajunse la jumătate. Atunci apăruse Fred: „Vă rog să le rețineți pînă după-amiază". Spre seară cei patru prieteni se întruneau la fața locului, ținînd un scurt consiliu: „Cam tare... culoarea. Dar prețul e mic! O să se uite lumea după noi... În orice caz, cu galbenul ăsta pe noi, n-o să ne calce mașinile!"

Peste trei zile, Filip, somnoros și năuc, se afla la 4 dimineața în Obor, printre camioanele din care se descărcau verze, lăzi cu roșii și zarzavaturi umede de rouă. Băieții erau aici, cu cîte un sac gol aruncat pe umeri, ca să îi protejeze de asprimea poverilor.

— Am venit să lucrez și eu. Ce trebuie să fac?

— Șterge-o urgent! se răsti Palaghiță. Aici e muncă, nu distracție.

Cu timpul, băieții îl mai îngăduiră; se distrau pe seama lui vorbind misterioși despre întîmplări extraordinare, ai căror eroi fuseseră cu o zi sau cu o săptămînă înainte. Simple ficțiuni, care-l derutau pe Filip, făcîndu-l să dorească și mai intens cooptarea lui în rîndul echipei. Alteori îl trimiteau după mici cumpărături sau îi dădeau de grijă să aducă de acasă un pachet de țigări Kent sau vreo revistă străină. Într-un rînd, Palaghiță se supără:

— Nu-mi plac chestiile astea, sînt dezonorante în primul rînd pentru noi. Filip, ai face bine să-ți vezi de treburile tale.

— Mă goniți din echipă?

— Tu ai idei fixe! Ți-am spus că nu sîntem o echipă, ce tot îi tragi cu echipa?

— Mă antipatizați, oftă Filip. N-aveți încredere în mine.

— Asta cam așa e, zise într-o doară Palaghiță, neavînd ce să-i mai spună. Dar dacă ții neapărat, poftim, o să te punem la încercare, la un fel de examen.

Filip se învioră:

— Puneți-mă! Oricînd!

— Încetișor, asta-i treabă cu dichis. Nu te mai ține de noi. Așteaptă, fii înțelept. Cînd se va ivi ocazia, o să te anunțăm: „Alo, aici jachetele galbene! Notează instrucțiunile noastre!"

În felul acesta scăpaseră de el. Credincios cuvîntului dat, nu-i mai urmărea, sau în cel mai bun caz îi urmărea de la mare distanță, așteptînd cu înfrigurare acel lucru pe care Palaghiță n-avea de gînd să-l facă niciodată. El însă, Filip, nu ostenea să-și imagineze dorita zi în care jachetele galbene aveau să-l pună la încercare. Îl convinsese pe taică-său să-i comande o jachetă de piele galbenă, după modelul mult rîvnit. Încă n-o îmbrăcase, dar avea s-o îmbrace în curînd.

După trei săptămîni de speranțe, îndoieli, dezamăgiri și din nou speranțe, creatorul „Investigmond"-ului primi un telefon. Afară ningea, el dădu deoparte perdeaua privind căderea înceată a fulgilor imenși, și lipi receptorul de ureche: „Alo? Da, eu sînt. Cine?! Voi? Uraaa!"

Venise clipa marei încercări. „Dar care din voi vorbește? Tu ești... Palaghiță? Sau Fred?" Auzi un rîs amuzat: „N-are importanță, Filip. Vorbește echipa. Ești pregătit?"

Bineînțeles! Ce doreau jachetele galbene? Să le aducă un aisberg? Un elefant? „Nu, voinice! E vorba numai de o încercare. S-ar putea ca obiectul în sine să fie lipsit de importanță, dar asta nu te privește. Va trebui să-ți dovedești îndemînarea, rapiditatea, discreția."

Lucrul părea foarte simplu. „La ora 7,10 seara te strecori într-un gang din pasajul Luxor. Aici, îndărătul caloriferului, se va afla un obiect banal, un bloc de desen, care nu trebuie deschis. Ai misiunea să-l transporți pe strada Periș. Acolo se află un teren viran. Pe latura din fund, lîngă calcanul blocului-turn, o să vezi un cărucior al serviciului de salubritate. Trebuie să arunci obiectul în cărucior și să te reîntorci pe cel mai scurt drum acasă. Nu iei legătura cu noi pînă nu te anunțăm. Asta e tot".

În ziua aceea, orele trecuseră foarte anevoie pentru Filip, alcătuind un plictisitor calvar de lecții, mîncare, școală. Cărțile pe bănci, cărțile în bănci, Închideți caietele, deschideți caietele. Cineva „obosește" un exercițiu la tablă, Filip scrie și el în maculator, habar n-are ce scrie, dar trebuie să lucreze simultan cu elevul de la tablă. „Dorneanu, ce faci dumneata?! Te ocupi de modă?!" Purpuriu de jenă, Filip se ridică încet în um-

bra profesorului. În loc să înscrie, precum sunase porunca, un trunchi de piramidă într-o sferă dată, el creionase o frumusețe de jachetă galbenă, care purta pe partea stîngă a pieptului inscripția „Investigmond“.

Viața, viața cea adevărată avea să înceapă la orele 19. Jacheta galbenă... Pasajul Luxor... Primul gang pe dreapta... Caloriferul... Blocul de desen... Înapoi pe bulevard... Ninsoare, viscol... „Oare chiar mă supraveghează?“ Strada Periș... Locul viran... Cărucioruł de la salubritate... Înapoi spre casă... „Ce repede s-a terminat totul! Mi-ar fi plăcut să fie o treabă mai complicată, dar o fi avînd și asta rostul ei. Sper că băieții n-au motive să fie nemulțumiți de mine“.

CAPITOLUL V

Sub scenă, săgeţile vîntului răscoleau talaşul şi zăpada ; era un loc neprielnic, dar ferit de urechi indiscrete. Deasupra, tropăială şi zgomote metalice. „Încet, mai încet !“ strigă cineva, şi Marius recunoscu glasul tînărului cu megafon portabil. Acum vorbea fără megafon, era chiar deasupra lor. „Nu acolo, continuă el, nervos, am spus *nu acolo !* Deplasaţi-l mai spre stînga, *mai spre stînga,* altfel o să-mi producă reflexe în sticlă !“ Marius îşi dădu seama că e vorba de instalarea reflectoarelor şi a cortinei de sticlă, îndărătul căreia puteau fi prezentate, la adăpost de ger, numerele de balet.

Dincoace, sub scenă, domnea o linişte desăvîrşită. Filip terminase de vorbit şi Palaghiţă încă nu începuse. Toată lumea se uita la el, ar fi dorit probabil şi alţii să spună ceva, dar aşteptau cu toţii să se pronunţe întîi vocea cea mai autoritară. Palaghiţă însă nu părea să simtă nevoia de a vorbi. Era foarte preocupat de jocul lui cu o şurubelniţă. O arunca în aer, imprimîndu-i o mişcare de rotaţie în jurul axului transversal, şi aştepta să se înfigă cu vîrful în zăpadă, ceea ce nu se prea întîmpla, deoarece mînerul era prea greu.

— Haaa... haaap... hapciu ! făcu Marius, cu ochii roşii.

— Să ieşim de-aici, o să răceşti ! zise Palaghiţă. De ce ne-om fi băgat noi în gheţăria asta ? ! exclamă el, mirat, ca şi cum de-abia atunci ar fi observat unde se află.

Brusc, se schimbă la faţă, devenind purpuriu, cu trăsăturile strîmbate de furie. Întinse mîna în direcţia lui Filip, fără să se uite la el, şi-l trase ca pe un balot.

— Idiotule, deschide bine urechile! Noi nu ţi-am dat nici un telefon! Nu ştim nimic despre lucrurile care s-au întîmplat cu tine. Pasajul Luxor, caloriferul, blocul de desen, strada Periş, cutare şi cutare. Nu ne privesc pe noi toate astea! Şi-a bătut cineva joc de tine, mălai mare ce eşti. Asta, în cel mai bun caz. S-ar putea însă să fie ceva mult mai scîrbos la mijloc, vreo pungăşie clasa-ntîi. Te sfătuiesc să anunţi miliţia. Şi tu... cum zici că te cheamă? Marius, da? Eşti obligat şi tu să faci acelaşi lucru. Altfel vă luăm noi de gît şi vă ducem la miliţie. Acum căraţi-vă şi să nu-mi mai ieşiţi în cale.

Lui Filip, împotriva voinţei sale, i se umplură ochii de lacrimi. Începu să vorbească, dar în clipele acelea era incapabil să se exprime clar. Tot ce reuşi să producă fu o bolboroseală care stîrnea compătimire.

— Încă n-aţi şters-o? se răsti Palaghiţă. Eu am terminat.

— Eu încă nu, zise Marius, tărăgănat, dar agresiv. Vreau să te informez, furiosule, că la miliţie am fost. Asta ca să nu mai fii tu preocupat de problemele legalităţii. Secundo: Sînteţi voi băieţi simpatici, dar cam faceţi pe nebunii. Presupunînd că nu aveţi nici o legătură cu afacerea în care a nimerit Filip — subliniez că e *o simplă presupunere* — va trebui să dovediţi acest lucru! Eu nu cred că aveţi dreptul să vă întoarceţi la el cu spinările voastre îmbrăcate în piele galbenă!

Fred Apostolescu ridică încetişor pumnul, aducîndu-l deasupra capului lui Marius.

— Asta, zise el, rămîne aici! Dacă mai spui vreo obrăznicie, o să cadă peste băieţel.

— Numai că băieţelul — zise Marius, retrăgîndu-se rapid şi punînd mîna pe o ţeavă de vreo sută douăzeci de centimetri lungime — poate să te facă praf cu obiectul ăsta. Ţin să anunţ pe toată lumea, e de datoria mea s-o fac, că atunci cînd am în mînă un obiect de acest gen lovesc pe cine mă incomodează şi unde vreau.

Execută rapid o fandare şi o paradă, aerul şuieră, despicat de ţeava mînuită cu energie.

— Oho! făcu admirativ Fred. Asta înseamnă cel puţin doi ani de scrimă.

— Cinci, zise Marius. Cu specializare la sabie. Aşa, domnilor ! Vă consideraţi inocenţi, vă luaţi dreptul de a-l izgoni pe Filip ? Aţi intuit bine, la mijloc e o afacere scîrboasă, s-a furat un tablou, şi Filip, fără să ştie, a contribuit din plin. Dar ce visa Filip în clipele acelea ? Visa că vă slujeşte pe voi, că face un lucru util, că se dovedeşte demn de a vă fi camarad.

— Da, oftă Filip, exact ! Numai la asta-mi era capul !

— Voi reprezentaţi idealul lui, în numele vostru a făcut totul ! Dacă sînteţi cu adevărat nevinovaţi, şi dacă pe deasupra vă consideraţi oameni, nu nişte nătărăi înfumuraţi şi laşi, va trebui să-l căutaţi împreună cu mine pe pungaşul ăla deştept şi cîinos care a pus la cale toată afacerea. Haa... haap... hapciu !

— Ascultă, zise Palaghiţă, gînditor, ştii ce eşti ? Un exaltat şi un prost crescut. Ne-ai făcut laşi, înfumuraţi, nătărăi — de toate. Ar trebui să te batem. Dar pentru că ai examinat într-un mod logic problema relaţiilor dintre noi şi Filip, îţi suspend pedeapsa. Ţine minte că e unul din rarele cazuri în care omul scapă de cafteală datorită unei demonstraţii de logică.

*

* *

Ieşiră, cu genunchii şi cefele ţepene, de sub scenă. O namilă îmbrăcată în roşu din cap pînă în picioare trecu pe lîngă ei, ţinînd în mînă un fuior colosal de lînă fină, alb-aurie.

— Ce faci, puştiule ? zise namila. Cum mă găseşti în rolul ăsta ?

Era Banu Petrovici. Avea să fie, pe toată durata existenţei orăşelului, principalul Moş Gerilă.

Îşi lipi enorma barbă clasică. Arăta, într-adevăr, grozav de frumos şi de impozant.

— Aţi fost cuminţi, copii ? zise el, cu o voce moşnegeşte răguşită. Cine ştie o poezie frumoasă ? Apoi, oftă cu glasul lui cel de toate zilele : Slujbă grea, 12 ore pe zi.

Şi porni melancolic spre ciuperca enormă care adăpostea negoţul de ţuică fiartă.

— Ai relații mari, îi spuse Palaghiță lui Marius. Poți să zburzi peste tot fără nici un ban! și arătă cu o mișcare circulară pavilioanele cu distracții.

— Crezi că Moș Gerilă al meu e atît de influent?

— Nu el. Prietenul lui. Nu știai? E prieten cu Stanislas, regizorul care se ocupă de toată panorama asta. Trebuie să-l fi văzut și tu. Se învîrte peste tot cu un megafon de gît.

O voce triumfătoare îi ajunse din urmă, o dată cu un zdupăit de bocanci.

— Alo, băieții, tovarășii de la consiliul elevilor! Unde ați dispărut, că vă caut de-o oră, a întrebat de dumneavoastră tovarășul regizor Stanislas!

Era paznicul căruia, pentru a-l lăsa să intre, Marius îi spusese că vine din partea consiliului elevilor. Tot gîndindu-se cum să-i explice omului situația, se trezi împins pe scările care duceau în culise. „Stai, tovarășu', să ne lămurim...". „Eu n-am treabă, v-a chemat tovarășul regizor, cu el discutați!" Într-un du-te-vino de tîmplari și de electricieni, Marius se trezi față-n față cu tînărul de gîtul căruia atîrna megafonul portabil.

— În sfîrșit! exclamă Stanislas, nervos. Asta-i ora pe care o stabilisem cu consiliul vostru?

— Îmi pare rău, dar trebuie să vă spun că eu... se zăpăci Marius.

Dindărătul unui panou apăru figura jovială a „multiprofesorului".

— Dragă Stanislas, pe băiat îl cunosc foarte bine, e foarte serios și punctual. Probabil că i s-a comunicat altă oră.

Și strîngînd cu solemnitate mîna lui Marius:

— Nici nu știam ce personalitate frecventează salonul meu. Sînt mîndru că tocmai dumneata, dragă Marius, reprezinți consiliul elevilor.

— Mă rog, zise îmbufnat Stanislas, deschizîndu-și bloc-notesul. Fii bun, tovarășe Marius, și notează-ți! Mîine, începînd de la ora 7, avem prima selecție. Din programul general v-am repartizat vouă, elevilor, 20 de minute. Ce-o să faceți cu ele? Sper că ai venit cu niște propuneri.

Altădată, Marius ar fi rupt-o la fugă, dar în ultimul timp se învăţase să-şi păstreze calmul şi să cerceteze terenul din aproape în aproape.

— Muzică uşoară, zise el, prudent. Solişti vocali şi orchestră.

Stanislas se strîmbă, nemulţumit. Muzică uşoară avea destulă în program, chiar prea multă. Toate formaţiile propuseseră întîi muzica uşoară.

— Gimnastică artistică, dansuri populare, recitări, înşiră Marius la întîmplare.

Stanislas clătină negativ din cap. Programul era supraaglomerat cu astfel de numere. Altceva, mai nou, mai fantezist ?

— Comici, oftă Marius. Veselie, umor !

— Nu ! bombăni Stanislas. De obicei, aveţi tendinţa să-i imitaţi pe actorii la modă. Eu vreau ceva numai al vostru, tineresc, original. Întoarce-te la consiliu şi transmite-le colegilor dorinţa mea. Discutaţi, găsiţi, treaba voastră, mîine la 7 să fiţi aici.

Deşi ameţit de oboseală, degerat şi năuc, găsi puterea de a se abate pe la şcoală, în speranţa că o va mai găsi pe Magda. După părerea lui, era singura fiinţă în stare să descurce ceea ce încurcase el ca „reprezentant al consiliului elevilor". Şedinţa cercului literar se terminase, dar preşedinta zăbovea încă la bibliotecă, revăzînd conştiincioasă procesul-verbal.

— Vai, Marius — izbucni ea, prietenoasă ca nicicodată — eşti mare, băiatule, să-ţi citesc ce s-a spus despre lucrarea ta, numai laude de categorie grea !

Marius ascultă cîteva citate, zîmbind printre strănuturi, dar de la un moment dat mulţimea superlativelor începu să-l sîcîie. Nu era vorba de modestie ; din partea lui, n-ar fi interzis nimănui să-i aştearnă flori în cale, dar atîtea elogii îi dădeau senzaţia de ceva suspect, anormal. Ar fi preferat să afle că lucrarea lui fusese găsită nu „genială" şi „penetrantă", ci doar judicioasă şi bine documentată.

Totuşi, ca să n-o supere pe Magda, se strădui să-i arate cît de mult îl bucură consacrarea cucerită sub auspiciile cercului condus de ea, şi era, într-adevăr, des-

tul de bucuros. Pe urmă îi relată în cîteva cuvinte, trecînd sub tăcere adevăratul țel al vizitei sale în orășelul copiilor, cum pătrunsese acolo dîndu-se drept reprezentant al consiliului elevilor și cum, în cele din urmă, fusese nevoit să facă, în această calitate, anumite promisiuni.

— Trebuie să mă ajuți, Magda. Habar n-am cu ce consiliu al elevilor aranjaseră ei, în orice caz, nimeni de la acest consiliu nu s-a prezentat, în afară de intrusul cu care stai de vorbă. Cel mai rău lucru e că am apucat să promit ! Acum, chiar dacă dau peste consiliul ăla, ce poate face pînă mîine dimineață, la ora 7 ?

Magda îl ocărî din belșug pentru nesăbuința lui.

— Să știi însă — adăugă ea — că regizorul are dreptate. Un număr original, școlăresc, foarte propriu atît în ceea ce privește conținutul, cît și modalitatea spectacolului este exact ce trebuie. Ai făcut bine că mi-ai spus totul. Acum du-te acasă, mănîncă, ia o aspirină și vezi dacă poți să vii la școală. De problema celor 20 de minute de program o să încerc să mă ocup eu.

Marius oftă, ușurat. Se ivise cineva cu care să împartă greutatea răspunderii. O privi recunoscător, mustrîndu-se că uneori o ponegrise. Ar fi vrut să-i spună : „Dragă Magda, dă-mi voie să te sărut. Nu te speria, nu este ceea ce crezi tu. E doar o sărutare camaraderească, fiindcă ești un camarad". Dar cu toate că își pregătise atît de grijuliu argumentele, simțea cu groază că nici unul din ele nu e un adevăr important, și că dacă ar săruta-o pe Magda, ar face-o exclusiv pentru că e drăguță. Or, în aceste condiții, curajul lui slăbea considerabil.

Era aproape convins că norocul trecuse definitiv de partea lui, cînd un 4 la fizică și un 2 la chimie îl pocniră fără cruțare, ca pumnii unui debutant ambițios care-l aruncă la podea pe campionul moleșit de prea multe triumfuri. Cu nasul lipit de scîndură și cu fruntea lîngă ghetele adversarului, vedeta se străduiește să-și dea seama pe ce lume e. Furios, învinuindu-se fără milă și negăsindu-și scuze, Marius făcu, în carnețelul „Operațiunii Hercule", rezumatul acestor catastrofe școlare. El nu

uită să precizeze că le pune pe hîrtie „spre perpetuă aducere-aminte, pentru ca ori de cîte ori voi citi aceste rînduri, să mă înfurii şi să muncesc agresiv, fără odihnă". N-avea să recitească niciodată aceste virtuoase cuvinte întrucît, dacă la scrierea însemnărilor folosea cu succes cifrul inventat de el însuşi, acesta era atît de complicat încît lectura notiţelor îl obosea peste măsură. În situaţia nou creată, nici tezele nu se anunţau ca un eveniment aducător de bucurie. Marius hotărî să uite orice ambiţie exterioară învăţăturii şi să lucreze în stilul „nu mai ies din casă pînă după teze". Îi făcu plăcere să-şi imagineze că odaia lui devine un fel de batiscaf scufundat departe de oameni şi de problemele lor, în ocean, la 3 000 metri adîncime, acolo unde nu se află decît tăcerea şi esenţele. Nu răspundea la telefon, rămînînd insensibil chiar şi la chemările lansate din stradă. Prinţesă îl căutase fără succes de vreo două ori, urmărit de Marius, în mod conspirativ, prin ochiurile perdelei.

În ciuda acestor severe măsuri de protecţie, pe Marius îl deranjară destule lucruri. Dindărătul ecuaţiilor răsăreau chipurile unor inşi de existenţa cărora nu ştiuse nimic cu o lună înainte, sau îi cunoscuse prea puţin, dar care acum îl interesau în mod constant. Un Volkswagen vişiniu făcea slalom printre figurile geometrice, un tablou reprezentînd o domnişoară din legende îi împiedica vederea asupra sintaxei. În mod special îl enervau cuvintele : „Nu ştiu ce s-a întîmplat mai departe". Aceste cuvinte alcătuiau un fel de trenuleţ care-i străbătea gîndurile în toate direcţiile : „Nu-ştiu-ce-s-a-întîmplat-mai-departe. Nu-ştiu-ce-s-a-întîmplat-mai-departe". Auzise această expresie şi de la Prinţesă, şi de la Geo, şi de la Filip. Situaţia era de-a dreptul caraghioasă : participaseră la furtul unui tablou, dar nici unul nu ştiuse că e vorba de un furt, după cum nu ştiuseră nici de la cine provenea obiectul şi nici în mîinile cui trebuia să ajungă. „Fiecare din noi este o verigă dintr-un lanţ neobişnuit ; ele n-au fost petrecute una prin alta, ci unite timp de o zi printr-un fel de magnetism. După trecerea tabloului, impulsul magnetic a încetat şi verigile s-au risipit". Marius, în carnetul său, notase şi o ipoteză tulburătoare, lansată de Palaghiţă :

— Domnilor colegi, e cazul să vă îngheţe sîngele în vine. Încep să cred că există cineva pe care nici unul din noi nu-l cunoaşte, dar care ştie totul despre noi. Aş spune că lucrează ca un computer programat cu datele noastre personale. Ştie ce ne preocupă, ce vanităţi avem, cît sîntem de laşi sau de curajoşi.

— Faci literatură ? bombănea Marius. Noi căutăm un hoţ, asta e tot.

— *Tu* faci literatură, nu eu. Dacă aş fi sigur că m-ai înţelege, ţi-aş descrie cîteva stări psihice pe care, identificîndu-le la anumiţi indivizi, un escroc i-ar putea prăda sau folosi în scopurile lui cu zîmbetul pe buze, dîndu-le impresia că el e cel mai credincios prieten. Performanţa escrocului nostru, aş putea spune, contribuţia lui la această metodă este că, după toate celelalte, a mai reuşit să rămînă necunoscut proştilor de care s-a folosit !

— Eu nu sînt prost ! roşise Filip.

— Dacă ăsta-i singurul lucru care ţi-a atras atenţia în raţionamentul meu...

— Individul la care te referi ar putea fi careva dintre noi ? întrebase Marius.

— Nu cred. Nu ! Nici unul dintre noi nu este destul de deştept şi destul de ticălos pentru asta. Ascultă-mă pe mine, asta-i treabă de om bătrîn şi rău.

Discuţia se desfăşurase acasă la Palaghiţă. Locuia într-un cartier dinspre şoseaua Alexandriei. Case mici, necostisitoare. Prin curţi, îndărătul unor întărituri de scînduri solide, trepădau găinile şi purceii. Aerul străzii mirosea a fum, a vanilie, a rufe întinse la uscat. Familia Palaghiţă ocupa trei odăi, din care una era în exclusivitate a Doctorului. Noul-venit privea impresionat biblioteca întinsă pe doi pereţi şi biroul cu scaun rotativ. Totul fusese lucrat de mîna stăpînului, după modele publicate în reviste. Se mai afla aici, pe toată lungimea unuia din pereţi, o masă lungă şi îngustă, flancată de numeroase taburete. Rostul ei nu era familial, ci profesional. Aproape în fiecare zi luau loc trei, patru, uneori şase sau chiar opt şcolari, pe care Palaghiţă îi medita, contra unei sume modeste, la diferite obiecte. Veneau adesea şi băieţi care-şi pregăteau admiterea. Îl ascultau smeriţi

pe Palaghiță, deși diferența de vîrstă era neînsemnată, doi-trei ani. Succesul lui pedagogic consta în aceea că, ducîndu-i-se în tot cartierul faima de elev genial, băieții ăștia îl ascultau cu gura căscată, și dacă la școală mai îndrăzneau să se ducă cu temele nescrise, la Palaghiță n-ar fi cutezat pentru nimic în lume să vină fără a efectua în prealabil toate exercițiile indicate de el. Dacă totuși vreunul uita s-o facă, Palaghiță nu se sfia să-l tîrască în magazie și să-i fulgere cîteva palme zdravene : „Tîmpitule, dacă nu înveți, maică-ta nu-mi mai dă bani, și eu am nevoie de banii ăștia. Pricepi ?“

Nici cu prietenii nu era Palaghiță mai indulgent, atît că la palme renunța. Avea un fel particular de a-și exprima dezacordul. Niciodată nu aducea de la început vorba despre ceea ce îl nemulțumise. Îți trîntea ofensa exact cînd te așteptai mai puțin. În toiul unei voioase și pașnice discuții despre ultimul meci al echipei naționale de hochei se întorsese spre Marius, spunîndu-i, fără nici o legătură cu subiectul :

— Știi ceva, domnule coleg ? Tu semeni cu o cheie fără broască.

— De ce, Palaghiță ?

— Habar n-am. Te tot învîrți, te bagi peste tot și nu se întîmplă nimic. Mai astîmpără-te naibi și fă un singur lucru, dar ca lumea !

Și reluase taifasul despre hochei, făcîndu-se că nu-l aude pe Marius care, intrigat și jignit, îi cerea explicații suplimentare.

*

* *

Teza de chimie îi reașeză pe epoleți o steluță din cele pierdute. Din toată clasa, numai el, Tiberică și Magda epuizaseră subiectul. Profesorul Mircescu, un tînăr cu talie de dansator (făcuse parte în anii studenției din ansamblul U.T.C.), declarase :

— Vă felicit ! Frumoasele voastre reputații mă fac să mă gîndesc la niște viitori cercetători în acest domeniu.

Tot el obișnuia să le spună elevilor :

— Să nu vă iluzionați cu ideea că vă consider copii. Pentru mine sînteți colegi de meserie. Vreți să colaborăm, vă sînt prieten. Îmi stricați ora, veniți cu lecțiile neînvățate? Înseamnă că-mi sînteți ostili și trebuie să ripostez. Eu nu invit părinții la școală, nu duc muncă de lămurire, nu adresez reclamații tovarășului diriginte. Nota 2, și atît.

Trimestrele, și mai ales trimestrul trei, se terminau în valuri de suferință la acest obiect, profesorul Mircescu aruncînd fără nici o strîngere de inimă cîte șapte-opt elevi din fiecare clasă în surghiunul corigenței. Lovea foarte tare. La cancelarie și chiar la inspectorat ploua cu contestații. Nu lipseau nici cazurile de leșin, nici scrisorile anonime de amenințare. În schimb, olimpiadele de chimie, cel puțin pînă la faza municipală, erau dominate de elevii claselor unde preda el.

*
* *

Cu armura de aur cîștigată în cea mai grea bătălie, Marius se prezentă plin de speranțe la următoarea. Dar îndată ce profesoara Amalia Predoiu, o doamnă foarte învățată, care pe lîngă diploma facultății de matematică avea și o licență în filozofie, începu să aștearnă pe tablă enunțul, eroul de la chimie simți suflarea fierbinte care vine din gura căscată a unui tigru. Dinaintea ochilor începură să-i joace punctișoare roșii. În mai puțin de cinci minute avu certitudinea de nezdruncinat că nu știe nimic în legătură cu problema propusă. Urmă, imediat, starea aceea de umilință și de furie neputincioasă cînd vezi că, în vreme ce tu stai ca pe ace, alții scriu, apărîndu-și, egoiști, cu palma stîngă, berechetul de rezultate.

Frunzele de laur ale victoriei de la chimie mai pluteau, aurii, prin clasă; ele aveau să pună într-o lumină și mai puternică doi-ul pe care Marius îl presimțea mai aproape decît propria-i umbră.

Pînă și Prințesă umpluse două pagini cu calcule. Devotamentul ar fi fost inutil, întrucît avea alt subiect. „E nedrept, se revoltă Marius. Problema aia putea să cadă pe rîndul meu.“ Penița stiloului se înțepenise prostește la

capătul unui şir anemic. Altădată ar fi suportat un ghinion ca ăsta, fără plăcere, desigur, dar l-ar fi suportat, în sensul că viaţa nu i s-ar fi părut de netrăit din pricina unui doi în teză. Ar fi fost paguba unui tip de care şi aşa nu se interesa nimeni. Cine a luat doi ? Nu ştiu exact. Marius... sau altul de pe rîndul lui. Zău ? Zău, şi gata. Acum însă faptul avea să fie comentat, înflorit şi servit cu sosuri picante : „Cum, Marius, eseistul tinerei generaţii a dat în bară ? Ia te uită, săracul... Poate-i mai intră minţile în cap. Să-şi atîrne doi-ul în vîrful săbiuţei, că tot e el mare scrimer. După teza de la chimie, călărea pe caii cei mari, acum să mai umble şi după coada măgarului ! S-a găsit cine să alerge după hoţi şi să pună ordine în conştiinţele oamenilor !“ Cel mai neplăcut îi era, în clipele acelea, să-şi imagineze mutra lui Palaghiţă. Parcă-l şi vedea rînjind dispreţuitor : „Să pofteşti să-ţi dau meditaţie, domnule, 10 lei ora“.

Privirile lui Marius căzură pe colţul cărţii de matematică ieşit din servieta lui Prinţesă. Brusc, în minte îi apăru cu precizie pagina unde se găsea demonstraţia acestui tip de problemă. Îşi aminti perfect cum, aseară, trecuse în grabă peste acel paragraf. Întinse mîna stîngă, încet, cu doi milimetri pe secundă, ferindu-se să-şi îndrepte privirile într-acolo. Trase cartea, continuînd, cu mîna dreaptă, să se prefacă şiret, că scrie. Prinţesă pricepuse despre ce era vorba şi-şi îmbunătăţise poziţia, aşezîndu-se picior peste picior, astfel încît să mascheze cu genunchiul drept manualul aşezat de Marius pe bancă, lîngă coapsă. Chipul lui Marius, aplecat asupra caietului cu falsă sîrguinţă, ardea ca focul, în timp ce mîna stîngă, hoaţă, întorcea fără zgomot foile. Cu coada ochiului, Marius fotografie dintr-o privire demonstraţia. O mare bucurie şi o mare linişte se răspîndiră în toată fiinţa lui. Oftă din greu, ca un hamal scăpat de povară. În cap îi răsări începutul unui cîntec : „În pas de paradă, tam-tam-tara...“ Adică în pas de paradă se îndrepta el spre rezultatul cel bun şi spre nota cea mare.

— Ce se întîmplă aici ?

Era glasul doamnei Amalia Predoiu. Rochia ei de tricot verde închis, cu pafta de argint la cordon. Unghiile

lungi, înguste, bombate, acoperite cu lac violet. În această mînă, cartea de matematică.

— Ce se întîmplă aici ? Trebuie să fac poliție cu fiecare din voi ? Sandu Macovei, cu tine vorbesc !

Prințesă se ridică furios. Pe carte scria numele lui, acest adevăr era indiscutabil.

— Am pus-o și eu unde am nimerit. Nu voiam să copiez, vă dau cuvîntul meu.

Și-l înghionti pe Marius, să spună el adevărul sau altceva, treaba lui. Dar Marius efectua plin de silință ultimele simplificări, prefăcîndu-se că nu înțelege despre ce e vorba.

— Macovei, te-ai deprins prea de timpuriu să minți la adăpostul cuvîntului de onoare. Pentru tine, teza s-a terminat.

Și-i notă lucrarea cu un unu mare și roșu.

„Acum mă ridic și spun : «Nu este vina lui ; eu am luat cartea, eu am copiat !»“ își alcătui Marius fraza eroică, dar ea n-avea să fie rostită niciodată.

În pauză, alergă să-l găsească pe Prințesă. Îl întîlni pe culoarul sălii de sport, la căldură, călărind melancolic un cal cu mînere.

— Hai, pedepsește-mă, zise Marius, cu arțag, pentru că-i era jenă să adopte tonul duios. Trage-mi un pumn, cred că asta aștepți.

Prințesă nici măcar nu-l privi. Se legăna pe cal, fluierînd încetișor o melodie oarecare.

— Prințesă, eu știu la ce te gîndești acum. Îți spui : „Marius e un trădător, aleargă după succese călcînd pe cadavre“. Nu-i adevărat. Tot timpul mi-a părut rău, dar înțelege și tu că teza asta *trebuia* să-mi iasă bună, cu orice preț. O să-ți fac și eu odată un serviciu, ai să vezi.

Prințesă continua să fluiere cu insistență. Marius își ieși din sărite :

— Ascultă, de ce dracu' n-ai spus că eu scosesem cartea ? Fii sigur că n-aș fi negat. Ai vrut să faci pe prietenul care se jertfește, numai din cauza ta s-a întîmplat totul, iar eu vin și-mi cer scuze ca un idiot.

— Cu mine vorbeşti ? zise Prinţesă, zîmbind politicos. Mă confunzi, dragă. Aici e cam întuneric, du-te şi caută-ţi prietenul în altă parte.

Sări de pe cal şi se depărtă cu paşi rari, legănaţi, de om negrăbit şi fără griji.

Magda Feneşan se ţinuse de cuvînt, pregătind un program de 20 de minute care trebuia să reprezinte contribuţia elevilor în programul general al spectacolelor din orăşelul copiilor. In seara din ajunul primei repetiţii îi adunase acasă la ea pe cîţiva din cei 15 poeţi ai cercului literar. Lucrînd pe ruptele pînă la miezul nopţii, scriseseră împreună nici mai mult, nici mai puţin decît o baladă de vreo două sute de versuri, intitulată *„Aventurile, luptele şi victoriile cavalerului don Studiosus Anonymus cel Tînăr, întregite cu maximele şi cugetările sale filozofice, încă şi cu descrierea completă a călătoriilor sale, acum pentru întîiaşi oară date în vileag“*. Compunînd această scriere, poeţii rîdeau cu lacrimi. Ieşise într-adevăr un lucru interesant şi cu haz. Opera lor, parodiind stilul baladelor medievale, istorisea întîmplările zilnice ale unui elev, cu toate marile sale triumfuri, gafe, certitudini, gesturi nobile sau aiureli. Expertul Feneşan, venind acasă pe la zece noaptea, se speriase văzînd forfota din casa lui. Lămurindu-se că nu era o sindrofie, ci „o prea cinstită şedinţă de lucru artisticesc“, aşa cum spunea Magda, expertul îşi oferise serviciile, născocind el însuşi fel de fel de scene hazlii şi contribuind cu succes la potrivirea versurilor. Ca modalitate de transpunere scenică o aleseseră pe aceea a dialogului dintre solist şi corul vorbit. Interpreţi aveau să fie înşişi autorii, costumaţi, sub îndrumarea lui Tiberică, într-o combinaţie de uniforme şcolare, costume din evul mediu şi elemente de echipament sportiv. Acompaniamentul muzical urma să şi-l facă singuri, folosind tot ce aveau la îndemînă : un fluier ciobănesc, două muzicuţe, o ghitară, un acordeon şi o trompetă de jucărie. Acest alai îl entuziasmă pe regizorul Stanislas. El hotărî ca programul elevilor să fie prezentat nu din două în două zile, ci în fiecare zi. Invitat de Magda să asiste la o repetiţie generală, Marius primi felicitările lui Stanislas, care-i de-

clară solemn : „Încă din primul moment mi-am dat seama că stau de vorbă cu un băiat inteligent. Mi-ai priceput perfect intențiile. Te rog să transmiți consiliului elevilor felicitările mele“. Marius zîmbi enigmatic, în orice caz, așa dorise, să zîmbească enigmatic.

După repetiție, zăbovi cu băieții prin orășel. Nu-i izgonea nimeni, erau de-ai casei. Pregătirile luaseră sfîrșit. Tîmplarii, electricienii, pictorii și lăcătușii, îmbrăcați în haine de oraș, își admirau lucrarea. Nu mai vedeai nici talaș, nici mormane de cablu, nici unelte. Enorma jucărie părea că aterizase aici desăvîrșită dintru început. Scena, chioșcurile, instalațiile distractive, numai nichel, cristal, emailuri și pluș aveau o splendoare gravă în tăcerea nopții. Personalul umbla în vîrful picioarelor, simțind nevoia să vorbească în șoaptă. Din marele brad izvorau constelații și umbre. La miezul nopții, panourile protectoare aveau să fie îndepărtate

Marius era de părere că nu calculase la timp toate consecințele activității sale de fals reprezentant al acelui consiliu de care habar n-avea, și acum, cînd din confuzie ieșise un lucru admirabil, constata că acest lucru nu are nici o atingere cu persoana lui. Îi spusese iritat Magdei că socotește o impolitețe gravă faptul de a nu fi fost poftit să lucreze și el la text și chiar să interpreteze ceva.

— Doamne, ce Păcală poți să fii ! se miră Magda. Cînd m-ai rugat să mă descurc cum pot, că tu n-ai timp, a vorbit gura fără tine ?

— Nu știu. Vreau și eu pe scenă, asta e tot. Măcar zece versuri să spun și eu.

— Întîi îmi ceri zece versuri pentru tine, pe urmă o să-mi mai ceri zece și pentru Prințesă, și parcă văd că nu mai terminăm niciodată. De ce nu mi-ai spus la timp ?

— Tezele. Eu nu sînt ca tine, premiant din naștere. Ca să iau o notă bună, muncesc de-mi vine rău.

— Săracul, s-a spetit. Bine, o să văd ce-i de făcut cu Prințesă și cu tine. Dar să fiți punctuali la program, aici nu e serbare școlară.

— Magda, ești un înger, eu am spus întotdeauna că e imposibil să nu găsească omul înțelegere la tine, să-

rut mîna, mulţumesc din suflet! izbucni Marius, făcînd-o să roşească, nedumerită de atîtea complimente.

Nu-l încînta atît perspectiva de a face el parte din echipă, cît faptul că obţinuse acest privilegiu pentru Prinţesă. Simţea nevoia să-i dea prilejul unei bucurii oarecare. Fluturînd vestea cea bună ca pe un steag de pace, putea, în fine, să găsească un capăt de vorbă cu dezamăgitul său prieten.

Apăsă butonul soneriei avînd destul temei să creadă că, zărind prin vizor cine e musafirul, Prinţesă va refuza să deschidă. Exact aşa se şi petrecură lucrurile. Ca atare, după cîteva minute de zbîrnîială, Marius rupse o foaie de blocnotes şi scrise grăbit: „Ştiu foarte bine că stai băţos îndărătul uşii şi te prefaci că nu mă auzi. Ai de gînd s-o ţii aşa pînă la sfîrşitul secolului? De cîte ori vrei să te rog să mă ierţi? Poftim, am făcut-o şi în scris! Altceva. Magda te-a pus pe lista fericiţilor, o să apari în programul ăla faimos, pe scena din orăşel. Fii liniştit, n-a fost ideea mea, ci a Magdei". Semnat: Marius-cel-plin-de-remuşcări, cu precizarea: „S-o crezi tu".

Împinse biletul pe sub uşă, strigînd: „Poşta, urîtule!" şi plecă fluierînd.

De cealaltă parte a uşii, Prinţesă suferea, roşu de jenă. Era numai în chiloţi şi în maieu, prăfuit şi transpirat. Nu din pricina urii nu-i deschisese uşa, ci pentru că în apartament situaţia era foarte încurcată. Ai lui telefonaseră că într-o zi-două vor fi acasă, şi el se apucase, fericit şi întreprinzător, să facă ordine. Aşezase scaunele pe masă şi covoarele pe şifonier; în baie, cada gemea de rufe puse la înmuiat; bucătăria era sufocată de tacîmuri, crătiţi şi vase într-un hal fără de hal. Prinţesă nu-şi spălase pînă atunci vasele, preferînd să le facă uitate prin cămară pe cele folosite. Acum nu ştia ce să facă mai întîi: să curețe parchetul, să bată covoarele, să dea cu aspiratorul, să şteargă şi să lustruiască mobila, să spele vasele? Îşi pusese în cap să facă lună. Deocamdată, montase bradul în mijlocul sufrageriei, dar nu era sigur că făcuse lucrul cel mai anevoios. Căută telefonul prin mormanul de cărţi scoase din bibliotecă spre a fi şterse de praf, şi formă un număr.

— Alo, Valerica ? Bună, fetiţo ! Macovei, da. Ce faci, înveţi de zor ? Bravo, ai să ajungi o mămică ideală, cu opt copii şi premiul Nobel ! Eu ? Dezleg cuvinte încrucişate. Daaa ! Particip la un concurs. În numărul ăsta e un careu cam sucit, auzi ce titlu : „Pe teme culinare". Da, dar trebuie să le rezolv ! Vreau să te rog ceva. Am aici o întrebare, stai să-ţi citesc. (Prinţesă făcu să foşnească o hîrtie.) Şapte vertical : „Se pune în compoziţia cozonacului."

— Cîte litere ? se interesă Valerica.

— Cinci, zise el la nimereală.

— Păi e simplu : lapte sau zahăr.

— Eşti grozavă, Vali ! o complimentă Prinţesă, admirativ. N-ai stat de loc pe gînduri ! Dacă erau numai trei litere, ce spuneai ?

— Ştiu eu ? Ouă, unt.

— Şi dacă erau patru ?

— Nuci, ulei, sare.

— Şi dacă erau şase ?

— Cu şase litere nu există nimic care se pune în cozonac. Poate cu şapte : stafide şi drojdie de bere.

— Bravo, cred că dacă ai participa la concursurile astea ai lua toate premiile. Pa, îţi trimit un gînd frumos !

*
* *

„Aventurile lui don Studiosus Anonymus cel Tînăr" erau reprezentate în fiecare zi, la orele 19. Pe urmă, interpreţii, ameţiţi de succes, îşi făceau veacul prin orăşel. Acasă nu-i mai întreba nimeni : „Unde ai fost, cu cine ai hoinărit ?" Părinţii ştiau totul dinainte şi erau liniştiţi. Ai lui Marius nu aveau nici ei motive să intre în panică văzînd că se face ora 9 seara şi flăcăul nu-i acasă. A avut spectacol şi acum se distrează şi el. Bine că pe acolo nu trec maşini.

Distracţia lui Marius era însă departe de a fi atrăgătoare. Îndată ce ieşea din scenă, părăsea orăşelul, începînd o lungă şi deloc veselă călătorie. Conform unui plan simplu, lua la rînd toate barurile, braseriile şi cafenelele. Îşi tîra cu greu picioarele îngheţate prin zăpadă, îl dureau şalele şi umerii, dar îndată ce intra într-un local, îşi lua un aer ţanţoş, de petrecăreţ voios

care caută un grup de cunoştinţe. Înşelînd vigilenţa portarilor şi învingîndu-şi sfiala, intra şi prin restaurantele de lux. De cinci, de zece, de douăzeci de ori trecea din aerul rece al străzii în atmosfera supraîncălzită a localurilor. Începuse să-i recunoască pe ospătari, pe instrumentişti şi chiar pe unii dintre clienţi. Se saluta cu o grămadă de frumoşi cu pantaloni largi şi bluze strîmte, care se învîrteau prin holurile restaurantelor. Nu ştiai exact dacă s-au ridicat de la o masă, ori sînt doar în trecere. Aveau veşnic cîte ceva de vorbit prin semne şi în şoaptă cu chelnerii, cu muzicanţii, cu femeia care se ocupa de garderobă şi de galantarul cu ţigări străine.

Într-o seară, la „Europa", îl văzu pe Geo Blondul. Pantofi cu tocul de 5 centimetri, cravată lată de-o palmă, veston strîns pe talie, cu revere ascuţite şi nasturi aurii, plete revărsate pe guler, favoriţi. Toate astea îl prindeau de minune, şi el o ştia. Ieşise în hol, să-şi cumpere ţigări. La masa lui se afla o fată subţire, cu părul negru şi lung. „Ce-i cu tine, Marius? Vino înăuntru, eşti invitatul meu." Marius îşi privi cu duşmănie ghetele mustind de apă şi pantalonii mototoliţi. „Mulţumesc, dar mi-am uitat smochingul acasă". Geo rîse : „Nu fi nea Stelian. O să-ţi găsesc o fată şi dansăm pînă dimineaţă. Am tot salariul la mine ! După ce-l facem praf, ne ducem cu pluguşorul şi ne-ntoarcem plini de bani !" Marius mai că ar fi acceptat să intre, dar nu-i surîdea ideea de a fi prezentat unei fete. Îl apuca groaza numai gîndindu-se că va trebui să se descurce în compania unei necunoscute.

— Mulţumesc, n-am timp. Şi adăugă, cu reproş : Tu petreci, iar alţii sînt la datorie. Treabă-i asta ?

— Ce datorie ? La care datorie eşti tu ?

— Ai uitat ?

Geo fluieră uimit şi compătimitor :

— Te pomeneşti că umbli tot cu schema aia, să prinzi hoţii ? ! A, nu-mi place, ai idei fixe. Acum îmi explic de ce arăţi în halul ăsta. Să ştii că îi telefonez maică-ti. O să-i spun să te încuie în casă şi să te supraalimenteze. Nu ţi-ar strica şi un tratament pentru nervi.

— Du-te dracului ! murmură Marius.

Ieşi în stradă, ridicîndu-şi gulerul paltonului. Era un frig umed, frigul cel mai păcătos. Marius se gîndi că ar fi trebuit să urmeze sfatul lui Geo. Adevărul e că nici nu mai ştia prea bine ce caută. Umbla după Mili, o văzuse odată la volanul Volkswagenului şi a doua oară, în triaj. Ştia că n-o poate reîntîlni decît în vreun local. Era singura ființă de la care mai putea să afle ceva. De fapt, nu spera să se întîmple mare lucru, dorea numai să încheie un bilanț, adică să poată fi în măsură să spună : „Am stat de vorbă cu toți cei despre care ştiam că au fost amestecați în porcăria aia. Am făcut tot ce mi-a stat în putință ca să aflu ceva. N-am aflat nimic. Punct şi de la capăt". De la capăt începeau liniştea, echilibrul... Şi nu era numai asta. În ultimul timp îşi făcuse o mulțime de prieteni noi : Filip, Geo, Palaghiță şi celelalte jachete galbene. Erau nişte camarazi inteligenți şi loiali, alături de care se simțea în largul său. Uneori însă convorbirile se împotmoleau în meandre neplăcute sau în lungi pauze stînjenitoare. Asta se întîmpla cînd îşi aduceau aminte de întîmplările nu tocmai clare care se aflau la originea prieteniei lor. Dorința lui Marius era să lămurească astfel lucrurile încît această prietenie să nu mai fie umbrită de amintiri pe care nu le poți comenta cu voce tare.

Jos, zăpada terciuită, amestecată cu noroi. Deasupra, luminile roşii şi albastre ale reclamelor : *Turist bar*, *Tictac*, *Continental*, *Melody*. „Umblu de aproape trei ore. E ultima oară cînd o mai caut pe fata aia. La 12 mă duc acasă şi uit totul". Îşi cumpără de la o bătrînică din gangul de la *Unic* un cornet de castane coapte. Nu-i plăceau castanele coapte, dar erau fierbinți. Parcurse Calea Victoriei pînă la Casa Armatei, intrînd în restaurantul „Capşa" şi apoi la „Berlin". Îşi făcu, fără convingere, rondul prin bodegile de pe bulevard. Ieşind prin Brezoianu, pe Splai, porni spre restaurantul *Bucur*. Dîmbovița curgea brună şi uleioasă. Marius o văzu considerabil lărgită, pe apele limpezi pluteau vapoare şi bărci cu pînze. Îşi propuse să discute această chestiune cu Palaghiță. Ar fi putut face împreună un proiect. Începu să viseze cum zece mii, o sută de mii de băieți şi de fete lucrează după acest proiect la recreerea Dîmboviței.

— Pst ! Băiatule !

Se afla în dreptul bisericuței de lîngă Operetă. Cel care-l strigase în șoaptă era un milițian. Marius se apropie.

— Vrei să-mi dai o mînă de ajutor ? spuse încet milițianul, care părea foarte tînăr.

— Dacă pot, cu plăcere.

Tînărul străjer al ordinei publice arătă, emoționat, în direcția uneia din străduțele care dădeau în Sfinții Apostoli.

— Pe dreapta, la a cincea casă, s-au ascuns în curte trei persoane în stare de ebrietate. Eu însă cred că cel puțin unul din ei se preface. Ai putea merge cu mine să vedem despre ce este vorba ? Am nevoie de un ajutor.

Pe Marius îl străbătură simultan un fior de vitejie și altul de frică.

— Sigur că vreau. Dar de ce nu scoateți pistolul ?

— Dacă o fi nevoie, iese el singur din toc.

— Și eu ce trebuie să fac ?

— Nimic periculos. Ține-te în urma mea la cîțiva pași. Să se vadă că sîntem doi.

— Perfect. Dar nu-mi dați și mie ceva ? Măcar bastonul ăla.

Pătrunseră în curtea întunecoasă, printre butoaie, stive cu lemne de foc și cotețe de păsări care, în întuneric, reprezentau tot atîtea ascunzișuri. Auziră niște bolboroseli, icnete, rîsete înăbușite. Deodată, tînărul milițian proiectă lumina unei lanterne, strigînd autoritar : „Sus mîinile ! Nici o mișcare !“ Se aflau acolo trei bărbați, așezați pe niște buturugi. Doi din ei, tineri, în jur de 20 de ani. Al treilea avea 45 sau 50. Era îngrozitor de beat. Dezbrăcat pînă la vestă, încerca să bea dintr-o sticlă cu rom și nu-și nimerea gura. În mîna unuia din tineri se afla paltonul, celălalt îi luase haina. Prefăcîndu-se amețiți de băutură și veseli nevoie mare, îl scotoceau prin buzunarele pantalonilor. La somația milițianului, săriră amîndoi în picioare. Unul aruncă paltonul în direcția lanternei, celălalt trase din buzunar un cuțit lung. Pentru Marius fu o jucărie să-l pocnească aproape instantaneu cu bastonul, zburîndu-i cuțitul cît colo. Un minut mai tîrziu, amîndouă haimanalele erau cu cătușele la mîini. Tînărul milițian se chinuia să-l îmbrace pe bețiv. Omul cerea mereu să i se dea înapoi sticla cu băutură. Treziți din somn, locatarii coborîseră să vadă ce se întîmplase

în ograda lor. „E vreun telefon pe-aici?" întrebă milițianul. Cineva spuse că *da*. Milițianul îi comunică numărul secției, îl rugă să anunțe că s-a întîmplat cutare lucru și e nevoie de o mașină. Derbedeii începură cu rugăminți și dezvinovățiri : „De ce te repezi așa ? Am glumit și noi de sărbători. Hai, domnule, fii înțelegător !". Diferența de vîrstă dintre ei și milițian era foarte mică. Încercară să speculeze acest lucru : „Ai inima asta, să ne arestezi de Moș Ajun ?". Pe urmă trecură la amenințări : „Bine, cumnate, fă-ți treaba, dar să știi că o să ne mai întîlnim". Văzînd că milițianul scosese carnetul și-și nota tot, deveniră mai rezonabili : „Tovarășu', gata, am greșit, recunoaștem, aveți dreptate ! Noi... din aceasta... vom avea foarte mult de învățat !". Fumau, ducînd țigara la gură cu ambele mîini.

Marius tropăia pe loc, încercînd să-și dezmorțească picioarele înghețate. „Mi-ai fost de ajutor, îi spuse milițianul. Aș vrea să știu unde poți fi găsit, o să-ți trimitem o scrisoare de mulțumire". Se auzi sirena patrulei. Cei doi derbedei fumau cu sete. Careva dintre locatari îi reproșa cuiva : „Uite-așa pățim dacă nu punem încuietoare la poartă. Azi îți intră în curte, mîine îți intră în casă". Interlocutorul spuse pe un ton răstit ceva despre banii care trebuiau cheltuiți cu această încuietoare ; reieșea că el, personal, ar fi fost de acord, dar în calea consensului unanim al locatarilor existau alte piedici, pe care începură să le discute cu patimă. Marius își imagină cu plăcere ziua cînd urma să arate prietenilor scrisoarea de mulțumire, din care n-aveau să lipsească expresiile gen „dovedind curaj și prezență de spirit, tovarășul...".

Bolborosind cuvinte fără sens, bețivanul reușise să se echilibreze pe picioare. Privea dezorientat în jur. Degetele i se încurcau prin nasturii de la pantaloni, îl cuprindea probabil o nevoie suspectă. Toată ținuta lui era jalnică. Lui Marius i se întoarse stomacul pe dos de scîrbă. Într-o clipă fu dincolo de poartă, scuipînd îngrețoșat. Nu dorea decît să prindă un autobuz în care să găsească un scaun liber.

Mașina e aproape goală. Marius și-a lipit fruntea de mînerul rece al scaunului din față. Îi e cald. Uriașa Skodă,

în vîrstă de cel puţin trei sferturi de milion de kilometri, aleargă greoaie, zăngănind din toate încheieturile. Staţie. Se urcă un grup de indivizi zgomotoşi. Nu. S-au urcat mai de mult, acum coboară. Atunci cei care rămîn unde s-au urcat ? Marius îşi muşcă buzele. Prin mijlocul autobuzului dansează Geo şi prietena lui, Magda Feneşan. E de presupus că atunci cînd se duc spre ungherul acela întunecos, o sărută. Marius oftează cu obidă : „Prinţesă, ce zici tu de asta ?". Şoferul întoarce capul, răspunzînd bosumflat : „Noi doi nu mai avem ce să vorbim". Prinţesă s-a făcut şofer de autobuz, dar supărarea tot nu i-a trecut. Palaghiţă rîde dispreţuitor : „Tu, Marius, semeni cu o cheie fără broască. Te vîri peste tot şi nu rezolvi nimic". Prostii. Mai bine l-am întreba pe individul ăsta beat ce are în blocul de desen pe care-l duce la subsuoară. Nu puneţi problema că e bătrîn, vă spun eu că nu merită să-l menajaţi, ştiu de ce e în stare. Opriţi-l, vrea să coboare ! Luaţi-i caietul ăla cînd vă spun ! Înăuntru este... Tovarăşi miliţieni, ascultaţi-mă, ştiu ce vorbesc !".

Dar cei doi indivizi rîd fără rost şi fumează ţinînd ţigările cu ambele mîini ; la încheieturi li se văd cercurile de oţel. Marius geme, dîndu-şi seama că nu mai e nimic de făcut. Cel mai bun lucru ar fi să doarmă. Somnul lui seamănă cu o lumină intensă şi blîndă, care-ţi pătrunde în toate fibrele, pînă devii tu însuţi transparent şi aproape fără greutate, ca lumina.

Stă lungit sub plapumă, cu două perne sub cap. Mama îi scoate termometrul de la subsuoară şi zîmbeşte fericită.

— Vino să vezi ! strigă ea prin uşa întredeschisă.

Tata intră în cameră, ia termometrul şi-l cercetează cu atenţie.

— 36 cu 6. Felicitări, bătrîne, eşti din nou în formă ! Să vezi ce ţi-am pregătit.

A cumpărat tot ce a găsit la chioşcul de ziare : *Flacăra*, *Cutezătorii*, *Cinema*, *Autoturism*, *Sport*, pînă şi *Vînătorul şi pescarul sportiv*, şi pe deasupra vreo zece almanahuri.

Marius îi priveşte vinovat. Amîndoi sînt slăbiţi, traşi la faţă, au cearcăne, arată ca vai de ei. Timp de trei zile,

cît a durat febra, n-au închis ochii şi probabil că nici n-au mîncat.

— Ce-ar fi să vă duceţi la culcare ? Mă simt bine, nu vă sacrificaţi atît ! bombăni el. Mai vedeţi şi de ăla mic, el are mai multă nevoie.

Această răsteală e primită cu entuziasm, fiind considerată încă un semn al deplinei însănătoşiri. De ce să se culce, e abia 9 dimineaţa. Amîndoi intră într-o activitate plină de voioşie. Au deschis televizorul, tata bea la bucătărie un pahar cu vin roşu, mama pune de cafea. Stabilesc amîndoi planul unui prînz de zile mari. Pentru copii, supă şi rasol de pasăre. Tata s-ar mulţumi cu o friptură de vacă la grătar, vreo 300 de grame, mama nu doreşte altceva decît să doarmă.

PARTEA A DOUA

CAPITOLUL VI

Pneumonia îl slăbise cu cinci kilograme. Se regăsi, la începutul convalescenței, amețit ca într-o zi de primăvară și, tot ca atunci, stăpînit de o dulce amețeală și negrăit de ușor, de parcă i s-ar fi umplut, ca la porumbei, oasele cu aer. Avea senzația de a se fi despovărat, o dată cu o parte din greutatea trupului, de lestul multor griji și neliniști. Nu era vorba de o neașteptată indiferență și nici de o slăbire a memoriei. Pur și simplu, o mare parte din întîmplările trăite pînă în urmă cu trei zile fuseseră proiectate într-un trecut mult mai îndepărtat, devenind amintiri vechi. În cele trei zile de febră, de împachetări în cearșafuri ude, de halucinații și de tetraciclin, principala vedenie care i se năzărea fusese o vastă cîmpie de aburi denși și foarte albi pe care alerga scufundat cînd pînă la coapse, cînd pînă la piept. Deasupra și la orizont, nu se vedea decît cerul, de un albastru intens. Pe alocuri, cîmpia de negură albă era destrămată, și Marius zărea dedesubt, la mare depărtare, orașul cu oamenii lui, cunoscuți și necunoscuți. Totul era mic, de jucărie. Cîțiva ani mai tîrziu, zburînd pentru prima oară cu avionul, avea să constate, în timp ce survola o formație de nori, că totul este exact ca în vedeniile lui din zilele cînd zăcuse de pneumonie. Și tot ca atunci avea să aibă din nou sentimentul de micșorare a antipatiei pentru un om sau altul, pentru un lucru sau altul, simțind în același timp un spor de afecțiune și de îngăduință pentru tot ce era acolo.

În timpul convalescenței primi numeroase vizite. Spre bucuria mamei, foarte sensibilă la relațiile lui Marius, veni steaua școlii, Tiberică Adamescu. El aduse cu solemnitate vestea înființării unei asociații pentru prospec-

ţiuni şi cercetări arheologice. Preşedinte: Tiberică. Membri, deocamdată numai doi : Magda Feneşan şi Marius. Pe o coală de hîrtie galbenă, Tiberică scrisese, folosind stilul vechilor hrisoave, planul de acţiune al asociaţiei. Reieşea că „dumnealor Tiberiu vel logofăt şi jupîniţa Magda măcar că e parte femeiască, dar de mirare fiindu-i învăţătura, şi dumnealui hatmanul Marius, cu osîrdie vor lucra întru iscodirea şi darea în afara a strămoşeştilor fapte şi înţelepciuni, de la Decebal şi Traian pînă mai încoace".

După plecarea lui Tiberică, mama spuse : „E un băiat deosebit, se cunoaşte din fiecare gest, din fiecare cuvînt. Ar trebui să vă vedeţi mai des".

Pe urmă veni Prinţesă, aducînd în dar o sferă argintie. „Mi-au venit geologii acasă", explică el. Era o rocă bogată în cuarţ, şi Prinţesă o rotunjise cu pricepere. „S-o păstrezi, are nu ştiu cîte milioane de ani, ar trebui să poarte noroc". Îi relată lui Marius, amănunţit, toate noutăţile de la şcoală şi de pe străzile ştiute de ei. Nu era un bun povestitor, n-avea vorbirea fluentă, nu ştia să exprime esenţialul, în schimb îi imita perfect pe cei despre care vorbea, fiindu-ţi lesne să tragi singur concluziile.

După plecarea lui Prinţesă, mama spuse, amuzată : „E foarte simpatic şi inimos, pe băiatul ăsta te poţi bizui".

Apăru într-o dimineaţă şi Filip, elegant foc, dar pierit de sfială. Se împiedică de vreo trei ori, scăpă linguriţa cu dulceaţă şi abia după vreo zece minute emise primele propoziţii inteligibile. Îi adusese lui Marius un mic diascop şi trei duzini de reproduceri de artă pe diapozitive color. Discutară în şoaptă, şu-şu-şu, probleme foarte intime, mama rîdea pe înfundate, hrănindu-l pe Tinuţ în camera alăturată. Credea că băieţii discută probleme sentimentale.

— Cine-i caraghiosul ăsta ? spuse mama, după plecarea lui. Nu mi-ai vorbit niciodată despre el.

Marius bombăni :

— Caraghiosul e fiul directorului Dorneanu.

Mama amuţi de uimire.

— Serios ? Am simţit eu numaidecît că are ceva deosebit. Să-l mai inviţi pe la noi, dar să-mi spui din timp, ca să ne putem pregăti.

Într-o bună zi, năvăliră în casă doi voinici, în jachete galbene de piele : Palaghiță și Fred Apostolescu, amîndoi îmbujorați de ger și vorbăreți ca niște precupețe. „Primiți cu plugușorul ?“ „Săru-mîna, doamnă“. „Salut, bătrîne, *comment ça va ?*“

Marius sări încîntat în papuci : „Haideți, gălbiorilor, sînteți ca la voi acasă !“

Palaghiță ceru amănunte asupra bolii, stabili diagnosticul și indică tratamentul. Mama îl privi cu stupoare : totul corespundea punct cu punct celor spuse de medic.

— Doamnă, zise autoritar Palaghiță, nu vă sfiiți de noi. Văd că aveți și un băiețel mic, să vă trăiască, iar cel mare, să vă trăiască și el, e bolnav de înțelept ce e. Dacă e ceva de făcut, de cumpărat, de reparat, vă rugăm să ne spuneți. Să știți că vă putem livra și sfaturi în orice problemă. Sîntem ca filozofii din secolul 18, ne pricepem la toate.

Nu era nimic în neregulă. Doar caloriferul pica nițel de vreo lună, și trebuia să ții un vas sub robinet. Mecanicul blocului încă nu se îndurase să vină, spunînd că mai întîi trebuie oprită instalația. Palaghiță se uită la Fred, Fred se uită ironic la calorifer, scoase o cheie reglabilă din servietă, puțină scamă de iută și în trei minute totul fu pus la punct.

Pe urmă, Palaghiță ceru o foaie de hîrtie și scrise următoarea rețetă :

— Un pahar de lapte cald, două lingurițe de zahăr, un gălbenuș crud de la un ou proaspăt, zeama de la un sfert de lămîie. Se amestecă bine și se soarbe cu înghițituri mici. Dați-i compoziția asta de două ori pe zi și o să-l vedeți săptămîna viitoare mergînd cu picioarele pe tavan de voinicie. Sărut mîna, dacă nu vă deranjează o să mai venim. La revedere, bătrîne ; fă-te repede sănătos, avem nevoie de un spadasin.

— Uf ! făcu mama, după plecarea lor. Ce-a fost, uragan, taifun ? De unde-i cunoști pe zăpăciții ăștia ?

— Unul din „zăpăciți“, o informă Marius, calm, are acasă o medalie de aur cu panglică tricoloră : e campion la 110 metri garduri. Celălalt e atît de al naibii în materie de studiu, încît eminentul Tiberică ar trebui să muncească din greu ca să-i fie elev !

Mama trecu dincolo, să-l alăpteze pe cel mic.

— Tu te-ai schimbat mult în ultima vreme, vorbi ea tare, ca să poată fi auzită prin cele două uşi întredeschise. E bine că acum ai prieteni mulţi. O mamă e bucuroasă să ştie că fiul ei are cît mai mulţi prieteni. Mă miră însă cum de ai reuşit să găseşti numai băieţi excepţionali ! Sînt unul şi unul. Să fii cu grijă, trebuie să-i păstrezi.

— Şi eu ce cusur am ? ! strigă Marius, supărat. Să mă păstreze ei pe mine ! Sînt foarte preţios !

Primăvara îl găsi pe Marius împingînd grijuliu, pe aleile parcului, căruciorul în care se veselea Tinuţ. La început, Marius fusese sigur că n-o să facă niciodată pe guvernanta, dar acum treaba asta îi procura o adevărată plăcere. Micuţul nesuferit începuse să semene a ceva, a băieţel, întindea mîinile spre uriaşul său frate şi-i zîmbea senin, cu încredere. Ca urmare, Marius deveni cel mai preocupat de soarta noului-venit. Îl păzea şi-l răsfăţa mai devotat decît maică-sa. Se apucase să-l deprindă şi cu gimnastica, să scoată din el un campion. Împingînd landoul cu un deget, vorbea încet şi cu gravitate, ca şi cum Tinuţ l-ar fi putut înţelege. Toată lumea din parc se uita cu plăcere la Marius, remarcîndu-l prin mulţimea de bărbaţi şi femei de diferite vîrste care, la rîndul lor, împingeau cîte un cărucior.

Uneori venea şi Prinţesă. El avea pretenţia ca Tinuţ să-i spună „unchiule". Strîmbîndu-se în fel şi chip, îl făcea să se înăbuşe de rîs. Erau zile calde, cu aerul parfumat de arborii abia înfrunziţi. La începutul verii, în iunie, Marius îşi lăsa frăţiorul gol-puşcă să se zbenguie prin iarbă, iar el pălăvrăgea cu prietenii aflaţi întîmplător în parc. Contrar aşteptărilor, nimeni nu-l ironiza că are un frăţior şi că face pe fata la copil. Dimpotrivă, erau atît de dornici să-l ia pe Tinuţ în braţe şi să-l îndoape cu dulciuri, încît Marius se văzu adesea în situaţia de a-i goni. Magda chiar îi propusese : „Poate vrei să te duci la cinema, lasă-l în grija mea pe Tinuţ". „Nu vreau să mă duc la cinema !" „Du-te, te rog, îţi plătesc eu biletul, lăsă-mi-l două ore pe Tinuţ, vreau să mă plimb cu el, ca să creadă lumea că eu sînt mămica lui !"

Într-o dimineaţă, împingînd agale căruciorul pe o alee umbroasă, Marius şi Prinţesă zăriră o femeie tînără care se odihnea pe o bancă. Era gravidă. Nu se simţea bine, îşi scosese fără jenă pantofii cam scîlciaţi, părea istovită şi-şi făcea vînt cu un jurnal împăturit. Marius se schimbă la faţă. Merse drept spre ea şi o întrebă, emoţionat :

— Aveţi nevoie de ceva ?

— Nu, mulţumesc ! Soţul meu se întoarce numaidecît.

Dinspre chioşcul cu răcoritoare venea în grabă, alarmat şi transpirat, un tînăr cu tricoul ieşit din pantalonii mototoliţi, care ducea o sticlă de Ci-Co.

Marius se depărtă, dar întoarse de cîteva ori capul, privind în urmă cu o expresie de confuzie.

— De ce te tot uiţi ? N-ai mai văzut femei gravide ? Sau ţi s-a părut că o cunoşti ? Ia stai, acum mi se pare şi mie că am mai văzut-o undeva !

— De unde s-o cunoaştem ? ridică Marius din umeri. Eu, cel puţin, o văd pentru prima oară.

În realitate, o cunoştea foarte bine. Chipul acestei femei era al fetei care condusese, într-o zi de iarnă, un Volkswagen roşu.

În ultima zi de şcoală toată lumea înnebuni. Scriau cu săpun pe geamuri şi cu creta pe uşi şi pe tablă : „Piraţii sînt liberi !“ „Ura, ne-a plecat mintea-n vacanţă !“ „Cine mi-a găsit servieta cu cărţi, s-o păstreze pentru el !“ Scrise şi Marius, cifrat, în carnetul „Operaţiunii Hercule“ : h 48 9 37 850 qu7zf . . . adică „n-a mers totul cum ar fi trebuit, dar în orice caz am media generală 8,50, ceea ce nu mă nemulţumeşte“. În legătură cu afacerea tabloului, notă scurt, cu indiferenţă : „Nimic de făcut. Cred că am visat. Din o mie de motive, sistez cercetările“.

Uneori, în primele zile de vacanţă, ai atîta libertate, încît îţi vine să urli de plictiseală. Fiecare zi e o duminică, te scoli încîntat dimineaţa şi pe urmă constaţi că n-ai ce să faci. Te învîrţi de colo pînă colo, filmele noi le-ai văzut pe toate, băieţii sînt plecaţi care încotro, căldura te moleşeşte, ştrandul e prea departe, lenea e enormă. Filip însă făcea ture la şosea, conducînd, mai

încordat decît un pilot, o drăcie zbîrnîitoare, un fel de trotinetă cu motor, avînd ghidonul și șaua proțăpite pe niște lungi tije argintii. O fată blondă și deșirată, cu ochelari, pe care, de prețioasă ce o găsea, n-o prezentase nimănui, ședea pe locul din spate, cu brațele ei străvezii petrecute pe după mijlocul viteazului.

Palaghiță se angajase temporar ghid la Oficiul de turism. Șezînd în fotoliul din dreapta șoferului, explica turiștilor, în franceză sau în engleză, istoricul monumentelor orașului.

De vreo două ori pe săptămînă se întîlneau cu toții acasă la el. Marius se întrebase mai de mult de ce preferă ei să se întîlnească aici și nu în altă parte, la un restaurant sau în vreun parc. Pe urmă își dădu seama că la Palaghiță era o atmosferă cu totul specială : în casa lui, toți erau socotiți ca făcînd parte din familie, amintirile și inteligența fiecăruia deveneau un bun comun. Mama lui Palaghiță nu mai făcea de mult deosebirea între cei trei băieți ai ei și prietenii acestora. În curtea acoperită cu boltă de viță și împrejmuită cu o junglă de zorele jucau fotbal, țintar și șeptic, uneori se încăierau în glumă și, adesea, povesteau acele amintiri comune care alcătuiesc legendele unei familii. Cui îi era foame, se ducea singur să vadă ce mai e prin bucătărie.

Dacă unul din ei trebuia să plece într-o excursie, ceilalți stabileau conținutul valizei. „N-ai bascheți, îi iei pe ai lui cutare. N-ai sac de dormit, cutare o să ți-l aducă pe al lui". Cînd o „jachetă galbenă" găsea prilejul de a cîștiga un ban muncind la o fermă din apropierea orașului sau făcînd figurație într-un film, niciodată nu se angaja pînă nu-și întreba prietenii : „Ce ziceți, merită ?" Sau : „Voi veniți ? Am aranjat să vă primească și pe voi". Datorită acestei solidarități, fiecare putea să dispună oricînd de un bilet la cel mai nou film, de cartea cea mai discutată sau de o pereche de pantofi moderni, exact în ziua cînd apăreau pentru întîia oară pe piață.

*
* *

— Văd că Palaghiță te-a fermecat de tot, bombăni Prințesă. Toată ziua ești la el. Te-ai gîndit dacă ai mai făcut și altceva de cînd s-a terminat școala ?

— Ai dreptate, e cazul să-mi iau săbiuţa de coadă, aprobă Marius, schiţînd o fandare. Ce-ar fi să mergi şi tu cu mine ? Salonul Jaguarului deschide oricărui tînăr porţile afirmării ! Arta conversaţiei, cunoaşterea propriei personalităţi, educarea voinţei... Scrimă, box, judo ! Instrumente muzicale, clasice şi moderne...

— ...preţuri modeste, reuşită garantată, ştiu, am citit în ziar, îl întrerupse Prinţesă. Tu cît plăteşti acum ?

— Eu nu mai plătesc nimic, fiindcă jumătate din timpul pe care-l petrec acolo lucrez cu începătorii. Sînt un fel de asistent.

— Te-ai ajuns. Bine, o să merg şi eu măcar aşa, de curiozitate.

Iniţierea noului discipol îi procură lui Marius o adevărată plăcere. Uriaşul cîine-lup deschise uşa şi, ridicîndu-se pe labele din spate, prezentă tăbliţa pe care scria : „Bine ai venit, prietene. Nu te teme, urmează-mă".

— Ce vrea ăsta ? şopti Prinţesă, îngrijorat. Are dinţii cam lungi.

Pătrunseră în salonul tapisat cu pluş roşu. Marius putu să urmărească pe chipul lui Prinţesă rezultatele scenografiei încăperii. Carlinga avionului de vînătoare, rechinul, panopliile înţesate cu arme exotice îşi făcură efectul ; Prinţesă era năucit. Deodată, uşa dinspre „sala de scrimă" se deschise şi Jaguarul, cu cămaşă de zale, scut şi spadă, intră de-a-ndăratelea, încolţit de loviturile pe care i le aplicau trei lungani echipaţi la fel. Zgomotele metalice şi răcnetele cavalerilor ar fi fost amuzante dacă nu te-ai fi gîndit că una din lovituri putea nimeri oricînd nu în scutul „multiprofesorului", ci chiar în înflăcăratul său cap.

Cînd se făcu oarecare linişte, Marius îl prezentă pe noul ucenic :

— Sandu Macovei, colegul meu de bancă, ar dori să frecventeze salonul nostru.

Jaguarul îşi scoase casca de sub care se ivi coama lui argintie, ţepoasă. Îl fixă pe Prinţesă cu vestitele sale priviri de oţel.

— Prietenii lui Marius sînt şi prietenii mei. Ce doreşti să faci ?

— N...nu ştiu precis. Ceva cu arme, zise Prinţesă, arătînd spada din mîna Jaguarului.

— Eşti un romantic! Vreau să-ţi spun că scena la care ai asistat nu se încadrează în cursurile obişnuite. Domnii sînt cascadori, tocmai le predau cîteva noţiuni de luptă în vederea unui film istoric.

— Eu un talent aşa, special, n-am, zise Prinţesă.

— Specialitatea mea e tratarea nehotărîrii, spuse voios Jaguarul. Plăcerea de a lucra cu dumneata mi-o rezerv însă pentru toamnă. Pînă atunci, colaborez la producţia unui film. Totuşi, fiindcă ai venit, vom proceda ca de obicei, rugîndu-te să răspunzi la cîteva întrebări. Decizia o vom lua în funcţie de răspunsuri, dar de aplicat o vom aplica la toamnă. Deoarece secretarul meu, domnul Mirea, lipseşte cîteva momente, te rog pe dumneata, Marius, să-i aplici tînărului nostru prieten testul nr. 4/F. Poftim cheia! Ştii ce ai de făcut.

Rămaşi singuri, Marius introduse cheia în broasca din burta rechinului şi, sub privirile uimite ale lui Prinţesă, se iviră cotoarele registrelor.

— Uite-l pe 4/F. Stai şi tu jos. Nu trebuie să te gîndeşti decît zece secunde la fiecare întrebare. Atenţie, încep să citesc întrebările. Dă-mi stiloul tău, să notez ce spui.

Treptat, glasul lui Marius deveni grav, important. Timp de 30 de minute, Prinţesă răspunse la cele mai diferite întrebări: ce este genţiana — o floare, un medicament sau un instrument muzical din Hawai? Ce este un motor cu injecţie electronică? Cîţi metri are strada pe care locuieşti? Ce înţelegi prin „şcoala flamandă" în pictură? În ce an şi în ce zi s-a născut mama? Ce reprezintă cuvîntul „Palomares" — o insulă din Pacific, o marcă de motocicletă sau un sat spaniol lîngă care a fost pierdută o bombă atomică? La ce instrument muzical ştii să cînţi? Ce scria azi-dimineaţă în pagina întîi a ziarelor? Filatelia e o pasiune folositoare sau o meschină idee fixă? Cît costă un kilogram de zahăr cubic? Care e actualul record naţional la 100 metri plat? Ce invenţie sau descoperire fundamentală simţi că „pluteşte în aer", urmînd a fi realizată în viitorul apropiat?

După încă treizeci de întrebări asemănătoare şi după cinci planşe cu desene încîlcite, în care trebuia să găsească din ochi „cele două triunghiuri cu suprafeţe egale“, sau să recompună „obiectul căruia îi aparţin segmentele de mai jos“, Prinţesă îşi şterse cu mîneca fruntea asudată.

— Dacă nu termini, înnebunesc.

— Am terminat. Urmează ca Jaguarul să consulte răspunsurile.

— Dar alţii cum răspund? zise Prinţesă, curios. Pot să mă uit prin catastiful ăsta?

Răsfoiră paginile, amuzîndu-se de răspunsurile diferiţilor tineri testaţi sau de faptul că unii nu fuseseră în stare să răspundă de loc la întrebări foarte simple. Scoaseră din burta rechinului şi alte registre, cu testele 1/a, 1/b, 2/c, 3/h şi aşa mai departe. Unele insistau asupra vieţii familiale, altele asupra relaţiilor sociale ale tînărului, altele asupra aptitudinilor artistice sau sportive.

Făcură haz pe seama răspunsurilor glumeţe date cu un an în urmă de Geo Blondul, şi-l găsiră chiar şi pe Filip, cu răspunsuri foarte precise în unele domenii, de pildă, cel literar. În schimb, nu ştiuse cît costă o pîine intermediară. La rubrica „Cea mai mare dorinţă“ el scrisese: „Să am o înălţime convenabilă, măcar 1,75“. Concluzia Jaguarului: „Nesociabil, timorat, totuşi capabil de elanuri. A se îndruma către o şcoală sportivă“.

— Sînt formidabile registrele astea! exclamă Prinţesă. Poţi să fii prieten ani de zile cu un tip, şi tot nu ştii atîtea despre el cîte afli din registrele Jaguarului! Mai mult: după ce-ţi citeşti propriile răspunsuri, e posibil să afli lucruri noi despre tine însuţi!

— Ţi-am spus că aici se lucrează ştiinţific! zise Marius, orgolios. Cînd te-ai luat tu după mine şi ţi-a mers rău?

Deodată, uşa de la intrare se trînti violent şi paşi grăbiţi umplură de stridenţe salonul.

— Ce faceţi dumneavoastră aici? spuse iritat domnul Mirea. Cum de îndrăzniţi? Cine v-a dat voie?

— Profesorul, explică Marius, descumpănit, m-a rugat, în lipsa dumneavoastră, să-l testez pe Macovei, prietenul meu.

— Sîntem o şcoală serioasă, cu anumite reguli ! zise domnul Mirea sever, şi smulgîndu-le registrele din mînă începu să le aşeze la locul lor. În afară de profesor, nimeni nu are dreptul să le consulte. E o chestiune de discreţie profesională !

— Vă rog să ne iertaţi, zise Prinţesă, cu un aer vinovat. Aveţi dreptate ; a umbla în aceste registre este ca şi cum ai cotrobăi fără permisiune în memoria cuiva.

— Exact ! zise Marius. De mult mă gîndeam eu cu ce seamănă depozitul acesta de teste. Prinţesă a nimerit exact : cu o memorie formidabilă ! Aş zice că e un computer programat cu tot ce se poate şti despre un om. Vrei să deduci cum va reacţiona el într-o anumită împrejurare ? Te adresezi computerului şi el îţi spune totul, cu mult înaintea respectivei împrejurări.

— Fantezii ! spuse domnul Mirea, îmblînzit. Multe lucruri mai pot trece printr-o minte de copil. Marius, locul dumitale e în sala de scrimă. Macovei va rămîne aici, să-l aştepte pe profesor. Haideţi, fiecare la treburile lui.

Marius îi făcu lui Prinţesă un semn liniştitor, adică : „N-avea nici o grijă, acum totul e în regulă“ şi pătrunse în sala de scrimă. Nu-i trebuia decît cinci minute ca să se dezbrace şi să se echipeze, dar cînd îşi puse masca de protecţie părea alt om. De fapt, dacă ar fi fost după el, ar fi aruncat-o imediat cît colo şi ar fi trecut la o treabă mai importantă. În cele cinci minute, creierul lui lucrase cu viteza unei maşini electronice de calcul în regim de suprasolicitare. Gîndurile lui evoluau cu iuţeală între două idei. Prima fusese rostită cîndva de Palaghiţă : „Domnilor colegi, e cazul să vă îngheţe sîngele în vine. Încep să cred că există cineva pe care nici unul din noi nu-l cunoaşte, dar care ştie totul despre noi. Lucrează ca un computer programat cu datele noastre personale. Ştie ce ne preocupă, ce vanităţi avem, cît sîntem de laşi sau de curajoşi, de proşti sau de deştepţi“. A doua frază fusese formulată adineauri de însuşi Marius : „Depozitul nostru de teste seamănă cu o memorie formidabilă. Aş zice că e un computer... Vrei să ştii cum va reacţiona un om într-o anumită împrejurare ? Te adresezi computerului care îţi va spune totul cu mult înaintea respectivei împrejurări“.

Băiatul cu care lucra Marius era venit de vreo două săptămîni la salon. El părăsi planşeul şi, smulgîndu-şi masca, oftă necăjit :

— Ce faci, mă baţi ?!

Marius îşi ceru scuze : de îndîrjit ce era, îl lovise din neatenţie de cîteva ori peste pulpe şi peste braţe, uitînd că bietul ucenic încă nu învăţase să se apere.

— Iartă-mă ! Reluăm.

Dar n-avea altceva în cap decît maldărul acelor atotştiutoare registre dindărătul cărora sclipeau ironici şi răutăcioşi ochii Jaguarului. Acum, totul era atît de clar pentru Marius, încît se temea să formuleze, chiar şi numai în gînd, acea frază spre cum îl împingeau toate argumentele : „Omul care a condus din umbră furtul tabloului ar putea să fie..."

Pe cînd se odihnea în salon, sună telefonul. Domnul Mirea răspunse, adăugă „Imediat" şi strigă :

— Profesore, e domnul Feneşan.

Marius deveni foarte atent.

Jaguarul apăru voios, schimbă cîteva cuvinte de politeţe cu expertul, apoi îi comunică data unei zile şi ora.

— Îl cunoaşteţi pe domnul George Feneşan ? îndrăzni Marius, la sfîrşitul convorbirii.

— De puţină vreme. Îl cunoşti şi dumneata ?

— Fiica lui e colegă cu mine.

— Da ? Lumea e mică, iată că avem cunoştinţe comune. Feneşan participă la filmări ca expert în istoria artei. Va mai avea şi o altă calitate : însoţeşte tezaurul muzeului — sabia şi coiful de aur — care vor face parte din personajele de primă mărime.

De emoţie, Marius avu o uşoară ameţeală. Aşadar, celebrul coif şi celebra sabie, amîndouă provenind din negurile antichităţii şi învăluite în nimbul nu numai al aurului, ci şi al unei legende născute în evul mediu urmau să fie transportate la locul filmărilor şi tot acolo să fie şi Jaguarul. Îl privi ţintă, întrebîndu-se dacă ceea ce îi trece prin cap nu e cumva o nebunie colosală.

Pe Palaghiţă îl găsi căţărat pe o scară dublă şi stropit cu pete albe şi cenuşii. Într-o salopetă veche, cu o pălărie de carton, ţuguiată, cum se vînd la Moşi, Palaghiţă

zugrăvea. Filip, numai în maieu şi în slip, era şi el pătat ca o bibilică şi trăgea la pompă. „Salut, salut. Ce faceţi aici ?“ „Discutăm probleme filozofice. Nu te apropia prea mult că n-o să-ţi ajungă apa nici de la trei cişmele ca să te speli.“ „Cutare şi cutare, Palaghiţă, n-ai idee ce e cu filmul ăsta nou, «Vitejii» ?“ „Cum să nu ? Mi-am aranjat zece zile de figuraţie. Poimîine seară plec.“ „N-o să-ţi fie urît singur ? Aş vrea să merg şi eu. Mă ajuţi ?“

Palaghiţă tună :

— Pe Zeus, uimirea-mi e mare ! Ce vrajă pe toţi v-a cuprins, spre filmul acesta chemîndu-vă ? Întîi m-a rugat Filip, cuprins de al muncii fior, apoi a venit semizeul cu părul de aur, zis Geo.

Marius ridică din umeri :

— Treaba lor. Eu am însă motive foarte serioase.

— Voi credeţi că e vorba de joacă, şi asta mă enervează. Vreţi să faceţi pe vedetele de film ? Figuranţii nu sînt decît un fel de muncitori necalificaţi.

— O să muncim şi noi.

— Nu înţeleg ce nevoie aveţi. Mai ales Filip. În fine, să vă facă alţii morală, nu eu.

— Ascultă, Palaghiţă, eu *trebuie* să fiu acolo.

Aşteptă răbdător să plece Filip şi-i explică lui Palaghiţă totul : cum a răscolit registrele Jaguarului, ce scrie acolo şi cît de uşor i-ar fi unui ticălos isteţ să folosească aceste fişe formidabil de amănunţite.

— Şi în plus, nu ştiu dacă ai aflat, la filmare vor fi aduse sabia şi coiful de aur. Magda spunea odată că valoarea lor e atît de mare, încît nici nu se poate calcula.

Palaghiţă fluieră încet şi prelung. Dădu drumul la cişmea — era gol, numai în slip — şi începu să se spele.

— Încet, băiete ! mormăi el. Ce spui tu ar putea să fie foarte grav, dar s-ar putea să fie şi stupid. Adică, furtul tabloului a fost dirijat de Jaguar şi tot el umblă acum să pună mîna pe tezaur ?

Marius nu răspunse, se mulţumi doar să ridice din umeri.

* * *

Platoul de filmare. Marius nu mai fusese pe astfel de meleaguri artistice şi se aştepta ca minunile să înceapă

de la poartă. Nu văzu decît un camion cu cherestea şi un scuter utilitar, din care se descărcau borcane de iaurt pentru bufet. Sub un şopron, două trăsuri străvechi, o stivă de reflectoare, panoul cu găleţi şi tîrnăcoape al pazei contra incendiului şi trei găini pestriţe. Pe urmă se pomeni într-o încăpere largă, care semăna şi a sală de aşteptare, şi a depozit de diferite materiale, şi a atelier fotografic.

— De fapt, îi explică Palaghiţă, aici se lucrează filme cu păpuşi şi, în anumite zile, au loc selecţii pentru figuranţi. Dacă zeii îţi sînt favorabili, vei ajunge cîndva să vezi studiourile de la Buftea. Acum stai cuminte, mă duc să-l caut pe asistentul regizorului.

Şi porni spre un ungher al sălii unde, pe o tablă de şcoală, scria cu creta : „Producţia filmului «Vitejii»".

În general, impresia pe care o avu Marius contemplînd platoul era că pe nimeni nu-l interesează ce fac ceilalţi. Un băiat care mînca seminţe, punînd grijuliu cojile în buzunar, împingea cînd înainte, cînd înapoi un cărucior. Pe cărucior, aparatul de filmat şi operatorul. Acesta n-avea pic de astîmpăr, cobora şi urca mereu, consultînd aparatul pentru măsurat intensitatea luminii şi strigînd : „Lumina, pune 5 000 ! Pune 10 000 ! Scade 5 000 !" Părea foarte nemulţumit. Lui Marius îi fu însă imposibil să-şi dea seama ce anume se filmează. Un tîmplar geluia o uşă, doi mecanici urcaseră pe o masă un gramofon voluminos şi-l studiau cu atenţie, o femeie cosea epoleţii unui veston ofiţeresc de modă veche, albastru cu guler galben.

Aşteptîndu-şi rîndul la vizionare, figuranţii dezlegau cuvinte încrucişate, jucau cărţi sau îşi citeau în tihnă ziarul.

Palaghiţă reveni, indispus :

— N-am veşti prea grozave. Omul meu lipseşte ; selecţia figuranţilor pentru „Vitejii" s-a terminat.

— Totuşi, văd că...

— Da, însă nu-i pentru tine. Au mai rămas de completat cîteva locuri pentru scenele de luptă. Figuraţia specială. Însuşi Stanislas, regizorul, asistă la probe. Îmi pare rău, Marius... Stai, ce vrei să faci ? !

Marius însă ajunsese de mult în preajma lui Stanislas.

— Bună ziua, mă mai cunoaşteţi ?

— Cum să nu ! Eşti organizatorul de spectacole, încă n-am uitat balada aceea grozavă pe care aţi prezentat-o de Anul nou.

Stanislas avea în mînă o sabie şi un scut. Alături, rezemate de perete, se înşirau alte săbii, şi lănci, şi halebarde, şi iatagane. Rînd pe rînd, tinerii din apropierea lui îşi alegeau o armă şi-l atacau. Stanislas, rîzînd ca un copil — se vedea bine că pentru el totul e o distracţie — para loviturile. Astfel îi alegea pe cei care, dovedind că posedă tehnica luptei cu una din aceste arme, urmau să figureze în scenele speciale. Nu era un luptător deosebit, dar ştia destule lucruri pentru a-i descoperi pe cei care, dornici cu orice preţ să joace în film, pretinseseră că se pricep la orice. Din cei vreo 20 care se prezentaseră pînă acum, doar patru reuşiseră să-l convingă.

Marius luă o sabie de lîngă zid, îi încercă flexibilitatea, şfichiui de cîteva ori aerul şi se apropie timid de Stanislas.

— Îmi daţi voie să încerc şi eu ?

— Pentru asta ai venit ? Văd că ţi-ai ales o sabie. Eşti sigur că ştii la ce foloseşte ?

Se auziră cîteva rîsete slugarnice. Marius roşi :

— În gardă, vă rog !

Şi se aruncă decis la atac. Stanislas execută o frumoasă paradă ripostă, dar Marius ştia mai mult decît el în materie de scrimă. Cîteva manevre şirete, o lovitură precisă, şi sabia din mîna regizorului sări cît colo.

— Iertaţi-mă ! exclamă Marius. Credeam. . .

— Ce credeai ? Continuă !

— . . .că v-am lovit prea tare.

— Pe mine nu mă poate lovi nimeni prea tare ! rîse Stanislas. Eşti admis şi asta mă bucură. Următorul.

În ajunul plecării, Marius o căută pe Magda Feneşan. Îşi fixară întîlnirea în pasajul Luxor. Magda apăru într-un jerseu alb, cu poşetă şi sandale de aceeaşi culoare. El o privi cam stînjenit ; pînă atunci n-o văzuse decît în uniformă şcolară.

Aflase de la Palaghiță că atunci cînd n-ai bani sau curaj ca să inviți o fată la film sau la cofetărie, cel mai recomandabil lucru e să intri într-o expoziție sau chiar prin magazinele „Consignația“. Aici subiectele de conversație vin de la sine, sînt atîtea lucruri de văzut încît ai mereu prilejul să emiți o observație, să faci o presupunere. Vaze delicate lîngă discoboli din bronz masiv ; samovare care te duc cu gîndul la Cehov și Turgheniev și ceasornice care la anumite ore cîntă sau scot la paradă o mică armată de păpuși ; urși de porțelan, dansatoare de porțelan, zei de porțelan. Fără să vrei, faci efortul de a ți-i închipui pe foștii stăpîni ai acestor obiecte ; au dus printre ele o viață frumoasă, interesantă, au avut întîmplări dramatice, vesele, triste ? Cînd te gîndești la toate acestea, obiectele se înconjoară deodată de o ceață misterioasă. În ele doarme timpul, ca și în aparatele de radio de alături — unele foarte vechi, de la începutul erei radiofonice, cu carcase de lemn sculptat, ca mobila de epocă. Prin difuzoarele lor bătrîne au trecut multe voci omenești, pronunțînd lucruri agreabile sau vești îngrozitoare.

— Asta ce-o mai fi ? Dar asta ? întrebă Magda.

Marius îi explică, iar cînd nu știe, își cere iertare... în gînd și inventează. Sînt o grămadă de obiecte a căror utilitate a rămas o taină. Tot felul de cutii și casete, tije de argint, cleștișoare, pîrghii — lucruri al căror rost a dispărut o dată cu obiceiurile care le-au produs. Geamantanele uriașe, adevărați monștri din piele de bou, ferecați cu metal, serveau cîndva călătorului care, de la București la Iași, umbla cîteva zile, trebuind să-și care după el o întreagă gospodărie.

— Acum, zice Marius, eu plec la un drum și mai lung, dar nu-mi iau decît o valijoară. O țin într-o mînă și merg fluierînd. Gradul de independență al individului față de lucruri a crescut.

Magda rîde :

— E adevărat că vei juca în film ?

— Da. În scenele de bătălie. Al cincilea din rîndul zece.

— N-o să fie periculos ?

Marius șovăie. Preferabil ar fi să spună că *da*, e periculos, iar ea să-i răspundă îngrijorată : „Vai, Marius, nu te las, mi-e frică !“ dar parcă nu este bărbătește să speculezi sensibilitatea unei fete.

— Cum o să fie periculos ? Dacă-i film ! Trucaje, efecte — un fel de joacă ! A, ce văd ! Bună ziua, domnule Stanislas ! Magda, cred că îl cunoști.

Stanislas face un lucru pentru care Marius simte brusc că îl urăște : sărută mîna Magdei.

— Domnișoară, vă felicit, prietenul dumneavoastră a reușit să mă păcălească. Cînd a venit la probe, pe platou, l-am luat drept un ignorant și cînd colo mi-a zburat sabia din mînă. E un scrimer excepțional, exact ceea ce ne trebuie. Știți, în filmul nostru totul va fi autentic : săbii, scuturi și zale adevărate !

— Vai, Marius, parcă spuneai că...

Stanislas, împreună cu un funcționar de la studio, au venit la magazinul de sport al „Consignației“ să vadă niște săbii în vederea achiziționării pentru film. Politicos, îi cere ajutorul lui Marius, ca expert.

— Nu prea mă pricep la arme vechi, spune băiatul roșind de plăcere.

Magda asistă uimită la cercetarea minuțioasă a vreo douăzeci de săbii. Stanislas consultă o carte groasă, pe care a scos-o din servietă. Paginile sînt înțesate cu desene de arme albe din toate țările și din toate epocile — iatagane turcești și navajos spaniole, spade franțuzești și krisuri malaeze, săbii romane și pumnale finlandeze.

— Asta da, asta nu, asta-i din altă epocă, spune Stanislas, și vînzătorul mută lamele de colo-colo pe tejghea, indiferent, ca și cum ar fi vorba de niște legături de praz, nu de arme care, cîndva, au strălucit în bătaia soarelui, lovindu-se de fierul vrăjmaș pe cîmpia frămîntată de copitele cailor înnebuniți.

— Unsprezece, doisprezece... socotește vînzătorul. O luați și pe asta ? Dar ce are, de ce nu-i bună ? E falsă ? După ce se vede ?

Ceva mai tîrziu, Magda îl ceartă pe Marius :

— M-ai mințit, e foarte periculos ! Stanislas ăsta e nebun ! Numai săbii autentice !

— Sînt tocite, nu le-ai văzut ? Şi, pe deasupra, o să le pilim vîrfurile şi o să le punem şi o mică sferă de protecţie.

— N-are importanţă, tot metal rămîne. Am să vorbesc cu tata, să aibă grijă de tine pe-acolo.

— Mai bine să aibă grijă de tezaur, bombăne Marius. Ascultă, Magda, pot să te rog ceva ?

Marius face o pauză, îşi chibzuieşte bine cuvintele.

— Dar pe cuvîntul tău că nu spui nimănui ?

— Of, mania asta, a băieţilor, de a tot cere şi a-şi tot da cuvîntul ! De ce să spun ? Nu-s o palavragioaică.

— E o chestiune foarte serioasă. Trebuie să dai un telefon la miliţie... ei, da, ce te miri ? Să-l cauţi pe colonel, e un colonel acolo, şi să-i spui aşa : „Marius vă informează că tezaurul care va fi filmat în «Vitejii» e în pericol".

Magda a albit de spaimă :

— Tu glumeşti ? Ce-s aiurelile astea ?

— Adevărul în stare pură. Ţii minte ce trebuie să-i spui colonelului ?

— Nu dau nici un telefon ! Marius, ce lucruri necurate se întîmplă ? Tata ştie ?

— Cred că nu, dar ca însoţitor al tezaurului, probabil că va fi cu ochii în patru. Faci sau nu ce te-am rugat ?

— De ce nu telefonezi singur ?

— Pentru că nu mă vor lăsa să mă duc acolo.

— Înseamnă că e ceva grav. Ar trebui să te sfătuieşti cu cineva, cu Tiberică, de exemplu.

Marius oftează :

— Lasă-mă în pace cu Tiberică. Sînt clipe în viaţă cînd un om vine şi-ţi spune : „Fă asta pentru mine". Sînt două posibilităţi. Dacă ai curaj, dacă tu crezi în omul ăsta, zici „da". Dacă te îndoieşti de el, zici „nu". Asta e tot. Nu-l mai ameţeşti cu întrebările.

— Bine, zice Magda, nervoasă. Am să dau telefonul ăla. Dar dacă tezaurul... atunci înseamnă că şi tata e în pericol !

— Fiziceşte, nu. În orice caz, el ştie ce valoare are tezaurul şi ce măsuri trebuie luate. Pe urmă, o să fiu

şi eu acolo. De ce credeai că mă duc? De dragul filmului? Eu am alte planuri în viaţă. De nevoie mă duc, să supraveghez tezaurul şi să am grijă de tatăl tău. Ai să dai telefonul acela, da?

— Am să-l dau. Pînă vă întoarceţi, n-o să mai fiu bună de nimic. Ai vîrît în mine toate spaimele!

— Fruntea sus! izbucneşte în rîs Marius. Mîngîie-te cu gîndul că la premieră vei fi invitată printre oficialităţi.

CAPITOLUL VII

Autobuzul părăsi şoseaua şi, clătinîndu-se ca o corabie, se angajă pe un drum de ţară cu urme adînci de la roţile tractoarelor şi ale căruţelor. La locul filmării, Marius şi Prinţesă văzură zeci de oameni care alergau în toate părţile, rostogolind bobine de cablu sau exersînd paşi de dans, bătînd ţăruşi sau vorbind în radioemiţătoare portabile, contemplînd cartoane desenate sau aşezînd viţei întregi în frigări care se învîrteau deasupra focurilor de vreascuri. Uriaşe foi metalice, reflectorizante, dominau, ca nişte pereţi de argint, anumite sectoare. Figuranţii îşi probau gălăgioşi costumele; vînzătorii în halate albe cutreierau locul, împingînd cărucioare cu sandvişuri şi răcoritoare; din cînd în cînd, apărea în goană cîte un tip, care, cu gîtul umflat de efort, striga ceva citind de pe o foaie de hîrtie.

Treptat, Marius începu să-şi dea seama că în tabăra cineaştilor impresia de zăpăceală o avea numai cel venit din afară. Grupurile de tehnicieni şi de meseriaşi, actorii, figuranţii, operatorii se amestecau unii cu alţii doar aparent fără rost. În realitate, ei îndeplineau simultan sarcini diferite.

Locuinţa cineaştilor avea să fie însăşi tabăra ostăşească din film. După orele de muncă se odihneau de-a binelea în corturile multicolore, iar hangiţele şi slujitorii anului 1600 serveau, după tipicul secolului XX, crenvurşti, Pepsi Cola şi cafea.

Îmbrăcămintea de epocă — pieptare de piele, albituri de in, cizme moi, înalte pînă la coapsă — se dovedi atît de comodă, încît mulţi luară obiceiul de a o purta tot timpul. Figuranţii tineri cărau după ei armele, zăngă-

nind cu mîndrie săbii şi halebarde chiar şi prin magazinele orăşelului din apropiere. La început, directorul de producţie se înfurie, dar Stanislas fu de părere că nu se întîmplă nimic reprobabil, dimpotrivă, oamenii intră mai bine în roluri. Înarmat cu megafonul său portabil, Stanislas poruncea cu eficacitatea şi asprimea domnitorului din scenariu. Un cuvînt al său, şi oştile se încăierau, se prăbuşeau rînduri-rînduri de morţi şi răniţi. Alt cuvînt — şi cei căzuţi se ridicau bombănind, pentru a relua scena încă o dată şi încă o dată, pînă cînd Stanislas avea să se declare mulţumit.

Marius, Palaghiţă, Fred Apostolescu şi Filip erau mai voioşi, pe ei nu-i supărau cu nimic reluările. Dimpotrivă, găsiseră prilej de joacă şi înţelegeau să-l folosească la maximum. Nu trecuse prea multă vreme de cînd se lăudau cu săbii de lemn şi arcuri din nuiele ; acum aveau prilejul să ţină în mîini arme veritabile. Urlînd de plăcere, se băteau entuziasmaţi, şi Stanislas nu întîrzie să-i remarce. Într-un rînd chiar le spuse supărat :

— Mai astîmpăraţi-vă, o să vă scoateţi ochii.

Dar scenele cele mai spectaculoase erau rezervate „gărzii tezaurului“ alcătuită din trei cascadori profesionişti şi trei actori modeşti, dar cu o foarte impresionantă prezenţă fizică — printre aceştia numărîndu-se şi Banu Petrovici, cu toracele lui care avea o circumferinţă de un metru patruzeci. Rolurile principale — domnitorul, sfetnicii, căpetenia duşmanilor — fuseseră încredinţate marilor actori de la Teatrul Naţional. Subiectul filmului se întemeia pe o legendă. În secolul XVII, ţara e nevoită să facă faţă, ca de obicei, unui sîngeros atac din afară. Domnitorul se străduieşte să organizeze rezistenţa, avînd de înfruntat, între altele, şi activităţile trădătoare ale unui grup de boieri. Printre măsurile pe care crede de cuviinţă să le ia, se află şi punerea în siguranţă a tezaurului alcătuit dintr-un paloş, un coif şi un sceptru, toate trei din aur curat, care aparţinuseră unui îndepărtat şi glorios strămoş, fiind nu ale visteriei domneşti, ci ale ţării, care le considera simbolul independenţei, puterii şi credinţei sale. Procedînd la obişnuitele pregătiri militare — convocarea oastei de ţară, stabilirea tacticii de bătaie,

procurarea armelor şi aprovizionarea cu cele de trebuinţă oamenilor — voievodul nu uită să alcătuiască din cei mai viteji ostaşi o gardă a strămoşescului tezaur. Ei trebuie să-l pună la adăpost, să-l apere cu orice preţ. Scenariul nu le prevăzuse decît puţine replici ; trebuiau mai ales să acţioneze. De la început şi pînă la sfîrşit, aceşti viteji — de unde şi titlul filmului — se băteau crîncen cu inamicii, care, cunoscînd însemnătatea simbolică a tezaurului, hotărîseră să-l captureze.

Scenele „vitejilor“ erau filmate separat, bucurîndu-se de atenţia specială a lui Stanislas şi a Jaguarului. Ele urmau să fie intercalate, ca un contrapunct dinamic, printre secvenţele de la curte şi cele ale marilor episoade de ansamblu. Bărboşi, voinici, curajoşi şi hotărîţi, interpreţii din „garda tezaurului“ erau priviţi cu deosebit respect în tabără. Cînd repetau ei, chiar şi în cei mai vechi „lupi de platou“ renăştea curiozitatea şi-şi găseau timp să asiste de pe margine. Banu Petrovici avea o scenă formidabilă ; singur contra douăzeci de adversari, el folosea ca armă o căruţă, pe care, ridicînd-o de oişte şi rotind-o în aer ca pe un buzdugan, o izbea în inamici, zdrobindu-i. Desigur, căruţa fusese lucrată din material plastic solid la vedere, dar în realitate elastic, nevătămător, totuşi cîntărea vreo optzeci de kilograme.

Alt motiv pentru care „vitejii“ se bucurau de o atenţie neslăbită în tabără era faptul că Banu Petrovici şi cei doi prieteni ai lui duceau o existenţă dinamică nu numai în film, ci şi în viaţa cea de toate zilele. Chefurile lor de la micul bufet denumit cu ironie „Arizona“ deveniseră vestite. Uneori, erau atît de harnici cu paharele încît a doua zi abia se mai puteau prezenta la lucru. Să-i scoţi de la bufet era o întreprindere riscantă, Banu Petrovici fiind foarte iute de mînă. Obiceiul lui era ca — la un anumit grad de euforie obţinută prin consumul de bere amestecată cu rom — să-şi lepede tricoul, dezgolindu-şi pieptul şi abdomenul, pe care avea tatuată o bogată expoziţie de vapoare, femei şi chiar şi conturul Mării Mediterane, cu principalele porturi. Punînd degetul pe fiecare tatuaj, Banu povestea, măreţ şi agresiv, în ce oraş şi cu ce prilej şi-l comandase, situaţiile evocate

constînd fie într-un amor atroce, fie într-o păruială de tavernă, fie în ambele fenomene conjugate. Fostul marinar își descria întîmplările folosind expresii din șapte-opt limbi și numeroase denumiri de băuturi, mîncăruri și localități exotice. Filip se alesese într-o zi cu un ghiont din pricină că-l ironizase, acuzîndu-l de „simbolism tîrziu".

Jaguarul, conform atribuțiilor sale, inventa în fiecare noapte un inedit procedeu de luptă și dimineața alerga radios să li-l explice „vitejilor". Enervat de relativa încetineală cu care bărboșii învățau figura cea nouă, el observase că Marius, și în special Fred, prinzîndu-i din zbor intențiile, se distrau pe marginea terenului, executînd-o perfect și fără efort.

— Uitați-vă la ei — îi invita Jaguarul pe Banu și pe cei doi discipoli ai săi — ce poezie a mișcării, cît ritm, cîtă vigoare nesilită !

Furios, Banu le ceruse să nu-l mai „faulteze", adică să nu-l mai ofenseze executînd cu obraznică ușurință figurile pentru care el transpira din greu.

Conflicte mult mai răsunătoare avea Banu cu bufetierul gestionar al „Arizonei", cu responsabilii restaurantului din orășel și cu miliția locală. Dispunea însă de sprijinul devotat al unui înger păzitor : Stanislas, fostul lui coleg de liceu, de clasă și de bancă. Banu era unicul om care-și îngăduia să-l strige pe Stanislas cu porecla de „Cununiță", pe care și-o căpătase în liceu ca aluzie atît la veșnica situație de premiant, cît și la firea lui sensibilă, delicată. „Mulți i-ar fi rupt lui Cununiță oasele dacă nu-l apăram eu !" se lăuda Banu, și Stanislas înclina din cap, aprobativ și recunoscător. Era cel mai devotat dintre ascultătorii isprăvilor marinărești ale lui Banu. În astfel de împrejurări, tînărul regizor autoritar se transforma într-un copil mirat, cu obrajii purpurii de emoție și cu ochii strălucind de curiozitate. Întotdeauna îl admirase și îl pizmuise pe Banu cel îndrăzneț, și în visele sale secrete se văzuse adesea pe sine însuși, devotatul cărții, punînd pe fugă hoardele de derbedei ale cine știe căror porturi cu nume exotic. Se observase în tabără că Stanislas punea mare preț pe prietenia lui

Banu, fiind foarte sensibil la aprecierile acestuia şi îngăduindu-i, cu o figură umilită de băieţaş năuc, chiar să-şi bată joc de el. „Ce, mă, tu eşti regizor? Întîi să ridici o *centă* de kile ca mine şi pe urmă să-mi dai ordine!" îl repezea uneori Banu, furios că Stanislas îi cerea să reia în alt mod o anumită scenă. Banu Petrovici era însă schimbător ca timpul de primăvară. După o furtună nervoasă, se însorea brusc, copleşindu-l pe Stanislas şi pe toţi ceilalţi cu cuvinte frumoase.

In cîte o seară de taifas potolit în jurul focului, Banu, fumînd o pipă, îşi povestea viaţa de hoinar. Muncise din greu în cei cîţiva ani de navigaţie şi se pricepea să evoce cu haz momentele cînd curăţa puntea cu rîvnă de gospodină în preajma sărbătorilor. Lucrase şi pe cargouri şi pe nave de pescuit, atingînd apogeul ca barman pe un vas de croazieră. Văzuse multe în călătoriile lui, şi uneori îşi plătise biletul de intrare în marile muzee şi teatre, sacrificîndu-şi banii de hotel şi de masă. La Roma dormise în parcul Borghese; la Paris — într-un garaj; la Florenţa — într-un lift defect. Banu ataca o altă gamă a amintirilor sale, şi nimeni nu ştia cît adevăr şi cîtă fantezie cuprind. Reieşea că „traco-getul", cum se intitula el, avusese cîteva ocazii de fabuloasă înavuţire. Un şef octogenar de contrabandişti marsiliezi îi propusese să-l înfieze, cu condiţia de a-i succeda la conducerea afacerilor. Un trust de jocuri de pe Coasta de Azur şi-l dorise mai mare peste detectivii săi. Rînd pe rînd, îl ceruseră de soţ o bogată văduvă din Neapole, o contesă suedeză şi o tînără arăboaică, fiica unui şeic petrolist cu 20 de Cadillacuri.

Din păcate, ipostazele de blînd povestitor erau nişte bieţi licurici în codrul întunecos şi complicat al comportării colosului. A doua zi, iar nu-l găseai la repetiţii, iar suna miliţia locală: „Tovarăşe Stanislas, sînteţi invitat de urgenţă..." şi Stanislas dădea fuga. În curtea miliţiei vedea motocicleta cu ataş a lui Banu, uriaşă, prăfuită, trăsnind a benzină şi a ulei, cu tabla ferfeniţă. „Ce-o mai fi făcut, Dumnezeule?! Scandal, accident de circulaţie, tentativă de viol? De data asta am terminat, renunţ la serviciile lui".

Înăuntru, „traco-getul“, mai mult sau mai puţin beat, cu cămaşa descheiată şi cu preţioasele tatuaje la vedere, îl întîmpina necăjit : „Of, iar o să ai necazuri din cauza mea ! Ar trebui să mă goneşti, frate ! Tu eşti bun, mă ocroteşti, ţi-ai făcut pomană şi m-ai angajat să joc în filmul tău, iar eu, uite cum te răsplătesc !“ Şi Stanislas se înduioşa şi intervenea, cu toată autoritatea lui de regizor, pe lingă comandantul miliţiei, şi plătea din banii lui amenda cea grasă, şi-l aducea înapoi în tabără pe marele lui prieten Banu Petrovici.

Oamenii clătinau din cap, neînţelegînd logica acestui fel de prietenie. Scepticii spuneau : „O să vedem şi lucruri noi. Frate — frate, dar cînd e vorba de producţie...“

Trei zile ploioase paralizaseră munca echipei. Buletinele meteorologice erau deprimante : cer înnorat, precipitaţii abundente, vînt. Brusc, în toiul celei de a treia nopţi, providenţa şterse cerul de nori şi dimineaţa un soare formidabil readuse optimismul. Dar Banu Petrovici şi cei doi amici ai săi nu erau nicăieri. Dispăruseră pe motocicleta aceea de groază, o dată cu norii risipiţi. Telefonul, pe receptorul căruia mîna lui Stanislas se umezise, lansa apeluri disperate. Ştafete rapide plecară, cu turismul echipei, cu microbuzul, cu camioneta destinată alimentelor şi chiar călare, să răscolească judeţul. Banu Petrovici, nicăieri. Bizuindu-se pe durata vremii neprielnice care întrerupsese filmările şi ştiind că posedă cheia de aur a inimii lui Stanislas, „traco-getul“ se aruncase în cine ştie ce aventură petrecăreaţă.

Toată lumea aştepta hotărîrea lui Stanislas. Obrajii îi erau palizi, buzele îi tremurau de furie. El îl angajase pe Banu, ţinîndu-l într-un veşnic răsfăţ, deci el avea să răspundă de amînarea filmărilor. Cineva lansă o nouă veste supărătoare : în acele zile, televiziunea turna în Deltă cîteva episoade dintr-un serial poliţist. Era şi acolo nevoie de umeri laţi şi de chipuri „dăltuite în stîncă“. Un ban în plus nu strică, şi pe urmă apariţia pe ecranul televizorului e o şansă de aur.

Stanislas ridică din umeri, ceru ca a doua zi dimineață totul să fie pregătit pentru filmare și se retrase în cortul său împreună cu scenaristul, cu redactorul filmului și cu maestrul de lupte. După o noapte de nesomn și de nenumărate cafele, apărură galbeni de oboseală în lumina zorilor, comunicînd următoarele : trei cascadori îi vor dubla pe meseriașii absenți într-o scenă de mare efect tragic. Încolțiți de dușmani, „vitejii" se prăbușesc sub grindina de săgeți, iatagane, gloanțe și măciuci. Nesiguranță ! Oare tezaurul va cădea în mîinile năvălitorilor ? Încordare, deznădejde. Nu. Alți viteji le iau locul, reîntregind „garda tezaurului". Surpriza e cu atît mai înviorătoare cu cît noii eroi sînt tineri, aproape copii, dar nu mai puțin temerari.

— Publicul a văzut destui giganți bărboși în filmele istorice. Acum o să-i povestim despre eroi tineri, candizi, romantici, uneori mai capabili de sacrificiu decît unii oșteni cărunți.

Privirile lui Stanislas se plimbară peste cîmpul acoperit de figuranții care se odihneau.

— Să poftească Marius, Palaghiță, Fred, și... cum îi spune celuilalt... Filip.

Băieții se înfățișară năuci de emoție, totuși mai avînd destul umor ca să execute un voios salut cu spadele.

— Bun, avem toată gama. Unul deștept și orgolios, altul frumos și voinic, unul urîțel și filozof și altul nătăfleț și comic, zise Stanislas, fără a preciza cui anume i se adresa fiecare pereche de epitete. V-am văzut la lucru, consider că sînteți capabili să faceți față, mai rămîne să gustați nițel din talașul manejului.

Primul care alergă să-i felicite fu Prințesă. Deoarece părinții lui plecaseră să asiste la punerea în exploatare a zăcămîntului descoperit anul trecut, se ținuse scai de Marius, ca să nu-și petreacă vara singur. Avea ceva bani și făcea pe turistul în tabără. Geo Blondul, leit-poleit într-o armură de mercenar neamț, bombănea : „A căzut norocul pe capul fraierilor ".

E drept că toți cei patru aleși își visau numele scrise cu litere groase pe afișe. Fiecare avea însă, pe lîngă plăcerea orgoliului satisfăcut, un motiv personal de a se

bucura. Palaghiță se gîndea că va primi destui bani ca să se aboneze la cele mai bune reviste medicale străine. Pe Fred îl atrăgea șirul de lupte îndrăcite care aveau să urmeze. Filip era fericit că va fi alături de ei, iar Marius se gîndea, cu un sentiment de ușurare, că nu va mai trebui să privească cu un ochi spre Jaguar și cu celălalt spre tezaur. De acum înainte avea să se afle mereu în preajma comorii. Nimeni nu știa că „garda tezaurului" există și dincolo de paginile scenariului, că interpreții cei noi își îndeplinesc misiunea nu numai în film, ci și în realitate.

Toată ziua citiră scenariul; n-aveau multe replici, urmau să se exprime mai degrabă cu spada. Pentru a studia în liniște textul, se refugiară la castel, chiar în încăperea tezaurului. Într-o ladă de oțel se odihneau coiful, sceptrul și paloșul de aur, strălucind puternic, cu conștiința prețului lor care n-avea să cunoască niciodată scăderea. Într-un colț se afla dormeza expertului Feneșan. Pe masa de lucru, un aparat electric de cafea, un televizor portabil și numeroase volume de istoria artei.

— Și dacă cineva pune gînd rău tezaurului? întrebă Marius.

Expertul surîse:

— Pereții lăzii sînt groși de 15 milimetri, încuietoarea e cifrată, și pe deasupra...

Scoase din buzunar un revolver mic, albăstrui. Se vedea bine că îi face o plăcere copilărească să-l arate.

— Bun! zise Marius impresionat. Știți ceva? Ca să intru mai bine în rol, aș vrea să-mi aduc și eu patul pliant aici. Nu sforăi, nu umblu noaptea prin casă... Ați putea să mă suportați?

— Cu plăcere! zîmbi expertul. Un coleg de-al Magdei e ca și copilul meu.

— Magda spune mereu: „Tata știe atît de multe lucruri, încît ți-e imposibil să stai de vorbă cu el, te simți cu totul dezarmat". Eu de multe ori m-am gîndit că dacă voi avea prilejul .... și mi se pare că îl am... să vă rog frumos, poate vreți să stați de vorbă și cu mine. Vreau să văd dacă rezist!

— Desigur, rîse expertul, sînt cu totul la dispoziția dumitale. Aștept doar să aflu care din modestele mele cunoștințe te-ar interesa ! Îmi propui un subiect ?

— M-am gîndit la mai multe, zise Marius, grav. De exemplu, despre modificarea gustului artistic de-a lungul timpurilor. Plus de asta, cum va fi arta în secolul 21.

— Serios ? ! se miră domnul Feneșan. „Plus de asta !" Nu s-ar putea spune că ți-ai ales cele mai simple subiecte.

— M-am pregătit în mod special pentru această discuție. Diseară, după ce sună Stanislas stingerea, poate stăm de vorbă, zise Marius. N-o să vă supărați dacă îl invit și pe Prințesă, nu-i așa ?

Pe Marius îl mustra conștiința, deoarece, împovărat de sarcini artistice, își neglijase în ultimul timp colegul de bancă. Dar Prințesă nu acceptase să se plictisească decît puține zile. Acum îl vedeai alergînd în dreapta și-n stînga, plin de treburi. La început, aducea apă rece de la fîntînă operatorilor și electricienilor și uneori — la cererea acestora — le turna cîte-o găleată întreagă în cap. Oamenii lucrau ore întregi goi pînă la brîu, în arșiță. Pe urmă, se dovedi îndemînatic în a le oferi cu rapiditate o cheie, o șurubelniță, un cablu. Încet-încet, devenise, după expresia lui, „ajutor de ucenic". Învăță repede o grămadă de lucruri și, de la un timp, electricienii nu se mai putură lipsi de el. Ajunsese un fel de specialist al reflectoarelor montate la înălțime, se cățăra ca o maimuță oriunde era nevoie, pentru a plasa o lumină sau a-i modifica poziția. Tot el ajuta cu pricepere la realizarea decorurilor, bătînd un cui sau mutînd o mobilă. Cînd isprăvea cu toate treburile astea, își găsea de lucru pe lîngă operatori, împingînd cărucioarele cu aparate. În scurt timp le devenise — ca orice om care îndeplinește cu plăcere operațiuni desconsiderate de alții — util tuturor. Nimeni nu se întreba însă unde doarme și unde mănîncă băiatul ăsta, care își cam terminase rezervele bănești, toți fiind convinși că e unul din angajații studioului. De fapt, se descurca într-un mod original. În fiecare zi, se punea un vițel la frigare pentru marea „scenă a ospățului", dar fie că apăreau nori și se oprea filmarea, fie că regizorul nu era mulțumit de

scenă, mai rămînea de lucru și pentru ziua următoare cînd, bineînțeles, se punea la frigare alt vițel. Prințesă observase acest lucru și, ca urmare, era mereu prin apropiere, hrănindu-se haiducește cu speranța că „scena ospățului" n-o să fie filmată niciodată.

Treptat, ideea lui Marius că venise aici pentru a încurca planurile Jaguarului bănuit de intenții răufăcătoare începu să-și piardă din importanță. Nimic nu părea să amenințe tihna muzeală a prețioaselor obiecte. În schimb, Marius, Palaghiță, Fred și Filip nu-și mai vedeau capul de treburi : repetiții, filmări și, în ultimul timp, antrenamentele de călărie. Pentru a preveni irosirea timpului se pregăteau fie în zori, fie după căderea serii.

Manejul era o improvizație constînd dintr-un loc îngrădit circular cu nuiele și acoperit cu talaș. Cascadorii de profesie studiau cele mai neobișnuite căderi de pe cal și tot aici actorii mai puțin obișnuiți cu echitația luau în fiecare dimineață lecții cu antrenorul Valentin Istrate, un flăcău subțire și voios, de vreo 28 de ani, despre care se știa că obținuse victorii importante la probele de dresaj pînă și în manejurile atît de pretențioase din Germania și Anglia.

— Ați văzut vreodată un cal ? era prima întrebare cu care se adresa novicilor.

Urma un „Da, firește" revoltat, glumeț sau plictisit.

— E-n regulă ! Atunci, ați putea să-mi spuneți ce este calul ?

— Cal. Ce altceva să fie ?

— Dar eu vorbesc foarte serios. Încep să cred că, de fapt, nu știți ce este un cal. Vă voi dovedi imediat. Priviți !

Un minut mai tîrziu, Valentin apărea pe calul Zefir, un armăsar de cinci ani, alb ca zăpada. „Pe cal" e un fel de a spune ; în realitate, Valentin călărea pe suflul unei explozii, pe un uragan. Zefir se ridica vijelios în două picioare, încît credeai că asiști la un rodeo, încerca să-și trîntească omul, se așternea pe galopuri drăcești, zbura peste obstacole ca o stafie, pe urmă se oprea în fața novicilor, se ridica pe picioarele dinapoi și, nechezînd înspăimîntător, bătea aerul cu copitele din față.

— Vă rog, acum încercaţi şi dumneavoastră, spunea Valentin descălecînd.

Asistenţa făcea cu groază cîţiva paşi înapoi. „E o nebunie!". „Fugi, domnule, crezi că am prea multe coaste?". „Du monstrul înapoi în grajd, că eu leşin!"

— Şi mai spuneaţi că ştiţi ce este un cal! clătina, dezamăgit, din cap Valentin. Zefir, ajută-l pe domnul!

Armăsarul înclina uşurel din cap şi se lăsa cuminte cu burta la pămînt.

— Încălecaţi! îl îndemna Valentin pe viitorul călăreţ. Nu vedeţi că Zefir vă roagă?

— Nu pot, domnule, mi-e frică!

— Dar vă garantez că n-o să vi se întîmple nimic neplăcut. Aveţi cuvîntul meu!

Mai de ruşine, mai de curiozitate, respectivul îşi înfrîngea spaima şi încăleca.

— Acum, spunea Valentin, nu trebuie decît să-i vorbiţi. „Ridică-te", şi se ridică. „Mergi încet", şi merge încet. „Opreşte-te", şi se va opri. Încercaţi!

Palid de teamă, omul începea să-i vorbească şi, spre uimirea lui, Zefir îndeplinea cuminte toate aceste comenzi, ba, din cînd în cînd, întorcea capul spre călăreţ, ca şi cum ar fi vrut să-i spună: „N-ai grijă, înţeleg tot ce-mi spui".

— Vedeţi că n-aţi ştiut ce este un cal? spunea cu blîndeţe Valentin. Acum vă las să formulaţi singuri definiţia.

Nici Marius şi ceilalţi „paznici ai comorii" nu scăpară de această introducere cu care Valentin obişnuia să înceapă lucrul cu fiecare nou grup de învăţăcei. Apoi, activitatea se desfăşura normal, ca la orice şcoală de călărie. În zilele următoare, Marius cunoscu primele necazuri ale nobilei arte — dureri în pulpe şi într-o anumită parte care venea în contact cu şaua — dar şi primele bucurii. Avea un cal bătrîn, Garoafă, o namilă castanie, care îşi petrecuse toată viaţa în manej şi cunoştea exerciţiile mai bine decît antrenorii. Nimic şi nimeni din manej nu l-ar fi făcut pe Garoafă să-şi iasă din sărite; pe spinarea lui, cei mai speriaţi şi mai nesiguri începători se simţeau călăreţi de înaltă clasă.

După cîteva lecţii, Marius deveni foarte încrezător în virtuţile lui de călăreţ şi-l rugă pe Valentin să i-l lase pe Garoafă şi în afara manejului.

— Cu plăcere, încuviinţă tînărul antrenor, dar să nu hoinăriţi prea mult şi, mai ales, nu uita că Garoafă e domn pînă la un punct ; nu care cumva să te grozăveşti lovindu-l.

Într-adevăr, lovirea cailor era aproape exclusă din metodele lui Valentin, cravaşa avînd la el doar un rol simbolic.

Bine înfipt în şa, cu o mînă proptită în mînerul sabiei şi cu cealaltă ţinînd frîul, Marius porni la plimbare. Era într-o duminică dimineaţa, şoseaua trosnea sub mulţimea automobilelor, toate frumoase şi bine spălate, împodobite cu embleme multicolore şi cu fel de fel de mascote balansînd îndărătul parbrizului : căţei, clovni, jucători de hochei. Deodată, toate maşinile acestea încetiniră brusc, căci pe creasta colinei care însoţea şoseaua se ivise un mîndru călăreţ. Geamurile se lăsară la iuţeală, şi zeci de tineri, bătrîni, fete şi băieţi uitară cîteva clipe orgoliul de a se afla într-un „Taunus" cabrioletă sau într-un „Opel" automatic, privindu-l cu jind pe Marius. Casca, sabia, cămaşa de zale sclipeau în bătaia soarelui, vîntul înfiora coama lui Garoafă. „Du-du-du !", făceau motoarele aduse în viteza a doua, ţevile de eşapament scoteau fum negru, iar turiştii se chinuiau să scoată capetele pe geam, privindu-l de jos în sus pe Marius.

El rîse, salutîndu-i cu sabia, îl făcu pe Garoafă să se ridice uriaş în două picioare şi apoi, cal şi călăreţ, dispărură ca într-un final de legendă îndărătul colinei.

Marius pătrunse în galop în curtea castelului, fluturînd sabia. Deodată, văzu ceva de necrezut ; sus, la una din ferestre, era o fată în rochie de epocă. Marius clipi uluit. Era exact Agmad, *fata din tablou !* Îşi trecu palma peste ochi. „Visez ? !". Nu. Fata era tot acolo, ba chiar începu să-i facă semne prieteneşti.

— Agmad ! strigă prelung Marius. Să nu dispari ! Rămîi acolo !

Deodată, o siluetă cenuşie răsări în preajma lui. Se auzi ceva, un fel de plesnitură. Garoafă se cabră, se mai

auzi încă una şi încă una... Garoafă explodă într-o goană teribilă, dezordonată, nechezînd şi smucindu-se în toate părţile. Marius încercă în zadar să-l calmeze, strigă la el, trase frîul... apoi avu un gol în stomac, văzu cum i se apropie fulgerător iarba de ochi, capul i se umplu brusc de o greutate enormă şi nu mai simţi nimic.

...Voci neclare, lumină difuză. „Ce bine e!" îşi spuse Marius. Se simţea zdrobit de osteneală, dar starea asta îi făcea plăcere. Încercă să deschidă ochii. Ierburi cutreierate de ape îi stînjeneau privirea. „Sînt genele mele!" constată el, surprins. Se ridică în capul oaselor. Duse mîna la frunte; bandaj. Lîngă pat, Prinţesă, într-o salopetă decolorată, plin de unsoare de pe la maşinile şi aparatele lui. Mai încolo, turnînd ceva dintr-o sticluţă într-un pahar, fata aceea, în rochia ei de epocă.

— Agmad! şopti Marius.

Magda Feneşan îi întinse autoritară paharul:

— Bea-l fără să te strîmbi. Altă dată să nu mai faci demonstraţii de călărie.

— Nu-i el de vină, spuse Prinţesă. Călugărul.

— Ce călugăr? deveni atent Marius.

— În vreme ce făceai pe Wilhelm Cuceritorul, s-a apropiat pe furiş un figurant, cine naiba o fi, înţolit cu o rasă de călugăr, şi l-a altoit pe Garoafă cu preacuviosul toiag!

— Înţeleg! Din pricina asta au intrat dracii în Garoafă! bombăni Marius. Trebuie să-l găsesc cît mai repede pe călugăr, aş vrea să-i arăt că toiagul ăla al lui are două capete.

Sări din pat.

— Stai, se supără Magda, ai putea măcar să-mi ceri voie. După ce te-am doftoricit o jumătate de oră... Măcar nu uita să vii să-ţi schimb pansamentul.

Marius se lăsă supus într-un genunchi.

— Prea nobilă Agmad, dorinţa voastră e lege pentru mine.

— Cum mi-ai spus?! se miră Magda Feneşan. Parcă... Agmad! E un personaj din filmul vostru?

— E un personaj din viaţa mea, zise Marius. Agmad, ce revedere neaşteptată! După patru secole...

Magda Feneşan se încruntă:

— Marius, trebuie să trag anumite concluzii din faptul că adineauri ai căzut în cap ? !

— Cum te lasă inima. Haî să verificăm dacă mi-a mai rămas vreun pic de logică. Ai venit aici să-l vezi pe tatăl tău, da ? Te-ai plimbat prin tabără, pe urmă ai intrat dincolo, ai văzut lăzile cu costume şi a intrat în funcţiune curiozitatea — este ? Ţi-ai ales o rochie, ai îmbrăcat-o, te-ai pieptănat într-un stil potrivit cu ea şi ai ieşit la fereastră, să moară de invidie toate actriţele — exagerez ? Au . . . mă doare capul !

Marius oftă, închizînd ochii.

— Îţi dau numaidecît un Algocalmin. Stai numai o clipă, pînă mă duc să mă schimb.

— Nu ! strigă el. Aşa să rămîi. Tot timpul ! Dacă vrei să-mi treacă ! Fie-ţi milă de un biet suferind.

— Cum o să stau îmbrăcată aşa ? Doar nu sîntem la bal mascat ! Bine, avînd în vedere starea în care te afli... oftă ea, dînd impresia că face un mare sacrificiu.

În realitate, nici rochia, nici pieptănătura n-o incomodau.

— Prinţesă, ce vreau să te rog, zise Marius. Du-te la fereastră, vezi că acolo e un corn de vînătoare. Pe pervaz. În dreapta, deşteptule ! Ei, acum apleacă-te pe fereastră şi sună de două ori lung şi o dată scurt. Cum, nu iese nimic ? ! Insistă ! Vezi că merge ? Ăsta-i semnalul la care se adună „garda tezaurului". Ia să vezi cum o să-ţi răspundă.

Prinţesă transpirase de atîta efort. În curînd, din depărtare se auziră, tînguitoare, alte sunete de corn, cutreierînd blînde liniştea însorită a dimineţii.

— De fapt, e tare frumos ceea ce faceţi voi aici, zise Magda, încet. Nu mă refer la film. E vorba de voi, pur şi simplu. Ia-ţi Algocalminul şi odihneşte-te !

Sunetele de corn se auzeau din ce în ce mai aproape.

Cu capul bine bandajat (în orice caz, mult mai bine decît ar fi fost nevoie), Marius se aşeză comod într-un cuib de perne.

— A. . . ah ! căscă el. Vom ţine o şedinţă operativă. Trebuie să alcătuim un nou plan de acţiune. Să intre garda !

Zece minute mai tîrziu, garda — adică Palaghiță, Fred Apostolescu și Filip — intra zăngănind din pinteni. Magda duse degetul la buze.

„Comandantul gărzii“ dormea tun.

Rîzînd pe înfundate, prietenii se retraseră încetișor, urmați de Magda.

— N-a fost nimic grav, s-a ales numai cu spaima, le explică ea. Dar în primele clipe aș fi putut jura că are vreo cinci coaste rupte.

— Dar și spaima e un șoc, spuse Palaghiță. Ea poate pricinui traumatisme psihice mai greu de vindecat decît cele corporale : apariția unor idei fixe, pierderea memorei, starea permanentă de spaimă.

— Vai de mine !

— Nu te speria, am spus-o într-o doară, de dragul preciziei.

— Ăsta-i medic, zise Filip cu satisfacție, bătîndu-l pe umăr. E medic !

— Nu sînt medic, spuse rece Palaghiță. Am să fiu medic, și încă unul genial, dar deocamdată nu sînt. S-a înțeles ?

Garoafă, autorul involuntar al accidentului, păștea inocent în apropiere.

— Monstrul ăsta mai e aici ? întrebă Magda.

Băieții izbucniră în rîs. Știau cît de blînd e Garoafă, dacă nu-l lovești.

— Nu vrei să faci puțin pe amazoana ? îi propuse Fred. Și scoțînd o bucățică de zahăr : Garoafă, ia uite ce am eu ! E ? ! Pentru căluții cuminți !

Obrajii Magdei se albiră de groază cînd uriașul castaniu se urni, apropiindu-se alene.

— Criminalul ăsta . . . Goniți-l !

— Ei, aș ! izbucni Fred în rîs. Și făcîndu-i lui Filip semn : Scena din finalul bătăliei. De acord ?

Sub ochii Magdei, larg deschiși, în care se amestecau teama și admirația, Fred și Filip traseră săbiile. O clipă mai tîrziu erau angajați în cel mai cumplit duel.

Lovituri grozave cu latul săbiei, împungeri, unul din luptători cade. . . dar cu o mișcare dibace a piciorului își aruncă adversarul peste cap . . . din nou în picioare . . .

lamele se lovesc între ele, se lovesc de platoşe, produc un zgomot înfricoşător... Fred îngenunchează. Scapă sabia. Duce mîna la piept. Se tîrăşte aşa cîţiva metri, apoi se prăbuşeşte într-un tufiş.

— Ce-i cu tine ? ! Fred ! strigă Magda speriată.

— Lasă-l ! rîde Palaghiţă. Aşteaptă, încă nu s-a terminat. Urmează salvarea „rănitului".

Garoafă porneşte încet spre cel căzut. Rîcîie pămîntul cu copita, sforăie, îl întoarce pe „rănit" cu faţa în sus, îl prinde cu dinţii de cingătoare, îl ridică şi-l aduce la picioarele Magdei, care aplaudă uluită.

— Mulţumesc, dar o să mă ai pe conştiinţă. Simt că devin un îngîmfat ! zice Fred, lepădîndu-şi platoşa pe iarbă. Dar eu mor de căldură ! Haidem sus, la răcoare. Cred că l-am lăsat destul să doarmă pe Marius al tău.

— De ce „al meu" ?

— Am greşit ? zice Fred, indiferent. Scuză-mă, am avut impresia că sînteţi prieteni. Să mergem, cred că o să beau vreo două căldări cu apă.

Marius se trezise de mult. Îl găsiră scriind de zor într-un carneţel cu scoarţe albastre, pe care-l puse repede sub pieptar, în buzunarul cămăşii.

— Ce-i, Fred, aţi dat un spectacol în cinstea domnişoarei ? zise el, ursuz.

— Da, şi a fost grozav ! exclamă Magda. Sînteţi formidabili, nu-mi explic cum de aţi putut învăţa toate astea atît de repede ! Pe cal, sub cal, trage sabia, dă-i cu buzduganul — performanţe peste performanţe ! De-aţi fi la fel de silitori şi la şcoală, alta ar fi faţa lumii !

— Nu, zău ? bombăni Marius. Adică da, am uitat că exemplul măreţ al lui Tiberică Adamescu te urmăreşte pretutindeni.

— Cine-i ăsta, care Adamescu ? întrebă Palaghiţă.

— Un tip căruia i s-au grefat în creier încă vreo 12 creieraşe electronice, oftă Marius. Superelevul şcolii. Colegul nostru genial, cu care Magda are drăgălăşenia să ne compare mereu.

— Eşti un răutăcios, regret că te-am îngrijit, se supără Magda. Ei, da, n-o să renunţ niciodată la a vă com-

para cu Tiberică ! Dacă nu vrei să-i semeni, cu atît mai rău pentru tine.

Marius ridică din umeri şi sări din pat.

— Băieţi, avem o mulţime de treburi. M-am gîndit la un plan, o să-l discutăm numaidecît. Pe de o parte trebuie să păzim tezaurul, pe de alta, să-i supraveghem pe cei suspecţi. Fiecare din voi va avea o misiune precisă. Jaguarul rămîne suspectul nr. 1. Banu Petrovici, deoarece lipseşte, iese momentan din atenţia noastră. Acum trebuie să vedem cine se ascunde sub rasa călugărului.

Prinţesă se foi, stînjenit :

— Eu ... să nu mă înţelegeţi greşit ... dar sînt foarte ocupat, aşa că renunţ.

— Ce vrei să spui ? ! sări Marius. Ţi-e frică ?

— Nu cred că-i asta, ridică Prinţesă din umeri. Eu am treabă, pricepi ?

— Lasă că pot şi alţii să care reflectoarele, zise Marius, dispreţuitor.

— Nu e vorba numai de asta, roşi Prinţesă. Pur şi simplu, îmi place meseria. Am ocazia să învăţ cîte ceva. Acum lucrez în echipa de filmări combinate. E foarte interesant. Nu simt de loc că din mine va ieşi un mare detectiv, dar zău că un specialist în tehnica filmului e pe drum.

Palaghiţă ridică două degete ca la şcoală :

— Daţi-mi voie, eu cred că Prinţesă are dreptate. Să-l lăsăm în pace.

— Nici chiar aşa ! se apără Prinţesă. N-am cerut asta ! Vreau doar să nu fiu pus pe drumuri — du-te după Jaguar, urmăreşte-l pe călugăr etc. Dar ceva tot o să fac ; mă gîndesc eu şi vă spun.

Deodată, din curte răzbătură nişte urlete de groază. Alergară la fereastră. Garoafă se apropia ţinînd în dinţi, de curea, trupul unui necunoscut care zbiera ca din gură de şarpe.

— Ha-ha-ha-ha ! se înăbuşi de rîs Marius, în timp ce Magda, cuprinsă de panică, dădea buzna pe scări să-l salveze pe individ. Asta e superelevul, tipul cu 12 creieraşe electronice, Tiberică Adamescu.

Cîteva minute mai tîrziu, asudat şi nervos, Tiberică— venit în plimbare duminicală — le povesti cum, găsind

platoșa lui Fred, îi venise ideea s-o încerce. Zis și făcut. O îmbrăcase încîntat că-i vine bine, făcuse cîțiva pași, apoi se lungise pe iarbă, la umbra tufișului, închipuindu-și că e un oștean ostenit de lupte. Ostenit era, într-adevăr. Sosit abia de trei zile în satul lui taică-său, Tiberică se avîntase în lungi prospecțiuni arheologice prin împrejurimi. Cum se odihnea el în iarba parfumată, visînd la o mare descoperire, în preajmă răsărise o umbră gigantică și în clipa următoare oșteanul se trezise pe piept cu capul enorm al unui cal. Paralizat de spaimă — făcea parte din categoria celor cărora li se întîmplă să vadă mai adesea lei și tigri la grădina zoologică, decît cai — Tiberică închisese ochii. Garoafă, cu lecția bine învățată, îl apucase cu dinții de centură, convins că se repetă din nou scena „salvării rănitului".

— Stați ! strigă deodată Prințesă. Am găsit ! Știu ce pot face pentru voi !

Ca să-ți exprimi bănuiala că Jaguarul este un individ periculos, trebuia să fii înzestrat cu mult curaj. În cazul cînd nu te-ar fi izgonit cu pietre, oamenii din tabără te-ar fi ridiculizat. „Multiprofesorul" devenise cea mai populară și mai îndrăgită persoană. Tinerilor figuranți — elevi și studenți în vacanță, care visau să devină cascadori — le preda elemente de acrobație, operatorilor le făcea conversație în limbi străine, pe șoferi îi învăța elemente de pilotaj sportiv, iar pentru actorii și tehnicienii mai vîrstnici era un inegalat partener de taifas. Seara, la „Arizona", prepara pentru toată lumea „adevărata cafea turcească" după o rețetă învățată de la Mehmet Sabri, marele purtător de perș. Cine dorea, putea să afle că perșul e prăjina de la circ. Purtătorul o ține în echilibru pe piept sau pe frunte, iar un acrobat sau doi evoluează sub cupolă, în vîrful prăjinii. Cafeaua lui Mehmet Sabri era densă și cu un caimac de trei milimetri grosime. Jaguarul o fierbea pe nisip fierbinte, în niște ibricele conice, din aramă, pe care le fabricase cu concursul entuziast al atelierului de lăcătușerie. Jaguarul se mai pricepea să dea sfaturi medicale, să împace doi sau mai mulți certăreți sau să ajute unei femei să-și facă o coafură la modă. Se mai pricepea surprinzător de bine la

costumele de epocă, la efectele de lumină, la născocirea gagurilor. Avea un neîntrecut spirit de observaţie ; odată oprise turnarea unei scene care se petrecea într-o livadă cu meri plini de roade, deoarece aceste mere erau un soi nou, creat în ultimii ani de staţiunea pomicolă a Academiei, şi deci nu se potriveau de loc cu secolul evocat în film.

Jaguarului îi veneau mereu fel de fel de idei. Unele erau foarte greu de pus în practică, dar Stanislas, odată convins, cerea cu multă autoritate : „Faceţi cum spune tovarăşul «Multiprofesor».“ Aşa se născuse scena „Garoafă şi paloşul de aur“. Într-o luptă, Marius e rănit şi cade de pe cal cu preţioasa relicvă. Oare paloşul de aur va ajunge acum în mîna inamicilor ? Aşa s-ar părea, dar Marius, continuînd, cu ultimele puteri, să se bată, îi semnalizează prin nişte şuierături credinciosului său prieten să ia paloşul în dinţi şi să fugă cu el la adăpost, în pădure. Garoafă, iute ca vîntul şi ca gîndul, face întocmai.

Antrenorul Valentin, mai-marele cailor inteligenţi, protestase :

— Dar e un cal, nu un cîine ! Cum aş putea să-l învăţ aşa ceva ?

Marius, deşi nu era bucuros să vadă cum Jaguarul cîştigă teren, simţise numaidecît că ideea nu este de lepădat.

— O să încerc eu, m-am împrietenit binişor cu Garoafă, cred că n-o să mă refuze.

Dar lucrurile nu se desfăşoară atît de simplu pe cît îşi imagina el. Într-adevăr, Garoafă, cu toată reputaţia lui de cal cumsecade, nu înţelegea de loc că trebuie să ia un obiect în dinţi şi s-o ştergă în galop cu el. Nu făcuse aşa ceva niciodată în lunga şi glorioasa lui viaţă de şaptesprezece ani. Utilitatea sa în cinematografie consta tocmai în aceea că era pus să facă ceea ce ştia dinainte. Garoafă putea să danseze vals sau să sară ca o nălucă peste un obstacol de 1,60 metri, dar să *aporteze* ca un prepelicar, asta i se părea nu numai un caraghioslîc, ci şi ceva peste puterile lui. Totuşi, antrenorul Valentin, meseriaş cinstit, trecu la pregătirea numărului, asistat cu sîrguinţă de Marius.

Pentru a nu stînjeni celelalte activităţi şi a cîştiga timp, hotărîră să lucreze între 5 şi 7 dimineaţa. Marius, obişnuit ca în vacanţă să nu se scoale atît de devreme, călca năuc pe iarba umedă, îl dureau umerii şi braţele de neodihnă. Ca să-şi vină ca lumea în fire, alerga şapte-opt ture de manej, în vreme ce Valentin îşi fumase meditativ prima ţigară a zilei. În mijloc, pe pajişte, zăcea redutabilul paloş. Brusc, lama se înroşea, reflectînd trecerea soarelui dincoace de orizont. Garoafă necheza încetişor, lărgindu-şi nările şi aspirînd cu poftă aerul noii zile. Aveau şi un spectator : domnul Mirea. Din pricina insomniei, era în picioare de cum se lumina. Cu cine să schimbe o vorbă la ora aceea, dacă nu cu Marius şi cu Valentin, cei mai vrednici oameni din tabără ? Dar Marius nu era de loc bucuros să-l vadă învîrtindu-se prin preajma paloşului de aur pe „omul Jaguarului". Băiatul observase că, de cîteva zile, nu numai dimineaţa, dar chiar şi la alte ore, mai precis, oricînd se turna o scenă în care apărea tezaurul, era imposibil să nu zăreşti printre şepcile şi coifurile de hîrtie ale spectatorilor chelia domnului Mirea. Acest om cumsecade suferea într-adevăr de insomnie ? Totul începuse de la reumatism. Mirea renunţase la cort şi se mutase într-o încăpere de la parterul castelului, şi anume în sala de arme. Marius găsise acest lucru cît se poate de suspect ; sala de arme nu mai avea de mult nici un fel de armă, ci doar dulapuri cu lemnul măcinat de carii, patru ferestre înguste, cu gratii în loc de geam, şi două uşi care nu se prea închideau. Pe scurt, aici era un curent foarte periculos pentru reumatici. În schimb, una din uşi dădea într-un mic coridor de unde, pe o scară de cîteva trepte, ajungeai drept în încăperea tezaurului. Marius profită odată de absenţa noului vecin pentru a presăra un pumn de nisip, nivelat cu grijă, pe treptele scării interioare. A doua zi, inspectînd în taină locul, văzu clar urme de paşi. Aşadar, domnul Mirea urcase scara pentru a trage cu urechea la uşa care dădea în camera tezaurului. Noroc că zăvorul se afla dincoace, la îndemîna lui Marius, şi era nu numai tras, ci şi asigurat cu un lacăt zdravăn. Această măsură de prevedere nu putea fi socotită suficient de liniştitoare. Marius se sfătui cu Filip, cu Prinţesă şi cu Palaghiţă, ajun-

gînd la concluzia că „omul“ trebuie mutat. Dar cum să-l urneşti de acolo ? Se făcură numeroase propuneri, de la tăierea picioarelor patului, pînă la o înscenare cu stafii.

— Nu, zise Prinţesă, ce-s copilăriile astea ? Faceţi secolul de rîs ! Am o propunere mult mai serioasă. Îi punem o pisică !

— O pisică ? !

— Da. Vă fac proiectul numaidecît. Daţi-mi o foaie de hîrtie.

După ce ascultară explicaţiile lui Prinţesă, nu le fu greu să-şi imagineze cum avea să-şi petreacă domnul Mirea noaptea următoare. Îl şi vedeau scotocind buimac pe sub pat şi prin dulapuri în căutarea îngrozitoarei surse de miorlăit care-l trezise din somn la miezul nopţii.

Întrucîtva, lucrurile aveau să se petreacă întocmai. S-a înnoptat, domnul Mirea intră în încăpere şi, ostenit cum e, după o zi plină de zgomot şi mişcare, aţipise îmbrăcat. Brusc, un mieunat de pisică întărîtată îl trezeşte. Domnul Mirea sare din pat, scotoceşte prin încăpere, se miră, face presupuneri. Negăsind nimic, se reîntoarce în dulceaţa aşternutului, dar îndată ce-şi lipeşte genele, aude din nou acel miauuu, miorlauuu ! Disperat, e nevoit să sară iarăşi în picioare. Lipa-lipa, pe podeaua rece de piatră. „Unde naiba eşti, pisică asasină ? Ai jurat să mă ucizi prin răpirea somnului ?“ Dar acum nu se mai aude nimic, e linişte, doar cîte un claxon îndepărtat tulbură cetatea nopţii. Domnul Mirea oftează fericit şi pune iarăşi capul pe pernă. Greşeală. Atît a aşteptat maşina de mieunat, să-l vadă aţipind. Activitatea ei reîncepe cu energie sporită. Miaună tare şi optimist, ca un motan iubeţ, sau cu îndîrjirea unei pisici atacate de o hoardă de şobolani sau, în fine, ca o mîţă ghinionistă care a nimerit într-un cuptor încins. Domnul Mirea îşi înfundă urechile cu vată, înghite al treilea somnifer şi, pe la 3 dimineaţa, visează cu ochii deschişi pisici spînzurate, jupuite sau aruncate de vii în cuşca leilor de la grădina zoologică. În a doua noapte, tragedia sonoră se repetă. Zadarnic investighează domnul Mirea, în timpul zilei, fiecare ungher, nu găseşte nici o deschidere prin care să se poată strecura o astfel de vietate. Desigur, dacă s-ar uita mai atent, ar vedea că în complicata alcătuire a plafonului de lemn

sculptat se află ascuns un difuzor miniatural, luat de la aparatul de radio „Cora“ al lui Filip. Firul acestui difuzor, tras cu dibăcie în podul castelului, duce la un magnetofon împrumutat din avuţia tehnică a echipei de filmare. Pe platou se află o bandă imprimată cu teribilele miorlăituri. Prinţesă, autorul diabolicei instalaţii, a introdus în circuitul aparatului un ceas deşteptător, astfel încît magnetofonul porneşte singur din sfert în sfert de oră, emiţînd miorlăielile în serii de cîte 20 de secunde. Simplu şi de ajuns de eficace pentru a trimite pînă şi un om cu nervi de fier în braţele medicilor de la spitalul de psihiatrie sau, în cel mai bun caz, de a-l face să-şi schimbe locuinţa.

Dar domnul Mirea părea să aibă o rezistenţă ieşită din comun. Nu-şi părăsi sălaşul şi nici nu fu auzit plîngîndu-se de nesomn. Scos din sărite, Marius coborî a treia sau a patra noapte de la instalarea „pisicii“, să vadă ce face domnul Mirea. Era ora două dimineaţa. Aerul, lipsit de praf şi de gaze de eşapament, mirosea a iarbă cosită. Cu ochii cîrpiţi de somn, Marius se apropie tiptil de uşa sălii de arme. Era întredeschisă, presărînd în noapte uşoare tonuri de lumină galbenă. Brusc, izbucni mieunatul care ţinu, conform programării, o treime de minut. Marius ciuli urechile, dar nu auzi nici scîrţîitul patului, nici zgomote de paşi alarmaţi, nici înjurături. Enervat, împinse uşa.

— Bună seara . . .

— Bună seara ! zise amabil domnul Mirea, cu cel mai treaz glas din lume.

Şedea comod, de-a curmezişul patului, rezemat de perete, şi citea „Sfîntul la New York“ la lumina odihnitoare a unei lămpi de carte.

— Intră ! Nici dumneata nu poţi dormi ? Înţeleg, nopţile astea de vară, zăpuşeala . . .

— Aveţi dreptate, am ieşit să iau aer, zise băiatul, confuz. Pe urmă, mi s-a părut că strigă cineva.

— Da' de unde ! surîse domnul Mirea. E o pisică pe-aici, dă reprezentaţii în fiecare noapte. Pe mine mă distrează ; tot nu pot să dorm. Dacă ţi se întîmplă şi dumitale uneori să n-ai somn, poftim încoace, mai stăm

de vorbă sau, dacă vrei, o să te servesc cu un roman poliţist ; am o valiză întreagă.

— Vă plac lecturile palpitante ? se interesă Marius. Istoria marilor escrocherii ?

— Enigmele. În primul rînd, îmi plac enigmele. Încerc să le rezolv înainte de sfîrşitul cărţii. Am căpătat o mare dexteritate, şi asta mă cam enervează ; rămîn fără surprize.

— Niciodată nu e prea tîrziu pentru o surpriză, zise Marius, convins că rostea nişte vorbe cu tîlc.

— Ai perfectă dreptate. Uneori, un amănunt pe care nici nu-l iei în seamă se dovedeşte a fi acel element fundamental care răstoarnă ipotezele şi previziunile.

Marius îl privi bănuitor : „Ce-o fi vrînd să spună ?"

— Mă iertaţi că v-am deranjat. Eu mă duc să mă culc.

— Somn uşor, dragă, somn uşor ! Şi nu uita, ori de cîte ori nu poţi dormi, eşti binevenit.

Pentru Marius, ideea că face un lucru deosebit dispăruse încă din primele zile de filmare. La ruinarea amorului propriu contribuise în bună măsură şi Palaghiţă, cu obiceiul său de a ridiculiza vanităţile. De fapt, nimeni nu trăia aici cu senzaţia neobişnuitului. Poate că ea avea să apară în seara premierei de gală, dar turlele de aur ale acestui timp sărbătoresc sclipeau confuz în ceţurile orizontului. Deocamdată, se lucra într-o atmosferă de întreprindere serioasă, unde nu se face glorie, ci producţie. În aceste zile, era greu să-ţi dai seama care este ierarhia meritelor, adesea un funcţionar de la serviciul aprovizionării părînd mai util decît actriţa principală. Tot timpul se vorbea despre plan, facturi, livrări, transport, grafic. În şedinţe — şi Stanislas avea mania şedinţelor — era analizată activitatea fiecărui compartiment : electricienii, operatorii, actorii, serviciul administrativ etc., astfel că Filip se pomeni la un moment dat muştruluit cu severitate pentru îngîmfare ; dăduse autografe unui număr de 24 de pionieri excursionişti. Asta n-ar fi fost nimic, dar nu de mult, tocmai el întîrziase începerea filmărilor. Lacom la mîncare şi lacom la notorietate, Filip era lacom şi la frumuseţe. Cu o zi înainte

făcuse plajă intensivă pe prundişul luncii, ca să se bronzeze „ca lumea“, şi dimineaţa se înfăţişase la filmare cu mutra jupuită, dînd de lucru specialistului în machiaj şi făcînd să stea degeaba, aproape un ceas, întreaga echipă. „Îngîmfare şi neglijenţă, autografe şi nesimţire“ — acestea erau temele pe care vorbitorii le atacaseră în şedinţă. „Ia uite, mormăise Filip, nici aici nu scap de chestiile astea ? Discuţii, critică, păi ce, sîntem la şcoală, să te critice mereu profesorii şi colegii ?“. Această jelanie fu de natură să creieze bănuiala că, de-a lungul scurtei sale existenţe, Filip fusese adeseori obiectul de discuţie al unor astfel de adunări. Stanislas preciză imediat situaţia : „Tu credeai că ai nimerit aici într-un fel de vacanţă ? Te-ai înşelat. Tocmai aici, la noi, trebuie să faci faţă celor mai pretenţioase exigenţe. Păi dacă te mai prind ... Ei lasă, că vezi tu, sfînt o să te întorci la toamnă în clasa ta, harnicul harnicilor şi punctualul punctualilor“. Stanislas continuă pe acest ton multă vreme, arătînd ce model de comportare o să scoată el din Filip şi din alţii de felul lui. Ca întotdeauna cînd găsea o temă care-i făcea plăcere, vorbi mult şi înflorit, iar oamenii, uitîndu-se pe furiş la ceasornice, se întrebau dacă e şedinţa operativă a unei echipe de filmare sau a unui sobor de pedagogi. Stanislas ar fi avut mult de cîştigat dacă s-ar fi deprins să vorbească mai pe scurt. Uneori, splendidele lui intenţii se înecau de timpuriu în vorbărie.

Jaguarul participase şi el la şedinţă şi, ca om mai experimentat, împărţise cîteva sfaturi, între care şi ideea de a se găsi un mod de organizare a timpului liber, atît cît era.

— Majoritatea sînteţi tineri, le spuse el. Bodega noastră, celebra şi sărmana „Arizonă“, nu seamănă a Academie. Prea fumegă grătarul şi prea sînt la îndemînă sticlele cu rom, ca să vă dea inima ghes la filozoficeştile îndeletniciri. Cînd stimatul nostru regizor va socoti că putem vorbi despre două-trei ore libere, v-aş sfătui să aranjăm o mică serată cu dans, program artistic şi oarecari distracţii de care o să mă ocup eu însumi.

Balul avu loc în seara zilei de duminică. Împreună cu arhitectul decorator şi cu meseriaşii, Jaguarul ame-

najase ringul de dans pe o pajişte a cărei iarbă fusese tunsă mărunt. Jur împrejur, mese lungi, improvizate din bănci de stejar. Orchestra beneficia de instrumente curioase, dar eficace ; la tobă — un costumier ; la fluier — operatorul şef ; la ghitară — Prinţesă ; la muzicuţă — Geo Blondul. Elementul principal al decoraţiunilor îl constituiau zecile de lampioane lucrate în forme de mari păsări luminiscente. Acest rafinament pentru ochi se întîlnea cu mirosul ierbii cosite şi cu susurul, care noaptea se auzea foarte distinct, al rîului.

Orchestra se dovedi excepţională, iar Jaguarul, de-a dreptul impresionant, reuşind să organizeze polci şi cadriluri, să prezinte un număr de fachirism, altul de prestidigitaţie şi chiar să-l hipnotizeze (cu complicitate stabilită anterior) pe Filip.

Pe la ora zece se auzi urletul unei motociclete şi din întuneric apărură Banu Petrovici şi prietenul lui, roşcovani şi bine dispuşi. Stanislas le ieşi în întîmpinare necăjit.

— Ce-aţi făcut atîta timp ? Unde naiba aţi umblat ? Era cît p-aci să-mi daţi planurile peste cap ! Am fost nevoit să iau unele măsuri.

Banu surîse împăciuitor :

— Lasă, că ne împăcăm noi. Tu eşti băiat bun, n-am probleme cu tine. Am fost la un unchi, e bolnav rău, săracul.

„Unchiul“, ştia toată lumea, era inexistent. Banu alergase în deltă, unde televiziunea turna un serial de aventuri. Acolo, sperase el, se plătea mai bine. Se plătea la fel ca peste tot, şi, pe deasupra, oamenii de la TV nu angajau decît cascadori profesionişti.

Un timp, prietenii lui Banu se amuzară pe margine, întrebînd cu uimire dacă nu cumva au nimerit la mica reuniune de sîmbăta seara a unui internat de fete. Marius dansa şi el ; mai precis, Magdei i se făcuse milă de el şi-l învăţa să danseze. Era roşu de sîrguinţă şi de sfiiciune şi mişcîndu-şi anevoie picioarele îi privea cu invidie pe dansatorii experimentaţi, negăsind în acele clipe că există altceva mai de seamă pe lume decît să ştii să dansezi. Magda se dovedi o pildă rară de bunăvoinţă şi de răbdare, urnindu-l ea, uşoară şi delicată, pe băiatul neîndemînatic şi morocănos de timiditate.

— Marius, rîse Banu cu toţi dinţii lui de argint, de ce o chinui pe zîna asta indulgentă ? Să ştii că te amendez imediat. Tu ar trebui să dansezi cu un scaun în braţe, nu cu o fată !

Se apropie, mare şi lat cît un deal, şi-l bătu pe umăr zicînd :

— Ca la Timişoara.

Marius, purpuriu de furie şi de umilinţă, o strînse cu nădejde pe Magda de mijloc şi continuă să danseze.

— Tu n-auzi ? insistă Banu. Sau eşti surd ! ?

— Ce-i tot trage ăsta cu Timişoara ? se plînse Marius.

Magda îl lămuri, amuzată :

— E un obicei. Cînd te bate pe umăr un băiat şi zice „ca la Timişoara“, trebuie să-i cedezi partenera.

— Ai fi de acord ?

Magda rîse scurt :

— Nu hotărăşte fata.

Banu se vîrî printre perechi şi-l bătu din nou pe umăr. Marius îl repezi :

— Ascultă, ia mai bine trenul de Timişoara, dacă aşa o fi obiceiul pe acolo.

Părea foarte decis să-l înfrunte pe marele Banu. În realitate, ar fi dat mult ca între el şi „traco-get“ să fie în clipa aceea vreo zece kilometri. Se mustra, în gînd, că nu-l lăsase de la bun început să danseze cu Magda. Acum însă, după ce ea spusese „Nu hotărăşte fata“, îi venea greu să cedeze. Dar şi Banu avea motive care-l împiedicau să se răzgîndească. Băuse cam mult, şi pe urmă, a se lăsa umilit de un copilandru nu intră în vederile lui. În afară de asta, îndurase o mare umilinţă trezindu-se, el şi amicii lui, înlocuiţi în film de Marius, Fred şi Palaghiţă, aceşti băieţi care se spălau prea des şi cărora le păsa mai mult de notele şcolare decît de cultul pectoralilor şi al antebraţelor, cu toate astea reuşind la filmările cele mai periculoase să-i întreacă pe „profesionişti“. Banu se propti măreţ pe picioare şi îşi descheie cămaşa, lăsînd să i se vadă vapoarele şi femeia şi celelalte tatuaje sub care-i foiau muşchii.

— Dacă eşti bărbat — tună el teatral — dovedeşte-o în faţa tuturor ! Ne batem, frăţioare. Pînă aici ţi-a fost. O să te nenorocesc, băiatule, o să-ţi rup toate alea.

Haz, rîsete, dar încet-încet se făcu linişte. Fred, Palaghiţă, Prinţesă şi, cam neconvins, Filip, apărură în spatele lui Marius.

— Aşa e şi mai bine, e mult mai bine ! rîse Banu. Vă bat pe toţi odată, fac economie de timp, zbanghiilor !

Şi dădu să se repeadă. Stanislas îi tăie calea. Era palid de enervare.

— Mi-ai lipsit de la filmare, bun, am înghiţit-o, dar ca să-mi chelfăneşti colaboratorii, asta nu-ţi permit.

— Ori dansez cu fata, ori îl jupoi pe aschimodie ăla ! condiţionă Banu.

Între timp, apăruse domnul Feneşan, alarmat de rumoarea violentă.

— Magda, vino încoace !

— Nu te amesteca, papá, că te arzi ! se supără Banu. Aici nu-ţi mai e fiică, e o fată ca oricare alta şi trebuie să danseze cu mine. Faceţi loc.

Stanislas, domnul Feneşan, Marius şi Fred îi opriră drumul spre Magda cea speriată şi galbenă de silă. Banu îi privi cu veselie şi dispreţ :

— Intraţi cu toţii de bunăvoie în pumnii mei ?! Păi vă năucesc şi pe urmă vă bag pe gît şi pelicula aia pe care şi aşa o stricaţi degeaba.

Îşi făcu vînt şi, dîndu-le un eşantion din pedeapsa care ar fi putut să urmeze, îi răsturnă claie peste grămadă, opintindu-se lent şi greoi, ca un bizon leneş.

Chipul lui Stanislas se albise, înfrigurat de umilinţă şi de mînie. Îşi lipi palma mică de pieptul colosului :

— Ascultă-mă bine, din clipa asta nu mai ai ce căuta aici ! spuse el rar, cu voce tremurătoare. Şterge-o dracului cu toţi neisprăviţii tăi, pînă nu chem miliţia ! Am vrut să aranjez cumva lucrurile, să vă reintroduc din mers în nişte scene, dar acum văd că nu se mai poate face nimic cu voi.

Banu trecea foarte repede de la o stare la alta. Nici acum nu-i trebui mai mult de două-trei secunde ca să devină, din piratul sîngeros, o icoană a deznădejdii. Îşi lăsă braţele să-i cadă moi de-a lungul trupului, ochii i se umeziră :

— Mie îmi vorbeşti aşa ? Care ţi-am fost coleg ? Vrei tu să mă laşi pe drumuri ?

— Isprăvește, cabotinule! De data asta n-o să mă mai proștești. Crezi că nu mi-am dat seama că-mi exploatezi sentimentele?

Banu își continuă timp de cîteva minute rolul de nedreptățit și de descurajat. Îi luă martori pe toți cei de față că se întîmplă un lucru grav: prietenia e călcată în picioare, vechile și duioasele amintiri, zvîrlite la gunoi. El, care pentru Stanislas ar fi pus mîna în foc, este alungat cu cruzime pentru o mică și nevinovată glumă. „Spune tu, Marius, dacă nu-i așa. Și Magda, care-i o fată cu suflet curat... Să spună ea, merită Banu Petrovici un astfel de tratament?"

— Mai bine taci, oftă Stanislas. Toată lumea știe că ne-ai lăsat baltă cu filmările și ai dat buzna la televiziune, crezînd că te așteaptă o căciulă de bani. Cînd ai văzut că acolo sînt cascadori profesioniști și că nu există nici un Stanislas cu inima slabă, te-ai întors repede la noi.

— Păi ce era să fac? spune Banu, cu seninătate. M-am întors acolo unde am prieteni.

— Eu pot ierta multe, Banule, atîta vreme cît e vorba numai de persoana mea, dar dacă-mi jignești un singur colaborator, fie el și ucenicul de la tîmplărie, ne despărțim. Asta e tot. Suie-te pe urlătoarea ta și s-auzim de bine.

Banu își aprinse gînditor o țigară. În timpul acestei operațiuni, stările lui sufletești se succedau cu repeziciune, ca schimbarea decorului pe o scenă turnantă. Cînd scoase primul fum, era altul. Fiecare trăsătură de pe chipul lui exprima trufia, brutalitatea și disprețul.

— Mă dai afară? *All right!* Notează însă că m-ai jignit și că aștept o explicație. Nu cu vorbele, că în domeniul ăsta ai ajuns să te pricepi, după ce ai înghițit cîteva magazii de hîrțoage. Cu pumnii, frățioare. Ca să mă gonești, trebuie să fii bărbat ca mine. Strînge-ți cureaua de la pantaloni, să nu-ți cadă curajul. Unde ne omorîm? Aici sau în pădure, să nu leșine aschimodiile astea cînd or să vadă sînge?

Printr-o ciudățenie psihologică, cei de față uitaseră să facă lucrul cel mai firesc, acela de a tăbărî toți pe Banu și de a-l neutraliza. Fiecare se considera vulne-

rabil ca participant la situaţie, dar imun ca spectator. Toţi încremeniseră, privindu-i intimidaţi pe Banu şi pe cei doi amici ai lui. În mod normal, Stanislas ar fi trebuit să spună : „Nu mă bat cu tine, ar fi ceva nedemn şi aiurit. Ar fi şi inechitabil : tu ai 100 kg şi eşti bătăuş vechi, eu am 70 şi mă încurc în mîini". Nimeni nu l-ar fi acuzat pe Stanislas de laşitate. Dar lui Stanislas nu-i ajungea asta, el voia mai mult, voia să fie un cavaler „*sans reproche*". De 20 de ani trăia cu obsesia că lumea se împarte în slăbănogi şi voinici, în fricoşi şi îndrăzneţi. Din aceşti 20 de ani, opt îi trăise ca licean, în umbra şi sub protecţia umilitoare a lui Banu Petrovici. Îl urîse, îl dispreţuise şi cu toate astea visase, uneori mai visa şi acum, să fie ca el : dur, puternic, îndrăzneţ. Şi Stanislas, deşi probabil ars de groază, înaintă cu pumnii ridicaţi, într-o jalnică şi neîndemînatică gardă. Marius, înduioşat, se plasă în latura stîngă a lui Banu şi, ca să-i distragă atenţia de la Stanislas, strigă cu furie :

— Parcă era vorba că întîi te baţi cu mine, Banule ! Încoace, mălai mare ce eşti ! Hai să te văd ce-ţi pot muşchii ăia umflaţi cu pompa !

Ceea ce făcea Marius era izmeneală, clovnerie, dar chiar asta intenţionase să iasă. Spera că mai de amuzament, mai de furie, Banu avea să se ia după el, uitîndu-l pe Stanislas. În ceea ce îl privea, Marius îşi planificase să se salveze prin fugă. „Eu pot să-mi permit s-o iau la sănătoasa, că sînt mai mic. Stanislas e om în toată firea, mai bine se lasă jupuit decît să dea înapoi !"

Calculul se dovedi destul de exact. Banu porni în urmărirea lui Marius. Era o fugă caraghioasă, printre copaci, cu poticneli şi replici gîfîite : „Stai că pun eu mîna pe tine !" „La anul şi la mulţi ani". „Te năucesc, te rup !" „Butoi numărul doi, slănină cu usturoi !" Marius ştia că ocara e o bună armă psihologică şi, epuizîndu-şi stocul, recurgea la ironiile folosite pe vremea cînd avea cincişase ani. Din nefericire, nu era un bun alergător şi pe deasupra se izbea dureros de cioturi şi de muşuroaie. S-ar fi aventurat el spre desişuri, dar acolo prea era întuneric. „Dacă e să mănînc bătaie, cel puţin să fie lumină". Alerga circular, revenind mereu în apropierea pajiştei luminate. Privitorii, convinşi că alergătura asta e o sim-

plă joacă, se amuzau grozav, făcînd pronosticuri. Fred și Palaghiță erau însă cu ochii pe amicii lui Banu, gata să intervină din clipă în clipă.

Deodată, totul se cufundă în beznă. Pană de curent. Se stîrni o vînzoleală. Răsunau glume : „Hei, lumina !“ „Așa e filmul !“

Ici-colo, răsărea flăcăruia unui chibrit. Marius alergă acolo unde era înghesuiala mai mare, sperînd astfel ca Banu să-i piardă urma. Simțea în stînga și în dreapta trupuri care se agitau, răsuflări străine îi atingeau obrajii. Deodată, o voce uscată și răgușită îi șopti : „Lumina s-a stins și la castel. Du-te acolo ! Tezaurul !“ În aceeași clipă, Marius simți că i se strecoară în mînă un obiect metalic. Înțelese imediat că era o lanternă. O mică lanternă cilindrică, marca „Pionier“. O aprinse. Nu văzu pe nimeni cunoscut lîngă el. Dar luminile castelului, într-adevăr, nu se mai zăreau. „Fred ! răcni el. Palaghiță ! Filip ! Prințesă ! După mine ! Toată lumea după mine ! La castel ! Tezaurul !“

Alergare sufocantă după raza subțire a lanternei, cu oameni care se izbesc de tine și care, alergînd mai repede, strigă : „Dă lanterna încoace, mototolule !“, dar tu forțezi pasul și n-o cedezi, pentru că simți că tu trebuie să fii primul care va ajunge la castel.

Cheia nu voia să intre în broască, cei din spate nu voiau să aștepte. În fine, ușa se deschise. Marius proiectă lumina lanternei asupra vitrinei. De sub sticlă răspunse strălucirea metalului prețios. Așadar, nu se petrecuse încă nimic îngrijorător. Băiatul oftă ușurat, dar se neliniști din nou, părîndu-i-se că aude zgomote îndărătul celei de a doua uși. Îi dădu lanterna domnului Feneșan și, dintr-un salt, fu cu mîna pe clanță. Zăvorul alunecă suspect de ușor. Deschise. Undeva, din adîncul scării care cobora în sala de arme se auzi o respirație gîfîitoare. Marius coborî orbește treptele. Simți mirosul fumului de tutun și, ajungînd jos, văzu și jarul țigării.

— Mai domol, se auzi vocea domnului Mirea. Nu-mi plac capetele sparte.

— Ce faceți dumneavoastră aici ? se răsti Marius.

— Închipuie-ti, stau în camera mea.

— Toată lumea era pe malul rîului, trebuia să fiţi şi dumneavoastră acolo. Nu-mi explic de ce aţi ţinut să rămîneţi singur.

Mai era cineva în încăpere, se mai auzea o respiraţie.

— Cu cine sînteţi ?

Se lipi speriat de peretele rece.

— Cine mai e aici ? ! repetă.

Omul invizibil emise un chicotit. Peste o clipă, Marius recunoştea, cu bucurie, vocea lui Geo Blondul.

— Eu sînt, fricosule. Am intrat prin faţă. Tocmai îl întrebam şi eu pe domnul secretar de ce nu vrea să danseze... Păi în vreme ce toată lumea se distrează, e sănătos să stea dînsul aici, de unul singur ? Uite-aşa face omul astenie.

— Aţi terminat cu pălăvrăgitul ? bombăni domnul Mirea, iritat. Atunci vă rog să plecaţi, vreau să mă odihnesc. Purtarea voastră este ciudată şi dacă aş sta să mă gîndesc, aş ajunge la caraghioasa concluzie că-mi luaţi un interogatoriu. Noapte bună !

*
* *

Domnul Feneşan şi fiica lui, Magda, se odihneau, după o prea emoţionantă seară de bal. Din direcţia pajiştii se făcu lumină din nou. Nişte întreprinzători, văzînd că depanarea întîrzie, aduseseră un grup electrogen, punînd două reflectoare. Îndată se auzi şi muzica. Balul reîncepu. Aşezat pe treptele de piatră caldă de la intrarea castelului, Marius rememora întîmplările zilei. Palaghiţă şi Fred plecaseră la culcare. Filip însă era la dans, mai în formă ca oricînd. Ostenit, Marius aţipi, cu capul rezemat de balustradă, scăpînd astfel prilejul de a vedea cum domnul Mirea părăseşte tiptil castelul. Secretarul o luă spre sud, în direcţia ciupercăriilor fermei Costeşti. Din umbra unui copac se desprinse o siluetă, vorbindu-i în şoaptă. „Nu aici, zise domnul Mirea, avem destul de multe de discutat, trebuie să intrăm într-un loc sigur.“ „Eu n-am nimic de discutat cu dumneavoastră. Voiam doar să vă atrag atenţia că...“ Domnul Mirea îl prinse de braţ pe interlocutorul său, care nu era altul

decît Geo Blondul, şi îl strînse într-un asemenea fel încît acesta gemu de durere, declarînd că, într-adevăr, aveau multe de discutat. Ridicară chepengul primei ciupercării şi coborîră în tăcere.

Dacă Marius ar fi fost înştiinţat despre subiectul convorbirii care avea să urmeze, ar fi depus eforturi nelimitate pentru a-i fi martor. Dar nu fuseseră lansate nici un fel de invitaţii.

Era răcoare şi întuneric în ciupercărie, mogîldeţele albe licăreau în rînduri dese, părînd un fel de misterioasă armată interplanetară, ca în serialele TV.

— Aici e bine, zise domnul Mirea. Şi după o pauză : Bănuiesc că eşti foarte mîndru de figura cu lumina. Poate vrei şi un brevet în care să se scrie cam aşa : „Se brevetează noul procedeu de hoţie prin întreruperea curentului electric şi provocarea de panică". N-o să vezi tu un brevet ca ăsta, ia-ţi nădejdea !

Blondul ridică din umeri, scuipînd nemulţumit :

— Ce ciuperci împuţite ! Trăsnesc a mucegai.

— La origine, multe lucruri folositoare par detestabile.

— Discutăm filozofie ?

— Ar trebui. Regret că n-am avut timp să mă ocup de tine şi din acest punct de vedere, al educării gîndirii. O voi face cu prima ocazie.

— Păi atunci îmi pare foarte rău, zise Geo, făcînd un gest de adîncă descumpănire, adică el ar fi fost foarte de acord cu intenţia domnului Mirea, dar din păcate acea „primă ocazie" n-avea să se ivească niciodată.

— Trebuie însă să-ţi spun — urmă domnul Mirea, surîzînd înţelegător — că pentru asta trebuie să ai şi calităţi naturale. Or tu, din firea ta, eşti un băiat inteligent. Baza, ca să zic aşa, există.

— Serios ?

— Dacă o să înţelegi că trebuie să pleci de aici cît mai curînd, vei avea numai de cîştigat.

— Cît ? zise Geo repede, prefăcîndu-se nerăbdător. Să vedem dacă îmi convine. Cît ?

— Mai bine ai fi întrebat „ce ?", zise domnul Mirea, mustrător. De astă dată, băiete, n-o să-ţi dau bani. Imaginează-ţi că, începînd din toamnă, am să-ţi dau o cheie.

— O cheie ? !

— Exact. O cheie şi o adresă. Strada cutare, numărul cutare. Acolo locuieşte o doamnă în vîrstă. „Bună ziua, eu sînt Geo. M-a trimis domnul Mirea". „A, te aşteptam, intră ! Domnul Mirea a închiriat pentru dumneata o cameră, cu pensiune completă. Chirie, masă, spălatul rufelor, totul este plătit dinainte."

— Nu, serios ? ! se miră Geo foarte sincer.

— Intri în cameră, continuă domnul Mirea. Un divan comod, o masă de lucru, bibliotecă. Pe umeraşele din dulap — un costum de haine, un palton. Alături, pe rafturi — cămăşi şi tot ce-ţi mai trebuie. Mănînci, te odihneşti, eşti la tine acasă, nu ? Şi a doua zi, la şcoală.

— Care şcoală ? !

— Vreau să-ţi termini liceul şi pe urmă, la facultate cu tine.

Aici, domnul Mirea făcu un gest energic, ca şi cum ar fi spus : „N-am ce-ţi face, vrei nu vrei, te osîndesc să-ţi iei o licenţă !"

Geo plescăi admirativ din limbă :

— Mişto. Doamne, că multe sacrificii mai ai de gînd să faci pentru mine ! Şi nici măcar nu-mi ceri mare lucru în schimb. O nimica toată : să mă dau de o parte, să plec de-aici ca să pui dumneata mîna pe tezaur. Cred şi eu că-ţi surîde ideea. În fond, camera aia „cu pensiune completă", plus dulapul „cu tot ce-mi trebuie" o să te coste cel mult a suta parte din mînerul paloşului.

Domnul Mirea scutură cu hotărîre din cap :

— Nu mă interesează tezaurul, nu doresc acest tezaur. Mi-ajung banii pe care îi am, măcar de mi-ar ajuta Dumnezeu să mă folosesc în linişte de ei. M-am retras din afaceri, băiete. Tabloul lui Feneşan a fost ultima mea realizare. De cîteva luni sînt curat ca un copil.

Geo se posomorî :

— Ce vrei, dom'le, vrei să te cred ? Mi-e imposibil. Dumneata nu eşti unul care să poată fi crezut. Dacă nu te interesează tezaurul, de ce vrei să plec de aici ?

— Fiindcă te interesează *pe tine*. E simplu : ţi-a intrat în cap să dai „marea lovitură", iar eu vreau să te împiedic.

— Rău ! bombăni Geo. De ce nu mă laşi să-mi urmez drumul meu ?

— Fiindcă e un drum prost, care duce la catastrofă.

— Tocmai dumneatale vrei să mă luminezi ?

Domnul Mirea oftă :

— Drăguţule, eu nu-ţi dau sfaturi din filantropie, să fim bine înţeleşi. Dacă aş şti că eşti destul de experimentat, te-aş lăsa naibii în voia ta. Dar ideea cu tezaurul nu ţi se potriveşte, e o afacere pentru profesionişti bine instruiţi.

— Nu sînt un amator.

— E o treabă delicată, cu un înalt coeficient de dificultate. „Obiectele" trebuie nu numai scoase, ci şi transportate, valorificate etc., etc. Tu n-ai o reţea, nu ştii nimic, eşti un ageamiu. Cu metodele de azi ale miliţiei, unul ca tine e prins în 24 de ore.

— Şi ce-ţi pasă dumitale ? Îmi risc şansa mea.

— Dar şi pe a mea ! exclamă domnul Mirea. Dacă vei fi prins cu o astfel de infracţiune, vei fi interogat de către cei mai buni anchetatori. N-o să le fie de loc greu să afle că la început... ai lucrat cu mine.

— Şi-atunci, pac, intri şi dumneata în atenţia „celor mai buni anchetatori" ! rîse Geo. Am înţeles, bătrîne, nu de mine îţi pasă, ci de dumneata !

Domnul Mirea îşi înclină abătut capul.

— Întocmai. Criminaliştii au perfectă dreptate cînd spun că pînă şi cel mai inteligent infractor face, la un moment dat, o greşeală. Greşeala mea eşti tu.

— Mă emoţionezi, rîse Geo, dar era, într-adevăr, destul de impresionat. Îşi aprinse o ţigară. Trebuie să înţeleg că-ţi port ghinion ?

— Prostii. Nu sînt superstiţios. Îmi dai şi mie o ţigară ? Am zis că mă las, dar cînd sînt prea încordat, mi-e greu să rezist.

Îşi aprinse ţigara, aspirînd gînditor fumul. Poate că vorbise prea mult, poate că greşise încercînd să se înţeleagă cu Geo. Cine ştie dacă nu ar fi fost recomandabil să folosească mijloace mai puţin blînde. Dar pentru Geo avusese întotdeauna o anumită slăbiciune, un fel de afecţiune aproape părintească. Tocmai de aceea comisese greşeala de a nu se despărţi de el la timp. Or unul din

principiile de fier ale domnului Mirea consta în a nu folosi un om decît *o singură dată.*

Domnul Mirea era un caz aparte în lumea lui. Debutase foarte tîrziu, numele său nu spunea mare lucru miliţiei. Dorise încă din tinereţe să cîştige mulţi bani, indiferent de mijloace, dar avea un defect insuportabil : lipsa de curaj. Era bolnăvicios de temător, nu suporta nici măcar să se gîndească la pericole. Ca atare îşi alesese nişte specialităţi care să-l ţină la o anumită depărtare de aspectul epic al vieţii interpole. Un timp îndelungat făcuse parte dintre tăinuitorii de obiecte furate. Închiriind camere la diferite adrese, umpluse oraşul de depozite în care păstra cu fidelitate timp de o zi, o lună sau un an, lucrurile pe care i le încredinţau marii spărgători. La rîndul lor, ei îl răsplăteau cu sume corespunzătoare şi cu relatări captivante. Domnul Mirea punea întotdeauna această condiţie : să i se povestească amănunţit în ce împrejurări s-a petrecut sustragerea obiectului şi — dacă existaseră primejdii — cum au fost evitate. Pe urmă, cutare sau cutare spărgător dispărea vreme îndelungată, nu se ştia unde, poate la puşcărie, poate în căutarea altei lovituri. Solitar, domnul Mirea îşi petrecea timpul prin depozitele sale, zăbovind pe un taburet rotativ printre tablouri, argintării, covoare, radioreceptoare de lux, bijuterii, retrăind fascinat situaţiile prin care ajunseseră aici. În acelaşi timp, contul său la C.E.C. creştea într-o lună ca altele în doi ani, dar domnul Mirea nu se prea putea folosi de banii lui, fiindu-i interzis să-şi lase nesupravegheate depozitele. Ar fi dorit să călătorească prin Europa, să petreacă, să conducă în mare viteză un automobil modern pe serpentine ameţitoare. Spărgătorii îl obligau să rămînă zi şi noapte la postul său. În puţinele sale ceasuri libere se ducea la filme de aventuri, la spectacole de circ şi la gale de box. Pe Jaguar îl cunoscuse ca profesor de judo. „Nu sînt prea bătrîn pentru asta ?“ îl întrebase domnul Mirea. „Oamenii au vîrsta pe care şi-o doresc“, răspunsese Jaguarul cam bombastic, aşa cum îi era obiceiul. Domnul Mirea nu făcuse decît patru şedinţe de judo, dar

rămăsese prieten cu Jaguarul, descoperind în el pe cel mai mare povestitor de întîmplări neobişnuite.

După cîţiva ani, Mirea se hotărîse să-şi încheie cariera de tăinuitor şi să devină cetăţean cinstit. Între altele, se simţea oarecum stînjenit de indivizii cu care lucra în ultima vreme. Vechile generaţii de spărgători se risipiseră, iar cei cu care făcuse cunoştinţă recent i se păreau cam nesăbuiţi. Domnul Mirea simţea că între el şi aceştia sînt mari deosebiri. Sistînd primirile de obiecte, îşi lichidă depozitele şi intră în serviciul Jaguarului, care nici nu visa cu ce se îndeletnicise timp de o viaţă ordonatul şi blîndul său secretar.

Un timp, domnul Mirea nu se ocupase cu altceva decît cu îndeplinirea îndatoririlor slujbei sale. Îndelung exersat, îl surprinse plăcut pe Jaguar prin rîvna şi priceperea cu care-şi alcătuise un sistem precis şi lesnicios de a contabiliza nu numai sumele reprezentînd plata lecţiilor, ci şi frecvenţa elevilor, progresele înregistrate, precum şi fişele lor personale, completate în urma testării fiecăruia. Cu uimire îşi dăduse seama cumsecadele secretar că aceste fişe privind caracterul, temperamentul, preocupările, aptitudinile şi cunoştinţele elevilor sînt nişte bunuri mai de preţ decît cele pe care le depozitase clandestin ani de-a rîndul.

Nu dormise două nopţi, fermecat şi răvăşit de perspectivele care i se deschideau. Întrezărea, în sfîrşit, posibilitatea mult visată : aceea de a da, în condiţii de perfectă securitate, lovituri pe cont propriu. În miile de fişe, aparţinînd în cea mai mare parte adolescenţilor, se găsea o enormă cantitate de informaţii. Erau copii de muncitori, de funcţionari, de profesori universitari, de artişti... Un ochi atent şi o gîndire asociativă puteau desprinde — din răspunsurile aparent neimportante — concluzii precise : ce se află în casa cutărui tînăr ; cum se desfăşoară viaţa de familie ; la ce visează odrasla cu pricina ; dacă e un băiat integru, capabil de compromisuri sau dimpotrivă, dacă e naiv sau bănuitor, îndrăzneţ sau fricos, hahaleră sau băiat ager, modest, sau fanfaron, retras sau sociabil ; cine-i sînt prietenii, ce obiceiuri au aceştia, unde se întîlnesc, cum îşi petrec timpul. Alte

amănunte, la fel de preţioase, puteau fi culese din discuţiile pe care tinerii le purtau între ei.

Habar n-avea Jaguarul, atunci cînd îşi răsfăţa secretarul cu complimente ca „Dumneata ar fi trebuit să fii cercetător ştiinţific“, în ce scop se ocupa, cu atîta rîvnă, „cercetătorul“ de evidenţa riguroasă a fişelor.

Mişu Dorobăţ, un elev sîrguincios din clasa a zecea, îşi îngăduise odată să forţeze portiera unui Fiat 850. Era un flăcău plin de visuri îndrăzneţe, dar timid ca o pisicuţă. Nu de mult îi căzuse în mînă o revistă străină care explica, între altele, cum poate fi deschisă o portieră fără să ai cheia. Era seară, vreme ploioasă, şi jur împrejur, cel mai pustiu deşert, deşertul urban. Mişu aplicase metoda şi, după 15 minute, înspăimîntat şi fericit, ieşea din Bucureşti la volanul Fiatului. Două ore mai tîrziu, maşina zăcea într-un şanţ de pe şoseaua Constanţei, avînd caroseria ferfeniţă, iar Mişu Dorobăţ, îngrozit şi plin de vînătăi, călătorea cu trenul înapoi, spre Bucureşti, sperînd că nimeni n-o să afle cine fusese la volan. După aceea zile şi săptămîni de-a rîndul el trăi cu groaza de a nu fi descoperit. Soneria, ţîrîitul telefonului, apariţia unui miliţian pe stradă îl aruncau în braţele disperării.

...Rădel Călin nu era elev în clasa a zecea, deşi ar fi trebuit să fie. De fapt, n-o isprăvise nici pe a opta. Era un băiat înalt, subţire ca o floretă, avea cei mai frumoşi ochi albaştri din cartier şi cele mai multe exmatriculări. Trecuse prin patru şcoli, surpînd încrederea profesorilor în rostul lor pe pămînt. Rădel Călin era omul care începînd din clasa a treia nu-şi mai scrisese nici o temă şi nu mai citise nimic în afară de subtitlurile filmelor. Numai prin inteligenţa lui ieşită din comun se explică faptul că în aceste condiţii petrecuse doar cîte doi ani în fiecare clasă, reuşind, la 17 ani, să intre în a şaptea, dar s-o şi părăsească repede. Treaba asta nu-i necăjea pe cei de acasă. Erau acolo cinci fraţi, doi din primele două căsătorii ale mamei, doi din prima căsătorie a ta-

tălui și unul din actuala căsătorie. În casă, la rînd cu membrii familiei, locuiau în mod pasager, timp de o zi sau o lună, diferiți cumnați și cumnate, cu ocupații foarte diverse, mai ales vînzări-cumpărări de sticle goale, îmbrăcăminte uzată, chewing-gum, ochelari de soare. Unii dintre ei erau lăutari rătăcitori, cîntau pe la nunți și prin bodegi. Cele patru odăi erau mai degrabă pensiune decît locuință familială, nimeni nu avea patul lui, locurile de dormit se redistribuiau zilnic și fiecare cină era o petrecere. Aspirația comună, des afirmată în familie, se afla în exclamația : „Să fim noi sănătoși". Acești doi tineri, Mișu Dobrovăț și Rădel Călin, nu se cunoșteau. De asemenea nu-l văzuseră în viața lor pe un oarecare Silvestru Done, profesor pensionar, și cu atît mai puțin știau că în biblioteca acestuia se află o prețioasă carte scrisă de mînă la Florența, în latinește, cam prin anul 1200. Totuși, Rădel și Mișu — fără să se întîlnească măcar o dată — luaseră parte la sustragerea acestei cărți. Cineva, folosindu-se de teama celui dintîi și de nesăbuința celui de al doilea, îi silise să comită spargerea. În felul acesta, domnul Mirea cîștigase o nouă partidă. Valorosul manuscris se odihnea acum acasă la el, în zidul dintre bucătărie și dormitor. Mirea își instalase mai de mult un seif din tablă de oțel groasă de 4 milimetri, acoperit la ambele părți cu beton armat și zugrăvit ca toți ceilalți pereți, în ocru pal, cu floricele roz. În interiorul acestui redutabil sandviș se aflau multe alte lucruri care ar fi interesat în cel mai înalt grad autoritățile. Nu lipsea nici tabloul sustras din locuința expertului Feneșan. Fiul său, Gigi, nici măcar nu-și închipuia că, într-o seară, pe cînd dădea grele bătălii la „flipper" pălăvrăgind despre prețiosul tablou care se afla în casa lor, era înconjurat de cel puțin cinci băieți care aveau să ducă senzaționala veste altor cincizeci de colegi, pînă cînd, ca o pasăre a norocului, știrea avea să poposească pe umărul domnului Mirea. Omul își consultase fișele. La ora aceea, o fată de vreo 24 de ani, Mili Rebegea, căzută de trei ori la examenele de admitere în trei facultăți, își sorbea visătoare citronada la barul „Crizantema". Un băiat voinic și cam mălăieț, cu ochi înguști, Filip Dorneanu, se gîndea cum ar face să

îmbrace şi el o jachetă de piele galbenă. Alt băiat, Geo, poreclit Blondul, aştepta răbdător să se termine biletele la casa cinematografului „Miraj“, unde juca „Rio Bravo“ cu John Wayne, pentru a scoate din buzunar teancul de bilete cu suprapreţ. Între Mili, Filip şi Geo Blondul nu exista nici o legătură, nu se văzuseră niciodată, nu auziseră nimic unul despre altul, şi cu atît mai puţin despre tabloul din casa expertului Feneşan. Dar cineva ştia că Mili Rebegea are mare nevoie de bani, ca să poată duce un trai aşa cum se deprinsese în cei trei ani de zadarnice lupte universitare. Aceeaşi persoană atotştiutoare, mai exact domnul Mirea, contabilul stărilor materiale şi sufleteşti, era la curent cu faptul că Filip atît aşteaptă: să fie pus la încercare de jachetele galbene. „Cît de diferiţi şi de amuzanţi sînt tinerii ăştia!“ zîmbea domnul Mirea, cercetînd fişele. Printre prietenele expertului Feneşan, bărbat foarte galant, care ştia să aprecieze farmecul tovărăşiilor feminine, se aflau cîteva domnişoare, colege de bar. Toate erau înalte, subţiri, cu părul blond, cu pleoape albăstrite şi fermecătoare gene false, toate se îmbrăcau la fel, cu fuste scurte şi mantouri lungi. Dacă într-o bună zi, în locul uneia din ele în casa lui Feneşan avea să pătrundă Mili, nimeni nu s-ar fi mirat şi nici n-ar fi sesizat deosebirea. Mili urma să sustragă preţioasa pînză, ascunzînd-o între scoarţele blocului de desen. Pentru a-i induce şi mai mult în eroare pe eventualii martori, avea să folosească chiar Wolkswagenul expertului. Blocul de desen trebuia remis unui băiat cu fular galben, Geo Blondul, urmînd ca acesta să-l ascundă îndărătul caloriferului din gangul pasajului Luxor. De aici avea să-l ia Filip, care, fiind convins că e vorba de mult aşteptatul examen la care trebuia să-l supună jachetele galbene, trebuia să depună blocul în ascunzătoarea de pe strada Roşiorilor, de unde tot Geo avea să-l ridice. Operaţiunea reuşise, dar stăpînul peretelui de oţel nu ştia nimic despre eleva Valeriea Sima, în vîrstă de 16 ani. Dînsa era iubita lui Geo, o iubită dificilă, pe care el se supărase foarte rău dintr-un anumit motiv, jurînd că n-o să mai vorbească cu ea şi că nici pe strada ei n-o să mai calce vreodată. Din întîmplare, tocmai pe această stradă, strada Depo-

zitelor, trebuia să-l întîlnească duduia Mili pe Geo, pentru a-i da tabloul. Blondul, credincios jurămîntului, legase fularul la gîtul lui Prinţesă. „Fă-mi un serviciu, bătrîne“, îl rugase el, omiţînd să-l anunţe în prealabil pe domnul Mirea despre această mică modificare a planului. Dar în împrejurările pe care le cunoaştem, fularul galben nu apăruse pe strada Depozitelor, nici măcar la gîtul lui Prinţesă, ci la al lui Marius.

* * *

— Ce faci, m-ai chemat ca să te admir cum cugeţi ?! zise Geo, ursuz.

— Scuză-mă ! Oamenii bătrîni au acest obicei : să cadă pe gînduri. Unde rămăsesem ?

— Spuneai că eu aş fi nu ştiu ce greşeală a dumitale.

— Exact. Principiul meu era : „Cu un om trebuie să lucrezi o singură dată“.

— Cum s-ar zice, regreţi că nu mi-ai dat la timp un picior undeva. Ştiu de ce n-ai făcut-o. Pentru că oricît ai fi dorit să fii dumneata de invizibil, aveai totuşi nevoie de un ajutor. M-ai găsit pe mine. Ce ţi-ai spus : „Geo e tocmai potrivit, singur pe lume, ascultător, îndemînatic şi prostănac“. Aici ai zbîrcit-o : nu sînt prostănac.

— Ai dreptate, dar numai cincizeci la sută. Îmi trebuia un ajutor, de acord, dar la un moment dat mi s-a părut că noi doi am putea fi tată şi fiu. Mă gîndeam : „De ce n-ar fi Geo copilul meu ?“

— Ţi-e teamă că mori şi n-are cine să te moştenească ? Hai, că m-am prins. Dă-i drumul, spune-mi că te-ai gîndit la mine, că dacă sînt cuminte şi nu-ţi mai stau în cale, mă pricopseşti.

— Ţi-e sufletul stricat, zise cu tristeţe domnul Mirea. Raţionezi ca un ticălos bătrîn. Nu, prostule, nu vreau să te păcălesc. De o mie de ori m-am gîndit : mă retrag din afaceri, îl înfiez pe Geo, ne cumpărăm o vilă cu grădină şi un automobil. Eu o să-mi petrec zilele citind şi lucrînd grădina, iar Geo o să înveţe. Vara o să colindăm prin lume, iar cînd o veni vremea, adică după

ce afurisitul de Geo iese inginer, îi găsesc o soţie frumoasă.

Geo se strîmbă, nemulţumit. Ar fi vrut să-l creadă pe bătrîn, dorea din toată inima să-l creadă, dar nu reuşea de loc.

— Păstrează-ţi cuvintele astea frumoase, s-ar putea să mai ai nevoie de ele. Mie degeaba mi le spui.

— Aşadar, vrei cu tot dinadinsul să sustragi tezaurul ? Trebuia să-mi închipui că, mai devreme sau mai tîrziu, o să-ţi vină în cap o nerozie ca asta.

— „Mai devreme sau mai tîrziu !“ Află că din prima zi m-am gîndit la asta ! rîse Geo, agitat. Dumneata îşi închipui că ai găsit un dulce copil pe care să-l dresezi cum îţi place. Greşeală ! Nu dumneata m-ai găsit, ci eu te-am găsit pe dumneata. Aveam nevoie de un individ care să mă introducă în afaceri, care să mă înveţe anumite lucruri. Te-am studiat în anii ăştia pas cu pas, minuţel cu minuţel, şi acum, pa, moşulică, am învăţat tot ce trebuie, decolez ! Nu-mi bara pista, că ieşi în pagubă. Şi dacă ai de gînd să-i vorbeşti cuiva despre mine, nu uita. Primul lucru pe care o să-l povestesc o să fie biografia matale.

CAPITOLUL VIII

Stanislas lucra inginerește, aplicînd o disciplină spartană. Era în picioare la 6 dimineața și putea fi văzut lucrînd tîrziu după miezul nopții, impunînd tuturor să facă la fel. Nimeni nu-și amintea să se fi produs vreodată o întîrziere a activității pe platou din pricina lui. De asemenea, era incapabil să vorbească grosolan, să poarte cuiva pică, să bea. Printre colegii săi împodobiți cu bărbi și straie fistichii, Stanislas părea un sfios adolescent provincial.

În anumite împrejurări, se schimba însă radical, ajungînd să ocărască mai inventiv și mai pitoresc decît un veteran al gangurilor sau să pălăvrăgească înflorit și aiurit ca un boem. Aceste transformări se petreceau de obicei în noaptea premergătoare filmării unei scene importante. Stanislas ordona să fie stinse toate reflectoarele și, cerînd cu energie tehnicienilor și actorilor să se retragă, rămînea cîteva ore singur în decor. Acesta putea să fie, de la caz la caz, un cîmp de luptă, o cîrciumă, o sală de recepție, sau un cabinet științific. Acolo interpreta tînărul regizor toate personajele care urmau să apară în episodul respectiv. Pe chipul lui, sentimentele se perindau în ipostazele cele mai profunde și, dacă nu erai prevenit, febrilitatea replicilor, rostite de unul și același glas în decorul întunecos, te punea pe gînduri. După părerea unora, un astfel de chip nu părea de loc al unui școlar premiant. Alții spuneau că, dimpotrivă, atunci era mai copilăros ca oricînd.

Cu nimic nu-l puteai supăra mai mult pe Stanislas decît cu încercarea de a-l asista în astfel de împrejurări. Dorea să fie singur. „Este repetiția *mea*, nimeni nu trebuie să se amestece". Pe curiosul îndărătnic era

capabil să-l pedepsească foarte aspru. Iată de ce Palaghiță își spusese de la bun început că, strecurîndu-se în „sala tronului", riscă nu numai să fie trimis la plimbare, dar și luat de urechi, grație diferenței de vîrstă.

Timp de 12 ore, în sala tronului domniseră tîmplarii și tapițerii, arhitectul decorator și, bineînțeles, electricienii și operatorii. Locul semăna cu o scoică ciudată. La mijloc — trei pereți acoperiți de odoare, jilțul domnesc, treptele pe care fusese așternut un covor de preț. Jur împrejur, învelișuri de cabluri, reflectoare, șine de traveling, dulapuri pe rotile și nelipsitul cărucior al bufetierului, cu aparatul de cafea învăluit în aburi lîngă masa acoperită de ceșcuțe. Trecuse de miezul nopții. După ce se asigurase că pe o rază de cincizeci de metri în jur nu există nici un curios, Stanislas intrase în cercul de lumină cu scenariul sub braț. Era în îmbrăcămintea de lucru, comodă, pantaloni și bluză de doc cenușiu. „Măria ta, aduc vești de la hotar". Și așezîndu-se în jilț, răspunsese tot el : „Le cunosc, Toadere. Au ajuns înaintea ta. Nimeni nu aleargă atît de repede ca veștile rele".

Reîntorcîndu-se pe prima treaptă : „Dușmanii sînt mulți, ca frunza și iarba, Măria ta. Li s-au alăturat și boierii Gavrilă și Buzea, cu mercenarii lor". Din nou în jilț : „Ți-e milă de mine, Toadere, nu-i așa ? Privirile tale se rușinează să-l vadă pe domn umilit și gonit...".

Aici Stanislas clatină cu nemulțumire din cap :

— Nu e bine, nu e bine. Nu e bine de loc. Toate astea s-au mai făcut. Ce-ar fi ca Toader, intrînd, să nu vadă decît jilțul gol ? Vocea domnitorului se aude de undeva, nu se știe de unde. Pentru un moment, a încetat să mai fie un anumit om cu titlul de conducător al țării, și a devenit simbolul general al domnitorului descurajat de trădarea feudalilor lacomi și fățarnici. Foarte bine ! Și atunci Toader ăsta, obosit de drum și furat de gînduri, se așeză, fără să-și dea seama, el însuși pe tron. Nu. E fals. Pentru un om din epoca aceea, scaunul domnesc e sfînt. Mai degrabă dialoghează îngîndurat dinaintea jilțului gol. Domnitorul, tocmai, o să vedem noi pe urmă unde era, poate îndărătul tronului, de unde spune : „Ți-e milă, Toadere ?" . . . bîra-bîra . . . „umilit și gonit . . ." dar de

fapt își îmbracă armura, pentru că de astă dată avem de-a face cu un domn care e hotărît să reziste.

Brusc, privirile lui Stanislas sclipiră de răutate și viclenie, în glas îi apărură inflexiunile unei sfătoșenii perfide : acum era postelnicul Mîrzea, care-l sfătuia pe domn să nu se mai gîndească la țară, ci la prețioasa domniei-sale piele și mai ales la tezaur. „Fugi, Măria ta, ia odoarele de aur și fugi ! Noi o să-i batem pe năvălitori și o să-ți pregătim reîntoarcerea". De fapt, Mîrzea a pregătit, în înțelegere cu ceilalți trădători, o ambuscadă, pentru a-l prinde acolo pe domnitor și a prăda fabulosul tezaur. Domnitorul încuviințează : „Ai dreptate, Mîrzea, ești sfetnic bun și ai sabie tare". Însă are și el un plan ascuns : va expedia tezaurul în munți cu o gardă de nădejde, pe alt drum decît cel cunoscut de Mîrzea, iar el îi va ridica pe țărani ieșind în calea dușmanului.

— Pleacă-ți fruntea ! intervine Șogur, insolentul diplomat al năvălitorilor. Cîte închinăciuni cu fruntea în praf vei face, atîtea zile îți vom lăsa de trăit. Așadar, grăbește-te !

— Ți-e frică de moarte, Șogur, și crezi că toți sîntem ca tine. Am să te pun la încercare. Privește această cupă a mea ; s-ar putea ca unul din cei ce nu-mi sînt prieteni să fi strecurat înăuntru un strop de otravă. Poate. Nu sînt sigur. Totuși, o să beau. Ai curaj să bei și tu cu mine ?

... De undeva se auzi un zgomot care semăna foarte bine a rîs înăbușit. Stanislas își pregătise pentru această scenă o sticlă de Pepsi, dar uitase s-o desfacă și acum încerca să scoată, foarte puțin domnește, capacul cu dinții. „Cine-i aici ? Cine îndrăznește ?". Își șterse furios sudoarea care-i lucea pe față și, privind cu ochi micșorați întunericul din jur, văzu silueta intrusului cocoțat pe țevile din plafon.

— Dă-te jos !

Oftînd, Palaghiță coborî încet, ascunzînd cu vinovăție, la spate, un vechi „Pathé" de luat vederi.

— Se confiscă.

— Vă rog să mă iertați ...

— Dă-mi-l !

— Vreţi să-mi voalaţi filmul ?

— Vreau să ştii că te exclud din echipă. Mîine îţi faci bagajele.

— Tovarăşu'...

— Şterge-o !

În ziua următoare, un Opel diplomat, cu tapiseria roşie ca o gură de tigru, veni să tulbure, spre amiază, programul taberii. Din maşină coborî un bărbat subţirel şi încruntat, însoţit de o doamnă voinică. Cîteva persoane mai informate cu ce se petrece pe lume se grăbiră să alerge în întîmpinarea lor. Noul venit îi dădea pe toţi la o parte întrebînd autoritar : „Cine conduce aici ? Unde sînt birourile ?"

Un fel de nelinişte plină de curiozitate făcu ocolul taberei. Înfăţişarea noului-venit le era bine cunoscută din ziare : Petre Dorneanu era o personalitate.

Stanislas, Jaguarul, directorul de producţie şi cîţiva actori tocmai se aşezaseră la una din mesele lungi, din lemn nevopsit, şi aşteptau ceva de mîncare. Tehnicienii erau în maieuri sau în bluze de lucru. Un actor era numai în slip, dar cu coiful pe cap, altul, într-un cămăşoi legat cu brîu de sfoară, îşi ţinea lipit de ureche tranzistorul, un al treilea, în veşminte de călugăr, amesteca nişte cărţi de joc.

— Se poate discuta cu cineva în harababura asta ? spuse Dorneanu, pe un ton neprietenos. Vreau să ştiu unde e băiatul meu !

Unii se ridicară, fîstîciţi. Stanislas nici nu se clinti. Chipul lui, delicat şi curăţel, de şcolar cuminte, se înroşise îngrozitor.

— În primul rînd, spuse el, vă rog să reţineţi că aici nu este o harababură, ci o ac-ti-vi-ta-te pro-duc-ti-vă or-ga-ni-za-tă. În al doilea rînd, paznicul care v-a lăsat să intraţi fără aprobarea mea va fi sancţionat. Cine sînteţi şi ce doriţi ?

Inimile colegilor se înfiorară. Stanislas se arunca orbeşte într-o ceartă care nu se putea sfîrşi bine pentru el. Musafirul tremura de enervare şi probabil că mintea lui lucra cu iuţeala unui calculator, în căutarea celei mai teribile riposte. Dar puternicul simţ al măsurii

interveni şi de astă dată, aplicînd o frînă formidabilă nervilor încordaţi.

— Vă rog să mă scuzaţi că am dat buzna, zise noul venit, foarte calm şi chiar găsind puterea de a surîde. Veţi înţelege însă că atunci cînd un părinte este neliniştit din pricina fiului său, uită de protocol... Sînt tatăl lui Dorneanu Filip.

Descumpănit de neaşteptata potolire a avalanşei, Stanislas se simţi dator să răspundă la fel :

— Dorneanu, aţi spus ? Îl chemăm imediat. Luaţi loc, doamnă ! Poftiţi şi dumneavoastră ! Ne scuzaţi, nu eram pregătiţi să primim oaspeţi.

— Pe băiat vi-l aducem numaidecît, interveni Jaguarul, şi se adresă lui Prinţesă, care se tot învîrtea pe la uşa bucătăriei improvizate : Fii mata amabil, dă o fugă şi cheamă-l.

Dorneanu, încercînd să devină agreabil, ceru lămuriri în legătură cu subiectul filmului şi cu desfăşurarea turnărilor. Îşi exprimă mirarea că un om atît de tînăr ca Stanislas se pricepe să conducă numerosul grup al realizatorilor. „Nu sînt prea tînăr, am 27 de ani“, spuse Stanislas, furios. Avea 27 şi arăta de 20. Era una din supărările lui.

Cînd apăru Filip, maică-sa scoase un ţipăt ; obrazul drept al băiatului era străbătut de o rană înfiorătoare — o tăietură lungă şi îngustă. Mîna stîngă îi era proaspăt pansată cu un ştergar, pe care se vedeau pete de sînge.

— Vine de la machiaj, o linişti Stanislas. La ora cinci turnăm un film de luptă. Şi îl certă pe zelosul său colaborator : Nu puteai să mai aştepţi ? E abia 12.

— Da', dar pe urmă se face coadă la machiaj, se plînse Filip.

Urmă, între Filip şi părinţii săi, o convorbire foarte însufleţită. Filip ar fi trebuit, la ora aceea, să se afle pe litoral, dar profitînd de lipsa părinţilor, care-şi petreceau concediul la Olăneşti, făcuse uitat biletul pentru staţiunea Neptun, preferînd alergătura pe teren accidentat, transpiraţia, zgomotul, oboseala şi compania jachetelor galbene.

— Ai slăbit! se necăji maică-sa. Eşti palid, ţi s-au dus ochii în fundul capului, vorbeşti răguşit. Ce mănînci tu aici, cum dormi ?!

Adevărul este că Filip nu slăbise de loc, ci crescuse cu cîţiva centimetri în înălţime, era pîrlit de soare şi, luînd contact cu oamenii din echipă, renunţase la vocea cu subţirimi de răsfăţ pe care o întrebuinţa acasă. Acum vorbea mai aspru, mai decis.

— În fond ce faci tu aici, eşti artist, ai un rol? întrebă Dorneanu, încă nelămurit.

Ideea de a-şi vedea feciorul stea de cinematograf nu-i displăcea.

— Ehe! zise melancolic Filip. Pînă să ajung eu actor... De fapt, pe mine mă interesează electronica.

— Bine dar aici cu ce te ocupi?

— Sînt un fel de figurant. Particip la scenele de ansamblu.

— Numai atît? zise mama. Să discutăm cu tovarăşul regizor, poate că-ţi dă un rol mai ca lumea!

— Nu discutăm cu nimeni. Dacă-l supăraţi pe Stanislas, o încurcaţi! îi preveni Filip. De asta aţi venit aici, ca să mă faceţi vedetă?

Restul zilei decurse fără evenimente deosebite, cu excepţia faptului că, spre seară, se stîrni o ploaie torenţială, din fericire nu înainte de a se încheia filmările în exterior planificate pentru ziua aceea. Oamenii alergau într-o veselă panică să se adăpostească. Rămăseseră, cu ploaia răpăind pe spinările goale, numai operatorii şi electricienii foarte preocupaţi, ca întotdeauna, de aparatelor lor, pe care aşterneau huse impermeabile.

Adăpostindu-se în microbuzul folosit pentru transportul alimentelor, Stanislas văzu că nu era singur. Printre butoaiele cu brînză şi sacii cu zahăr se aciuaseră Marius şi ceilalţi prieteni ai lui, jachetele galbene, cum se obişnuise să le spună şi el. Nu lipsea nici Palaghiţă. Regizorul îl privi ursuz.

— Ascultă, Palaghiţă, cum de mai eşti aici? Parcă încheiasem socotelile.

Palaghiţă, ud leoarcă, cu părul lins pe creştet, pe frunte şi pe urechi, arăta atît de caraghios, încît Stanis-

las simțea că e pe cale să-și anuleze hotărîrea. Nu dorea decît să-l mai sîcîie nițel.

— Cursa pleacă peste o oră, sper că ți-ai rezervat un loc.

— De ce ?! se miră Palaghiță, cu seninătate. Am spus eu că plec undeva ?

— Dacă nu mă înșel, noi doi am vorbit ceva aseară.

— Știu, mi-ați făcut vînt. Nu discut, e dreptul dumneavoastră. Dar eu mai am și alte treburi pe meleagurile astea.

— Nu, serios ?

— Da.

Și Palaghiță îi întinse o „Legitimație de corespondent" eliberată de revista „Cutezătorii" pe numele lui. Stanislas o citi cu sîrguință pînă la ultimele cuvinte : „Organele de partid și de stat sînt rugate a acorda tot sprijinul necesar tînărului corespondent".

— Băiete, ascultă-mă bine, eu n-am chef de loc să-ți dau vreun sprijin. Dacă înțeleg bine, eu te-am dat afară ca actor, dar tu rămîi ca ziarist.

Palaghiță schiță o ridicare din umeri, adică n-avea ce face, așa stăteau lucrurile.

— Și ce face ziaristul prin partea locului, dacă mi se permite să întreb ? Se documentează pentru reportaje, pentru foiletoane, ia interviuri, face anchete ?

— Particip la un concurs de presă, zise Palaghiță, roșind. Se numește „Cea mai interesantă perioadă din viața mea".

— Și ai ajuns la concluzia că perioada cea mai frumoasă din viața ta coincide cu realizarea filmului meu ?

Stanislas îi înapoie legitimația, bombănind :

— În fiecare zi aflu fel de fel de lucruri neașteptate despre voi. Credeam că sînteți niște băiețandri oarecari, buni să se agite în planul trei al scenelor de ansamblu, și cînd colo văd că ba unul, ba altul îmi răsăriți pe primul plan cu tot felul de minuni. N-am destule pe cap, de-acum trebuie să am grijă și de „perioada ta frumoasă", să nu ți-o urîțească cineva.

Zile de muncă intensă. Era o vreme splendidă, cineaștii nu voiau să piardă nici un minut. Cînd realizează

scene de exterior, ei adoră soarele cu venerația semințiilor antice. Apariția unor nori cenușii le strecoară în suflet îngrijorări profunde, în schimb, o dimineață senină, cu soare plin, e salutată frenetic, toată lumea e voioasă, se filmează mult, fără odihnă.

Noua alcătuire a „gărzii tezaurului", unde alături de Marius apăreau Palaghiță, Filip și Fred Apostolescu, îi cucerise pe toți. Zvelți, copilăroși, agili, contrastau frumos cu „oștenii bătrîni, cu „piepturi hirsute și brațe grele". Jaguarul urmărea să le compenseze tinerilor eroi lipsa grămezilor de mușchi cu un spor de ingeniozitate. Împreună cu Stanislas și cu antrenorul Valentin el inventă — pentru scenele încăierării dintre cei patru și hoarda inamicilor — niște figuri uluitoare : pătrunderi prin tunele săpate cu cuțitele pe sub ziduri ; acoperișuri care se năruiau pe neașteptate ; armăsari capabili să preia lupta pe cont propriu, boxîndu-i cu copitele pe inamici ; uși din care, la atingerea clanței, țîșneau suliți. Jaguarul își prezenta ideile calm, inginerește, însoțindu-le cu desene amănunțite. Marius gîndea, înspăimîntat : „Are geniul răului, este explicabil cum de a reușit să pună la cale combinația cu furtul tabloului. Mai devreme sau mai tîrziu, va încerca să pună mîna pe tezaur. Omul ăsta trebuie făcut inofensiv odată pentru totdeauna".

Pînă una, alta, Marius, Palaghiță, Fred și Filip trebuiau să învețe trucurile propuse de „geniul răului", lucru pe care-l făcură cu destulă plăcere. În acest timp, muncitori vînjoși lucrau, cît e ziua de mare, butoaie, pereți, bolovani și trunchiuri de copaci, care, la momentul oportun, trebuiau să se „prăbușească" peste protagoniști. Nici un pericol ; erau făcute din poliuretan, ca saltelele. După trei zile de repetiții crîncene, barometrul entuziasmului semnală însă unele deosebiri. Fred Apostolescu, omul care practicase toate sporturile de pe lume, continua să lucreze cu voioșie. „Vocația mea este efortul !" glumea el. Dar Marius nu ascundea că s-a plictisit de atîta trînteală și alergătură, asigurîndu-și prietenii că de n-ar fi nevoit, din anumite motive, să stea în preajma tezaurului, puțin i-ar păsa de film și de gloria artistică. Pe Filip, însă, gloria nu-l lăsa indiferent. În-

dată ce auzea că a venit vreun ziarist în tabără, făcea totul pentru a fi remarcat, iar restul timpului lenevea, plîngîndu-se de oboseală. Palaghiță era indiferent: „Mi-e egal dacă joc într-un film sau dacă vînd îngheţată. Muncesc, şi cu asta basta. Eu am planurile mele".

Într-o seară, apăru un autobuz al televiziunii, cu pîlniile antenelor pe acoperiş. Emoţie, forfotă, pregătiri; se transmitea în direct o emisiune consacrată noului film. Din cele treizeci de minute, cinci fuseseră rezervate unui interviu cu cei mai tineri realizatori.

— Marius, spuse Stanislas, adună-ţi voinicii şi pregătiţi-vă să spuneţi cîteva fraze inteligente.

Marius îi convocă:

— Băieţi, ne-am pricopsit, devenim vedete. Haideţi să hotărîm ce spune fiecare. Punem totul pe hîrtie, aranjăm nişte poante, nişte idei, şi pe urmă învăţam textul pe de rost, ca să se mire lumea ce deştepţi sîntem şi ce frumos vorbim pe nepregătite.

— Eu rămîn aici, zise Filip, pe care îl fascinau aparatele din telecar. Tot nu mă pricep la discursuri; o să dau din cap că *da*, ăsta-i punctul de vedere cel mai just, sînt de acord cu ce au spus antevorbitorii mei.

— Bine, Demostene.

Locul cel mai liniştit, la ora aceea, era camera tezaurului, la castel. În drum, se abătură pe la centrala telefonică, să anunţe acasă evenimentul.

— Alo, strigă Marius în receptor, mama? Sărut mîna. Da, eu... Nu, de ce? Sînt sănătos tun. Să deschizi peste o jumătate de oră televizorul, o să apar şi eu. Poţi să anunţi şi vecinii, aşa, într-o doară...

Apropiindu-se de castel, Marius se încruntă:

— Nu vi se pare nimic suspect? Liniştea asta...

— E normal, toată lumea a fost invitată să participe la emisie, ridică Fred din umeri.

— Bine, dar atunci înseamnă că tezaurul...

— Ai dreptate! Fuga!

Demarară într-o goană nebună, sărind peste cîte trei trepte. Marius răsuci grăbit cheia în broasca încăperii tezaurului; năvăliră toţi odată.

— Uf, e aici! Mă speriasem. Ce imprudenţă pe domnul Feneşan, să lase tezaurul aşa! oftă Marius.

În aceeaşi clipă, se auzi un zgomot sec, metalic. Priviră uluiţi : fereastra şi ambele uşi fuseseră acoperite de cîte un grilaj de oţel.

— Ce-i aiureala asta ? ! se miră Palaghiţă.

Marius izbucni în rîs :

— Nu vă temeţi. E ideea lui Prinţesă. A instalat un sistem de securitate. Spuneţi voi dacă nu-i grozav !

Principiul era simplu: la simpla apropiere a cuiva neavizat, nişte comutatoare, ascunse sub podea, comandau căderea grilajelor, transformînd încăperea într-un loc de unde nu se mai putea ieşi.

— Admirabil, zise Palaghiţă, dar dacă hoţii se apucă să taie grilajele cu ceva ?

— Degeaba, sînt prea solide, şi pe urmă tot timpul ăsta urlă o mie de sonerii, vin paznicii.

— N-aud nici o sonerie !

— Înseamnă că Prinţesă încă nu le-a montat, dar le pune azi, mîine. Îl ştiţi ce expeditiv e.

— Un singur lucru nu mi-e clar, zise Palaghiţă, cercetînd de aproape grilajele. Cum se dau la o parte ?

— He-he, au o şmecherie pe dinafară, numai Prinţesă o cunoaşte, zise Marius.

— Drăguţul de el ! Ai idee pe unde o fi acum ?

— De ce ?

— Ca să ne scoată de-aici, spuse Palaghiţă. Nu pricepeţi ?

— Aăă... păi... făcu Marius, şi deodată alergă de la uşă la fereastră şi de la fereastră la uşă, încercînd — fără succes — să clintească măcar cu un milimetru grilajele. Ce facem ?

— Nu ştiu, prefă-te tu în păsărică, ieşi printre gratiile astea şi caută-l pe Prinţesă ! bomboni Palaghiţă.

Începură să urle în cor : „Hei, nu e nimeni în castel ? Să vină cineva aici !"

Priveau, din ce în ce mai necăjiţi, la ceas. Încă douăzeci de minute, încă zece, încă cinci...

— Emisiunea a început fără noi, oftă Marius. Am ratat ocazia.

— Dăm drumul la aparat ?

— Habar n-am. Mai rău o să ne facă...

Pe măsuța domnului Feneșan se găsea un mic televizor portabil. Imaginea apăru pe ecran exact în momenul cînd Stanislas îi spunea prezentatorului :

— V-am promis că vă voi prezenta niște interpreți foarte tineri.

Privirile regizorului căutau mereu, cu insistență, în dreapta și în stînga camerei de luat vederi. Pe chip îi apăru o expresie de enervare.

— Regret că nu sînt cu toții aici, deocamdată vă fac cunoștință cu...

Și pe ecran apăru Filip. Prezentatorul îi puse o grămadă de întrebări : La ce vîrstă și-a început cariera artistică, cum își studiază rolul, ce părere are despre cinematografia mondială... Filip nu numai că nu-și pierdu cumpătul, ci, dimpotrivă, îi uimi pe toți cu o exprimare limpede, degajată, spirituală. Parcă toată viața nu făcuse decît să dea interviuri la televiziune.

Furios, Marius trase ștecherul din priză.

Întîmplarea ajunse repede la cunoștința întregii tabere, și pentru că acolo unde e multă lume nu se mai pune mare preț pe etichetă, se amuzau cu toții copios, poreclindu-i pe ghinioniști „vedetele sechestrate".

Filip însă era sincer necăjit :

— Știu că n-a fost drept să mă răsfăț numai eu pe ecranul televizorului, dar ce puteam face ? V-am așteptat, eram nervoși, nu știam ce se întîmplase cu voi, timpul trecea, așa că, în cele din urmă, Stanislas mi-a făcut semn să intru în cadru. A trebuit să-mi asum singur răspunderea.

— Săracul, și ce răspundere grea, bombăni Marius. Poate vrei să-ți plîngem de milă ?

Adevăratul vinovat, Prințesă, cel din pricina căruia se petrecuse totul, nu părea distrus de regrete :

— Eu v-am spus că instalez un sistem de securitate a tezaurului, dar n-ați vrut să credeți că e vorba de ceva serios. Acum, cel puțin, sînteți convinși de virtuțile mele tehnice !

De fapt, numai Marius era realmente supărat. Fred mai apăruse de vreo două ori la televiziune cu ocazia unor transmisiuni sportive, iar pe Palaghiță treaba asta

nu-l interesa. Marius, în schimb, nu știa cum să se mai ascundă de Magda, eșecul îl făcea să se simtă ridicol. La asta se mai adăuga și sentimentul stînjenitor al prezenței lui Tiberică Adamescu, care venea mai în fiecare zi în vizită. Față de el, Magda — credea Marius — nu putea să fie indiferentă.

— Măi Tiberică, îl luă Marius pe departe, cum mai merg cercetările tale arheologice ? Progresezi, progresezi ?

— A, nu ți-am spus, izbucni Tiberică, bucuros că e invitat pe tărîmul drag inimii lui. Șaua aia a mea din secolul 16 e vorba să fie expusă la muzeu. Mi s-a cerut să redactez o notă pentru catalogul care se tipărește în patru limbi.

— Ce vorbești ? ! Bravo ! se entuziasmă cu fățărnicie Marius. Cînd pleci, la prînz sau diseară ?

— Stai, n-am spus că plec așa de repede !

— Păi credeam că de vreme ce ai atîtea treburi științifice...

— Da, însă îmi place și aici, mărturisi cu ochi senini Tiberică. M-am cam săturat de cioburi și tinichele. Simt că mă atrag activitățile dinamice, cu efect imediat.

— Ia stai, oprește-te, bombăni Marius. Îmi ții o lecție ? Nehotărîtule ! Tu ai vocație de savant, trebuie să te întorci imediat la masa ta de lucru. Hai să-ți iei bilet de autobuz. Mai tîrziu, cînd ai să fii o somitate intelectuală, o să-mi mulțumești că am intervenit la timp.

— Nu plec nicăieri, spuse radios Tiberică. Ești bun, ai un suflet nobil, n-o să uit asta, dar eu aș vrea să rămîn aici. Poate găsesc și eu ceva de făcut, nu m-aș da înapoi nici de la spălatul vaselor.

— Hm ! făcu Marius, verde de ciudă. Zău ? Ia vino cu mine !

În minte îi încolțise un plan diabolic : să facă totul pentru a-l ajuta pe entuziastul Tiberică să fie primit ca ajutor la bucătărie. „Vreau să fiu de față cînd Magda o să-l vadă încins cu șorț și curățînd cartofi, în rînd cu femeile de la cantină".

•

• •

A doua zi urma să fie filmată o scenă importantă, cu multă mişcare, cu sute de interpreţi.

— Odihniţi-vă, îi sfătui Stanislas. Sper să fiţi în formă.

Deşi vestea nu avea nimic surprinzător, ea îi emoţionă. Ceea ce li se păruse doar un joc ceva mai complicat urma să devină realitate. Se obişnuiseră cu toate lucrurile pe care spectatorul obişnuit nu le cunoaşte, cu nesfîrşitele repetiţii şi modificări de decor, cu operatorii veşnic nemulţumiţi de ceva, cu regizori care strigau în megafoanele portabile, cu marele actor Y care era atît de superstiţios încît nu accepta să înceapă lucrul pînă nu-şi isprăvea pasenţa. Stanislas însă le explicase: „Numai naivii cred că Y e supertiţios. În realitate, pasenţele îl ajută să se relaxeze în vederea filmării". Băieţii aflaseră o mulţime de lucruri, se considerau adevăraţi lupi de platou, dar scena din ziua următoare era o scenă cheie, de vreo 15 minute, şi în prim plan aveau să fie ei.

Bîntuiţi de griji, aţipiră tîrziu, zorile îi găsiră dormind chinuiţi cu genunchii la gură şi cu pumnii strîşi.

— Haideţi, motanilor, sus! strigă Prinţesă, trecînd pe la fiecare. Vă fac cinste cu ceva bun, să vă veniţi în fire.

Avea obrajii dungaţi de la tapiseria caleştii în care dormea. Era fericit; primise, pentru întîia oară, bani pentru munca lui. Şeful electrician, văzînd că băiatul nu încurcă lumea, ci, dimpotrivă, lucrează zdravăn, îl determinase pe directorul de producţie să-i aprobe, dacă nu un salariu, cel puţin o îndemnizaţie. Lui Prinţesă, care-şi dorea un singur lucru, şi anume să nu fie gonit acasă, aproape că nu-i venise să creadă.

— Mie? Bani? Păi se poate?!

— De ce să nu se poată, dacă munceşti? răspunse electricianul. E dreptul tău, obişnuieşte-te cu ideea asta.

Mîndru şi demn, Prinţesă voia să sărbătorească evenimentul. Cei şase porniră spre „Arizona" — bar-cofetărie-chioşc de ziare-papetărie şi mărunţişuri. Baraca era goală la ora aceea şi, ceea ce era şi mai impresionant, cu-

rată. Băură cîte o cafea cu lapte, mîncară prăjituri „diplomat" şi, în final, Prinţesă comandă îngheţată, dar nu ceru porţii simple sau duble, ci un rezervor întreg. Barmanul le aduse recipientul de aluminiu acoperit de brumă. În faţa acestei generozităţi, prietenii lui Prinţesă ameţiră de admiraţie şi-şi înfipseră adînc linguriţele în omătul dulce, vanilat. Se înfruptau, în tăcere, cu solemnitate, spre bucuria lui Prinţesă care poza în amfitrion. Dar era multă îngheţată, prea multă.

— Eu nu mai pot, zise într-un tîrziu Marius, şi duse politicos palma la gură.

— Nici eu, spuse mirat Palaghiţă, care nu crezuse pînă atunci că avea să se sature vreodată de îngheţată.

— Vă rog să nu mă jigniţi, le puse Prinţesă în vedere.

Băieţii oftară adînc şi începură din nou să lucreze cu linguriţele. Tocmai cînd zăriră fundul vasului, apăru în goană Stanislas.

— Acum v-aţi găsit să chefuiţi ?! La lucru !

Se ridicară, simţîndu-şi stomacurile cam grele. Porniră la locul stabilit, unde se forma convoiul. Operatorii îşi ocupau locurile în maşini şi în elicoptere. Alţii urmau să filmeze călări şi chiar pedeştri. Lîngă trăsura în care se afla tezaurul aşteptau Garoafă şi ceilalţi cai ai băieţilor.

— Haideţi ! îi zori Stanislas. Să nu se înnoreze.

Deodată, Filip se schimbă la faţă.

— Pot să lipsesc un minut ?

— Acum ? De ce ?

— Mă duc pînă colea... mă doare burta.

Şi o rupse la fugă spre un şir de cabine spoite cu var, a căror destinaţie era lesne de înţeles. Aproape imediat în urmă, fără a-şi mai cere voie, Palaghiţă. Regizorul şopti ceva, numai de el auzit. Cînd se întoarseră cei doi, cerură voie Marius şi Fred. Pe urmă, avu loc un du-te-vino stupefiant. Abia veneau, că plecau din nou, în goană, spre acel şir de cabine. Filmarea nu putea începe.

La amiază, Stanislas îi convocă şi le spuse dur, însă după părerea lui Marius — perfect cavalereşte :

— Dacă vă mai prind cu aiureli din astea, vă dau afară ca pe Banu Petrovici. Reluăm mîine dimineață. Pînă atunci, să beți ceai de mentă.

Și le întoarse spatele. Jaguarul, în schimb, le făcu morală îndelung. El le vorbi despre îndatoririle celui care se integrează într-o activitate colectivă, despre simțul măsurii, despre capacitatea de a prevedea urmările acțiunilor pe care le declanșează. În tot acest timp, îi ținu în picioare, în mijlocul curții, expuși tuturor privirilor. Domnului Mirea i se făcuse milă de ei sau poate pur și simplu se plictisise să asiste la o scenă atît de penibilă. El interveni :

— Foarte bine, maestre, dar cred că e suficient, își vor remedia purtarea, sînt de-acum bărbați în toată firea. Dar s-au îndopat cu înghețată pînă i-a apucat... vorba aceea ! Marile principii nu vor avea de suferit dacă închidem puțințel ochii.

Jaguarul se întoarse furios spre el :

— Amice, uite ce e...

Marius și ceilalți împricinați profitară de ocazie și își luară tălpășița. „Dacă ar bănui Jaguarul ce știm noi, i-ar pieri toată elocvența, bombăni Marius. Ne-a făcut de rîs de față cu toată lumea".

Dar ziua aia îi rezervase și alte necazuri. Cînd se întoarse la castel, o găsi pe Magda învățîndu-l pe Tiberică să danseze tango, doi pași la dreapta și unul la stînga. Vals, doi pași încolo, doi pași încoace. Principalul este flexiunea ritmică a genunchilor. Dansau după picup, și Magda — deși Tiberică se mișca la fel de vioi ca o buturugă — era de părere că face progrese uimitoare. Marius îi urmări fără să spună nimic, dar ceva mai tîrziu, făcu în așa fel încît să rămînă singur cu Tiberică. Îl privi cruciș :

— Ascultă, nu-mi place mutra ta ! Iartă-mă că-ți spun asta. Trebuie să pleci.

— De ce ? !

— Magda... e prietena mea. Mă interesează foarte mult cine se învîrte prin apropierea ei.

Tiberică roși :

— Dar nu înțeleg...

— Vreau să pleci de aici !

— Dacă tu crezi că e demn ceea ce faci...

— De cînd ești aici, totul îmi merge aiurea. Nu e vina ta, dar așa stau lucrurile. M-am săturat să-mi fii dat mereu de exemplu.

Tiberică își umflă cu demnitate obrajii :

— Marius, dă-mi voie să-ți spun că ești un laș !

— Îți dau voie. Acum șterge-o în satul ăla pitoresc și plin de mistere arheologice.

Tiberică oftă :

— Foarte bine, dar vreau să văd ce vor zice băieții, și mai ales Magda, cînd vor afla ce josnic procedezi.

— N-o să le spui nimic, rînji Marius, pentru că ți-e rușine. Înțelegi ? O să-ți fie rușine să le spui.

Tiberică făcu un pas spre el, ochii îi luceau în mod ciudat.

— Vrei să dai ? oftă Marius. Ei bine, îți ofer această satisfacție, și dreptul măcar la atît. Trage-mi o palmă. Cred că merit, dar bagă de seamă, numai una, altfel e jale.

Și-și întoarse capul în profil. Tiberică ridică mîna, o ținu așa cîteva clipe, apoi o lăsă disprețuitor în jos.

— Ai vrea tu ! Ce-ți inchipui, că dacă îți trag o palmă sîntem chit ? N-o să-ți fac plăcerea asta.

Și porni furios pe scări.

Marius se pregătea pentru o scenă frumoasă, hazlie, dar foarte anevoie de realizat. Urma să cadă din șa fiind răsturnat de lațul aruncat de un adversar. Îndîrjit, avea să se ridice la iuțeală și să fugă cu lațul de gît, după călărețul inamic. Trebuia să alerge *mai repede* decît calul, pentru ca frînghia să nu se întindă. Totul avea să se desfășoare pe o distanță de vreo 80 de metri. În finalul secvenței, fantasticul alergător îl ajunge din urmă pe inamic, angajîndu-se o nemaipomenită luptă între călărețul înarmat și pedestrașul cu mîinile goale.

Cu concursul binevoitor al lui Garoafă, care știa să se oprească la timp, Marius realizase destul de bine căderea din șa. În schimb, sprintul acela cu lațul de gît nu-i ieșea de loc. El alergase întotdeauna foarte slab.

Avea un fuleu acceptabil, dar o frecvență rară și greoaie. „Dacă vrei să alergi bine, nu depărta picioarele în lături și încearcă să calci pe vîrfuri!“ îl sfătuia Jaguarul. Coatele să fie cît mai apropiate de trup. Și nu alerga aplecat *înapoi,* ci înainte, atîta lucru ar trebui să înțelegi“.

Cu toată silința, Marius nu reușea mare lucru. Se căutară atunci soluții tehnice: filmări combinate și procedee de montaj. Adică Marius să alerge cum o putea, alandala, dar filmul să dea iluzia unui spirit formidabil. Stanislas respinse cu iritare acest proiect:

— Nu este admisibil ca din pricina unui neîndemînatic să ne complicăm atîta. O să-i punem dublură.

Singurul care avea oarecum statura lui Marius, și în același timp știa să alerge, era Fred Apostolescu. Să alerge e un fel de a zice. Fugea ca o nălucă. Jaguarul îl cronometrase: 11,5 pe suta de metri, în condițiile unui teren cu iarbă și tot felul de reliefuri. Lui Fred, care era blond, i se pregăti o perucă în ton cu părul lui Marius: castaniu. Aplicînd cu pricepere pelicule adesive, machiorul îi mări nasul și-i rotunji bărbia. Văzut de la 20 de metri, aducea destul de bine cu Marius.

Realizară secvența într-o dimineață senină și răcoroasă. Pe șosea treceau camioane cu struguri. Bufetierul cumpără în condiții cam dubioase cîteva lăzi și puse marfa în vînzare: „Avanpremieră de toamnă!“ Erau ciorchini grei și bruni, de tămîioasă, și alții aurii, de ceasla. Vara era încă în toi, dar Marius simțea de pe acum mirosul de petrosin al podelelor școlii.

Fred, cu lațul de gît, alergă spectaculos, ajungînd din urmă pe călărețul inamic. „Asta ar fi trebuit s-o fac eu“, ofta necăjit Marius, umpîndu-și gura cu boabe de tămîioasă. Simțea că n-o să-i poată ierta prea curînd lui Fred că fusese mai bun. Căută cu înfrigurare atitudinea, ironiile, cuvintele pe care, în zilele următoare, trebuia să le aibă la îndemînă în relațiile cu el.

Dar Fred n-avea să facă în nici un fel caz de modul strălucit în care se tăvălise prin praf în locul lui Marius. Se purta ca și cum n-ar fi auzit cuvintele cu care-l glorificaseră Jaguarul și Stanislas. De altfel, în ta-

bără, nu existau aprecieri de mijloc, gen, „binişor“, „merge“ sau „destul de reuşit“. Despre un decor, un dialog sau un cadru filmat se spunea ori că e formidabil, genial, european, ori prost, mizerabil şi idiot. Era de mirare că fericiţii beneficiari ai adjectivelor din prima categorie se mai duceau la bufet să mănînce mici şi să bea bere, pălăvrăgind frăţeşte cu restul mediocru al lumii. La fel de ciudat părea faptul că necăjiţii la care se referea a doua categorie de aprecieri nu se aruncau în vreo fîntînă, ci continuau să trăiască. Probabil că şi unii, şi ceilalţi nu luau de bun decît jumătate din ceea ce se spunea despre ei. În felul acesta, reuşeau să trăiască şi să lucreze şi a doua zi,

Marius ar fi preferat uneori ca Fred să se laude, să fie insolent şi orgolios. Dar Fred îl scotea din sărite tocmai cu modestia lui, o modestie de tip special. Marius îl poreclise, în gînd, „prinţul de neon“, pentru că felul lui de a fi, într-adevăr avea ceva strălucitor, dar rece şi impersonal. Era prezent şi extrem de util oriunde i se cerea, fiind capabil să execute mai bine decît prietenii lui orice fel de însărcinare. Dar nu vorbea niciodată despre asta, după cum niciodată nu fusese auzit spunînd ce îi place sau ce-i repugnă în viaţa asta. Nu lăuda şi nu ocăra niciodată pe nimeni, nu se plîngea dar nici nu se bucura în mod vizibil de vreun lucru.

Pe scurt, Marius simţea că un curent impetuos îl tîrăşte spre o „fază Apostolescu“. Avusese el cîndva şi o fază „Tiberică“, cînd se străduise să vorbească pe nas şi să fie devotat fără rezerve studiului. Pe urmă îl imitase pe Palaghiţă, copiindu-i atitudinile decise şi îndrăzneţe. Nu scăpase nici ocazia de a se purta capricios ca Stanislas, alternînd stările de blîndeţe şi indulgenţă cu acelea de mare fermitate. De la un timp, simţea că e pe cale să devină taciturn şi superior ironic, întocmai ca Fred Apostolescu şi, tot ca el, capabil de a înfăptui cu indiferenţă lucruri neobişnuite.

Ocazia avea să se ivească în curînd. Lucrurile s-au petrecut într-o zi de luni, la amiază. Marius intrase la „Arizona“ să-şi cumpere un tub de Mentosan. Din cîteva mese alăturate se făcuse una de banchet. Petrecăreţii arătau foarte solemni, şi Marius constată cu uimire

că la loc de cinste se aflau Banu Petrovici și băieții lui, avînd cu toții impecabile cămăși albe și cravate. Se purtau ca niște lorzi, vorbind încet și măsurat și abia muindu-și buzele în păhărelele cu coniac. Singurul îmbrăcat ca de obicei, adică în tricoul de lucru, era Stanislas, și el se afla în capul mesei, la dreapta lui găsindu-se un Banu Petrovici blînd și cumsecade.

— E ziua lui Banu, îl lămuri bufetierul pe Marius. El plătește. L-a invitat și pe Stanislas să bea un păhărel. Poate că or să se împace.

— Nu cred, spuse Marius. Adică s-ar putea să se împace, dar de primit înapoi e imposibil să-l primească. Stanislas, cînd apucă să-și dea cuvîntul, știți dumneavoastră cum e.

— Aici ai dreptate, zise bufetierul. Dar considerînd că au fost colegi...

— Nu există, zise Marius, cu siguranță. Stanislas este imun la compromisuri.

Bufetierul șterse gînditor cu șervetul tejgheaua de zinc.

— Ce să zic, de căpățînos, e căpățînos.

Cu cîteva ore înainte, Stanislas, de față cu Marius, îl luase din scurt pe bufetier în legătură cu o lădiță cu sticle de whisky pe care acesta o cumpărase de la niște turiști. Stanislas, asistînd întîmplător la livrare, se interesase, cu cruzimea inocentului, dacă totul s-a făcut cu acte în regulă : bon de repartiție, factură, chitanțe și așa mai departe. Dar contabilitatea fusese ultimul lucru la care se gîndise bufetierul în timpul acestei afaceri. Totuși trebui să piardă o jumătate de oră inventînd tot felul de minciuni cu alură financiar-administrativă ca să-l convingă pe Stanislas că nu se întîmplă nimic necurat.

Două ceasuri mai tîrziu jucau volei. Fred se înălța ca un delfin, pocnind mingea atît de puternic și de rapid încît Marius, Palaghiță și Prințesă, care se aflau în echipa adversă, nici nu se mai osteneau să reacționeze ; oricum n-ar fi putut-o respinge. În schimb, Filip, făcînd parte din echipa lui Fred, radia de bucurie, trîmbițînd într-una scorul :

— 14—7 pentru noi ! 15—7 pentru noi ! Luaţi-vă un ziar, să aveţi ce face şi voi ! 16—7 ! Aşa, Palaghiţă, du-te după pepeni ! 17—8 !

Palaghiţă n-o dusese niciodată prea bine cu condiţia fizică, gîfîia din greu sub soarele dezlănţuit, chipul îi era lac de sudoare.

— Sărmane şoarece, îl certă el pe Filip, te-ai aşezat în preajma leului şi te lauzi că tremurăm în faţa voastră ?

Un mic Fiat 600, roşu, părăsi şoseaua şi, rulînd pe iarbă, se opri în apropierea lor. Portiera se deschise, şi apărură nişte picioare lungi şi în urma lor o fată înaltă şi subţire. Băieţii îşi îndreptară staturile, fiecare sperînd că posedă umeri suficient de laţi şi chip destul de bărbătos pentru a atrage atenţia.

— Bună, copii ! zise tînăra, nu prea impresionată. Cunoaşteţi lumea înconjurătoare ? Îl caut pe regizorul Stanislas.

— E la măsă, spuse Marius, pe care apelativul „copii“ nu-l încîntase.

— Stai, nu te duce să-l chemi, zise fata, deşi nimeni nu se oferise să-i facă acest serviciu. Lasă-l să mănînce. Cînd e flămînd, are nervi. Cred că între timp o să fac o baie. E adînc fluviul ăsta ?

— Da, zise Marius. E foarte adînc şi are o grămadă de crocodili.

Fata aprecie gluma, rîzînd cu amabilitate. Se înapoie la maşină, scoţîndu-şi din mers rochia şi rămînînd într-un costum de baie portocaliu. Zvîrli rochia în maşină şi alergînd vioaie, cu paşi mari, intră în rîu. Spre mijlocul cursului apa îi ajungea pînă la brîu. Se lăsă în valuri, înotînd cu plăcere. Pe urmă ieşi, scuturîndu-şi părul ud.

— Nu mi-aţi spus că e atît de rece ! Pot să joc şi eu cu voi ?

— Poftiţi ! zise Filip. Aveţi un loc în echipa noastră şi încă unul foarte confortabil. Conducem cu 17—8.

— Atunci o să joc dincolo. Îmi place să-i ajut pe nevoiaşi.

Marius se strîmbă. Nu-i plăcuse termenul de „nevoiaşi“.

— Aş putea să ştiu cînd ai văzut ultima oară o minge de volei ? întrebă el răutăcios.

— Ieri, la televizor. Serveşte cineva în casa asta ?

Filip se înclină curtenitor şi trimise mingea cu blîndeţe spre noua venită. Fata o respinse spre Marius, strigîndu-i : „Ridică !" Marius se conformă cu scepticism, dar în clipa următoare costumul de baie portocaliu ţîşni fulgerător în sus, trăgînd o „bombă" care-l lăsă pe Fred cu gura căscată.

— Mă numesc Cristina, spuse fata. Cred că am cucerit serviciul, nu-i aşa ?

Palaghiţă expedie serviciul. Filip preluă, ridicînd mingea pentru temutul Fred. Acesta făcu saltul, trăgînd cu sete, dar acolo se afla pumnul Cristinei. Mingea căzu în picioarele lui Fred : 18—8.

Nimeni nu-şi imaginase că scorul acestui set ca şi terminat ar putea evolua de la 18—7, la 18—18. Şi totuşi, imposibilul se petrecuse în mai puţin de cinci minute.

— Nu cumva, în afară de Cristina, te mai cheamă şi Tudose ? întrebă Fred, bănuitor.

— Exact.

— Dacă n-ai o soră geamănă, care printr-o ciudăţenie poartă acelaşi prenume, atunci joci la „Politehnica" în categoria A. Astă-iarnă ai fost selecţionată şi în lotul naţional.

— E nedrept, strigă Filip. Păi sigur că ne bate ! Ea, din categoria A, şi noi, nişte bieţi începători !

— Şoricissime, rîse Palaghiţă, vezi că n-ai caracter ? Adineauri erai mare, erai totul, şi acum te jeluieşti !

— Îmi cer iertare, spuse fata, dar sper că o să mă înţelegeţi. E grozav de plăcut să joci cîte-o festă din asta unor băieţi înfumuraţi. Ia să vedem noi acum, îl găsim pe Stanislas ?

— Dacă e neapărată nevoie... oftă Filip. Poate că mai facem un set ! Sau o plimbare ! Avem locuri foarte pitoreşti prin împrejurimi.

— Serios ? Pun pariu că n-ai refuza să mă conduci prin locurile astea pitoreşti.

Obrajii lui Filip se înroşiră brusc, ca două lămpi de frînă.

Fred zîmbi :

— Cu condiţia să nu-l vadă maică-sa, care-l supraveghează foarte îndeaproape.

— A vorbit marele Fred Apostolescu, campion la sărit garduri şi la dat în gropi, observă Marius.

— Situaţia e limpede. Pe voi vă bat la volei, iar de plimbat o să mă plimb cu Stanislas, logodnicul meu. Ia să văd, ce cavaler se duce să-l cheme ?

O lăsară în grija lui Palaghiţă să-i arate unde poate parca maşina şi plecară în căutarea lui Stanislas, comentînd meticulos şi cu exigenţă situaţia Cristinei : „Are picioare prea lungi". „Şi nasul cam mic". „Ce-i părul ăla ? Nici blond, nici şaten !" „Are pistrui deasupra buzei de sus". „E şi cam nu ştiu cum. În mod normal, o fată trebuie să fie mai reţinută, mai sfioasă".

Prinţesă fornăi pe nas :

— Îmi permiteţi să observ că batem cîmpii ? N-avem treabă cu ea ; e drăguţă sută la sută. Stanislas al nostru ştie să se aranjeze.

Nu-l contrazise nimeni. În capul fiecăruia, imaginea lui Stanislas deveni dintr-o dată cam antipatică.

Atmosfera pe care o găsiră la „Arizona" nu mai era cea de la amiază. Magnetofonul urla, şi urlau şi unii meseni, lac de transpiraţie, cu gulerele şi cu cravatele vraişte. După felurite cîntări şi anecdote, şi dansuri, şi ţipături maramureşene, şi jazz, şi „pe Mureş şi pe Tîrnave", apăru o nouă distracţie. Îl îmbătaseră atît de rău pe Stanislas, încît acesta abia mai putea să vorbească. Lungit pe masă şi gol pînă la brîu, poruncise să fie tatuat întocmai ca bunul său prieten Banu Petrovici. Un lungan cu părul pe umeri îi picta cu pixul, pe burtă şi pe piept desenele care împodobeau bustul lui Petrovici. Plin de importanţă, Banu îşi umfla toracele şi abdomenul acoperite de imagini captivante ca o revistă pentru copii. Odată isprăvite, schiţele de pe pielea lui Stanislas, conturul lor avea să fie scrijelat cu vîrful unui cuţit spe-

cial şi umplut cu cerneală pregătită de Banu după o rețetă binecunoscută în toate porturile.

— M... Marius, vino aici, copile, bîigui Stanislas. O să vezi ce înseamnă un bărbat! Dați-i drumul, tăiați, n-o să mă plîng! Unde-i coniacul?

Fred şopti disprețuitor:

— Cînd şi-o vedea Cristina gentlemanul beat cuc, ciuruit şi vopsit, o şterge săraca de ea cu 120 pe oră.

Marius se gîndea dacă trebuie să se bucure de această împrejurare romantico-piraterească. Stanislas avea o înfățişare de om bolnav, şi nici ceilalți nu păreau din caleafară de sănătoşi. Îşi făcu loc printre ei şi-l scutură de umăr pe Stanislas:

— A venit logodnica dumitale, Cristina. Ridică-te, trebuie s-o întîmpini.

Stanislas îşi înălță capul:

— A venit? Să poftească aici! Să vadă ce fel de bărbat găseşte.

Lui Marius i se făcuse greață de mirosul de alcool şi de tutun. Fețele purpurii şi asudate ale petrecăreților, aşa cum se uitau țintă la desene, aveau ceva prostesc în ele.

Lunganul pusese mîna pe cuțitaş. Marius privi curios lama foarte îngustă, cu vîrful ca un ac. Lunganul, grijuliu, plimbă pe sub ea flacăra brichetei, adică făcea şi cuvenita sterilizare. Pe urmă, sorbi un păhărel de coniac, ca să-şi limpezească mințile şi să înceapă operația. Filip, pierit de admirație, îl întrebă dacă nu i-ar putea face şi lui un tatuaj, unul mai mic, pe braț.

Marius îl zgîlții din nou pe Stanislas:

— Scoală-te de aici, a venit Cristina, fata aia n-o să moară de bucurie cînd te-o vedea în halul ăsta!

Dar Stanislas era foarte greu de convins. În timpul orelor de petrecere, Banu îşi povestise din nou aventurile, şi din nou Stanislas se simțise umilit. El nu se încăierase cu nimeni la Marsilia, şi n-o cunoscuse pe Loriana — Motocicletă din Napoli; nu vînduse Gerovital la Paris şi nu mîncase niciodată bătaie de la mardeiaşii din Constanța. El citise o mulțime de cărți şi dăduse o mulțime de examene, şi singura fată din viața lui era

Cristina. Dar băuse zdravăn în ziua aceea, reînnoise frăția cu Banu și, dorind să devină și el un „om total“, hotărîse să înceapă cu ce era mai important, cu tatuajul, ca și cum această operațiune ar fi echivalat cu o transfuzie de bărbăție furtunoasă.

— *Allez !* răcni Stanislas. Vreau să simt sărutarea tăișului !

— S-o chem pe Cristina ? zise Fred batjocoritor.

— Stai aici ! îi porunci Marius, și în secunda următoare se hotărî. Știa precis ce are de făcut.

— Prințesă, afară e motocicleta lui Banu. Poți să faci contactul fără cheie ?

— Se-nțelege, dar...

— Într-un minut să aud motorul. Pleacă ! Filip, cînd am să-ți fac semn, îl iei în spate pe Stanislas și-l cari în ataș. Fred, tu îi protejezi. Eu vă acopăr retragerea.

— Ce vrei să faci ?

— Trebuie să-l scoatem pe Stanislas din mocirla asta !

— Te-a rugat el ? Eu n-am auzit. Dacă încerci, pun pariu că o să fie primul care te va ocărî.

De afară se auzi duduitul motorului. Marius dădu fuga în mijlocul încăperii și strigă, foarte vesel și foarte tare, să-l audă toți :

— Nea Marine, ia scoate fiolele alea cu „apă de foc“ ! Să bem și noi un whisky de ziua lui Banu Petrovici !

Bufetierul îngălbeni. Pusese lădița cu sticle de whisky deoparte, pentru fețe alese, cu bani mai mulți decît petrecăreții de azi.

— Care whisky, puștiule ? exclamă el, în culmea mirării. Nu ne aprovizionează pe noi cu așa ceva. Și pe urmă, ce-s ifosele astea, mai bine șterge-te la nas. Ia uite, tovarășe, cine vorbește de whisky ?

Dar cuvîntul se înfipsese adînc în creierul cui trebuia. Însoțit de discipolii săi, Banu Petrovici năvăli spre bar.

— *Hombre,* de ce vorbești urît cu acest copil nevinovat ?

— Tovarășu' Banu, se poate, tocmai dumneavoastră, client serios ! ? Păi dacă aveam, nu vă spuneam eu de la început ? se apără bufetierul.

— Îl scoţi sau încep să caut eu ? zise Banu, încălecînd tejgheaua.

Bufetierul îi şopti, blestemîndu-l în gînd pe Marius :

— Nu mai vorbiţi aşa de tare, am o singură sticlă, rezervată pentru dumneavoastră, ziceam să v-o dau cînd plecaţi.

— Dă-o-ncoace, dragă. M-ai văzut vreodată bînd de unul singur ? Stai ! O caut eu.

Banu dispăru de cealaltă parte a tejghelii. Cînd reapăru, avea cîte trei sticle de whisky în fiecare mînă. Baraca se cutremură de urale.

— Acum ! zise Marius, şi-l ridică în capul oaselor pe Stanislas. Filip, ia-l !

— Ajutor ! bolborosi Stanislas. Nu vreau să plec ! Banule, opreşte-i !

Filip porni spre uşă gîfîind, cu Stanislas în spinare. Fred mergea după ei, de-a-ndăratelea, aplecat uşor înainte, cu braţele depărtate de trup. Primul tip care încercă să se ia după Filip fu azvîrlit cît colo. Marius înşfăcase mătura cu coadă şi-i ameninţa pe toţi cei care se împotriveau „răpirii" lui Stanislas.

— Repede ! îi strigă el lui Fred, şi dădură buzna pe uşă, sărind pe motocicleta care demara.

— Vă ţineţi bine ? strigă Prinţesă.

— Da, accelerează !

Cînd Stanislas deschise ochii, constată că îl dureau îngrozitor tîmplele şi ceafa şi că se afla în pădure. Se ridică într-un cot, privindu-şi aiurit aşternutul : o pătură cenuşie, roasă, mirosind a benzină, pusă peste un strat de frunze uscate. Jur împrejurul acestui aşternut se afla un şanţ lat de trei degete şi adînc de vreo doi centimetri. În apropiere, lungiţi pe iarbă, Filip şi Palaghiţă jucau ţintar. Lîngă ei se afla o canistră. Din cînd în cînd, Filip o apleca, lăsînd să cadă în şanţ o cantitate de apă. Stanislas privea uimit această operaţiune, muncindu-şi creierii ca să-i înţeleagă rostul. Se uită la ceas — 6 şi un sfert. Cu ocazia asta constată că era îmbrăcat într-un pulover verde, cu mîneci lungi. Încercă să spună ceva, dar renunţă. Avea gura şi limba atît de uscate

încît simțea că, dacă ar vorbi, i s-ar umple de răni. Văzu în apropiere, pe un jurnal, o sticlă cu apă. Bău cîteva înghițituri. Începea să-și revină. Lîngă sticlă erau niște antinevralgice în celofan. Înghiți două pastile. Se ridică în capul oaselor, se întinse, tuși. Cei doi păreau că nu observă nimic. Stanislas bombăni :

— Îmi povestiți voi sau așteptați să vă pun întrebări ?

— Dacă sînteți în stare să umblați, ar fi mai bine să plecăm, zise Palaghiță. După trei ore de țintar, simt că o să-mi crape capul. Și pe urmă, m-am săturat de furnici.

— Care furnici ?

— Furnicile. Mereu se urcau pe dumneavoastră. N-aveți idee ce enervant este să aperi un om de furnici. Noroc că ne-a venit ideea cu șanțul. L-am săpat cu bricegele și am avut grijă să fie mereu apă în el. În felul ăsta, furnicile n-au mai putut trece.

— Așa va să zică ? N-au mai putut ?! exclamă Stanislas. Acum poate îmi spuneți și cum am ajuns eu în situația de a fi protejatul vostru.

De fapt, își amintea totul foarte bine, dar îi era rușine să recunoască.

— Nu știți ? zise cu cruzime Palaghiță. Ați turnat atîta băutură în dumneavoastră, încît mă mir că nu v-a ieșit prin urechi. Singura scuză ar fi că sînteți naiv și că nu v-ați dat seama unde ajunge omul cînd se așază la șprițuială cu Banu Petrovici.

— Îmi faci morală, băiețele ?

— După ce v-ați aranjat bine — urmă Palaghiță netulburat — vi s-a năzărit că sînteți într-o tavernă din Singapore și ați poftit să vi se împodobească pieptul și burtica dumneavoastră de mare bărbat cu niște tatuaje romantice și fioroase, așa cum le are idolul dumneavoastră Banu Petrovici.

— Palaghiță, mă ironizezi ?

— Vă expun într-un mod neutru cîteva lucruri care s-au întîmplat cu dumneavoastră. Eu nici nu eram acolo ; îmi băteam capul ce să mai inventez ca s-o țin pe Cristina cît mai departe de locul ăla. Sarcina cea mai grea au avut-o de fapt Marius și ceilalți băieți. Au trebuit să

vă scoată cu forţa din bufet şi să vă aducă aici, ca să vă veniţi în fire şi să arătaţi din nou ca un om normal.

— Cine v-a rugat să puneţi la cale tîmpenia asta?

— Asta l-am întrebat şi eu pe Marius. Nu mi-a răspuns. Poate că dumneavoastră, care sînteţi mare, deştept şi cu experienţă, o să găsiţi singur explicaţia. Imaginaţi-vă că o fată vine să-şi întîlnească prietenul cel drag, alesul inimii ei, dacă-mi pot permite această expresie, şi ce vede? Un individ beat mort şi cu buricul pictat!

— O să-mi plăteşti pentru cuvintele astea!

— De la tatuarea propriu-zisă v-am salvat, dar schiţa pregătitoare o mai aveţi încă pe dumneavoastră. Va trebui să vă frecaţi vreo trei zile cu piatră ponce. Între timp, atunci cînd o să fiţi cu logodnica dumneavoastră, vă sfătuiesc să aveţi cămaşa încheiată pînă la gît. Cu pectoralii mai merge, că nu sînt pe ei decît vapoare, dar pe plexul solar şi pe stern se răsfaţă o femeie goală, a naibii de bine desenată.

— Ai terminat?

— Da. Cristina ştie că aţi fost tot timpul într-un sat din împrejurimi, la o înîlnire cu elevii liceului. Ştiţi, chestiile astea se poartă; toată lumea vrea să se întîlnească cu scriitori, cu savanţi, cu regizori... Acum vă puteţi duce s-o vedeţi, e în oraş, la hotelul „Doina“, camera 24, telefon 1723. Vă livrăm logodnicei aşa cum v-a visat ea: treaz, simpatic şi voios.

Stanislas dădu să spună ceva, dar, răzgîndindu-se, se ridică dintr-un salt, îşi controlă nasturii de la cămaşă şi porni în grabă spre şosea.

CAPITOLUL IX

Dacă n-ai fi ridicat privirile, dacă ai fi făcut abstracţie de aparatele de filmat şi de tehnicieni, nesiguranţa şi panica ar fi pus cu încetul stăpînire pe tine, în ciuda faptului că — ştiai bine asta — totul era doar un joc colosal. La mijlocul şirului, trăsura cu tezaurul. În dreapta şi-n stînga, călări, Marius şi prietenii lui. Înainte şi înapoi, oaste. Pe dealuri, capetele rase sau, dimpotrivă, înecate de păr ale iscoadelor inamice. Lătrau cîţiva cîini, un copil plîngea subţire, sfîşietor. Paşii grei ai ostaşilor, caii nechezînd, scîrţîitul roţilor trăsurii erau zgomotele predominante. Nu vorbea nimeni. Sub zale şi coifuri, sub pieptarele de piele groasă, carnea se înăbuşea în sudoare. Se chinuiau aşa de două ore, şi nimeni nu ştia cît mai au de mers. Conform scenariului, atacul ar fi trebuit să aibă loc acum un ceas, la poalele dealului Cobleş, dar dealul rămăsese de mult în urmă. „Poate au modificat din nou scenariul", gîndi Marius, dar această presupunere nu-l învioră prea mult. Obosise, îi era sete, ar fi lenevit undeva, la umbră, pe malul gîrlei care curgea în apropiere, printre sălcii răcoroase. Filip se văita într-una că-l roade şaua. Fred Apostolescu, cel veşnic neobosit, dădea şi el semne de nervozitate, şi chiar şi Palaghiţă, de obicei indiferent, exclamă la un moment dat în stil antic : „Încotro ne tîrăşte şi Stanislas ăsta ? ! Nici Alexandru cel Mare n-a fost atît de hain".

Se apropiau de un defileu îngust, pe unde Marius mai fusese în urmă cu cîteva zile, aici pantele erau pline de aluni. Deodată, răsunară de pe dealuri chiote sălbatice, văzduhul se înnegri de săgeţi.

— Ce, acum. . . ? ! se miră Marius, pierzîndu-şi cumpătul de surpriză. Mă, vin ăia ! ! ! strigă el, cu o îngri-

jorare de loc prefăcută, şi trase, cu un gest reflex, sabia. Nea Stanislas, începem ? urlă el, ridicîndu-se în scări şi căutîndu-l cu priviri neliniştite pe regizor.

Nu avea de unde să ştie că, de pe platforma uneia din maşinile care însoţeau convoiul, Stanislas îi observase cu satisfacţie reacţia, filmată prin teleobiectiv.

Începu bătălia. Adversarii se cunoşteau dinainte, alergară să se întîlnească potrivit scenariului. Marius ştia că trebuie să fie atacat de patru „duşmani" ; pe trei avea să-i „doboare", iar al patrulea, şiret, urma să-i sară în spate. Urma un gag : Filip intervenea pocnindu-l în cap pe vicleanul atacator cu o bucată zdravănă de pastramă. Acesta cădea la pămînt şi, pe jumătate leşinat, mai găsea puterea să-şi înfigă cu deliciu dinţii în gustoasa măciucă. Din nou o scenă dramatică : vizitiul a fost doborît, locul lui e luat de un inamic, denumit în scenariu „omul cu casca de argint", care, profitînd de învălmăşeală, biciuie caii şi porneşte ca o furtună. E rîndul lui Fred să se remarce ; el ocheşte grijuliu cu sîneaţa, rupînd, dintr-un singur glonţ, oiştea trăsurii. Strigăte, viermuială de mîini şi picioare, căzături spectaculoase de pe cai, sabie contra iatagan, paloş contra secure — totul conform îndelungilor repetiţii. Singurii cu adevărat în dificultate erau operatorii, ei filmau din mînă, de pe cai, din maşini şi dintr-un elicopter. Nu aveau voie să scape nimic.

Marius primi năvala celor patru inamici. Fandare — unul cade. Paradă, apoi atac, şi al doilea cal rămîne cu şaua goală. Garoafă se ridică în două picioare, mîndru de performanţele stăpînului. Vine al treilea atacator, Marius ştie că acesta posedă o secure de poliuretann, totuşi se cam teme — omul are nişte priviri înspăimîntătoare. Rezolvă şi cu ăsta, urmează al patrulea, plin de barbă pînă sub ochi. Ăsta cine o mai fi ? La repetiţie fusese altul, poate că a mîncat şi acela prea multă îngheţată şi a trebuit să fie înlocuit. Marius îl simte cum îi sare în cîrcă. Se rostogolesc de pe cal. Vine Filip, cu pastrama, se aude un fel de „pleosc"... Ce se întîmplă ? ! Adversarul lui Marius nu-şi slăbeşte strînsoarea, dimpotrivă, insistă. Filip mai dă o dată... Bărbosul muşcă din pastramă, dar în acelaşi timp întinde un picior... Filip

geme şi se lungeşte la pămînt! Marius nu mai înţelege nimic.

— Dă-mi drumul, ce faci?! îi şopti el bărbosului. De ce dracu l-ai trîntit pe Filip, asta nu era în scenariu!

Bărbosul tace, ţintuindu-l la pămînt. Cîţiva figuranţi se împiedică de ei, cad deasupra lor. Marius se zbate, vede printre mîinile şi capetele lor cum locul vizitiului e luat de altcineva, dar nu e „omul cu casca de argint", ci un necunoscut care dă bice cailor! Pe Marius îl cuprinde o bănuială, ceva nu e în regulă. „Tovarăşu' regizor! Stanislas!" ţipă el, dar în hărmălaia asta nimeni nu-l ia în seamă. Fred Apostolescu ţinteşte, trage. Detunătura e foarte puternică, dar trăsura nu se opreşte. Fred ridică din umeri, introduce încă un cartuş orb, trage din nou. Trăsura însă dispare la capătul defileului.

Marius recurse la singura soluţie: îl ciupi îngrozitor pe bărbos de coapsă. Acesta urlă, slăbind o clipă strînsoarea, de ajuns însă ca Marius să se elibereze.

— Opriţi filmarea! urlă el. Tezaurul a fost furat de-adevăratelea! Toată lumea după mine!

Şi sări în şaua lui Garoafă.

Alergau de mult, fără să mai ţină seama de timp sau de oboseală.

La început, Garoafă întorsese capul de cîteva ori, cu mirare, întrebîndu-şi călăreţul:

„Ce se întîmplă? E o treabă cuminte? Aşa ne-au învăţat pe noi la manej? Tinere, posed o experienţă îndelungată, am turnat o grămadă de filme, dar niciodată n-am gonit în ritmul ăsta mai mult de un minut!".

— Acum e altceva, bătrîne, îi şopti Marius, nu mai alergi ca actor, ci pur şi simplu ca un armăsar de rînd, care-şi slujeşte stăpînul într-o misiune anevoioasă! Scăderea asta în grad te deranjează?

Garoafă fornăi, lărgindu-şi nările, ca să-şi alimenteze din belşug plămînii:

„Nici vorbă, tinere! Raţiunea de a fi a seminţiei mele tocmai în asta constă; să alergăm drăceşte, imboldiţi de călcîiele unui om care ştie ce vrea. La naiba cu megafoanele care, în timpul filmărilor, încep să urle: «Opriţi,

reluăm !» tocmai atunci cînd ai mai multă poftă de alergat ! Ține-te bine, am să galopez exact așa cum mi-au scris în cartea sîngelui nu știu cîte generații de cai !".

Blîndul Garoafă galopa dezlănțuit, cu frîul liber. Din cînd în cînd, Marius îi șoptea „Mai repede, foarte bine, insistă !" bătîndu-l ușor cu palmele pe grumazul jilav de sudoare. Băiatul nu se simțise niciodată atît de fericit. În ciuda situației neobișnuite și a posibilei primejdii, îi venea tot timpul să rîdă. Știa foarte bine că s-ar putea să iasă cam mototolit din toate întîmplările astea, dar bucuria de a-și simți trupul ușor și puternic îl năucea :

— H-huuuu ! Hoțilooor, vă ajuuung ! urlă el, încîntat. N-o să-mi scăpați !

Deodată, îl izbi senzația de liniște. Nimerise într-o vale podită cu pietre rotunde și albe, prin mijlocul căreia pulsa vîna pîrîului coborît din munți. La miazăzi era străjuită de fagi puternici, la miazănoapte, începeau pădurea de brad și piciorul muntelui. Un drum îngust, aproape o potecă, urca șerpuind printre bolovani enormi.

— Pe-acolo au luat-o. Încă puțin, Garoafă, încă puțin ! se rugă el de calul care, ostenit, cu botul plin de spumă, începuse să se poticnească.

Trecură lesne pîrîul, apa nu-i ajungea lui Garoafă decît pînă la genunchi, și se avîntară pe potecă.

— A ! exclamă Marius, ridicîndu-se în șa. Iată-i !

La mai puțin de o sută de metri înaintea lui goneau, la intervale destul de mari, doi călăreți, străbătînd o zonă fără vegetație. Unul avea, de-a curmezișul șeii, o cutie lungă dreptunghiulară, caseta de protecție a „sabiei de aur". Marius nu reuși să-l recunoască decît pe cel mai apropiat dintre ei : umerii aceia voinici și coama căruntă nu puteau aparține decît unui singur om. Era Jaguarul. „V-am văzut ! Știu cine sînteți ! urlă Marius. Stai, Jaguarule ! Degeaba fugi !".

Cei doi călăreți traversară luminișul, pierzîndu-se în pădure. Deodată, se auzi o huruială ca de avalanșă. Trăsura, fără cai, venea nebunește la vale.

— Garoafă ! strigă Marius, înspăimîntat, smucind frîul. Întoarce-te ! Ne strivește !

Dar Garoafă, epuizat și pe deasupra pus să alerge la vale, abia se mișca. Marius îl lovi nebunește cu latul

sabiei, privind cum trăsura, dîndu-se peste cap, se apropia vertiginos, pierzînd ici o roată, dincolo o portieră.

— Ne face praf drăcovenia ! urlă Marius.

Deodată, o mînă energică îl înhăţă pe Garoafă de lîngă zăbală şi-l trase în spaţiul strîmt dintre doi bolovani, exact în clipa cînd, într-un nor de praf, de pietre şi de aşchii de lemn, trăsura trecea pe lîngă ei.

... Marius, care se şi văzuse strivit, făcut una cu pămîntul, deschise încetişor ochii. Bolovanii, copacii, grumazul lui Garoafă îi jucau în faţa ochilor. Cît despre cel care-l salvase... Privindu-l, Marius avu întîi un sentiment de uluială, căruia însă îi luă locul imediat unul de ciudă şi de umilinţă. Era Tiberică Adamescu.

— Noroc, bombăni Marius, descălecînd. Peste tot dau de tine ! Ce naiba faci aici ?

— Mai nimic. Stau. Aştept pînă apare cîte un isteţ în pericol de a fi făcut una cu pămîntul şi-l salvez.

Marius pufni nervos şi, smulgînd un mănunchi de iarbă, începu să şteargă grumazul lui Garoafă.

— Şi altceva ? Cu ce te mai ocupi ? zise el, morocănos. Te asigur că în secolul ăsta, n-o să mai fie pe-aici nici o trăsură care să cadă în capul cuiva !

— Între timp, zise Tiberică, duc o existenţă splendidă în aer liber. Poate că ai avut dreptate cînd ai spus că mai bine aş face să-mi văd de treburile mele. Cred că am şi găsit ceva destul de interesant prin partea locului.

— Vreo cască medievală ? mîrîi Marius. Vezi să nu fie un ceaun, căzut din samarul unui măgar de la stînă.

— Nu, zise Tiberică, liniştit. E altceva. Dacă ai să fii cuminte, poate am să-ţi spun că e vorba de nişte foarte drăguţe subterane, din care una iese exact de cealaltă parte a muntelui ! Presupun că în secolul 16...

Marius îl înşfăcă de umeri :

— Ascultă, tu vorbeşti serios ?!

— Mă rog, ar putea data şi din prima jumătate a secolului 17, dar...

— Lasă precizările. Subterana asta nu-i o glumă ?

— De loc. Să-ţi explic...

Pe deasupra lor trecu, zburînd foarte jos, elicopterul.

În cabină se afla şi Stanislas. Marius îi făcu semne, arătîndu-i direcţia în care dispăruseră banditii. Dinspre rîu se auzeau tropote de cai şi strigăte : „Marius, unde eşti ? Aşteaptă-ne !“. În curînd, Palaghiţă, Filip, Fred şi Prinţesă apărură foarte alarmaţi.

— Haideţi, haideţi ! îi zori Marius. Să nu pierdem timpul. Consilierul meu, Tiberică, are cuvîntul. Vă invit să-l ascultaţi cu cea mai mare atenţie.

— Atunci, să mergem ! spuse Tiberică. Discutăm la faţa locului. Va trebui să urcăm cîţiva paşi.

Cei cîţiva paşi se dovediră a fi de fapt cîteva sute, dar băieţii urcară fără proteste, atraşi de mirajul descoperirii lui Tiberică. Abundau exclamaţiile de bună dispoziţie : „Subteranul...“. „Le-o luăm banditilor înainte...“. „Pe chestia asta ar trebui să turnăm un film nou“. Tiberică Adamescu încuviinţă, strălucind de bucurie, şi la un moment dat trase această concluzie : „Nu trebuie să vă miraţi. Din moment ce am intrat eu în joc, e normal ca unele lucruri să se schimbe“.

— O, zei, care din voi se amuză făcînd nişte firi inocente să intre în jocul acesta ? De atîta umblet haihui, picioarele încep să mă doară, dar jur că-n curînd nu ăsta va fi necazul cel mare !

— Are dreptate, spuse cu îngrijorare Filip. Propun să ne întoarcem în tabără. Am făcut tot ce ne-a stat în putinţă, dar, vorba lui Palaghiţă, care ştie el ce spune, situaţia s-a complicat, sîntem depăşiţi de importanţa lucrurilor, de ce să riscăm ? Hai, Palaghiţă, dă comanda de întoarcere.

— Eu n-am spus nimic din tot ce ai afirmat tu, bombăni Palaghiţă. Mă refeream doar la aspectul ilogic al împrejurării.

— Păi tocmai. Din moment ce recunoşti că nu e logic ce facem, de ce să mai insistăm ?

— Nu e logic, dar e estetic ! mîrîi Palaghiţă. Crezînd că mă situez pe aceeaşi poziţie cu tine, faci o gravă eroare de fond. Pe scurt, în timp ce pe mine lucrurile mă neliniştesc din punct de vedere filozofic, ţie pur şi simplu ţi-e frică. Observi nuanţa ?

— Dacă începi aşa... bombăni Filip. Care nuanţă ?

Se apropiau de un perete, ale cărui grăunțe de cuarț străluceau în bătaia soarelui.

— Ei, Tiberică, încă n-am ajuns în secolul 16? zise Marius, posomorît. De cînd tot mergem, îmi vine să cred că am trecut și de căderea Bizanțului.

— Priviți! zise emoționat Adamescu. Acolo!

La baza peretelui creștea un tufăriș des, prin care, dacă priveai cu atenție, puteai observa o pată întunecoasă.

— Cu caii ce facem? zise Fred Apostolescu.

— Deocamdată, îi priponim aici, hotărî Marius. De altfel nici noi nu trebuie să intrăm cu toții. Să rămînă cineva, pentru orice eventualitate. Ce zici, Prințesă?

— De ce tocmai eu? se supără acesta.

— Pentru că, în afară de mine, numai tu știi totul, zise Marius.

— Crezi că e o plăcere să rămîn singur aici...

Filip oftă disprețuitor:

— Nu stai prea bine cu nervii. În fine, dacă nu se poate altfel, am să rămîn și eu cu tine. Ești mulțumit?

— Ce spirit de sacrificiu are ăsta! bombăni Marius. Bine, rămîneți voi amîndoi. La nevoie, știți ce aveți de povestit dacă ni se întîmplă ceva.

Marius desprinse de șaua lui Garoafă colacul de frînghie groasă, petrecîndu-și-l pe umăr. În munți, o frînghie prinde bine.

Intrară cu precauție în tufăriș, fiecăruia îi era teamă dar toți păreau foarte curajoși. Pata întunecoasă se dovedi a fi doar capătul unei trecători foarte înguste, deasupra căreia brazii aproape își uneau crengile.

— Pe unde se intră în subterană? întrebă Marius.

— Păi am și intrat, zise Tiberică.

— Nu înțeleg...

— Asta e subterana!

— Asta e sub...?! zise Marius, năucit. Ti-be-ri-că, asta e o trecătoare, tu ai vorbit de o subterană, vezi dicționarul. Subterană = cale de acces pe sub pămînt, săpată de mîna omului.

— E trecătoare... dar seamănă cu o subterană! zise șovăitor Tiberică. De ce te legi de cuvinte? Subterană

i-am zis eu, fiindcă sună mai frumos, mai enigmatic. În orice roman de aventuri se găseşte cîte o subterană.

— În cazul ăsta, lecturile tale nu sînt de invidiat.

Deznădăjduit, Marius se lăsă să cadă în şezut, inert, ca un sac cu făină.

— Uite după cine mă iau, uite în cine îmi pusesem toate speranţele!

— Protestez! se supără Tiberică. Nu e subterană, de acord, dar priviţi bine în jurul vostru, ignoranţilor!

Începu să se deplaseze rapid în toate părţile, arătînd pereţii trecătorii, rîcîind pietrele cu unghia, scormonind pe jos cu vîrful ghetei.

— Deschide ochii, Marius, nu-i o trecătoare obişnuită! E săpată de mîna omului, iubitorule de dicţionare! Priveşte verticalitatea pereţilor, urmele uneltelor — tîrnăcoape şi scoabe din vechime — orientarea traseului după rocile de calcar, fiindcă sînt cele mai moi, deci mai uşor de săpat!

— O exploatare minieră?

— Nu. Pur şi simplu, un drum secret, practicat în vederea anumitor scopuri. Evul mediu, pericole, năvăliri, bejenii — sau poate că de la lecţiile astea aţi lipsit? Cel mai hazliu este faptul că toemai voi jucaţi într-un film istoric.

— Bine, zise Marius, am asistat la o strălucită demonstraţie, dar acum ce facem, Tiberică? Vreau să spun, trecătoarea asta duce totuşi undeva?

— Exact acolo unde v-am spus, zise ursuz Tiberică. De cealaltă parte a muntelui.

— Atunci să ne grăbim. E revoltător cît ne-am lungit la vorbă.

— Nu-i nici o grabă, spuse Tiberică. Pe creastă e cale de două ore, noi însă n-o să facem decît zece minute. În drum o să vă mai arăt ceva...

Străbăteau trecătoarea în şir indian, şi Marius se gîndea, amuzat, la faptul că, după patru secole, acest drum era din nou străbătut de oameni cu cămăşi de zale. Numai Tiberică era în ţinuta secolului 20, şi încă cea mai modernă, cu pantaloni de pînză aspră, plini de tigheluri şi de buzunare ultra practice. „El e omul de azi, savan-

tul care descoperă trecutul, din care fac parte eu, cu Palaghiță și Fred Apostolescu".

— Priviți! zise Tiberică.

Lui Marius nu-i venea să creadă: caleașca, pe care o știa zdrobită la cîteva sute de metri în vale, era acum aici, în fața lor, sau mai bine-zis resturile ei: o roată, oiștea, niște spițe...

— Nu se poate! Cine și cînd le-a adus aici?

— Ai avut exact reacția pe care o așteptam, spuse Tiberică, solemn. Dar *nu e aceeași* caleașcă.

— Imposibil!

Tiberică ridică o spiță, o rîcîi cu unghia. Lemnul se rupea cu ușurință în așchii brune.

— E putred. După patru secole, cred și eu. Imediat ce terminăm cu hoții ăia, o să vă rog să mă ajutați să transportăm lucrurile astea. Vă dați seama ce valoare științifică au?

Atunci văzură că, făcute aproape una cu pămîntul din pricina ploilor și a prafului, ici-colo zăceau o șa, o ploscă de lemn îmbrăcată în postav, un pinten, o centură. Tiberică culese cu grijă un obiect îngust și lunguieț, probabil din metal.

— E o teacă.

— Dar ce teacă! Are aproape doi metri! exclamă Marius. Sabia care a stat în teaca asta trebuie să fi fost grozavă.

Tiberică îndepărtă cu lama briceagului praful și noroiul de pe o porțiune a tecii. Ieșiră la iveală incrustații complicate, stelele și soarele, capete de bour.

— Le-ați mai văzut undeva? zise el cu o blîndețe plină de superioritate.

— Unde să le vedem, nu... Ba da! urlă Marius. Sînt identice cu incrustațiile de pe mînerul sabiei de aur!

Ochii i se micșorară, ca și cum voia să-și ascută privirile, spre a-și vedea cît mai bine ipoteza, înainte de a o exprima:

— Asta înseamnă... să spun, sau să nu spun?

Și reluă, rar cu pauze între cuvinte, ca și cum le-ar fi cercetat îndelung, să se convingă că se poate bizui pe ele:

— Asta înseamnă că teaca *aparține sabiei din tezaur !* De ce n-am presupune că, acum nu știu cîte sute de ani, aici a avut loc o luptă între garda cea de demult a tezaurului și niște inamici ? Palaghiță, Fred, Tiberică, acum e rîndul nostru să-l salvăm ! Cercul s-a închis din nou.

— Noroc că Filip nu-i aici, rîse Palaghiță.

— De ce ?

— El ar fi întrebat numaidecît : „Care cerc ?".

Trecătoarea răspundea într-o vale adîncă, de cealaltă parte a muntelui. Trepte săpate în piatră și ascunse de brăduți și jnepi te ajutau să urci, aproape neobservat, pe versantul următor. Dar pentru cei care foloseau drumul obișnuit, adică poteca pe care apucaseră Jaguarul și însoțitorul său, valea era o prăpastie ; nu putea fi trecută decît pe un fel de punte alcătuită din frînghii și din fuștei de crengi necojite. Cînd Marius și prietenii lui se găsiră de cealaltă parte a văii văzură cum, în urmă, apăreau cei doi călăreți.

— Curios, spuse el, privind cu atenție. Nu s-ar putea spune că între ei domnește o armonie perfectă !

Într-adevăr, călăreții se apropiau unul de altul sau se evitau într-un mod care era departe de armonie. După gesturile lor era limpede că se ceartă și chiar încearcă să se lovească reciproc. Brusc, unul din ei își îndemnă calul în josul pantei, spre punte. De-a curmezișul șeii avea binecunoscuta casetă dreptunghiulară.

— E nebun ! mîrîi Fred. Vrea să treacă puntea cu cal cu tot. Vom vedea capete sparte.

Dar nu se întîmplă așa. Calul, făcînd o echilibristică formidabilă, străbătea puntea încet, dar sigur. În urmă, Jaguarul gesticula amenințător.

Ochii lui Marius se făcură mari, foarte mari.

— Copii, zise el, am halucinații ?

Călărețul era Geo Blondul. El le făcu un șir de semne liniștitoare, arătînd calul, puntea și pachetul, adică să nu fie deranjat, dacă-l lasă în pace rezolvă el cu bine toate problemele.

— Mi-e greu să mă dezmeticesc ! murmură Marius. De unde a răsărit Geo ? Astăzi e ziua surprizelor.

Încet-încet, curajosul călăreţ se apropia de ei. Încă zece paşi, încă cinci, încă trei. Marius şi Fred se aplecară pentru a prinde calul de căpăstru.

— Uf ! făcu Geo, cînd se văzu ajuns la liman. Noroc, băieţi. Ce întîlnire plăcută !

— Geo, trebuie să ne dai nişte explicaţii ! spuse Marius, neliniştit.

Blondul îşi şterse cu mîneca fruntea brobonită de sudoare.

— Imediat, zise el, şi-şi înfipse călcîiele în burta calului. Sînteţi proşti, asta-i tot ce pot să vă spun !

Şi dispăru în galop, rîzînd ca de-o glumă reuşită.

Marius se făcu vînăt de ciudă. Avea sentimentul cel mai neplăcut, acela de a se şti tras pe sfoară în mod grosolan. Jaguarul renunţase la cal şi străbătea pedestru puntea.

— Palaghiţă, Fred, îl las în seama voastră. Legaţi-l, faceţi ce ştiţi, dar să nu-l scăpaţi. Cu Geo cred că am să rezolv eu.

Blondul se depărtase binişor, avînd spor la fugă, dar porţiunea orizontală a potecii se isprăvise. Începea urcuşul. Marius alerga cum nu alergase niciodată în viaţa lui ; dacă ar fi alergat aşa cu cîteva zile mai înainte, n-ar fi trebuit să-l dubleze Fred. Distanţa dintre el şi Geo începu să se micşoreze vizibil, calul nu ştia să urce sau poate că Blondul nu se pricepea să-l îmboldească.

— Idiotule, prostule, cară-te, că e de rău ! urlă Geo, agitînd pumnul spre Marius.

— O să te bat ! striga Marius. Degeaba fugi ! O să te bat urît de tot !

Trăsese sabia din teacă. Avea tăişul tocit şi vîrful protejat de o bilă, dar era un obiect solid, din metal, care putea servi foarte bine şi ca bîtă. Marius îşi imagina cu plăcere cum o să-l altoiască pe Geo.

Îi mai despărţea vreo cincizeci de metri, şi cam tot atît îi rămăsese lui Geo pînă la cota cea mai înaltă a potecii. Urma din nou o porţiune orizontală. Dacă ajungea cu bine acolo, i-ar fi surîs şanse noi. Marius forţă ritmul. Fiecare pas îi zguduia stomacul, Geo ajunsese în capul

pantei şi, de acolo, îşi îngădui să-i facă lui Marius un semn jignitor. Dar nu calculase prea bine lucrurile, uitase că un cal merge mai anevoie la coborîş decît la urcuş, aşa încît urmăritorul, profitînd de această situaţie, se apropia urlînd de entuziasm şi învîrtind ameninţător sabia pe deasupra capului.

Dar o rădăcină vînoasă se împotrivi, prinzîndu-i vîrful piciorului. Împins de greutatea propriului său avînt, Marius căzu cum e mai rău : în cap. Abia avu timp să se răsucească pentru a primi lateral lovitura cu stînca. Umărul stîng şi piciorul îi amorţiră. Se ridică necăjit şi furios. Geo se depărta. Surprizele însă nu se terminaseră. Dindărătul unui brăduţ sărăcăcios, cu ace ruginii, apăru o siluetă foarte cunoscută. Era domnul Mirea — „Cum naiba o fi ajuns aici !“ — dar un domn Mirea surprinzător de sprinten şi de decis. Riscînd să fie răsturnat, strivit de copitele calului, făcu un salt impresionant şi se agăţă de casetă. Geo, la rîndul lui, îl prinse de guler pe agresor. Calul încetinise, neînţelegînd ce se întîmplă. Călăreţul şi atacatorul se luptau dezordonat, primul avînd în plus preocuparea de a stăpîni şi calul, iar al doilea de a nu cădea sub copite. În cele din urmă, amîndoi, cu preţiosul obiect cu tot, se prăbuşiră, iar calul, eliberat, îşi văzu de drum.

Mai sprinten, Geo îi puse o piedică domnului Mirea, apucă paloşul de aur — în timpul încăierării, caseta se distrusese — şi, făcînd eforturi vizibile, se repezi în pădure. Domnul Mirea, zgîriat pe obraji, alergă după el. La o sută de metri în urmă, venea şchiopătînd Marius, uluit de scena la care asistase şi întrebîndu-se dacă nu cumva piciorul îi e rupt. Se tîrî aşa multă vreme, 20—30 de minute. Auzi din urmă paşi grăbiţi. Jaguarul, cu cămaşa sfîşiată, trecu în fugă pe lîngă el. Marius încercă să-l placheze ca la rugbi, dar nu reuşi şi, de necaz, îi dădură lacrimile.

— Rămîi aici, acum n-am timp să-ţi explic ! strigă Jaguarul.

„Va să zică, Fred şi Palaghiţă n-au putut să-l ţină. De nu le-ar fi făcut ceva rău !“. Sprijinindu-se în sabie, îşi continuă furios drumul. Acum n-ar mai fi cedat pen-

tru nimic în lume. Gîndul că lui Fred și lui Palaghiță li s-ar fi putut întîmpla vreo nenorocire din pricina Jaguarului îl transformase într-o ființă dornică de luptă crîncenă.

Dădu peste cei trei într-o poieniță de pe care se vedeau, pînă la orizont, vîrfuri și platouri stîncoase sau împădurite. Un aer curat, rășinos răcorea frunțile înfierbîntate. Mirea, Geo și Jaguarul se agitau într-o încăierare caraghioasă, deoarece fiecare se bătea cu ceilalți doi. Paloșul de aur sclipea indiferent în iarbă.

— Stați așa ! strigă furios Marius, deși era slabă nădejde ca trei bărbați să „stea așa“ de spaima unui băiat mort de oboseală și pe deasupra cu un picior aproape rupt.

Încăierarea continuă, grupul deplasîndu-se spre marginea dinspre vest a platoului. Geo își făcuse probabil o socoteală, să arunce paloșul în rîpă și pe urmă, profitînd de sprinteneala vîrstei, să se rostogolească după el. Chiar așa procedă ; acroșă cu vîrful piciorului centura lată de piele a tecii și, în timp ce își dirija lucrul brațelor împotriva celor doi, proiectă paloșul în vid. Toți trei alergară să vadă isprava și, ca să nu cadă dincolo, plonjară pe burtă în iarbă. Geo greșise din nou : nu era o simplă rîpă, ci aproape o prăpastie, și în adîncul ei nu se vedea nici iarbă, nici stîncă, ci o zonă fluidă, de nămol, mlaștină iscată de cine știe ce izvoare subterane. „Asta mai lipsea“, șopti disperat Jaguarul. Marius își făcu loc, să vadă isprava. Piciorul îl durea din ce în ce mai rău. „Tibia sau peroneul ? Sau amîndouă ?“ se întreba el, speriat și amărît. O dublă fractură însemna ghips, cîrje și amînarea filmărilor.

— S-a terminat, oftă „multiprofesorul“. Nefericiților, o să plătiți pentru asta.

Deodată, privirile îi căzură asupra colacului de frînghie de pe umărul lui Marius.

— Mai avem o șansă. Marius, desfășoară frînghia ! O să încerc să cobor, poate-l apuc înainte de a se scufunda. Centura aia e destul de lată ca să-l mențină un timp la suprafață.

— Vreţi să faceţi pe alpinistul? bombăni Marius. Şi pe urmă s-o întindeţi cu paloşul? Nu vă dau nici o frînghie.

Jos, la 15 metri sub ei, legendarul paloş dispărea încet, ca un leneş peşte auriu, în noroiul verzui, acoperit de băşici care semănau a ochi de broască.

Jaguarul, domnul Mirea şi Geo Blondul făcură cîte un pas înainte, spre Marius. El se retrase fără teamă, plimbînd lama sabiei în plan orizontal, cu vîrful spre piepturile lor.

— Băiete, tună Jaguarul, eşti în toate minţile? Nămolul e capricios, nu poţi să ştii ce sorburi clocotesc în adîncul lui; s-ar putea ca paloşul ăsta unic să dispară pentru totdeauna. Dă-mi frînghia!

— Nu-l asculta! zise Geo. Eu trebuie să cobor, mie o să-mi dai frînghia, nu-i aşa? Nu te lua după pungaşii ăştia bătrîni.

— Există şi pungaşi în floarea vîrstei, şi manglitori mai tineri, ba chiar şi escroci mititei de tot, răspunse Marius. Nu mai sînt sigur de nimic.

Geo scuipă furios şi se întoarse spre cei doi:

— Eu propun să facem un armistiţiu. Trebuie să fim uniţi. Sărim pe el toţi. Întîi îi luăm frînghia şi pe urmă... ne socotim între noi!

Marius privea printre gene iarba măruntă şi deasă de sub picioarele lui. Delicata seminţie a narciselor unduia uşor în vînt. Marius nu dorea decît să fie lăsat în pace, ca să se poată lungi în iarbă. Răsuci vîrful sabiei în mîna stîngă, ca să-i scoată sfera de protecţie. Era însă bine lipită. În cele din urmă reuşi s-o tragă cu dinţii. Vîrful nu era cine ştie ce ascuţit, prezenta o secţiune de aproape un milimetru pătrat, dar putea deveni destul de primejdios într-o mînă experimentată, şi Marius nu întîrzie să-i prevină:

— Dacă o să săriţi toţi pe mine, doi dintre dumneavoastră or să se aleagă cu cîte o gaură urîţică de tot. Şi vă spun şi unde: în obraz. Dar pentru că astăzi nu prea sînt în formă, s-ar putea să nimeresc şi prin regiuni mai delicate, de exemplu în ochi.

CAPITOLUL X

Plesni energic aerul cu lama de oţel. Şuieratul acela nu fu de natură să le sporească vitejia. Ştiau prea bine că Marius are incomodul obicei de a nimeri exact acolo unde dorea.

Domnul Mirea îşi încrucişă împăciuitor braţele pe piept. Chelia îi strălucea paşnică în soare.

— Eşti foarte bănuitor, şi eu, personal, îţi dau dreptate. Ar trebui însă să te gîndeşti că dacă paloşul dispare, vei avea de dat şi dumneata socoteală.

— Un mic şantaj pe-un picior de plai ? spuse Marius, arătînd cu mîna pitoreştile împrejurimi.

— Un mic sfat, preciză domnul Mirea. În fond, cu ce vei dovedi faptul că n-ai putut avea încredere în noi ? Dragul meu, ascultă-mă bine ! S-ar putea ca lucrurile să se întoarcă împotriva dumitale. Mîine, cineva o să ducă degetul la tîmplă şi o să exclame : „Ia staţi, nu cumva chiar el, Marius, îşi pusese în gînd să-şi însuşească preţiosul obiect ? Cu siguranţă că l-a lăsat să dispară de necaz că nu-l poate păstra numai pentru el“.

Marius se strîmbă de durere :

— S-ar putea pune şi alte întrebări : „Ce-aţi căutat acolo dumneavoastră, cei trei şmecheri ? Culegeaţi flori în poieniţă ? N-aţi văzut indicatoarele pe care scria : *„Monument al naturii. Nu atingeţi florile ! ?“*

— Ba da, şi am respectat întru totul indicaţia, tovarăşe procurar. Noi trei eram acolo pentru că îl văzusem pe Marius dispărînd în pădure cu paloşul şi am socotit că e de datoria noastră să-l urmărim.

— Şi tovarăşul procuror, înduioşat de această probă de devotament, o să vă sărute, spuse Marius. În cinstea dumneavoastră, grefierul va compune un imn pe care

toţi salariaţii tribunalului se vor grăbi să-l cînte în cor!

— Eşti un om foarte tare de vreme ce reuşeşti să faci haz în astfel de împrejurări. Acum te rog să mă asculţi foarte atent. Dacă vrei să salvezi comoara, trebuie să rişti. Adică, din noi trei să-l alegi pe unul în care să ai încredere, şi pe acela să-l laşi să coboare.

— Este exact problema căreia, de zece minute, îi dedic toate posibilităţile mele cerebrale. Mărturisesc că ele sînt foarte modeste; nici nu ştiu care din dumneavoastră e cel mai puţin hoţ.

— Bine, spuse domnul Mirea, atunci am să-ţi spun ceva care o să te intereseze. Ai cumva o lanternă la tine?

— Poate că da. Vi se pare prea întuneric?

— Te rog s-o scoţi şi s-o deschizi. Uită-te în interiorul cilindrului.

— Trebuie neapărat?

— Neapărat.

Marius se strădui să efectueze toată această operaţiune slujindu-se numai de mîna stîngă. În interiorul tubului argintiu se afla un nume zgîriat pe tablă: „N. Mirea".

— Asta înseamnă că dumneavoastră mi-aţi dat lanterna în seara balului, cînd s-a stins lumina?

— Da! spuse domnul Mirea. Eu am fost cel care ţi-a dat lanterna. Mă bucur că ţi-ai amintit. *Datorită mie* ai scăpat cu pielea întreagă şi ai ajuns la timp la castel.

— Zău că era să mă facă tăiţei matahala aia! exclamă Marius retrăind, pentru o clipă, cu spaimă şi dezgust, episodul. Păi în cazul ăsta mi-aţi fost de mare ajutor, vă mulţumesc. Aţi salvat tezaurul!

— În cazul ăsta, zise calm domnul Mirea, dă-mi frînghia să cobor.

— Nu! se agită Geo Blondul. Marius, eşti un prost dacă îl crezi! Acest chelos vorbăreţ e cel mai al naibii şef de bandă. Dacă-l scuturi niţel, curg şustele din el ca nucile din pom!

— Urît vorbeşti! spuse dispreţuitor domnul Mirea. Ce-o să se aleagă din tine, băieţaş?

— Dacă numai vocabularul meu te supără, o să vorbesc altfel, mai cu ştaif. Marius, în faţa ta se găseşte o adevărată eminenţă a sustragerii lucrurilor străine, printre care şi un anumit tablou din casa lui Gigi Feneşan ! Metoda excelenţei sale e foarte productivă şi prezintă un remarcabil coeficient de siguranţă ! Această metodă se bazează pe...

— Isprăveşte ! exclamă domnul Mirea, cu un glas pe care Marius i-l auzise pentru întîia oară : uscat, dur, ameninţător. Taci !

— ... principiul utilizării la maximum a proştilor, găgăuţilor şi îngîmfaţilor ! continuă voios Geo Blondul. Cu metoda asta, dacă trăieşti o mie de ani, o mie de ani tot furi şi nu te prinde nimeni !

Marius fluieră a pagubă, adresînd priviri întrebătoare Jaguarului. Arătosul profesor dădu cu tristeţe din cap.

— Poţi să-i crezi pe amîndoi.

— De unde să ştiu că nu joacă şi ei în regia dumitale ?

— Am impresia, spuse nemulţumit Jaguarul, că posezi un amor propriu din cale-afară de exagerat. Încep să cred că te preocupă mai puţin soarta acelui nepreţuit obiect istoric, paloşul de aur, şi mai mult dorinţa de a nu fi păcălit.

Doar mînerul şi garda se mai zăreau. Fără ajutorul centurii late, care juca rolul unui colac de salvare, lama grea, de aur, s-ar fi scufundat de mult.

— Aţi ghicit, zise Marius. Mai bine las podoaba aia să dispară decît să ştiu că m-aţi înşelat din nou.

Jaguarul întinse mîna.

— Ce fel de viaţă o să duci cu ideea asta fixă că toţi oamenii sînt nişte ticăloşi ? Încearcă şi dumneata o dată să fii mai încrezător. Fă prima experienţă cu mine, poate că n-o să te dezamăgesc. Îmi dai afurisita aia de frînghie ?

Cuvintele „multiprofesorului“ fuseseră rostite cu cea mai mare sinceritate. Marius se întrebă dacă, într-adevăr, nu este cazul să rişte. Dar perspectiva unui nou eşec continua să-l reţină. Jaguarul îl privi înciudat, apoi ridi-

că din umeri şi se apropie de marginea platoului. Aici îngenunche cu spatele spre trecătoare şi, mişcîndu-se prudent, îşi lăsă picioarele în gol, apoi tot trupul. Rămase cîteva clipe suspendat, cu mîinile încleştate de colţurile stîncoase. Marius îl privi întrebător.

— Urează-mi noroc, spuse Jaguarul, cu obrajii congestionaţi.

— Vreţi să plonjaţi ? Sînt 15 metri ! spuse Marius, uluit. Nu o să scăpaţi cu viaţă, vă asigur.

— Citeşte ziarele din 1935, zise Jaguarul. Atunci mi-am căpătat porecla de Jaguar. Săream de la 30 de metri.

Degetele lui încleştate de muchia stîncoasă se albiseră de efort. Dedesubt, ochii de broască ai noroiului îl priveau indiferenţi. Jaguarul îşi imagină cu groază clipa scufundării în pasta verzuie, a cărei grosime n-o cunoştea. Oftînd, îşi încordă toţi muşchii şi se săltă înapoi, cu burta pe iarbă.

— Sînt bătrîn, oftă el, ruşinat, şi mi-e şi frică. Altădată aş fi sărit fără să mai stau pe gînduri.

Marius, ţinînd cu mîna dreaptă sabia îndreptată prudent spre ceilalţi, îl trase cu stînga de subsuoară. Bătrînul acrobat, cu obrajii zgîriaţi şi asudaţi, se ridică anevoie în picioare.

— Cariera mea se încheie în această clipă. Regret că n-a fost un final onorabil.

Paloşul dispăruse. La suprafaţă se mai zărea, ca epiderma unui animal al mlaştinilor, o fîşie din centura de piele.

— Voi, însă, se adresă Jaguarul domnului Mirea şi lui Geo, veţi merge cu mine chiar acum să relataţi autorităţilor toate ticăloşiile voastre.

— Presupun că în cazul ăsta ştii la ce te expui, zise domnul Mirea, îngrijorat. Îţi va fi foarte greu să dovedeşti că n-ai avut nici un amestec în toate astea.

Tăcu o clipă, după care reluă cu glas spart de furie şi amărăciune :

— Numai băienţandrul ăsta e de vină. Dacă m-ar fi ascultat, dacă mi-ar fi dat la timp frînghia să cobor, paloşul era acum salvat şi toată lumea, mulţumită.

— Care lume? se necăji Marius. Lumea hoţilor, păi sigur.

— Încă n-ai înţeles, prostănacule? Am făcut multe afaceri fructuoase, tot eu am luat şi tabloul, dar tezaurul *nu* voiam să-l sustrag, ci, dimpotrivă, *să-l protejez*. Ştiam că inconştientul de Geo pusese ochii pe el, şi anumite interese mi-au dictat să vin aici special ca să-l împiedic! Pe tine de ce crezi că te-am ajutat? Fiindcă aveam amîndoi un interes comun: acela ca nimeni să nu se atingă de tezaur.

— Invidia, moşulică! bombăni Geo. Ţi-era necaz că s-ar putea să dau o lovitură mai babană decît tot ce ai făcut dumneata pînă acum.

Domnul Mirea îşi trecu batista peste craniul umed de sudoare.

— Să invidiez un pungaş de rînd ca tine? N-o să meriţi niciodată cinstea asta.

Marius îl privi ţintă pe Geo:

— Blondule, omul ăsta are dreptate?

Geo îşi feri privirile. Se strîmbă, indispus:

— Are dreptate. Dar să ştii, nici eu nu-mi dau seama cum am ajuns la ideea să fur paloşul de aur. Am vrut doar să arăt că sînt în stare.

— Vai de tine, Blondule.

— A fost ca un fel de nebunie. În orice caz, mîine dimineaţă le aduceam înapoi. Dar degeaba îţi spun ţie toate astea, sînt sigur că nu mă crezi; şi chiar dacă m-ai crede, asta n-ar schimba cu nimic situaţia.

Ochii i se umplură de lacrimi.

— Să nu crezi că plîng! zise el, nervos. Ştii foarte bine că aşa îmi vine mie cîteodată, chiar şi atunci cînd sînt vesel.

Un zgomot foarte asemănător cu un nechezat, şi care era chiar un nechezat, se auzi din trecătoare, o dată cu un tropot nehotărît.

— Garoafă! strigă Marius. Uitînd de picior, începu să ţopăie. Chipul i se boţi de durere.

Blîndul armăsar, apărut nu se ştie prin ce minune, tropăia cu precauţie pe cărarea strîmtă. „Hei, Garoafă! Garofiţă!“ urlă Marius, încîntat, şi ceilalţi se întrebau

nedumeriţi ce-l apucase. „E rîndul tău, bătrîne!". Calul încremeni, cu urechile ciulite. Ridicînd capul, bătu pămîntul cu copitele din faţă, în semn că-şi recunoaşte stăpînul. Marius agită sabia şi lansă replicile din secvenţa în care, duelînd cu trei inamici, trebuia să-i strige calului, rămas mai departe: „Nu-mi purta de grijă! Loveşte-i cu copitele tale de argint pe duşmani, apucă în dinţi paloşul fermecat şi fugi cu el în codru!" Îndată după asta, emise cele patru şuierături — una scurtă, una lungă, una scurtă, una lungă. Multe zile se canonise antrenorul Valentin să-i vîre în cap lui Garoafă că la acest semnal trebuie să ia paloşul în dinţi şi s-o şteargă în galop. Garoafă se obişnuise greu cu această manevră; de obicei, se mulţumea să mişte niţel paloşul cu copita şi, încredinţat că şi-a făcut datoria, dădea fuga să-şi primească simbria dulce, zahărul. Alteori, confunda această figură cu „scoaterea rănitului din încercuire", şi în loc să ia paloşul, îl apuca de centură pe primul figurant întins pe jos.

Marius repetă şuierăturile şi se repezi spre cei trei învîrtind fioros sabia pe deasupra capului. Voia să-i creeze lui Garoafă imaginea cu care-l obişnuise la repetiţii. Doar noroiul nu figura în scenariu. „Hai, Garoafă!" răcni Marius. Pielea lui Garoafă tremura de încordare. Intră prudent cu picioarele dinainte în nămol, întinzîndu-şi din răsputeri gîtul. Fornăia nervos, cu nările lărgite de panică. Brusc, îşi vîrî botul în pasta verzuie şi trase cu violenţă afară capătul centurii, strîngîndu-l între dinţi. Acum urma partea cea mai grea, trebuia să iasă din acest loc periculos. Opintindu-se din răsputeri, dar cu multă chibzuinţă, începu să se retragă centimetru cu centimetru. Deodată, un clocot violent răscoli nămolul, bulbuci enormi făcură explozie şi mîlul se dărîmă înăuntru, sorbit de stricarea cine ştie cărui echilibru. Din străfunduri veni la suprafaţă o spumă ciudată, aurie, cu reflexe roşiatice. Garoafă îşi încordă grumazul, fornăind cu disperare. Nu mai putea să înainteze. Nămolul îl sorbea încet, dar nemilos. În curînd, mîzga atinse marginea şeii. Şansele lui Garoafă erau foarte reduse.

— Lasă paloşul şi încearcă să ieşi la mal! strigă Marius, ca şi cum Garoafă l-ar fi putut înţelege. N-auzi? Fă un efort! Te rog, Garofiţă! Mişcă, prostule!

— Nu-l ocărî, ştie el ce face, săracul! murmură Jaguarul. Şi-a dat seama că orice mişcare îi accelerează scufundarea.

Atunci se auzi uruitul elicopterului, şi Marius începu să aplaude încîntat, ca la sfîrşitul unui western, cînd indienii vin în apărarea viteazului cowboy încolţit de mişeii oraşului. Aparatul se opri deasupra defileului, coborî la vreo 20 de metri şi rămase imobil. Marius îi strigă ceva lui Stanislas, dar zgomotul era infernal. Peste cîteva secunde, uşa glisantă a carlingii alunecă încet şi cineva aruncă prin deschizătură o scară de frînghie. Antrenorul Valentin începu să coboare pe această scară flexibilă, pendulînd într-un chip destul de îngrijorător.

— Ce vrea să facă? întrebă Geo.

Ţinîndu-se bine de scară, Valentin intră în nămol pînă la brîu. Îl mîngîie pe Garoafă, spunîndu-i probabil cuvinte de încurajare. Pe urmă făcu un semn, şi din elicopter începu să coboare, susţinută de un cablu gros, o centură metalică. Valentin o trecu pe sub pieptul lui Garoafă, zăbovind ca să încheie nişte catarame. Apoi apucă paloşul, rămînînd să se ţină de scară numai cu o mînă. Elicopterul începu o manevră cu dublu scop: să-i tragă pe amîndoi din nămol şi în acelaşi timp să-i abată spre mal.

Marius se lungi, sfîrşit de oboseală, pe iarbă. O singură părere de rău avea: că nu fusese el în locul antrenorului Valentin.

— Pot să mă uit la piciorul tău? zise Jaguarul. O luxaţie simplă şi plăgi superficiale, conchise el, după o scurtă examinare, sau dacă vrei, scrînteală cu vînătăi. În orice caz, trebuie să luăm unele măsuri.

Apariţia lui Marius în tabără a fost dramatică. Purtat de Jaguarul, de Mirea şi de Geo Blondul pe o targă improvizată, „rănitul“ tulbură inimile tuturor. Cum veştile ajunseseră înaintea eroului, fiind binişor înflorite

de diferiţi fantezişti, prin tabără circula deja o legendă în 3—4 variante. Conform acestor versiuni, Marius luptase din greu împotriva a numeroşi bandiţi. Avuseseră loc căderi în diferite prăpastii, se schimbaseră rafale de arme automate şi în toată încleştarea aceasta apăruseră şi cîţiva urşi.

Singurul care nu dorea să se închine la noul idol era Stanislas. El se răsti la Marius :

— Şterge-o la cabinetul medical ! Aventuri ţi-au trebuit. Vrei să calci pe urmele lui Banu ? Peste zece minute să te prezinţi ori la filmare, ori la gară.

Un ceas mai tîrziu, filmarea era reluată de la secvenţa „Omul cu casca de argint". Filip îşi pocnea adversarii cu pastrama, Marius primea în platoşă loviturile securilor de poliuretan, Fred trăgea cu flinta lui de 12 kilograme. În acest timp, domnul Mirea şi Geo Blondul, cu valizele în mînă, se urcau într-un IMS la invitaţia politicoasă a unui tînăr căpitan de miliţie. Domnul Feneşan şi Jaguarul urmăreau, cu priviri confuze, scena.

— Îmi pare rău, spuse domnul Mirea, cu un picior în maşină şi cu celălalt afară. Am furat tabloul mai mult din vanitate, ca să-mi închei cariera cu o amintire frumoasă. Îmi spuneam că, privindu-l, o să-mi îndulcesc bătrîneţea cu sentimentul că n-am fost cel mai prost din breasla mea.

— Nu. În schimb ai fost unul dintre cei mai otrăvitori. Ai stricat sufletele copiilor, zise cu asprime Jaguarul.

— Am vrut totuşi să repar cîte ceva. Am încercat să apăr tezaurul. M-am străduit să-l dezobişnuiesc pe Geo de un anumit fel de viaţă. Sper că justiţia va ţine seama de aceste lucruri, nu-i aşa, tovarăşe căpitan ? se adresă el ofiţerului.

— Fireşte, spuse căpitanul. Totul a fost consemnat în procesul-verbal. Veţi avea ocazia să daţi şi alte declaraţii.

— Desigur, se grăbi domnul Mirea. Voi fi un inculpat exemplar. N-am să ascund nimic.

Deodată, un tropăit asurzitor se făcu auzit dinspre rîu. Garoafă, cu Marius în şa, venea galopînd frenetic. Strunit în ultima clipă, armăsarul se ridică gigantic pe picioarele dinapoi, dominînd maşina.

— Geo — strigă Marius — eu atunci te-am crezut! După ce-ţi rezolvi problemele, dă-ne un semn de viaţă. Palaghiţă a zis că poţi să stai la el, iar serviciu o să-ţi găsească tatăl lui Filip. Nu uita, te aşteptăm! Dar... ce-i asta?

Marius se schimbă la faţă. Îşi dăduse seama că tînărul căpitan de miliţie nu era altul decît antrenorul Valentin.

— Dumneavoastră sînteţi...?

— ...căpitanul Valentin Istrate. Acum îţi dai seama unde ne-am mai întîlnit?

— Nu. Ba da! Cum de n-am înţeles de la început! V-am văzut astă-iarnă în biroul ofiţerului de serviciu, împreună cu colonelul!

— Exact. Să nu uit. Tovarăşul colonel îţi transmite salutări. De altfel, l-am informat săptămînal despre isprăvile dumitale.

— Mulţumesc! spuse Marius cam înciudat, şi-şi înfipse pintenii în coastele armăsarului.

Garoafă se răsuci în loc şi porni în acelaşi galop accelerat spre locul filmărilor. Ochii lui Geo se umplură de lacrimi. Intră în maşină şi se trînti pe canapea, cu faţa ascunsă în îndoitura cotului sprijinit de spătarul din faţă.

— Adineauri, în timp ce răspundeaţi la întrebările tovarăşului căpitan — i se adresă expertul Feneşan lui Mirea — v-am auzit spunînd că greşeala cea mai mare pe care aţi făcut-o se numeşte Geo.

— Exact, şi am recunoscut că îmi pare rău.

— Eu cred, dacă-mi e permis să vorbesc, că o altă greşeală importantă pentru dumneavoastră — dar favorabilă societăţii — este aceea că n-aţi ţinut seama de existenţa oamenilor cinstiţi. Atunci cînd în edificiul de pungăşii „isteţe“ pe care l-aţi ridicat a nimerit un Marius, sistemul dumneavoastră a început să se deterioreze.

— Ştiu că sînteţi filozof, murmură domnul Mirea.

— Estetician. Lucrez în domeniul esteticii.

— Mă rog. Cît despre Marius, căruia văd că-i ridicați un monument, hai să fim serioși, el n-a făcut altceva decît să se joace de-a hoții și vardiștii.

— Admit că s-a și jucat nițel, dar tocmai ăsta e lucrul cel mai interesant. Așa se și explică de ce n-a obosit, de ce nu s-a plictisit, de ce a găsit mereu resurse de energie, de ingeniozitate și de perseverență. Acest băiat a devenit invincibil datorită purității ideii sale despre cinste.

În acest timp, „invincibilul" transpira reluînd a patra oară o scenă, la porunca unui Stanislas, dezlănțuit și nemilos. Era o vreme splendidă și operatorii jubilau, imprimîndu-și visurile pe film Eastman-color.

Cîteva zile mai tîrziu, realizatorii primiră de la laborator o primă tranșă de peliculă developată. Erau scene răzlețe și, bineînțeles, fără coloană sonoră, fără replici. Marius se întreba dacă din toată încîlceala de pe ecranul sălii de vizionare o să iasă vreodată ceva care să semene cu un film. Avu un profund sentiment de nemulțumire văzînd cum propria-i persoană se agita parcă fără nici un rost în diferite secvențe. Tiberică, înțelept ca întotdeauna, îi lămuri în șoaptă că acum n-are rost să-și facă gînduri rele. După montaj o să fie cu totul altceva. Și dacă Marius nu știe ce înseamnă montajul, să fie atent ; el, Tiberică, îl poate pune imediat la curent.

Ultimele zile ale lunii august le petrecură în București. Pentru întîia oară îl auziră pe Palaghiță spunînd : „Săptămîna asta nu fac nimic, vreau să mă distrez. Cine gîndește la fel, să mă urmeze !"

Din banii cîștigați, o parte îi depusese la C.E.C., invitîndu-și prietenii să facă la fel. Acest lucru nu le displăcu. Palaghiță îi tîrî prin numeroase magazine. El era foarte priceput la tîrguieli, ceea ce îi atrase încă o dată stima lui Marius. Cumpără patru metri de material pentru perdele, un serviciu de ceai, o veioză în formă de

coşuleţ rustic şi un aparat electric pentru stors fructe.

În ziua de 12 septembrie, Filip îi sculă cu noaptea în cap :

— Mi-a telefonat Stanislas. La ora 10 e vizionarea filmului.

Un coridor de instituţie, cu pereţi alb-cenuşii, luminat de tuburi fluorescente. La început, le fu greu să-i recunoască, în eleganţii şi importanţii domni, pe actorii şi pe tehnicienii pe care-i văzuseră pînă atunci numai în bluze de lucru, în costume de epocă sau, în orele de pauză, bătînd mingea în maieuri şi chiloţi. Erau şi mulţi oameni necunoscuţi pe care Marius îi privi cu suspiciune. În jurul cîtorva persoane se formase cîte un cerc de convorbitori. Într-unul din aceste grupuri îl zări pe Stanislas, un Stanislas palid, sfios şi parcă anonim. „De ce se uită el cum vorbeşte altul ? gîndi cu ciudă Marius. El ar trebui să fie persoana cea mai căutată. Te pomeneşti că filmul e prost !"

Pe urmă cineaştii intrară în sală, stingînd pe rînd ţigările în scrumiera cea mare, cu picior, de lîngă uşă. „Îi dăm drumul ?" întrebă operatorul, printr-una din ferestruicile cabinei şi, fără să aştepte răspunsul, stinse lumina. Ecranul se lumină. „Studioul Bucureşti prezintă . . ."

. . . Marius nu-şi închipuise că din toată munca aparent dezordonată a acelei veri avea să iasă un film adevărat şi pe deasupra atît de frumos. Jucase în scene disparate, uneori i se spusese : „Mergi în direcţia aceea ! După zece paşi trebuie să te întorci speriat şi să priveşti înapoi", şi repetase de atîtea ori treaba asta, încît habar n-avea la ce ar putea folosi. Acum însă toate întîmplările se înlănţuiau logic, atrăgător. Şi-l mai uimi pe Marius faptul că din anumite episoade, considerate de el foarte importante în timpul turnării, apăreau pe ecran numai unele scene, în vreme ce altele, cărora nu le dăduse mare atenţie, ocupau multă vreme ecranul, dovedindu-se de mare importanţă. Impresia generală a lui Marius şi a celorlalţi băieţi, împărtăşită prin schimburi de priviri, era că din vălmăşagul acelei veri, alcătuit din aparate,

praf, controverse, nervi şi căldură toropitoare ieşise un lucru de necrezut : un film care-i emoţiona pînă şi pe ei. Erau cu toată inima alături de eroi, uitînd că acele chipuri şi acele voci sînt propriile lor chipuri, propriile lor voci.

Acum înţelegeau de ce o întreagă armată de actori, operatori, electricieni, recuziteri, lăcătuşi, tîmplari, ingineri, consilieri, funcţionari, şoferi, machiori, costumieri se supusese acestui tînăr palid şi capricios : pentru că dintre toţi, numai el avusese încă de la început în minte întreg filmul, numai el ştiuse ce să ceară fiecăruia şi cum să adune într-un tot indestructibil rezultatele muncii lor.

În sală răsunară aplauzele : întîi pentru Stanislas, apoi pentru interpreţii principali, pentru operatori. Erau aplauze importante deoarece veneau din partea unor oameni care erau ei înşişi regizori, actori, operatori, critici de film. Cineva îşi aminti şi de băieţi. Se ridicară fîstîciţi, primindu-şi porţia de felicitări. „Talentaţi... spontani... inocenţă adolescentină... tipul eroului tînăr şi pur, apropiat de concepţia baladelor medievale..."

— Şi acum ? îi întrebă un critic de film. Sînteţi aproape actori. Veţi deveni vedete ?

Marius se ridică în mod reflex, ca la şcoală :

— Poftim ? Nu ştiu ! se scuză el. Totul s-a petrecut atît de repede pentru noi, încît... Dar orice ar fi să facem în viaţă, dorinţa noastră este să lucrăm, indiferent de meserie, cu inteligenţa, cu voinţa, cu priceperea şi cu cinstea tovarăşului Stanislas.

Aşezîndu-se, Marius strîmbă niţel din nas : patetismul nu-i plăcuse niciodată şi-i era ciudă că n-a găsit nişte cuvinte mai isteţe. Totuşi nu era nemulţumit. Spusese exact ceea ce gîndea şi se bucură văzînd că pînă şi Palaghiţă înclină din cap afirmativ.

Afară e încă o temperatură convenabilă, dar pe frunzele galbene ale copacilor vara îşi încheie socotelile. Profesorul Nicolau scrie pe tablă o frază cu trei pro-

poziţii principale şi paisprezece subordonate. „Unde-o fi găsit-o ? ! se miră Marius. Prin Odobescu, pun pariu". Magda şuşoteşte cu Valerica Sima, şi Marius e convins că — povestindu-i pentru a zecea oară ce s-a întîmplat în vara asta — tot mai reuşeşte să adauge un neadevăr captivant. Prinţesă e cu ochii pe pereţi. Nu e atent la tablă şi n-are nici vreo ocupaţie specială. În fiecare an, lui îi trebuie o lună de zile ca să se acomodeze cu şcoala. Pînă pe la mijlocul lui octombrie este un rătăcit.

Lui Mairus i se pare că n-au fost nici vacanţă, nici filmări, nici goana după paloşul de aur. Clasa, tabla, mirosul de cerneală şi de petrosin, obiceiurile colegilor îi dau senzaţia că nu s-a mişcat nici o zi de aici. În stînga lui, Prinţesă cască discret, apoi pune capul pe bancă.

— Iar ? se supără Marius.

Prinţesă întoarce spre el o jumătate de figură.

— Ce „iar" ?

— Iar ai de gînd să dormi ? Să ştii că mă mut în altă bancă.

— Îmi pare rău ! şopteşte cu indignare şi demnitate Prinţesă. Şi-i arată coala de hîrtie de pe genunchi. Reciteam scrisoarea lui Geo. Nu ţi-am spus că ne-a scris ? Adineauri mi-a dat-o Palaghiţă.

— Şi ce spune Blondul ?

— Zice că şi la el a început şcoala . . .

Profesorul Nicolau îşi şterge de pe degete praful de cretă. După ce aruncă o privire ostenită spre caracatiţa sintactică de pe tablă, lansează melancolic invitaţia :

— Cine doreşte s-o analizeze ?

Se ridică alene cîteva mîini. Ştrandurile încă nu s-au închis şi sfîrşitul trimestrului e departe, dincolo de orizont. Marius însă a ridicat mîna cu multă hotărîre. Pentru el, „Operaţiunea Hercule" continuă. Profesorul Nicolau îl priveşte ţintă şi spune :

— Hai, Adamescu !

Adamescu se ridică încet, fără grabă, ia o poziţie ultracorectă, afară din bancă, drept, cu braţele de-a lun-

gul trupului, cu bărbia ridicată, o icoană a ordinei şcolare. Glasul său monoton şi sigur răsună de zece secunde, de un minut, de cinci minute, de o grămadă de ani. Marius îşi strînge pumnii cu disperare. „Mult o să-l mai ascult pe Adamescu ?! Eu de ce nu sînt lăsat să răspund atunci cînd vreau ?“

— Marius, continuă, te rog, de unde a rămas Tiberiu !

Marius se ridică încet, cu un aer speriat şi confuz. Totul e bine, dar... unde o fi rămas Tiberică ?

Lector : IORDANA URECHE
Tehnoredactor : CORNEL CRISTESCU

Apărut : 1973. Comanda nr. 182. Tiraj 45 000. Broşate 40 100 + legate 4.900. Coli de tipar 14,5

Întreprinderea poligrafică Iaşi, Str. Vasile Alecsandri nr. 6, sub cd. 17.
Republica Socialistă România

LEI 7,25